

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Nr WBS: 2.3.6.11

Źródło: Zasoby Wykonawcy Prognozy

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności - Etap II

Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Metryka

Dane	Opis
Tytuł dokumentu	Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry
Autor dokumentu (firma/instytucja)	CDM Smith/Multiconsult/MGGP
Nazwa Projektu	Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności - Etap II
Część zamówienia nr	II - Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy, w tym dla regionów wodnych wraz z przygotowaniem wszystkich dokumentów i przeprowadzeniem konsultacji
Umowa	Nr KZGW/DPiZW-op/POPT/2/2013
Rodzaj dokumentu	Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry
Poufność	NIE
WBS i nazwa produktu	2.3.6.11 Pisemne podsumowanie dotyczące sposobu uwzględnienia wyników strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

Historia zmian

Wersja	Autor	Data	Zmiana
0.01	Multiconsult/ MGGP/ CDM Smith	2015-09-11	Wstępna wersja dokumentu
0.02	Multiconsult/ MGGP/ CDM Smith	2015-10-16	Poprawiona wersja dokumentu

Recenzje dokumentu

-	Recenzent	Data
Sprawdził	Krzysztof Mierzwicki	2015-10-16
Zweryfikował	Jadwiga Ronikier	
Zatwierdził	Jarosław Wielopolski	

Odniesienia do innych dokumentów

Nazwa dokumentu	Data opracowania/akceptacji dokumentu
Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (WBS: 2.2.4.11)	2015-07-09
Raport z konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry (WBS: 2.3.6.7)	2015-08-14
Podsumowanie opinii właściwych organów (WBS: 2.3.6.2)	2015-09-04
Projekt Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (WBS: 1.6.4.2)	2015-06-30
Projekt Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (WBS: 1.8.12.2)	2015-08-31

Spis treści

1	WPROWADZENIE.....	9
1.1	CEL I ZAKRES OPRACOWANIA PODSUMOWANIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PZRP DLA OBSZARU DORZECZA ODRY	9
1.2	USTALENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	9
1.2.1	<i>Założenia metodyczne do Prognozy.....</i>	<i>10</i>
1.2.2	<i>Przewidywane zmiany środowiska w przypadku braku realizacji PZRP.....</i>	<i>11</i>
1.2.3	<i>Przewidywane oddziaływania i potencjalne skutki środowiskowe wynikające z realizacji PZRP</i> <i>12</i>	
1.2.4	<i>Analiza charakteru i znaczenia oddziaływań skumulowanych</i>	<i>17</i>
1.2.5	<i>Analiza możliwości wystąpienia oddziaływań transgranicznych.....</i>	<i>17</i>
1.2.6	<i>Proponowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację</i> <i>przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....</i>	<i>18</i>
1.2.7	<i>Propozycja monitoringu wpływu realizacji PZRP na środowisko.....</i>	<i>19</i>
2	UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	20
3	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP USTALEŃ ZAWARTYCH W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	22
4	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP OPINII WŁAŚCIWYCH ORGANÓW	24
5	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP ZGŁOSZONYCH UWAG I WNIOSKÓW	26
5.1	UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA	26
5.1.1	<i>Przebieg procesu konsultacji i udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na</i> <i>środowisko.....</i>	<i>26</i>
5.1.2	<i>Model rozpatrywania uwag i wniosków</i>	<i>27</i>
5.1.3	<i>Uwagi i wnioski wniesione do projektu Planu i Prognozy dla obszaru dorzecza Odry</i>	<i>27</i>
5.2	KOREKTY PZRP WYNIKAJĄCE Z UDZIAŁU SPOŁECZEŃSTWA	31
6	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP WYNIKÓW POSTĘPOWANIA TRANSGRANICZNEGO	32
7	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP PROPOZYCJI DOTYCZĄCYCH METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	34

Spis załączników

Załącznik 1 **Opinia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska**

Załącznik 2 **Wyjaśnienia do opinii Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska**

Załącznik 3 **Opinia Urzędu Morskiego w Szczecinie**

Załącznik 4 **Wyjaśnienia do opinii Urzędu Morskiego w Szczecinie**

Załącznik 5 **Opinia Urzędu Morskiego w Słupsku**

Załącznik 6 **Opinia Głównego Inspektora Sanitarnego**

Załącznik 7 **Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w konsultacjach społecznych**

Tabela 1.1. Uwagi zgłoszone do wszystkich obszarów dorzeczy (Odry, Wisły, Prgoły)

Tabela 1.2. Uwagi zgłoszone do obszaru dorzecza Odry

Załącznik 8 **Pismo Koordynatora ds. Odry ze strony Ministerstwa Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Rolnictwa Brandenburgii o odstąpieniu od zamiaru dalszego uczestniczenia w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry**

Wykaz tabel

Tabela 1.2.1 Podsumowanie analiz w dorzeczu Odry..... 15

Tabela 1.2.2 Klucz do zidentyfikowanych oddziaływań na realizację celów ochrony środowiska.. 16

Tabela 3 Rozkład ilości wniesionych uwag w odniesieniu do poszczególnych regionów wodnych w obrębie obszaru dorzecza Odry..... 29

Wykaz rysunków

Rysunek 1 Rozkład statystyczny uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych z podziałem na przedmiot uwagi..... 28

Rysunek 2 Procentowy rozkład uwag i wniosków zgłoszonych do treści projektu PZRP..... 29

Rysunek 3 Procentowy rozkład uwag i wniosków zgłoszonych do treści Prognozy..... 30

Wykaz stosowanych skrótów

Skrót	Rozwinięcie
AAD	Wskaźnik średniorocznych strat powodziowych (ang. Annual Average Damage)
aPGW	Aktualizacja Planu gospodarowania wodami
AWK	Analiza wielokryterialna
CBA	Analiza kosztów i korzyści (ang. Cost Benefit Analysis)
Dyrektywa Powodziowa	Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim
Dyrektywa Ptasia	Dyrektywa 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, stanowiącej wersję skonsolidowaną wcześniejszej dyrektywy EWG 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 o ochronie dziko żyjących ptaków
Dyrektywa SOOŚ	Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko
Dyrektywa Siedliskowa	Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory
EEA	Europejska Agencja ds. Środowiska (European Environment Agency)
GDOŚ	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
GIS	Główny Inspektor Sanitarny
Hot Spot	Obszar problemowy zidentyfikowany na podstawie analizy rozkładu ryzyka powodziowego oraz dostępnej wiedzy zespołu planowania zlewniowego, w stosunku do którego zidentyfikowano konieczność zastosowania jednego lub więcej działań technicznych, nietechnicznych lub kombinowanych w tym działań polegających na odtworzeniu funkcjonalności istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej.
ISOK	Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
KE	Komisja Europejska
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
OChK	Obszar chronionego krajobrazu
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. Organisation for Economic Co-operation and Development)
ONNP	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
PK	Park krajobrazowy

Skrót	Rozwinięcie
PN	Park narodowy
Prawo wodne	Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2015, poz. 469)
Prognoza	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zarządzania zarządzania ryzykiem ryzykiem powodziowym
PZRP, Plan	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym
RDW	Dyrektywa 2000/60/WE Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2000 r. (Ramowa Dyrektywa Wodna)
rozporządzenie OOS	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 z późniejszymi zmianami)
RW	Region wodny
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SOOS	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
UM	Urząd Morski
ustawa o ochronie przyrody	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.)
ustawa OOS	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami)
WORP	Wstępna ocena ryzyka powodziowego
ZP	Zlewnia planistyczna

1 Wprowadzenie

1.1 Cel i zakres opracowania podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko bilansuje wpływ procesu na ostateczny kształt dokumentu PZRP.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu PZRP rozpoczęła się, w myśl art. 3 ust. 1, pkt 14 ustawy OOS, uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko. Organami uzgadniającymi w przypadku PZRP dla obszaru dorzecza Odry były: GDOŚ, GIS oraz Urzędy Morskie w Szczecinie i w Słupsku.

Następnie sporządzono Prognozę dla projektu Planu, przy czym należy zauważyć, że prace nad Prognozą, zwłaszcza w części poświęconej opracowaniu i ocenie rozwiązań alternatywnych rozpoczęły się jeszcze w trakcie opracowywania PZRP. Pozwoliło to na optymalne wykorzystanie sukcesywnie gromadzonych danych oraz uwzględnienie uwarunkowań środowiskowych w maksymalnym możliwym stopniu już bezpośrednio w Planie.

Po zakończeniu prac nad Prognozą uzyskano wymagane ustawą opinie oraz zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Niniejszy dokument stanowi 'pisemne podsumowanie', opracowane w myśl art. 55 ust. 3 ustawy OOS:

„Do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;*
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;*
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;*
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;*
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.”*

1.2 Ustalenia Prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko jest głównym dokumentem procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jest jednak jednym z wielu materiałów stanowiących przesłankę dla podjęcia decyzji o ostatecznym kształcie dokumentu strategicznego. Oceny wskazane w dokumencie Prognozy należy więc traktować jedynie jako przesłanki do podjęcia decyzji przez organ prowadzący postępowanie. Należy również pamiętać, że Prognoza jest wykonywana według pewnej (przyjętej przez dokonujących oceny ekspertów) metodyki, która w każdym indywidualnym przypadku ma swoje uwarunkowania. W zależności od przyjętej metodyki niektóre oddziaływania mogą być bardziej wyeksponowane, a inne mniej, co oczywiście może być przedmiotem dyskusji czy

wątpliwości - dlatego na wyniki prognozy trzeba zawsze patrzeć przez pryzmat zastosowanej metodyki, a w szczególności założeń dotyczących ocen (w tym źródeł informacji i wag przypisywanych oddziaływaniom).

W niniejszym rozdziale przedstawiono fragmenty streszczenia Prognozy przywołując główne założenia metodyczne oraz wyniki przeprowadzonych ocen.

1.2.1 Założenia metodyczne do Prognozy

Prognoza ocenia wpływ planowanych działań na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Cele te zostały wskazane w innych, nadrzędnych względem PZRP krajowych dokumentach strategicznych oraz porozumieniach międzynarodowych. Autorzy Prognozy wyróżnili osiem strategicznych celów ochrony środowiska, które mają związek z działaniami PZRP. Są to następujące cele:

1. Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi,
2. Ochrona bioróżnorodności,
3. Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód,
4. Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne,
5. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
6. Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych,
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego,
8. Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości.

Tak określone cele ochrony środowiska obejmują swoim zakresem wszystkie elementy środowiska, które zgodnie z prawem powinny podlegać strategicznej ocenie oddziaływania, czyli: ludzi, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Wpływ wdrażania PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska został oceniony przez ekspertów na podstawie zestawu pytań odnoszących się do określonego celu.

Przed przystąpieniem do oceny wpływu poszczególnych działań wskazanych w projekcie PZRP na środowisko planowane działania podzielone zostały na te, które obejmują realizację inwestycji mogących oddziaływać na środowisko oraz te, które są tylko działaniami organizacyjnymi, niepowodującymi bezpośrednich skutków w środowisku. Podział ten wynika z przepisów ochrony środowiska, które na dalszych etapach realizacji poszczególnych inwestycji wymagają przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz rozważenia potencjalnego wpływu na obszary sieci Natura 2000.

Spośród działań, w ramach których przewidywana jest realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000 wyodrębniono na potrzeby Prognozy pięćnaście typów przedsięwzięć, odznaczających się zbliżoną charakterystyką oddziaływania.

Są to:

1. Zbiorniki wodne wymagające urządzeń stale piętrzących wodę w rzece, obwałowań i urządzeń towarzyszących;
2. Suche zbiorniki wymagające urządzeń piętrzących wodę w rzece, ale pozwalających na zatrzymywanie wód tylko w trakcie przechodzenia fali powodziowej; obwałowań i urządzeń towarzyszących;

3. Wały przeciwpowodziowe i poldery regulujące przepływy fali powodziowej - wraz z infrastrukturą towarzyszącą, np. pompowniami umożliwiającymi odprowadzenie wód z zalanych terenów;
4. Bulwary i mury oporowe ograniczające koryto rzeki głównie na obszarach zabudowanych;
5. Regulacja rzek i potoków polegająca na zmianach układu dna i brzegów rzeki w celu ukierunkowania przepływu wód;
6. Oczyszczanie i utrzymanie koryt rzecznych polegające na usuwaniu z koryt rzecznych elementów utrudniających przepływ fali powodziowej;
7. Oczyszczanie i utrzymanie międzywala polegające na usuwaniu drzew i krzewów w obrębie wałów przeciwpowodziowych w miejscach utrudnionego przepływu wód;
8. Kanały ulgi polegające na budowie 'zastępczego', dodatkowego koryta w celu rozłożenia przepływu fali powodziowej głównie na obszarach zabudowanych;
9. Sieć melioracyjna budowana/modernizowana w celu regulacji przepływu wód;
10. Renaturyzacja i rewitalizacja ekosystemów wodno-błotnych w celu przywrócenia naturalnego charakteru cieków wodnych i całych dolin rzecznych;
11. Zalesianie, czyli wprowadzanie lasów na tereny nieleśne celem zwiększenia naturalnych systemów przyrodniczych mogących zatrzymywać i gromadzić wody opadowe na obszarze dorzecza;
12. Prace utrzymaniowe na brzegu morskim mające na celu zabezpieczenie infrastruktury nadmorskiej;
13. Wrota sztormowe/brama powodziowa odcinające dopływ fali powodziowej;
14. Infrastruktura wodna zwiększająca retencję, czyli gromadzenie wody na obszarach zurbanizowanych;
15. Infrastruktura techniczna przecinająca cieki, czyli np. mosty drogowe, kolejowe i inne, rurociągi - prace polegające na zwiększeniu przestrzeni pomiędzy podporami mostów celem umożliwienia przepływu większej objętości wody.

Przedsięwzięcia wskazane powyżej obejmują zarówno realizację nowych budowli przeciwpowodziowych, jak też remonty już istniejących.

Na potrzeby określenia wpływu działań zaproponowanych w PZRP, w Prognozie zebrano i poddano analizie szczegółowe informacje na temat problemów zidentyfikowanych na obszarze poszczególnych regionów wodnych dorzecza Odry. Problemy te odniesiono do strategicznych celów ochrony środowiska oraz odpowiadających im elementów środowiska.

1.2.2 Przewidywane zmiany środowiska w przypadku braku realizacji PZRP

W Prognozie określono skutki dla środowiska, jakie wystąpią w przypadku, gdyby Plan nie był wdrażany. Oczywiście jest, że nie wystąpią wówczas oddziaływania poszczególnych inwestycji, zarówno te pozytywne, jak i negatywne. Warto jednak zwrócić uwagę na inne konsekwencje braku realizacji PZRP polegające na braku kontynuacji systemowej zmiany podejścia do zarządzania ryzykiem powodziowym. Ekspertki zwracają uwagę, że byłoby to niekorzystne dla ochrony środowiska w przyszłości dalszej niż horyzont oceny obecnego Planu.

1.2.3 Przewidywane oddziaływania i potencjalne skutki środowiskowe wynikające z realizacji PZRP

Typologia oddziaływań

Spośród 71 działań, zamieszczonych w Katalogu Działań w PZRP uznano, że 25 może stwarzać prawdopodobieństwo wystąpienia bezpośrednich skutków w środowisku i te poddano bardziej szczegółowym analizom w Prognozie. Analizę prowadzącą do wskazania tych działań przedstawiono w Załączniku D.3 do Prognozy.

Aby przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko wyodrębniono typy przedsięwzięć, dla realizacji których Plan wyznacza ramy. Dla typów przedsięwzięć określono zestaw charakterystycznych oddziaływań, jakie potencjalnie mogą powodować w środowisku w czasie ich budowy oraz w czasie eksploatacji bądź prowadzenia prac określonego rodzaju. Określono również adekwatne, możliwe do zastosowania metody ograniczania oddziaływań negatywnych i/lub wzmacniania pozytywnych w czasie projektowania, realizacji i eksploatacji każdego typu przedsięwzięcia.

Szczególną uwagę poświęcono okresowi projektowania poszczególnych przedsięwzięć z tego powodu, że wielu poważnych oddziaływań na środowisko można uniknąć poprzez zmianę sposobu realizacji samego przedsięwzięcia. Jest to najtańsze i najbardziej efektywne rozwiązanie chroniące środowisko. Proponuje się więc przed podjęciem ostatecznej decyzji o kształcie planowanego przedsięwzięcia przeprowadzenie analizy alternatywnych sposobów realizacji założonego celu. Wobec typów przedsięwzięć przewidywanych w ramach PZRP wskazano w Prognozie możliwe do przeprowadzenia analizy wariantowe.

Większość z określonych typów przedsięwzięć, bezpośrednio przed ich realizacją, będzie wymagała uzyskania różnego rodzaju decyzji administracyjnych zezwalających na podjęcie robót. Przed wydaniem tych decyzji będzie prowadzone indywidualne badanie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub obszary sieci Natura 2000. Wynikowe informacje odnoszące się do charakterystyki typów przedsięwzięć przedstawiono w Załączniku D.4. do Prognozy.

Zebrane informacje o poszczególnych elementach środowiska i występujących w środowisku problemach zestawiono z danymi na temat możliwych oddziaływań na środowisko każdego typu przedsięwzięcia, jakie są planowane do realizacji w regionach wodnych. Następnie, w zakresie tematycznym każdego strategicznego celu ochrony środowiska określono, które oddziaływania mogą być pozytywne, które negatywne. Określono również które z nich wystąpią bezpośrednio w miejscu realizacji przedsięwzięć, które pośrednio w wyniku innych powiązanych działań, które z nich będą wtórne, czyli pojawią się w innym elemencie środowiska niż oddziaływania bezpośrednie, wreszcie które będą trwały krótko lub długo w środowisku, które będą chwilowe lub stałe. Ocenione zostało ponadto ryzyko kumulacji oddziaływań i skutków w środowisku względem innych inwestycji realizowanych w ramach PZRP oraz z działaniami planowanymi w innych dokumentach strategicznych.

Poza działaniami o charakterze technicznym (inwestycyjnym bądź odtworzeniowym), które wynikają z Katalogu, PZRP wskazuje również na konieczność podjęcia szeregu działań nieinwestycyjnych, których wykonanie będzie stanowiło podstawę do realizacji przedsięwzięć w kolejnych cyklach planistycznych. Będą to różnego rodzaju analizy, koncepcje oraz system instrumentów wspomagających. Planowane działania nienieinwestycyjne i instrumenty wspomagające nie wpływają co prawda bezpośrednio na zmniejszenie ryzyka wystąpienia powodzi, ale przyczyniają się do ograniczenia wrażliwości obszarów zagrożonych powodzią, jak i wzmocnienia zdolności radzenia

sobie ze skutkami powodzi przez społeczności zamieszkujące tereny zagrożone. Z uwagi na brak możliwości oceny planowanych działań nietechnicznych w aspekcie wywieranych przez nie bezpośrednich skutków środowiskowych w okresie pierwszego cyklu planistycznego, nie stanowiły one przedmiotu pogłębionych analiz ocennych.

Trudności napotkane podczas wykonywania analiz

Stopień szczegółowości i wiarygodności informacji dotyczących poddawanych ocenie działań, a szczególnie inwestycji, objętych Planem jest bardzo różny: od ogólnych koncepcji, dla których nie określono dokładnej lokalizacji ani elementów charakterystyki pozwalających na jakiegokolwiek szacunki ilościowe - do inwestycji w trakcie realizacji, dla których wykonana jest szczegółowa dokumentacja techniczna, a w niektórych przypadkach posiadających decyzje o środowiskowych uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

Podsumowanie wyników analizy oddziaływań w odniesieniu do celów ochrony środowiska

Wyniki przeprowadzonych analiz eksperckich pozwalają na stwierdzenie, że wdrożenie PZRP w latach 2016 - 2021 na obszarze dorzecza Odry będzie miało wspierający wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska, stanowiących jednocześnie główne obszary zainteresowania PZRP:

- „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi” (cel 1),
- „Zmniejszanie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne” (cel 4),
- „Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości” (cel 8).

Realizacja działań przewidzianych w pierwszym cyklu planistycznym pozwoli ograniczyć ryzyko powodziowe w przedziałach od 20% do 50% populacji zagrożonej, w zależności od regionu wodnego. Redukcji ulegnie liczba zagrożonych obiektów stwarzających ryzyko zanieczyszczenia środowiska (oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, cementarze, zakłady przemysłowe) oraz ujęć wód znajdujących się w zasięgu fali powodziowej i tym samym narażonych na zalanie. O ponad połowę zredukowana zostanie liczba budynków zlokalizowanych na obszarze szczególnie zagrożenia powodziowego oraz sumaryczna długość zagrożonej infrastruktury strategicznej, co przekłada się na redukcję średniej wartości strat finansowych.

Realizacja działań przewidzianych w PZRP stwarza ryzyko utrudnienia możliwości realizacji celu w zakresie:

- Ochrony powierzchni ziemi, w tym gleb.

Za negatywny wpływ na realizację powyższego celu uznano wszelkie oddziaływania powodujące niekorzystne zmiany warunków gruntowo-wodnych, wpływające negatywnie na potencjał gleb, wprowadzenie nowych elementów ukształtowania powierzchni ziemi lub koryta cieku powodujące intensyfikację niekorzystnych procesów geologicznych (erozja).

Wpływ realizacji PZRP na cele w zakresie:

- Ochrony, a jeśli to możliwe poprawy walorów krajobrazowych i wizualnych;
- Ochrony dziedzictwa kulturowego;

można natomiast ocenić jako nie mający istotnego wpływu. Oceniając efekt wdrożenia PZRP w postaci ograniczenia zasięgu fali powodziowej, można mówić o pozytywnych aspektach realizacji Planu w kontekście wpływu w zakresie wzrostu bezpieczeństwa obiektów zabytkowych. Prognozując natomiast skutki wdrażania Planu wynikające z realizacji konkretnych przedsięwzięć

wywołujących skutki w perspektywie długoterminowej, w dużej mierze charakter oraz skala wpływu w kontekście ww. celów, zależne będą od sposobu i miejsca realizacji działań oraz rodzaju i skuteczności zastosowanych działań minimalizujących oddziaływania.

W odniesieniu do dwóch celów ochrony środowiska zidentyfikowano ryzyko istotnego ograniczenia możliwości ich realizacji. Ryzyko to dotyczy celów w zakresie:

- Ochrony bioróżnorodności;

oraz

- Wspierania osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód.

O ile w przypadku ochrony bioróżnorodności przewiduje się możliwość ograniczenia wpływu poprzez dobór indywidualnych środków minimalizujących oddziaływania (co powinno zostać potwierdzone w ramach oceny oddziaływania pojedynczych przedsięwzięć na środowisko, po ich uszczegółowieniu), o tyle w przypadku oceny wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód wskazano na konieczność zastosowania odstępstw (derogacji na mocy art. 4.7 RDW). Konieczność zastosowania odstępstw wynika przede wszystkim z realizacji działań związanych z: budową sztucznych zbiorników wodnych oraz pracami regulacyjnymi i utrzymaniowymi na rzekach i potokach.

PZRP jako dokument mający na celu stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem powodziowym prezentuje działania, których realizacja z uwagi na ich charakter, cel, oraz zakres, wiązać się będzie z utrudnieniem realizacji niektórych celów środowiska, przy jednoczesnym wspieraniu celów bezpośrednio związanych z ochroną przed powodzią.

Szczegółowe wyniki tych analiz zaprezentowano w Rozdziale 6, a ich podsumowanie w Rozdziale 9 dokumentu głównego Prognozy.

Tabela poniżej zawiera podsumowanie analizy w zakresie charakteru wpływu poszczególnych działań przewidzianych do realizacji w ramach PZRP dla obszaru dorzecza Odry na cele ochrony środowiska. Oceny dokonano wg przyjętej 7-stopniowej skali oceny wpływu działania na możliwość lub utrudnienie realizacji poszczególnych celów ochrony środowiska.

Tabela 1.2.1 Podsumowanie analiz w dorzeczu Odry

Zlewnia planistyczna	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Ochrona bioróżnorodności	Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód	Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb	Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych	Ochrona dziedzictwa kulturowego	Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości
Region wodny Górnej Odry								
Górna Odra	+++	--	---	+	-	--	-	+++
Kłodnicy i Kanału Gliwickiego	+++	--	---	+	-	-	-	+++
Region wodny Środkowej Odry								
Nysy Kłodzkiej	+++	--	---	+	-	--	-	+++
Odry od Kanału Gliwickiego do Nysy Łużyckiej	+++	--	---	+	-	-	-	+++
Kaczawy	+++	0	0	+	-	-	-	+++
Bobru	++	0	0	+	-	-	-	++
Widawy	+++	0	0	+	-	-	-	+++
Region wodny Warty								
Górnej Warty i Zlewnia Liswarty bez Kocinki	+++	0	0	++	-	-	-	+++
Prosny	++	--	---	++	--	--	-	++
Warty od Neru do Prosny i Zlewnia Warty od Prosny do Śremu	+++	-	-	+	-	-	-	+++
Warty od Widawki do Neru i Zlewnia Neru	+++	--	---	++	-	-	-	+++
Region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego								
Odry od Nysy Łużyckiej do Warty	+++	--	---	+	-	-	-	+++
Odry od ujścia Warty do Roztoki Odrzańskiej	+++	--	---	+	-	-	-	+++
Zalew Szczeciński	++	0	0	0	0	0	0	++
Brzeg morski	++	-	-	0	0	0	0	++

Źródło: Opracowanie Wykonawcy Prognozy

Do określenia skali potencjalnego wpływu Planu zastosowano następujący klucz:

Tabela 1.2.2 Klucz do zidentyfikowanych oddziaływań na realizację celów ochrony środowiska

PZRP służy bezpośrednio realizacji celu	Wzmacniający	+++
PZRP istotnie wspiera możliwość realizacji celu, pozwala uniknąć zagrożeń związanych z ograniczeniem możliwości realizacji celu	Korzystny	++
Skutki pozytywne spodziewane w wyniku realizacji Planu przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie nie jest zagrożone i wymaga spełnienia dodatkowych warunków	Nieznacznie korzystny	+
Brak stwierdzonego wpływu lub wpływ neutralny	Neutralny	0
Koszty/negatywne skutki realizacji Planu równoważą lub przewyższają pozytywy w kontekście możliwości osiągnięcia celu. Możliwa minimalizacja wpływu przy zastosowaniu standardowych środków minimalizujących dla danego typu przedsięwzięcia	Nieznacznie negatywny	-
Wdrożenie PZRP niesie za sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe przeważające ewentualne pozytywy w tym zakresie, ogranicza możliwość realizacji celu. Możliwa minimalizacja wpływu, ale poza środkami standardowymi dla danego typu przedsięwzięcia, należy wskazać indywidualne środki minimalizujące.	Negatywny	--
Wdrożenie PZRP niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia konflikty w kontekście możliwości realizacji celu. Konieczność zastosowania kompensacji. Należy wskazać wykonalne rozwiązania kompensacyjne i warunki ich realizacji lub konieczność zastosowania derogacji (RDW)	Konflikt	---

Źródło: Opracowanie Wykonawcy Prognozy

Charakter przeciwpowodziowych działań inwestycyjnych koliduje z celami ochrony bioróżnorodności i wspierania celów środowiskowych dla wód, ponieważ działania te ingerują w naturalne procesy kształtowania powierzchni ziemi i gleb oraz w systemy przyrodnicze dolin rzecznych, a także wpływają na fizyczne warunki wód (np. poprzez zmętnienie wskutek prowadzonych robót). Niektóre z tych ingerencji powodują konflikt niemożliwy do ograniczenia w trakcie budowy i/lub eksploatacji. Uzyskanie zgody na realizację takich przedsięwzięć wymaga spełnienia przewidzianych prawem warunków. Wynikają one z tzw. Dyrektywy Siedliskowej (dla ochrony bioróżnorodności, w tym przypadku obszarów Natura 2000) oraz z Ramowej Dyrektywy Wodnej (dla wspierania celów środowiskowych dla wód). Stwierdzenie konieczności realizacji przedsięwzięć uniemożliwiających osiągnięcie celów środowiskowych dla ochrony bioróżnorodności i wspierania celów środowiskowych dla wód jest ważne już na strategicznym poziomie. Otwiera to drogę uzyskania decyzji indywidualnej dla przedsięwzięcia. Należy jednak wcześniej uzasadnić planowaną inwestycję, to znaczy przedstawić dowód, że osiągnięcie celu nie jest możliwe innymi sposobami być może mniej kolidującymi ze środowiskiem przyrodniczym. Następnie, jeżeli nie ma innych mniej kolizyjnych rozwiązań, należy przedstawić tzw. nadrzędny interes publiczny przemawiający za realizacją przedsięwzięcia, czyli powód realizacji, który może być ważniejszy niż interes publiczny polegający na ochronie przyrody i zapewnieniu wód dobrej jakości.

W przypadku omawianej tutaj Prognozy, dowodów takich, czyli braku innych alternatyw oraz ważnego interesu społecznego przemawiającego za realizacją przedsięwzięć, dostarcza sam Plan i przeprowadzone w nim analizy wielokryterialne, w których uwzględniano również kryteria ochrony środowiska. Ostatnim warunkiem, jaki należy spełnić przy uzyskiwaniu możliwości odstępstwa od osiągnięcia celów przyrodniczych i wodnych jest potwierdzenie możliwości wykona-

nia kompensacji przyrodniczej, czyli odtworzenia systemów przyrodniczych tak, aby możliwe było spójne funkcjonowanie sieci obszarów chronionych. Prognoza stwierdza możliwość i sposoby przeprowadzenia takich działań.

1.2.4 Analiza charakteru i znaczenia oddziaływań skumulowanych

Z analizy możliwych kumulacji oddziaływań wynika, że z uwagi na ilość i charakter działań przewidzianych w PZRP, może dochodzić do nakładania się skutków poszczególnych działań w obrębie różnych składników środowiska. Dotyczy to przede wszystkim wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wód zależnych. Kumulacja oddziaływań może być efektem realizacji działań przewidzianych w PZRP i innych czynników np. zmian zagospodarowania i funkcji terenów. Jak wykazały analizy, skumulowane oddziaływania mogą potencjalnie powodować:

- efekt bariery migracji ryb wędrownych i innych organizmów wodnych, kiedy pokonanie kolejnego progu piętrzącego może być już niewykonalne (zbyt duża łączna ilość progów piętrzących do pokonania);
- pogorszenie drożności korytarza ekologicznego rangi międzynarodowej w efekcie postępującego przekształcania doliny Odry i dalszego pogarszania stanu siedlisk ważnych dla wielu chronionych gatunków (w tym dla ptaków);
- bezpośrednie zniszczenie lub zmiana warunków siedliskowych na obszarach objętych działaniami w ramach PZRP, mogące spowodować krytyczny ubytek siedlisk cennych dla organizmów wodnych i od wody zależnych (między innymi utrata żerowisk, miejsc rozrodu lub bytowania);
- dalsze obniżanie się poziomu wód gruntowych spowodowanego obecnie pracami regulacyjnymi, melioracjami odwadniającymi, rzadszym zalewaniem terasy Odry; obniżanie się poziomu wód gruntowych w dolinie Odry powoduje przekształcenie cennych siedlisk nadrzecznych.

1.2.5 Analiza możliwości wystąpienia oddziaływań transgranicznych

Ze względu na rodzaj planowanych przedsięwzięć oraz międzynarodowy charakter dorzecza Odry, realizacja zamierzeń przewidzianych w projekcie PZRP może potencjalnie wywoływać znaczące skutki środowiskowe na terenie państw ościennych. Przy czym ryzyko to dotyczy przede wszystkim Republiki Federalnej Niemiec na odcinku granicznym Odry. Potencjalny wpływ na środowisko na terenie Republiki Czeskiej ocenia się jako mało prawdopodobny, ewentualnie nieznaczący, z uwagi na lokalizację inwestycji przewidzianych w PZRP i brak stwierdzonego ryzyka przenoszenia oddziaływań w górę rzeki.

Zaplanowane przedsięwzięcia przyczynią się do ograniczenia zagrożenia powodziowego, zarówno po stronie Polski, jak i Niemiec. W przypadku przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w pierwszym cyklu planistycznym, koncentrujących się na odcinku granicznym Odry, większość zaplanowanych przedsięwzięć związana jest z pracami modernizacyjnymi w celu zapewnienia zimowego lodołamania. Przystosowanie granicznego odcinka Odry na potrzeby pracy lodołamaczy daje możliwość realizacji jednej z najważniejszych form czynnej ochrony przeciwlodowej, ważnej dla ochrony ludności zamieszkującej oba brzegi Odry granicznej.

Prace związane z przystosowywaniem odcinka Odry niosą ze sobą konsekwencje w postaci modyfikacji koryta, usuwania rumowiska i osadów dennych, zmian poziomu zwierciadła wód w otoczeniu przedsięwzięcia, zmian reżimu hydrologicznego. Tego typu presje mogą przekładać się na stan siedlisk i warunki bytowania gatunków chronionych w rejonie planowanych inwestycji i poniżej (w dół cieku).

Na obecnym etapie zaawansowania prac (dla części przedsięwzięć dostępne były jedynie koncepcje), nie ma możliwości przesądzenia o tym, czy zaistnieje realne ryzyko wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań transgranicznych, a jeżeli tak, to jakich skutków środowiskowych, o jakiej skali i o jakim zasięgu należałoby się spodziewać. Szczegółowe dane o lokalizacji, zakresie przedsięwzięcia oraz sposobach jej realizacji będą analizowane na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Na tym etapie szczegółowo rozpatrywana powinna być również możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

Istotnym jest fakt, że przedsięwzięcia przewidziane w PZRP do realizacji w pierwszym cyklu planistycznym, które (przez wzgląd na charakter i położenie) stwarzają potencjalne ryzyko wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym, były i są przedmiotem uzgodnień z Republiką Federalną Niemiec¹; wypracowane zostały wspólnie i uzgodnione ze świadomością presji wywieranych na środowisko, mogących się objawić się na obszarach poszczególnych państw, wraz z osiągnięciem konsensusu w tym zakresie.

1.2.6 Proponowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W Prognozie zawarto rekomendacje do realizacji przyszłego/przyszłych okresów planistycznych (Planów na lata dalsze niż rok 2021). Dotyczą one w szczególności aspektów związanych ze zmianami klimatycznymi, małą retencją i renaturyzacją rzek. Mają one istotny wpływ na polepszenie zarządzania ryzykiem powodziowym, a także na zatrzymywanie wody w zlewni.

W przypadku przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko w wyniku realizacji działań, pierwszym krokiem powinno być zaplanowanie i wdrożenie takich rozwiązań, które pozwolą na ich uniknięcie. Kolejne kroki to działania w zakresie minimalizacji skali i łagodzenie skutków tych oddziaływań, a w przypadku braku możliwości zastosowania wymienionych działań, bądź stwierdzenia braku możliwości osiągnięcia oczekiwanych rezultatów, zaplanowanie i wdrożenie działań kompensacyjnych. Każdorazowo przy indywidualnym wyborze środków łagodzących należy dążyć do stosowania działań o najwyższym priorytecie w hierarchii tj. eliminujących oddziaływanie u „źródła”. Zaplanowane działania powinny charakteryzować się dużą trwałością, efektywnością i skutecznie spełniać swoje funkcje w dłuższym horyzoncie czasowym.

W Prognozie zebrano dane na temat możliwych do zastosowania środków minimalizujących oraz łagodzących skutki realizacji poszczególnych typów przedsięwzięć. Podkreślono w tym rangę

¹ 27 kwietnia 2015 r. podpisana została umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych pogranicza polsko-niemieckiego (ochrona przeciwpowodziowa, warunki przepływu i żeglugi) podpisana w obecności szefowych rządów przez Macieja H. Grabowskiego, Ministra Środowiska Polski oraz Alexandra Dobrindta, Federalnego Ministra Transportu i Infrastruktury Cyfrowej.

okresu projektowania poszczególnych przedsięwzięć z tego powodu, że wielu poważnych oddziaływań na środowisko można uniknąć poprzez zmianę sposobu realizacji przedsięwzięcia.

1.2.7 Propozycja monitoringu wpływu realizacji PZRP na środowisko

W Prognozie określono zasady prowadzenia monitoringu, czyli kontroli skutków realizacji ocenianego Planu w środowisku. Zasady te odnoszą się do monitorowania wpływu wdrażania PZRP na możliwość realizacji wszystkich określonych w Prognozie strategicznych celów ochrony środowiska.

2 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

PZRP zostały sporządzone zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Przy tworzeniu Planu zastosowano proces tzw. otwartego planowania. W tym celu powołane zostały komitety sterujące i grupy planistyczne poszczególnych obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Natomiast dla obszarów zlewni powołano zespoły planistyczne zlewni. Wybór i analiza poszczególnych działań oraz identyfikacja możliwych rozwiązań alternatywnych prowadzona była od początku procesu opracowania PZRP w ramach prac ww. komitetów, grup i zespołów.

W procesie wypracowania wariantów planistycznych, w pierwszej kolejności rozważano zalecane przez Dyrektywę Powodziową działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią. Gdzie to możliwe działania nietechniczne zalecono w PZRP do realizacji jako działania inwestycyjne (np. odtworzenie retencji naturalnej poprzez odsunięcie bądź likwidację wałów przeciwpowodziowych), analizowano również możliwość zastosowania wariantu przesiedleniowego zamiast wdrożenia działań technicznych.

Dodatkowo do realizacji wskazano działania nietechniczne wspomagające, które odnoszą się do całego obszaru PZRP i są składową każdego wariantu.

W ramach prac nad PZRP opracowano bardzo szczegółową metodykę wariantowania na potrzeby analizy wielokryterialnej (AWK²) uwzględniającą:

- analizę obszarów problemowych (Hot Spot),
- wybór działań zmierzających do redukcji ryzyka w hot spotach z podziałem na hot spoty punktowe i obszarowe,
- powiązania hydrauliczne pomiędzy modelowanymi zadaniami technicznymi i nietechnicznymi.

Analizę wielokryterialną przeprowadzono osobno dla poszczególnych obszarów problemowych (Hot Spot) z wykorzystaniem wyników oceny punktowej kryteriów środowiskowych, społecznych, przeciwpowodziowych i ekonomicznych. Na etapie oceny wielokryterialnej rozważano możliwe do zastosowania metody ochrony przeciwpowodziowej i przypisane im działania, które zgrupowano w ramach wariantów planistycznych. Poszczególne warianty planistyczne, wypracowane podczas prac grup i zespołów planistycznych, poddano analizie AWK po modelowaniu hydraulicznym (lub uproszczonej ocenie efektywności hydraulicznej w oparciu o analizę ekspercką). Wyniki analizy AWK wskazały jaki zestaw działań jest optymalny dla osiągnięcia celów ochrony przeciwpowodziowej w danym obszarze problemowym. Analizy AWK integrują kryteria związane z nadrzędnym interesem społecznym i korzyściami społecznymi (kryteria powodziowe i społeczne) oraz kryteria ekonomiczne i środowiskowe. Analizy uwzględniają powiązania hydrauliczne pomiędzy

² Analiza AWK wykonana została w celu dokonania wyboru najbardziej zasadnego rozwiązania, z uwzględnieniem zlewniowego podejścia do zarządzania ryzykiem powodziowym. Analizy te uwzględniają powiązania hydrauliczne pomiędzy obszarami problemowymi, a co za tym idzie możliwość rozwiązania problemu na wyższym poziomie planistycznym.

poszczególnymi działaniami oraz obszarami problemowymi, a co za tym idzie możliwość rozwiązania problemów na wyższym poziomie planistycznym.

Reasumując przedstawione powyżej podejście pozwoliło na dokonanie wyboru najbardziej zasadnego rozwiązania z uwzględnieniem zlewniowego podejścia do zarządzania ryzykiem powodziowym. W ten sposób ocenie poddane zostały poszczególne rozwiązania problemu w danym obszarze problemowym/obszarach problemowych, a nie sumy działań. Tym samym należy podkreślić, że przyjęty Plan stanowi optymalne ramy dla podejmowanych w I okresie planistycznym działań związanych z obniżaniem ryzyka powodziowego.

3 Sposób uwzględnienia w PZRP ustaleń zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko

Specyfika planowania w gospodarce wodnej powoduje, że podział na proces tworzenia dokumentu strategicznego i jego ocena są ze sobą ściśle związane. Wymóg konsultacji na etapie tworzenia PZRP zapisany w Ramowej Dyrektywie Wodnej i w Dyrektywie Powodziowej, a w ślad za nimi w ustawie Prawo wodne oraz konieczność uwzględnienia kryteriów środowiskowych przy wyborze wariantów planistycznych powoduje, że proces oceny strategicznej zbliża się do wzorca oceny strategicznej sugerowanego przez Organizację Współpracy OECD³, stanowiącego podstawę do kształtowania prawodawstwa w tym zakresie - zarówno na poziomie międzynarodowym jak też prawa wspólnotowego. Proces oceny strategicznej rozpoczyna się na wczesnym etapie formułowania dokumentu, gdy wszystkie opcje alternatywne są jeszcze otwarte i ma charakter iteracyjny; w poszczególnych krokach kolejno ocenia się cele, priorytety, kierunki działań i przewidywane działania, a oceniona koncepcja po ocenie w ramach kolejnego kroku wraca do dalszych prac planistycznych.

W przypadku planów z zakresu gospodarki wodnej takie podejście do procesu oceny strategicznej jest niejako wymuszone przez równoczesne zastosowanie postanowień RDW i Dyrektywy SOOŚ.

W przypadku PZRP cele główne są określone przez zapisy Dyrektywy Powodziowej (i ustawę Prawo wodne) natomiast cele szczegółowe (formułowane na poziomie zlewni planistycznych) pozwalają na sformułowanie rozwiązań opcjonalnych spełniających (całkowicie lub częściowo) te cele szczegółowe. W ten sposób formułowane są racjonalne rozwiązania alternatywne, które podlegają ocenie wielokryterialnej, przy czym oddziaływanie na środowisko (tzw. udatność środowiskowa) jest jednym z kryteriów. Próba określenia (wygenerowania) innych opcji alternatywnych na etapie oceny nie ma więc sensu gdyż:

- oba te procesy - planowania i oceny - przenikają się i powinny być czasowo równoległe i nie ma potrzeby wyróżniania odrębnego etapu oceny w oderwaniu od procesu kształtowania dokumentu strategicznego;
- racjonalny wariant alternatywny to taki, który spełnia cele będąc elementem powiązań i uwarunkowań właściwych dla gospodarki wodnej - a więc wpływając na sytuację powodziową w dół rzeki, kształtując falę powodziową w połączeniu z wieloma innymi działaniami i wpływając na kształtowanie się ryzyka powodziowego jako element złożonego systemu hydraulicznego i hydrotechnicznego.

Analiza wielokryterialna wariantów planistycznych z uwzględnieniem wpływu na środowisko zasadniczo spełnia wymagania stawiane ocenie strategicznej w odniesieniu do rozpatrzenia i oceny racjonalnych wariantów alternatywnych (jeżeli istnieją) - w Prognozie można więc jedynie uszczegółowić ocenę i potwierdzić wybór rozwiązania alternatywnego. Równoczesność i przenikanie się procesów planowania oraz oceny ograniczają ryzyko, że ocena lub wybór wariantu będą się różnić.

³ Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. Organization for Economic Co-operation and Development, OECD) - organizacja międzynarodowa o profilu ekonomicznym skupiająca 34 wysoko rozwinięte i demokratyczne państwa. Utworzona na mocy Konwencji o Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju podpisanej przez 20 państw 14 grudnia 1960.

Sytuacja szczególna występuje jedynie w przypadku prawdopodobieństwa wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania danego wariantu planistycznego na obszar Natura 2000, gdy pierwszym z kryteriów stosowalności odstępstwa od zakazu realizacji takiego planu, zgodnie z zapisem art. 6.4. Dyrektywy Siedliskowej jest wykazanie braku rozwiązań alternatywnych nie wpływających znacząco negatywnie na obszar Natura 2000. W takich przypadkach, podczas opracowania PZRP następował powrót do analiz wielokryterialnych celem potwierdzenia braku rozwiązań alternatywnych, które w mniejszym stopniu lub w ogóle nie oddziałują na obszary Natura 2000. Jeśli nie istniał inny wariant spełniający określony cel na poziomie obszaru problemowego (Hot Spotu) - w PZRP przedstawiono uzasadnienie konieczności realizacji inwestycji potwierdzając jednocześnie istnienie nadrzędnego interesu publicznego przeważającego w danym przypadku nadrzędny interes polegający na ochronie przyrody. W Prognozie natomiast uszczegółowiono analizy wpływu takiego rozwiązania na konkretne obszary Natura 2000 oraz przedstawiono konieczne środki minimalizujące potencjalne oddziaływania.

Rezultatem prowadzonych na bieżąco ustaleń i współpracy zespołów opracowujących projekt Planu oraz Prognozę było doprecyzowanie charakteru, zakresu lub sposobów i warunków realizacji działań i inwestycji wskazywanych do realizacji w ramach PZRP. Tam, gdzie zidentyfikowano taką potrzebę, wzmocnione i rozbudowane zostały uzasadnienia konieczności realizacji inwestycji potwierdzające jednocześnie istnienie nadrzędnego interesu publicznego przeważającego w danym przypadku nadrzędny interes publiczny polegający na ochronie przyrody.

Ponadto, po wykonaniu dodatkowych analiz, w PZRP dodano działania nietechniczne związane ze stwierdzoną koniecznością zwiększenia retencji. Przykładowo, na terenach dorzecza Odry w regionach wodnych Środkowej Odry i Warty, wytypowano szereg obszarów (57 lokalizacji), dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja w celu odtworzenia retencji dolin rzek).

W Planie znalazły również odzwierciedlenie zaproponowane w Prognozie wskaźniki monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko oraz zalecenia w zakresie częstotliwości oraz metod prowadzenia tego monitoringu (zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy OOS).

4 Sposób uwzględnia w PZRP opinii właściwych organów

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy OOŚ, projekt PZRP dla obszaru dorzecza Odry wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został poddany opiniowaniu przez organy wskazane z art. 57 i 58 tejże ustawy.

Organami właściwymi do złożenia opinii były:

- Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska,
- Główny Inspektor Sanitarny,
- Dyrektorzy Urzędów Morskich w Szczecinie i w Słupsku.

Wnioski o wydanie opinii wystosowano do ww. organów pismami w dniu 09.07.2015 r.

Otrzymano następujące opinie:

1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie:

Pismo Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 20.08.2015 r. znak: DOOŚsoos.410.16.2015.JP/EP

2. Główny Inspektor Sanitarny w Warszawie

Pismo Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 10.08.2015 r. znak: GIS-HŚ-NS-4311-12/EN/15

3. Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku

Pismo Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dnia 21.09.2015 r. znak: OW-B5-074/22-25/15

4. Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie

Pismo Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 10.08.2015 r. znak: OW-IV-070/038/02/15

W procesie opiniowania projektu PZRP wraz z Prognozą:

1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska przedstawił wątpliwości dotyczące głównie przeprowadzenia wariantowania możliwych scenariuszy rozwiązań w projekcie PZRP, stopnia szczegółowości przeprowadzenia oceny oraz metody i podejścia w zakresie wpływu ustaleń projektu PZRP na obszary Natura 2000;
2. Główny Inspektor Sanitarny nie wniósł uwag;
3. Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku nie wniósł uwag;
4. Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie wskazał, że Prognoza dla obszaru dorzecza Odry uwzględnia uzgodniony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie i jednocześnie przedstawił kilka zagadnień wymagających wyjaśnienia.

Wątpliwości zgłoszone w ww. opiniach dotyczyły głównie następujących obszarów tematycznych:

- metodyki wyboru wariantu preferowanego w ramach analizy wielokryterialnej (GDOŚ);
- przyjętej metodyki strategicznej oceny poprzez pryzmat typów przedsięwzięć (GDOŚ);
- poziomu szczegółowości analiz dotyczących obszarów chronionych oraz gatunków roślin i zwierząt na obszarze dorzecza Odry (GDOŚ);

- zastosowanej skali oceny dla oddziaływania na obszary Natura 2000 (GDOŚ);
- kompletności przeprowadzonej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 (GDOŚ);
- interpretacji treści Załącznika D.4. (Dokumentacja metodyczna. Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji) (GDOŚ);
- przyjętej metodyki oceny wpływu planowanych działań utrzymaniowych na brzegu morskim na poszczególne cele środowiska (UM Szczecin).

Szczegółowe wyjaśnienia odnośnie opinii GDOŚ przedstawiono w Załączniku 2 do niniejszego Podsumowania, odnośnie opinii Urzędu Morskiego w Gdyni - w Załączniku 4.

Po przeanalizowaniu opinii organów uznano, że korekta Prognozy na podstawie zgłoszonych uwag nie wpłynęłaby na jej wnioski końcowe. W związku z tym nie stwierdzono konieczności przedstawienia kolejnej wersji dokumentu Prognozy, a za wystarczające uznano wyjaśnienia, które szczegółowo odnoszą się do uwag zgłoszonych w opiniach organów.

5 Sposób uwzględnienia w PZRP zgłoszonych uwag i wniosków

5.1 Udział społeczeństwa

5.1.1 Przebieg procesu konsultacji i udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko

Udział społeczeństwa w procesie strategicznej oceny oddziaływania zapewniony został zgodnie z postanowieniami art. 54 ust. 2 ustawy OOS.

Konsultacje społeczne składały się z dwóch etapów:

- Etapu I informacyjno-edukacyjnego oraz
- Etapu II obejmującego udział społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania w rozumieniu ustawy OOS.

Etap informacyjno-edukacyjny realizowany był od momentu ogłoszenia o przystąpieniu do opracowania Prognozy, czyli w okresie od 1 kwietnia do 31 lipca 2015 roku. Społeczeństwo było wówczas informowane o roli, jaką w procesie planistycznym i decyzyjnym pełni strategiczna ocena oddziaływania na środowisko i jej główny dokument, czyli Prognoza. Przekazywane były również informacje o metodyce, jaką przyjęto dla oceny wpływu wdrożenia PZRP na środowisko.

Informacje były rozpowszechniane poprzez stronę internetową www.powodz.gov.pl. Zorganizowano także siedem spotkań konsultacyjnych w siedzibach poszczególnych RZGW⁴ oraz cztery konferencje ogólnopolskie⁵.

Etap II - udział społeczeństwa został zapewniony poprzez udostępnienie w okresie od 10 do 31 lipca 2015 roku projektów PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, Odry i Pregocy wraz z prognozami oddziaływania na środowisko. Dokumentacja była dostępna zarówno w wersji elektronicznej poprzez stronę internetową, jak i w wersji papierowej w siedzibie KZGW i wszystkich siedzibach RZGW (Warszawa, Gdańsk, Kraków, Gliwice, Wrocław, Poznań, Szczecin). Uwagi i wnioski można było wnieść za pośrednictwem ankiety on-line umieszczonej na stronie internetowej www.powodz.gov.pl, pisemnie i do protokołu w siedzibach jak wyżej, gdzie udostępniono dokumenty w wersji papierowej, za pośrednictwem poczty tradycyjnej na adres siedziby KZGW oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres Wydzial.OP@kzgw.gov.pl.

⁴ Gdańsk -25.05.2015, Warszawa - 27.05.2015, Kraków - 29.05.2015, Gliwice - 01.06.2015, Wrocław - 02.06.2015, Poznań - 11.06.2015, Szczecin - 15.05.2015.

⁵ Konferencje:

Wrocław (06.07.2015) - obszar dorzecza Odry: region wodny Górnej Odry oraz region wodny Środkowej Odry,
Kraków (07.07.2015) - obszar dorzecza Wisły: region wodny Górnej Wisły oraz region wodny Małej Wisły,
Warszawa (14.07.2015) - obszar dorzecza Wisły i obszar dorzecza Pregocy: region wodny Dolnej Wisły, region wodny Środkowej Wisły oraz region wodny Łyny i Węgorapy,
Szczecin (17.07.2015) - obszar dorzecza Odry: region wodny Dolnej Odry oraz region wodny Warty.

Projekty PZRP dla poszczególnych dorzeczy, udostępnione w trakcie etapu II były kolejną wersją tych Planów, po korektach wynikających z konsultacji społecznych, które poprzedzały udział społeczeństwa w ramach procedury SOOŚ⁶.

5.1.2 Model rozpatrywania uwag i wniosków

Zgodnie z postanowieniami art. 39 ust. 1 ustawy OOŚ społeczeństwo zostało powiadomione o rozpoczęciu prac nad Prognozą (zawiadomienie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej z dnia 1 kwietnia 2015 r.) oraz o rozpoczęciu konsultacji społecznych (zawiadomienie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej z dnia 25 czerwca 2015 r.). W obu przypadkach informacja przekazana była poprzez zamieszczenie ww. zawiadomień:

- w gazecie o zasięgu ogólnopolskim - Gazeta Wyborcza,
- przez stronę internetową projektu - www.powodz.gov.pl/pl/aktualnosci,
- przez stronę internetową KZGW (zakładka: aktualności),
- przez strony internetowe poszczególnych RZGW (zakładka: aktualności),
- przez stronę internetową www.ngo.pl.

Każdy zainteresowany mógł złożyć swoje wnioski lub uwagi, zarówno do projektów Planów, jak i towarzyszącym im prognoz. Każda zgłoszona uwaga i każdy wniosek został zarejestrowany i przekazany ekspertom odpowiedzialnym za przygotowanie dokumentu PZRP i Prognozy.

Szczegółowy opis przebiegu konsultacji społecznych przedstawia dokument pt. Raport z konsultacji, opracowany osobno dla każdego obszaru dorzecza, który będzie udostępniony na stronie www.powodz.gov.pl. Wyjaśnienia merytoryczne treści PZRP i Prognozy w odniesieniu do zgłoszonych uwag i wniosków zamieszczono również w Załączniku 1 do niniejszego dokumentu.

5.1.3 Uwagi i wnioski wniesione do projektu Planu i Prognozy dla obszaru dorzecza Odry

Łącznie w ramach konsultacji treści Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry wraz z załącznikami dla 4 regionów wodnych dorzecza, organizowanych w ramach SOOŚ wniesionych zostało 39 wniosków i uwag, z czego 2/3 stanowiły uwagi do treści Prognozy.

⁶ Przed udziałem społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, zapewniono konsultacje społeczne PZRP w myśl art. 88h ustawy Prawo wodne. Konsultacje te trwały sześć miesięcy w okresie od 22 grudnia 2014 roku do 22 czerwca 2015 roku.

Rysunek 1 Rozkład statystyczny uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych z podziałem na przedmiot uwagi

Tematyka otrzymanych w trakcie konsultacji projektu PZRP oraz Prognozy uwag i wniosków odnosiła się w klasyfikacji ogólnej do:

- zagadnień ogólnych oraz szczegółowych względem zapisów projektu PZRP oraz Prognozy;
- uwag technicznych dotyczących błędów redakcyjnych oraz rzeczowych znalezionych w obydwu dokumentach;
- uwag innych, najczęściej organizacyjnych, nie dających się zaklasyfikować do żadnej z ww. grup.

Uwagi ogólne do konsultowanych dokumentów odnosiły się najczęściej do ich konstrukcji, zakresu przedmiotowego, stopnia szczegółowości, przyjętych założeń i rozwiązań metodycznych, kryteriów oceny oraz wniosków.

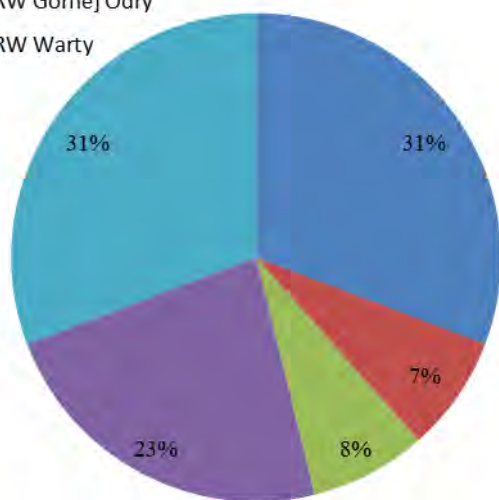
Uwagi szczegółowe miały w głównej mierze charakter redakcyjny lub porządkujący. Wnioskowano o doprecyzowanie niektórych zagadnień, aktualizację danych statystycznych, bądź nazw zlewni planistycznych. Znaczną część uwag szczegółowych stanowiły również postulaty w zakresie uzupełnienia listy wskazanych w PZRP priorytetowych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Część otrzymanych wniosków i uwag zgłaszanych zwłaszcza podczas spotkań konsultacyjnych oraz za pośrednictwem formularzy internetowych, należała do grupy zagadnień szczegółowych, znacznie wykraczających poza przyjęty w Prognozach poziom szczegółowości, bardziej adekwatny i możliwy do uwzględnienia na poziomie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko pojedynczych przedsięwzięć. Takie wnioski i postulaty nie mogły zostać przyjęte na obecnym etapie planowania.

Tabela 3 Rozkład ilości wniesionych uwag w odniesieniu do poszczególnych regionów wodnych w obrębie obszaru dorzecza Odry

Przedmiot uwagi	PZRP	Prognoza
Uwagi dla obszaru dorzecza Odry - suma	13	26
Obszar dorzecza Odry - uwagi ogólne	4	11
RW Górnej Odry	3	0
RW Środkowej Odry	1	1
RW Warty	4	1
RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	1	13

- Obszar dorzecza Odry - uwagi ogólne
- RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
- RW Środkowej Odry
- RW Górnej Odry
- RW Warty

Rysunek 2 Procentowy rozkład uwag i wniosków zgłoszonych do treści projektu PZRP

W zakresie uwag dedykowanych treści PZRP dominowały uwagi o charakterze ogólnym (niemal 1/3 wszystkich zgłoszonych uwag), dotyczyły one przede wszystkim postulatów:

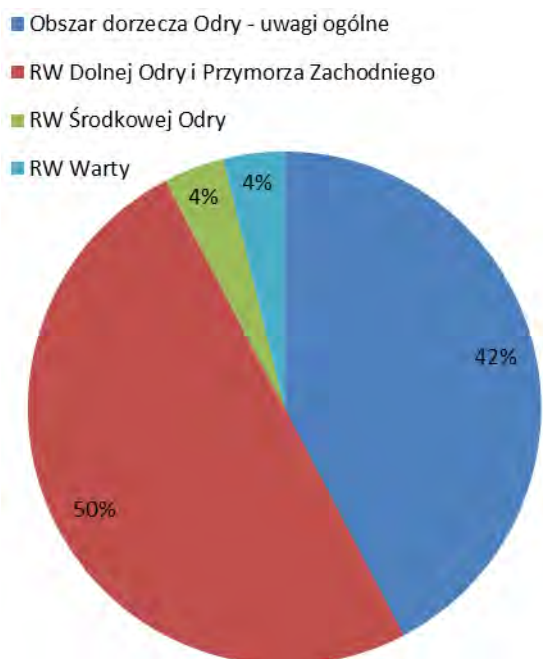
- weryfikacji bądź rozszerzenia map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego;
- uwzględnienia na liście planowanych do wdrożenia działań bądź nadania większej rangi działaniom o charakterze nietechnicznym (zwiększanie retencji naturalnej, renaturyzacja rzek itp.).

Spośród regionów wodnych największa liczba uwag i wniosków zgłoszona została do dokumentu PZRP dla regionu wodnego Warty oraz Górnej Odry (łącznie ponad 50% ze wszystkich uwag wniesionych do treści planów).

Część uwag zgłoszonych do dokumentów PZRP dla poszczególnych regionów miała charakter redakcyjny lub porządkujący i pozostawała bez wpływu na zakres przedmiotowy oraz cele okre-

ślone w dokumencie PZRP. Pod wątpliwość poddawany był również charakter zaplanowanych w poszczególnych regionach wodnych działań i zasadności ich realizacji.

Spośród uwag dedykowanych treści Prognozy największy udział miały uwagi o charakterze ogólnym (42%) oraz uwagi kierowane do obszaru regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego (50%). W ramach konsultacji społecznych nie wpłynął żaden wniosek ani uwaga w zakresie treści załącznika dotyczącego zagadnień środowiskowych i ocenie oddziaływania w obszarze RW Górnej Odry.

Rysunek 3 Procentowy rozkład uwag i wniosków zgłoszonych do treści Prognozy

Uwagi dedykowane dokumentowi głównemu Prognozy dotyczyły przede wszystkim zastrzeżeń w zakresie:

- Listy dokumentów, których zapisy powinny zostać uwzględnione w analizie spójności dokumentu PZRP z innymi dokumentami o charakterze strategicznym (załącznik D.2 do dokumentu głównego Prognozy);
- Wyników analizy istotności działań (załącznik D.3 do dokumentu głównego Prognozy);
- Zakresu oraz charakterystyki typowych oddziaływań oraz rodzaju możliwych do zastosowania działań minimalizujących, przypisanych poszczególnym typom przedsięwzięć (załącznik D.4 do dokumentu głównego Prognozy);
- Sposobu oceny (niedoszacowanie lub przeszacowanie) wpływu wdrożenia działań przewidzianych do realizacji w ramach PZRP na wskazane w Prognozie cele ochrony środowiska;
- Poziomu szczegółowości przeprowadzonych analiz oraz przedmiotu ocen.

Uwagi do poszczególnych regionów wodnych miały charakter uwag redakcyjnych, doprecyzowujących lub weryfikujących zapisy ocenianych opracowań.

Odniesienia szczegółowe do wszystkich zgłoszonych uwag i wniosków zawarto w tabelach w Załączniku 7 do niniejszego Podsumowania.

5.2 Korekty PZRP wynikające z udziału społeczeństwa

Podczas udziału społeczeństwa w SOOŚ, podobnie jak w przypadku konsultacji społecznych PZRP zorganizowanych zgodnie z wymaganiami ustawy Prawo wodne, zauważono, że:

- reprezentanci szeroko rozumianego społeczeństwa kładli duży nacisk na ujęcie w Planie działań technicznych zlokalizowanych w ich najbliższym sąsiedztwie;
- jednostki samorządu terytorialnego kładły nacisk na ujęcie w Planie działań technicznych w obrębie ich gmin, często jedynie lokalnie ograniczających ryzyko powodziowe, dla których wpływ na środowisko planowanych inwestycji nie jest uznawany za pierwszorzędny;
- uwagi i wnioski wniesione przez ekologiczne organizacje pozarządowe dotyczyły głównie działań związanych z ochroną przyrody; propozycje nawiązywały do konieczności wdrożenia na szerszą skalę działań nietechnicznych i jednoczesnej rezygnacji w wielu przypadkach z proponowanych klasycznych rozwiązań technicznych.

Proces anagazowania społeczeństwa w ramach opracowania PZRP był wieloetapowy i długotrwały, dzięki czemu ostatecznie w ramach udziału społeczeństwa w trakcie procedury SOOŚ ilość uwag zgłoszonych do projektu Planu dla obszaru dorzecza Odry była znacznie ograniczona i kształtowała się na poziomie 33% wszystkich uwag obejmujących zakresem tematycznym obszar dorzecza Odry. Uwzględnienie uwag podczas konsultacji wynikających z ustawy Prawo wodne spowodowało brak konieczności wprowadzenia istotnych zmian w dokumencie PZRP.

Większość uwag i wniosków wymagała wyjaśnienia bez konieczności zmian treści Planu. Wyjaśnienia te przedstawiono w Załączniku 7 do niniejszego Podsumowania.

Uwagi i wnioski zgłoszone do Prognozy zostały przeanalizowane pod kątem tego, czy uwzględnienie postulowanej treści wpłynęłoby na jej wnioski końcowe. Tylko w takiej sytuacji konieczna byłaby korekta Prognozy oraz - potencjalnie - idące w ślad za nią ewentualne zmiany PZRP, które skutkowałyby powtórzeniem procedury. W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono, że korekta Prognozy po uwzględnieniu postulatów płynących z udziału społeczeństwa nie jest konieczna. Za wystarczające uznano wyjaśnienia, które szczegółowo odnoszą się do wszystkich uwag i wniosków zgłoszonych w ramach udziału społeczeństwa. Zamieszczono je w Załączniku 7 do niniejszego Podsumowania.

6 Sposób uwzględnienia w PZRP wyników postępowania transgranicznego

Projekty planów i programów (oraz wszelkie ich modyfikacje), które potencjalnie mogą wywierać znaczący wpływ na środowisko, w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlegają ocenie pod kątem ryzyka wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W ramach prac nad Prognozą oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry przeanalizowano możliwość wystąpienia oddziaływań na środowisko w aspekcie transgranicznym.

Stwierdzono, że w pierwszym cyklu planistycznym PZRP zaplanowane są przedsięwzięcia, których realizacja (przez wzgląd na ich charakter i położenie) stwarza potencjalne ryzyko wystąpienia oddziaływań na terytorium Republiki Federalnej Niemiec.

W związku z powyższym, zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy OOS, organ sporządzający projekt PZRP, czyli Prezes KZGW poinformował Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tego dokumentu. Zgodnie z obowiązującą procedurą Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, po uzyskaniu tej informacji, pismem z dnia 13 lipca 2015 r. (znak: DOOŚ-tos.441.1.2015.JA) powiadomił o możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji PZRP właściwe organy na terenie Republiki Federalnej Niemiec tj.:

- Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Konsumenta Mecklenburgii - Pomorza Przedniego,
- Ministerstwo Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Rolnictwa Brandenburgii,
- Saksońskie Ministerstwo Środowiska i Rolnictwa.

W piśmie tym GDOŚ poprosił o udzielenie w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia informacji, czy Republika Federalna Niemiec jest zainteresowana uczestnictwem w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Do pisma załączono streszczenie Prognozy dla obszaru dorzecza Odry, sporządzone w języku nietechnicznym i przetłumaczone na język niemiecki.

W odpowiedzi na ww. pismo GDOŚ, Koordynator ds. Odry ze strony Ministerstwa Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Rolnictwa Brandenburgii, pismem z dnia 16 lipca 2015 r. (znak DOOŚ-tos.441.1.2015.JA) - Załącznik 8, w imieniu trzech krajów związkowych tj. Brandenburgii, Meklemburgii-Pomorza Przedniego i Saksonii oraz Federalnego Ministerstwa Środowiska, Ochrony Przyrody, Budownictwa i Bezpieczeństwa Reaktorów, odstąpił od zamiaru dalszego uczestniczenia w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry.

Odstąpienie to było podyktowane ogólnym i zasadniczym znaczeniem Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym oraz faktem, że każde konkretne przedsięwzięcie mające znaczące transgraniczne oddziaływanie na środowisko będzie podlegało transgranicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Jednocześnie, w ww. piśmie wnioskowano o to, aby strona niemiecka już na etapie oceny strategicznej w przypadku każdej planowanej realizacji działań mogących mieć znaczące transgraniczne oddziaływanie na środowisko była informowana w ramach odpowiednich komisji ds. wód granicznych oraz MKOOpZ w celu wspólnego znalezienia alternatywnych rozwiązań i zmniejszenia oddziaływań na środowisko.

W związku z powyższym na tym etapie zakończono postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry.

W konsekwencji, na poziomie strategicznym nie zostały stwierdzone uwarunkowania transgranicznego oddziaływania na środowisko, które trzeba byłoby uwzględnić w dokumencie PZRP.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w ramach przygotowania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji poszczególnych przedsięwzięć wskazanych w ramach działań PZRP należy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa polskiego oraz unijnego, rozpatrzyć możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko, uwzględniając informacje dostępne na tym etapie.

7 Sposób uwzględnienia w PZRP propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Organy opracowujące plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych są zobowiązane prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami zaproponowanymi w prognozie oddziaływania na środowisko oraz ustalonymi w podsumowaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (art. 55. ust 5 ustawy OOS).

Monitoring środowiskowych skutków wdrożenia PZRP służy śledzeniu zmian w środowisku zachodzących zarówno w trakcie, jak i po zrealizowaniu poszczególnych działań, aby w następnym okresie planowania można było efektywnie korzystać z danych, które odnoszą się wprost do specyfiki Planu.

Metody i wskaźniki służące do monitorowania skutków środowiskowych realizacji PZRP powinny być charakterystyczne dla zadań realizowanych w ramach Planu i wystarczająco wrażliwe, by odzwierciedlały zmiany w środowisku powodowane realizacją Planu oraz w miarę możliwości dostępne, bez ponoszenia dodatkowych kosztów lub zbyt dużych nakładów organizacyjnych. Z tego też powodu zasady monitoringu wpływu realizacji Planu zaproponowane w Prognozie zostały włączone w metody i sposoby prowadzenia monitoringu wdrażania PZRP.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi” będzie monitorowany poprzez następujące wskaźniki:

- Względna redukcja liczby mieszkańców na obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego uwzględniających zrealizowane już działania,
- Względny spadek liczby obiektów stanowiących zagrożenie dla środowiska zlokalizowanych w obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego (p1%), wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego,
- Względny spadek liczby ujęć wody zlokalizowanych w obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego (p1%), wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego,
- Względna redukcja liczby obiektów o szczególnym znaczeniu społecznym zlokalizowanych w obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego (p1%) wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego,
- Względna redukcja strat powodziowych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego,
- Względna redukcja powierzchni obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego,
- Wdrożenie do porządku prawnego wytycznych dotyczących zagospodarowania przestrzennego na obszarach zagrożenia powodziowego,
- Wdrożenie nowych uregulowań prawnych dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane zrealizowane na obszarach zagrożonych powodzią,
- Wdrożenie nowych uregulowań prawnych reformujących organizację jednostek odpowiedzialnych za gospodarkę wodną, w tym za bezpieczeństwo powodziowe,

- Względny przyrost liczby regionalnych i lokalnych systemów prognozowania i ostrzegania przed powodzią,
- Liczba przeszkolonych obywateli,
- Liczba przygotowanych w okresie sprawozdawczym operacyjnych planów przeciwpowodziowych (w tym planów ewakuacji ludności i inwentarza),
- Wdrożenie systemu informatycznego zgłaszania i szacowania strat powodziowych.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona bioróżnorodności” będzie monitorowany poprzez następujące wskaźniki:

- Względny wzrost powierzchni terenów oddanych rzece,
- Względny wzrost pojemności uzyskanej retencji dolinowej.

Dodatkowo, Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁷ realizuje zadania w zakresie monitoringu przyrody. Wśród wybranych do monitorowania siedlisk przyrodniczych i gatunków znajdują się gatunki i siedliska szczególnie uzależnione od wody występujące na obszarach wodno-błotnych, czyli tych w obrębie których realizowane są działania techniczne i nietechniczne PZRP. Wyniki tego monitoringu w powiązaniu z lokalizacją przedsięwzięć zrealizowanych w ramach PZRP powinny zostać uwzględnione w kolejnym cyklu planistycznym jako informacja o wpływie inwestycji przeciwpowodziowych na stan chronionych gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Wspieranie celów środowiskowych dla jednolitych części wód” jest monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podsystem monitoringu jakości wód powierzchniowych – wody śródlądowe, wody przejściowe i przybrzeżne obejmuje realizację następujących zadań:

- badania i ocena stanu rzek, w tym zbiorników zaporowych,
- badania i ocena stanu jezior,
- badania i ocena jakości osadów dennych w rzekach i jeziorach,
- badania i ocena stanu wód przejściowych i przybrzeżnych,
- badania elementów hydromorfologicznych dla potrzeb oceny stanu ekologicznego wód powierzchniowych,
- wdrażanie wymagań znowelizowanej dyrektywy 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej.

Wyniki tego monitoringu w powiązaniu z lokalizacją przedsięwzięć zrealizowanych w ramach PZRP powinny zostać uwzględnione w kolejnym cyklu planistycznym jako informacja o wpływie inwestycji przeciwpowodziowych na stan wód.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Zmniejszenie wrażliwości na zmiany klimatyczne i inne przyszłe wyzwania” (w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym) będzie

⁷ Zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2013 – 2015”

monitorowany poprzez gromadzenie danych o występowaniu i skutkach powodzi błyskawicznych. Zaleca się, aby dane te gromadzone były w ramach wdrażanego systemu zgłaszania i szacowania strat powodziowych (wywołanych powodzią błyskawicznymi).

Dodatkowo, celem lepszego zrozumienia mechanizmów powodzi błyskawicznych i zarządzania związanymi z nimi zagrożeniami, należy, w ramach opracowywania aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego zgromadzić dane dotyczące powodzi błyskawicznych (m.in. w formie przeprowadzenia ankiet wśród Jednostek Samorządu Terytorialnego, wskazując jednocześnie kryteria zgodnie z którymi zdarzenie powodziowe będzie klasyfikowane jako powódź błyskawiczna) oraz rozpoznać zmiany i trendy w pokryciu terenu dla całej zlewni. Może to być wykonane w oparciu o fotointerpretację wysokorozdzielczych zdjęć satelitarnych lub o prezentowane przez EEA gotowe dane CORINE LAND COVER (obecnie dostępne dla roku 2006 i 2012). Analiza taka pomoże ustalić ewentualne powiązania między zmianami pokrycia terenu (np. wzrost powierzchni lasów w zlewni), a występowaniem, bądź brakiem występowania powodzi błyskawicznych.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb” będzie monitorowany poprzez następujące wskaźniki rezultatu:

- Względny wzrost powierzchni terenów oddanych rzece,
- Względny wzrost powierzchni dolin rzecznych oddanych rzece poprzez budowę retencji polderowej,
- Względny wzrost pojemności uzyskanej retencji dolinowej.

Możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa warunków krajobrazowych” jest wspierana poprzez konieczność określenia specjalnych warunków zagospodarowania przestrzennego oraz objęcia obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Kwestia ta jest ujęta w monitoringu PZRP w postaci następujących wskaźników produktu:

- Wdrożenie do porządku prawnego wytycznych dotyczących zagospodarowania przestrzennego na obszarach zagrożenia powodziowego,
- Udział procentowy obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego objętych miejscowymi planami przestrzennego zagospodarowania,

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona dziedzictwa kulturowego” będzie monitorowany poprzez następujący wskaźnik rezultatu:

- Względny spadek liczby obiektów cennych kulturowo zlokalizowanych w obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego (p1%) wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości” będzie monitorowany poprzez następujący wskaźnik rezultatu:

- Względna redukcja wartości średnich rocznych strat powodziowych wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego uwzględniających zrealizowane już działania AAD.

Oprócz prowadzenia monitoringu na podstawie przytoczonych powyżej wskaźników, w trakcie gromadzenia informacji o przedsięwzięciach zrealizowanych w ramach PZRP, należy wymagać od każdego inwestora przekazania następujących danych dotyczących wpływu inwestycji na środowisko:

1. Czy dla przedsięwzięcia została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach albo czy dla przedsięwzięcia zostało przeprowadzone postępowanie w oparciu o art. 96 ustawy OOS?
2. Czy dla przedsięwzięcia dokonano zgłoszenia w oparciu o art. 118 ustawy o ochronie przyrody?
3. Czy dla przedsięwzięcia zostało wydane zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów w oparciu o art. 83 ustawy o ochronie przyrody?
4. Czy w związku z realizacją przedsięwzięcia zostały wydane decyzje derogacyjne w oparciu o art. 56 ustawy o ochronie przyrody?
5. Czy w trakcie realizacji przedsięwzięcia wystąpiła konieczność zawiadomienia w oparciu o art. 58 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody?
6. Powierzchnia siedlisk przyrodniczych bezpośrednio zajętych na potrzeby realizacji przedsięwzięcia;
7. Liczba obszarów Natura 2000, dla których uzyskano derogacje na podstawie art. 34 ustawy o ochronie przyrody;
8. Powierzchnia obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody bezpośrednio zajętych na potrzeby realizacji przedsięwzięcia;
9. Liczba JCW, w obrębie których realizowane jest przedsięwzięcie;
10. Liczba JCW, dla których uzyskano derogacje na podstawie art. 38j ustawy Prawo wodne;
11. Czy w związku z realizacją przedsięwzięcia zostały określone specjalne wymagania dotyczące ochrony krajobrazu?
12. Liczba zabytków zagrożonych wskutek realizacji przedsięwzięcia;
13. Liczba osób, które musiały zmienić miejsce zamieszkania wskutek realizacji przedsięwzięcia.

Wskaźniki dla monitorowania oraz zestaw danych, które powinny być gromadzone podczas wdrażania PZRP zostały dobrane tak, aby możliwe było stworzenie efektywnego systemu kontroli i nadzoru na etapie przygotowywania i realizacji poszczególnych działań celem udoskonalenia przygotowania kolejnego cyklu planistycznego.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Załącznik 1. Opinia GDOŚ

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

*Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry,
Załącznik 1 Opinia GDOŚ*

**GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**

Warszawa, dnia 20 ~~lipca~~ ^{sierpnia} 2015 r.

DOOŚsoos.410.16.2015.JP/EP

Pan

Witold Sumiślawski

Prezes

Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej

Łącznie Panie Prezesie:

W związku z przekazaniem do zaopiniowania w trybie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm., dalej: *ustawa ooś*) projektów *Planów zarządzania ryzykiem powodziowym* dla obszarów dorzeczy Wisły, Odry i Pregoly (dalej: PZRP) wraz z prognozami oddziaływania na środowisko (dalej: prognoza), przedstawiam następujące stanowisko.

Przedłożone projekty PZRP to pierwsza edycja dokumentów, których celem jest stworzenie systemu skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w Polsce. Ramy dla ich opracowania stanowią: Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. *ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej* (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna) oraz dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. *w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim* (tzw. Dyrektywa Powodziowa). Plany obejmują lata 2016-2021. W dokumentach scharakteryzowano obszary dorzeczy pod kątem geograficznym, przedstawiono zasady procesu planowania, podsumowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego na danym obszarze, analizę obecnego systemu zarządzania ryzykiem powodziowym, zdefiniowano kwestie i obszary problemowe, określono cele zarządzania ryzykiem powodziowym oraz instrumenty wspierające realizację działań oraz dokonano wyboru wariantu planistycznego do realizacji. W dokumentach opisano również sposób koordynacji z RDW i innymi dyrektywami

środowiskowymi oraz wpływ zmian klimatu na ryzyko powodziowe. Projektowane *Plany zarządzania ryzykiem powodziowym* są powiązane w istotny sposób z opracowywanymi obecnie aktualizacjami *Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy*. Aby uniknąć w przyszłości wątpliwości, w tym zwłaszcza dotyczących uzasadnienia spełnienia przesłanek art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla przedsięwzięć ujętych w obu tych grupach dokumentów, należy zapewnić spójność tych opracowań.

W związku z podobnym schematem przygotowania i prezentowania informacji, ocen oraz wniosków zarówno prognoz, jak również projektów PZRP, niniejsza opinia w części ogólnej obejmuje wszystkie ww. opracowania. Uwagi szczegółowe dotyczą PZRP dla obszarów dorzecza Odry i Wisły. W przypadku dorzecza Pregoly, wobec braku – w objętym dokumentem okresie programowania – zadań, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, i – w związku z powyższym – ogólnym, przede wszystkim diagnostycznym charakterem dokumentacji – brak uwag.

Uwagi ogólne do prognoz dla dorzeczy Wisły i Odry:

Jednym z zasadniczych założeń metodycznych, przyjętych podczas opracowywania dokumentacji, jest przeprowadzenie wariantowania możliwych scenariuszy rozwiązań w ramach danego projektu PZRP. Przy wyborze danego wariantu brano pod uwagę, między innymi, aspekt oddziaływania na środowisko. Przedstawiono także odpowiednią metodykę postępowania. Jest to jednak wariantowanie wielokryterialne, zaś załączone do PZRP karty obszarów problemowych zawierają jedynie ostateczne wyniki oceny udatności (akceptowalności) środowiskowej danego wariantu. Nie jest to wystarczające do oceny, czy aspekty środowiskowe w poszczególnych przypadkach zostały wzięte pod uwagę w odpowiednim stopniu. Zalecane byłoby zatem szersze przedstawienie argumentów środowiskowych, które wpłynęły na wybór danego wariantu. Zwłaszcza pogłębienie i uszczegółowienie opisu ww. argumentacji w przypadku wariantów, zawierających przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Obecnie w dokumentacji brak informacji, jakie konkretnie argumenty przeważały o danej ocenie, czy dłaczego wybrano wariant gorszy pod względem środowiskowym.

Ocenę oddziaływania przeprowadzono generalnie na poziomie typów przedsięwzięć. Jest to uzasadnione w przypadku przedsięwzięć we wczesnej fazie planowania, o nieznanym jeszcze bliżej parametrach technicznych czy lokalizacyjnych. W PZRP znajdują się jednak także przedsięwzięcia dobrze zdefiniowane, dla których zgodnie z zasadą adekwatności poziomu szczegółowości oceny do szczegółowości ocenianego dokumentu, należałoby dokonać bardziej szczegółowych analiz. Ponadto w prognozach dla dorzeczy Odry i Wisły wskazano, iż wykonawca dokumentu „nie dysponował pełną (kompletną) informacją o stopniu zaawansowania inwestycji objętych planem”. Efektem tego było, jak sami przyznają autorzy, iż „wnioski i oceny sformułowane na podstawie metodyki nieuwzględniającej wydanych decyzji i uzgodnień dla niektórych inwestycji mogą być niespójne z tymi decyzjami/uzgodnieniami.” Powoduje to istotne wątpliwości co do poprawności sformułowanych w ocenianych dokumentach oddziaływań, jeżeli nie bierze się pod uwagę wyników konkretnych ocen oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć. Inwestycje te były procedowane na znacznie większym stopniu szczegółowości, zarówno biorąc pod uwagę ich wpływ na środowisko, jak i przewidywane środki minimalizujące i kompensujące. Nieuwzględnienie tych ustaleń w analizowanych dokumentach stanowi mankament dokumentu. Należy przy tym zauważyć, że do części dokumentacji (PZRP dla regionu wodnego Górnej Wisły) załączono tabelę (Załącznik A.2.1) z opisem przedsięwzięć, mogących wymagać szczególnej oceny ze względu na wymogi Dyrektywy Siedliskowej oraz Ramowej Dyrektywy Wodnej. Nie jest jasne, dlaczego wyróżniono właśnie ten region wodny, ponieważ nie jest to jedyny region, w którym znajdują się dobrze zdefiniowane przedsięwzięcia. Zalecane byłoby uzupełnienie w analogiczny sposób pozostałej części dokumentacji.

W tym kontekście należy zaznaczyć, że wątpliwość budzi także podejście, zgodnie z którym część analiz szczegółowych miałyby zostać dokonana na etapie oceny oddziaływania na środowisko

albo Naturę 2000 dla poszczególnych inwestycji. Analizy powinny tymczasem zostać wykonane na poziomie strategicznym adekwatnie do wiedzy o planowanych przedsięwzięciach.

Wątpliwości budzi również odesłanie w kwestii badania oddziaływań skumulowanych konkretnych przedsięwzięć do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (str. 297 prognozy dla obszaru dorzecza Wisły).

Nie jest zrozumiałe podejście metodyczne zastosowane w przypadku prognozy do PZRP dla dorzecza Wisły, zgodnie z którym ograniczono badania wpływu planów na obszary objęte ochroną, wyłącznie do ostoi wchodzących w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Szczególne wątpliwości budzi przyjęte założenie, iż „w sytuacji, kiedy nie zidentyfikowano możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (cele ochrony, integralność obszaru albo spójność sieci), to przyjęto, że nie wystąpi ono także dla pozostałych obszarów chronionych zawartych w granicach obszaru Natura 2000”. Takie ujęcie nie może zostać zaakceptowane. Należy zwrócić uwagę, iż ochronie na terenie obszarów Natura 2000 podlegają konkretne siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotami ochrony tej danej ostoi. Przy czym każdy obszar posiada swój unikalny zestaw przedmiotów ochrony. Zupełnie inaczej sytuacja wygląda w stosunku do pozostałych krajowych form ochrony przyrody, w szczególności tych najważniejszych, jak parki narodowe i rezerwy przyrody. W przypadku parków narodowych ochroną objęte są nie tylko pojedyncze siedliska czy gatunki, ale ich całość występująca na danym terenie, jak również pozostałe wartości, np. krajobrazowe czy kulturowe. Również rezerwy przyrody mogą mieć cel ochrony szerszy niż przyjęty dla obszaru Natura 2000 i obejmować dużo większe spectrum gatunków i siedlisk lub innych wartości. Zatem rozważając wpływ procedowanych dokumentów na obszary objęte ochroną nie można sprowadzać analizy wyłącznie do obszarów Natura 2000. Powoduje to, w oparciu o przytoczone wyżej wiadomości, istotne zawężenie oceny i nieuwzględnienie szeregu istotnych elementów, które są chronione w pozostałych krajowych formach ochrony przyrody. W przypadku prognozy do PZRP dla obszaru dorzecza Odry informacje te zostały podane w sposób zbyt ogólny i należy je przedstawić szerzej.

Prognoza do PZRP dla obszaru dorzecza Wisły nie odnosi się do gatunków roślin i zwierząt, w tym zwłaszcza tych objętych ochroną gatunkową. Również w tym przypadku nie można utożsamiać oddziaływania na gatunki flory i fauny z wpływem na obszary Natura 2000. Należy wskazać, iż szereg występujących w kraju gatunków zwierząt i roślin nie jest ujętych jako przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Dotyczy to zdecydowanej większości roślin oraz sporej części gatunków zwierząt. Jednocześnie są to organizmy, których część stanowisk zostanie dotknięta oddziaływaniem wynikającym z realizacji przedsięwzięć i działań zaproponowanych w projektach PZRP. Podobnie jak wyżej, prognoza do PZRP dla obszaru dorzecza Odry zawiera zbyt mało wiadomości w tym zakresie i nie można przyjąć, iż stanowi to wystarczającą podstawę do prognozowania oddziaływania na te elementy ustaleń omawianego dokumentu.

Największą uwagę w kontekście opracowanych prognoz, należy zwrócić na błędy oraz braki w zakresie oceny wpływu procedowanych dokumentów, zawartych w nich działań oraz planowanych przedsięwzięć na obszary sieci Natura 2000. Niektóre zadania opisane w projektach PZRP mogą w sposób znacząco negatywnie oddziaływać na szereg obszarów Natura 2000. Zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy o oś, projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013, poz. 627, ze zm.), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000. Kluczową sprawą jest zatem analiza czy w przypadku omawianych dokumentów mamy do czynienia ze znacząco negatywnym wpływem na obszary Natura 2000, czy też taka sytuacja nie zachodzi. Tymczasem pewne przyjęte przez Autorów dokumentacji rozwiązania są w tym zakresie niewłaściwe lub mylące.

W prognozach dla dorzeczy Odry i Wisły (na poziomie całego dorzecza i regionów wodnych), w części dotyczącej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000, uszeregowano oddziaływania negatywne według stopnia ich szkodliwości. W przypadku dorzecza Odry podzielono je na

oddziaływania: nieznacznie negatywne, umiarkowanie negatywne (warunkowo), umiarkowanie negatywne oraz znacząco negatywne. Zmniejsza to przejrzystość ocen, dokonanych przez Autorów. Ponadto w treści dokumentów pojawiają się niezdefiniowane terminy „wpływ istotnie negatywny”, oraz „wpływ negatywny”, co dodatkowo utrudnia interpretację. „Wpływ znacząco negatywny” zdefiniowano jako taki, w którego przypadku brak jest skutecznych działań minimalizujących. Takie podejście niesie z sobą ryzyko ograniczenia katalogu zidentyfikowanych przedsięwzięć/działań mogących mieć negatywny wpływ na obszary Natura 2000 w stosunku do katalogu, jaki powstałby przy zastosowaniu wprost przepisów prawa. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że przepisy zarówno *ustawy o oś*, *ustawy o ochronie przyrody*, jak również Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, mówią wyłącznie o znacząco negatywnym oddziaływaniu, które pociąga za sobą określone konsekwencje. Ilustracją powyższego problemu może być poniższy przykład, zaczerpnięty z prognozy dla PZRP dla dorzecza Odry.

Jako wpływ „znacząco negatywny” (str. 205) wskazano wyłącznie wpływ, którego „negatywne skutki nie mogą być skutecznie ograniczane za pomocą działań minimalizujących”. W konsekwencji Autorzy formułują następujący wniosek: „przy spełnieniu szczególnych warunków oraz zastosowaniu odpowiednich działań minimalizujących ryzyko wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 może zostać ograniczone do poziomu pozwalającego na uniknięcie konieczności stosowania odstępstw przewidzianych art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej” (str. 281). Równocześnie jednak, w podsumowaniu wyników analizy oddziaływań (str. 282), pojawia się następujące stwierdzenie: „realizacja PZRP może w wielu przypadkach wiązać się z koniecznością podjęcia działań minimalizujących lub kompensujących” (opis kompensacji znajduje się na str. 289). Konieczność zastosowania kompensacji należałoby interpretować jako brak możliwości minimalizacji, zatem pozostaje pytanie, czy PZRP obejmuje zadania, wymagające stosowania odstępstw przewidzianych art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej, czy też nie.

W przypadku dorzecza Wisły podział oddziaływań na obszary Natura 2000 również budzi wątpliwości. Prognoza odnosi się co prawda do „możliwego znacząco negatywnego wpływu”, jednak przy analizach szczegółowych wprowadza również podział oddziaływań na: nieznacznie negatywne, negatywne, konflikt (podział ten stosuje w stosunku do wszystkich analizowanych strategicznych celów ochrony środowiska). Zastosowana metodyka nie jest jasna oraz spójna dla wszystkich regionów wodnych. Brak jednoznacznego wyjaśnienia stosowanych oznaczeń oddziaływań w kontekście obowiązujących przepisów. W przypadku regionu wodnego Dolnej Wisły z kontekstu można wyczytać, że oddziaływania definiowano jako „negatywne” oraz „konflikt” w przypadku, gdy „zidentyfikowano możliwość wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań”, natomiast w regionie wodnym Środkowej Wisły w ten sposób definiowano oddziaływania „negatywne”. W prognozach dla regionów wodnych Górnej oraz Małej Wisły – brak wyjaśnienia użytych określeń oddziaływań w odniesieniu do znacząco negatywnego oddziaływania.

Podsumowując, wskazanym byłoby dokonanie podziału wszystkich zadań planowanych do realizacji na podstawie procedowanych dokumentów na te, które nie będą powodować znaczącego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000 i pozostałe, które takie oddziaływanie będą wywierać. Podczas dokonywania takiego rozróżnienia należy w sposób dokładny wyjaśnić brak stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu w odniesieniu do przedmiotów ochrony, integralności obszaru oraz spójności sieci Natura 2000. Wskazanie w przejrzysty sposób oddziaływań znacząco negatywnych w rozumieniu przepisów *ustawy o oś* jest niezbędne. W przypadku pozostawienia przyjętych w prognozach kryteriów podziału oddziaływań negatywnych, należałoby przedstawić argumenty dowodzące, że katalog przedsięwzięć/działań uznanych za najbardziej szkodliwe i wymagających oceny określonej w art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej nie został w ten sposób ograniczony.

Analizy w zakresie takich aspektów jak ewentualne rozwiązania alternatywne, zakres działań minimalizujących, a przede wszystkim proponowane działania kompensujące, wykonane zarówno w tekstach prognoz, jak również w załącznikach do nich, nie są całkowicie wystarczające. Mimo podanych w prognozach propozycji działań alternatywnych, muszą one dotyczyć indywidualnie każdego przypadku, w którym może dojść do znacząco negatywnego wpływu na obszar Natura 2000. Ich łączne opisywanie, w oderwaniu od konkretnego przykładu, nie może być uznane za wyczerpanie zagadnienia i brak istnienia rozwiązań zastępczych. Również zaproponowane działania

minimalizujące i kompensujące zostały przedstawione skrótowo oraz w sposób zbyt ogólny, szczególnie biorąc pod uwagę wymagania ustawy o *ochronie przyrody*, jak i Dyrektywy Siedliskowej. W przypadku gdy Autorzy przewidują znaczące negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000, należy indywidualnie dobrać właściwe działania kompensujące do szkód powodowanych w chronionych siedliskach przyrodniczych i gatunkach. Jest to tym bardziej uzasadnione, iż część z nich dotyczy znaczącego negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, takie jak np. łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, *olsy źródliskowe*) o kodzie 91E0. Tymczasem w niektórych przypadkach w załączniku A.2.1 do prognozy PZRP dla dorzecza Górnej Wisły, dla części inwestycji, w przypadku których Autorzy nie wykluczyli znaczącego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, brak jest jakichkolwiek propozycji działań kompensujących (np. Lp. 11, 14, 20). Uwagę zwracają także przypadki, gdy autorzy w Załączniku A.2.1 do prognozy dla dorzecza Górnej Wisły wskazują propozycje działań minimalizujących dla gatunków i siedlisk Natura 2000, przy jednoczesnym braku stwierdzenia możliwego znaczącego wpływu na obszary Natura 2000 (np. Lp. 12).

Mając na uwadze powyższe, wskazane jest wydzielenie w ramach prognoz do PZRP dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry oddzielnych części (np. w postaci załączników) poświęconych określeniu wpływu na obszary Natura 2000. W ich treści należałoby zawrzeć możliwie szczegółową analizę oddziaływania z podziałem na znacząco negatywny lub inny, w odniesieniu do przedmiotów ochrony, integralności obszaru i jego powiązań z innymi ostojami sieci Natura 2000. Dla tych z przedsięwzięć, których realizacja mogłaby prowadzić do znaczącego negatywnego wpływu na ww. elementy, niezbędne byłoby przedstawienie konkretnych rozwiązań alternatywnych i możliwości kompensacji przyrodniczej. W przypadku gdyby powyższe znacząco negatywne oddziaływanie dotyczyło siedlisk przyrodniczych lub gatunków o statusie priorytetowym w ujęciu Dyrektywy Siedliskowej, konieczne stałoby się przeprowadzenie analizy możliwości spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 34 ust. 2 ustawy o *ochronie przyrody*.

Powyższe braki powodują, że ocena oddziaływania na obszary sieci Natura 2000 ustaleń procedowanych dokumentów nie może być uznana za wystarczającą. Nie gwarantuje również spełnienia zapisu art. 55 ust. 2 ustawy o oś. Niezbędne są zatem wskazane wyżej uzupełnienia.

Uwagi szczegółowe:

W pierwszym akapicie charakterystyki celu opracowania prognozy (str. 39 prognozy dla Odry oraz str. 43 dla Wisły) wspomniano o „*ramach dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)*”. Powinno być w tym miejscu: „*przedsięwzięć lub działań*”, gdyż w przypadku oceny strategicznej kryterium kwalifikacji do oceny stanowi możliwość znaczącego, negatywnego oddziaływania w związku z realizacją projektowanego dokumentu, niezależnie od tego, czy zawiera on takie przedsięwzięcia, czy też nie. W znajdującym się na tych samych stronach wyliczeniu etapów procedury sooś należy dokonać następującego uzupełnienia „*opiniowanie projektu dokumentu* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przez właściwe organy”.

Odnosnie treści ostatniego akapitu na stronie 42 prognozy dla dorzecza Odry należy zaznaczyć, że konsultacjom w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlega projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, nie zaś sama prognoza (podobna uwaga dotyczy przedostatniego akapitu na stronie 43 prognozy dla dorzecza Odry oraz na stronie 47 dla dorzecza Wisły).

Na stronie 47 prognozy dla dorzecza Wisły oraz na stronie 43 prognozy dla dorzecza Odry wskazano, że „*proces strategicznej oceny oddziaływania na środowisko opisuje Dział VI Ustawy OoŚ*”, tymczasem przepisy dotyczące tej procedury zawarte są w Dziale IV ustawy o oś.

Jako poważne źródło niepewności wskazano (str. 61 prognozy dla dorzecza Odry oraz str. 65 prognozy dla dorzecza Wisły) słabe uzasadnienie funkcji i efektywności przeciwpowodziowej niektórych inwestycji, a także ich skumulowanego wpływu na kształtowanie się fali powodziowej.

Ponieważ określono to zagadnienie jako „poważne” należałoby rozważyć bardziej precyzyjne wskazanie, o jakie inwestycje chodzi.

Odnosnie, opisywanej na stronie 68 prognozy dla dorzecza Odry oraz na stronie 72 prognozy dla dorzecza Wisły, kwestii ujęcia zagadnienia ochrony wód i ekosystemów od wód zależnych w świetle prawa UE należy zauważyć, że w prawie tym, jak zresztą słusznie zauważają Autorzy, mowa o wpływie na przedmiot ochrony tych obszarów. Tymczasem konkluzja rozważań (ostatni akapit na stronie) dotyczy wód i ekosystemów zależnych od wody położonych w granicach obszarów Natura 2000, co nie wyczerpuje kwestii oddziaływań.

Na stronach 79-80 prognozy dla dorzecza Odry oraz na stronach 83-84 prognozy dla dorzecza Wisły znajduje się następujący fragment: „ (...) dopuszcza się również zezwolenie na realizację planów mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 (...). Zgodnie z art. 34 ustawy OOŚ decyzję w tym zakresie podejmuje RDOŚ, bądź dyrektor właściwego urzędu morskiego w przypadku obszarów morskich, jeżeli przemawia za tym nadrzędny interes publiczny i brak jest rozwiązań alternatywnych.” W ostatnim zdaniu w tym fragmencie przywołano błędnie ustawę ooś zamiast ustawy o ochronie przyrody.

Na stronie 84 i 85 projektowanego PZRP dla dorzecza Odry przedstawiono dokumenty z zakresu ochrony przeciwpowodziowej opracowywane dla województw na podstawie opracowania z 2012 r. Ponieważ źródło informacji pochodzi sprzed trzech lat, zalecana byłaby weryfikacja i ewentualne potwierdzenie w treści rozdziału aktualności tego opracowania.

Na stronie 33 prognozy dla dorzecza Odry zaprezentowano tabelę *Podsumowanie wyników analizy charakteru oddziaływań poszczególnych działań w odniesieniu do celów ochrony środowiska*. Jest to zestawienie znacznie zgeneralizowane, co utrudnia jego interpretację. Niektóre oceny, przedstawione w tabeli wydają się błędne – np. negatywna ocena działania „spowalnianie spływu powierzchniowego” w kontekście ochrony powierzchni ziemi, w tym gleb, czy też ocena neutralna dla działania „ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza” w kontekście ochrony walorów krajobrazowych (która dodatkowo nie jest spójna z oceną w załączniku D4 „Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji”). Zaleca się weryfikację tabeli i opatrzenie krótkim komentarzem ewentualnych nieoczywistych ocen.

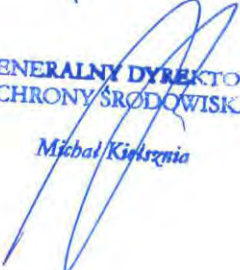
Na stronie 36 prognozy dla dorzecza Odry, wyliczenie po słowach „*Ponadto w prognozie podkreśla się*” zawiera liczne niejasności. Nie jest jasne, co Autorzy rozumieją jako „Okres projektowania”. Rozumiane dosłownie, to pojęcie nie musi mieć istotnego związku ze „*zmianą sposobu realizacji przedsięwzięcia*”. W dalszej części wypowiedzi wskazuje się na „*skuteczność dobrych praktyk w zakresie opracowywania środowiskowych planów działań implementujących wyniki oceny oddziaływania na środowisko*”. Nie jest jasne, o jakie plany chodziło Autorom. Nie są to bowiem dokumenty wymagane prawem, dotyczącym ocen oddziaływania na środowisko ani też w tym prawie zdefiniowane. Podkreślenie „*zasadności przeprowadzania rzetelnych inwentaryzacji przyrodniczych na etapie opracowywania raportów o oddziaływaniu na środowisko*” jest wskazaniem oczywistej kwestii, dotyczącej nie tylko ww. raportów.

Wątpliwość budzi stwierdzenie obecne w prognozie do PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, mówiące iż „*na poziomie analiz strategicznych przeprowadzonych w Prognozie założono, że każde negatywne oddziaływanie na realizację celów <Ochrona bioróżnorodności> oraz <Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód> może być zminimalizowane do poziomu nieznaczącego przy zastosowaniu dobrych praktyk projektowania, wykonania i eksploatacji (...)*”. Nie można zgodzić się z powyższym stanowiskiem, nawet biorąc pod uwagę wskazane w prognozie wyjątki (str. 306). Nie każde negatywne oddziaływanie dotyczące celów, o których mowa powyżej, da się ograniczyć do poziomu nieznaczącego, co wynika zarówno z przewidywanych w ramach PZRP dla dorzecza Wisły szczegółowych działań, jak również z samego charakteru, np.

siedlisk przyrodniczych i gatunków (ich specyficznych cech biologicznych i ekologicznych), których może przedmiotowe oddziaływanie dotyczyć.

W prognozie sporządzonej do PZRP dla Górnej Wisły Autorzy powołują się na Załącznik A.1.1. (A1.1), którego nie odnaleziono w spisie załączników do prognozy, ani w udostępnionych materiałach.

Z poważaniem

GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
Michał Kisiński

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

**Załącznik 2. Wyjaśnienia do opinii
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska**

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

*Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry,
Załącznik 2 Wyjaśnienia do opinii Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska*

W niniejszym załączniku do podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP szczegółowo odniesiono się do uwag zgłoszonych przez GDOŚ w piśmie z dnia 20.08.2015r. znak: DOOŚsoos.410.16.2015.JP/EP.

Cytaty z opinii GDOŚ przedstawiono w ramach, a wyjaśnienia znajdują się bezpośrednio poniżej kolejnych fragmentów opinii.

Przedłożone projekty PZRP to pierwsza edycja dokumentów, których celem jest stworzenie systemu skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w Polsce. Ramy dla ich opracowania stanowią: Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna) oraz dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa). Plany obejmują lata 2016-2021. W dokumentach scharakteryzowano obszary dorzeczy pod kątem geograficznym, przedstawiono zasady procesu planowania, podsumowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego na danym obszarze, analizę obecnego systemu zarządzania ryzykiem powodziowym, zdefiniowano kwestie i obszary problemowe, określono cele zarządzania ryzykiem powodziowym oraz instrumenty wspierające realizację działań oraz dokonano wyboru wariantu planistycznego do realizacji. W dokumentach opisano również sposób koordynacji z RDW i innymi dyrektywami środowiskowymi oraz wpływ zmian klimatu na ryzyko powodziowe. Projektowane Plany zarządzania ryzykiem powodziowym są powiązane w istotny sposób z opracowywanymi obecnie aktualizacjami Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Aby uniknąć w przyszłości wątpliwości, w tym zwłaszcza dotyczących uzasadnienia spełnienia przesłanek art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla przedsięwzięć ujętych w obu tych grupach dokumentów, należy zapewnić spójność tych opracowań.

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są podstawowymi dokumentami planistycznymi wymaganymi przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej i ustawy Prawo wodne. Dokumenty te stanowią podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Ponadto służą między innymi koordynowaniu działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wody zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody, poprawę ochrony przeciwpowodziowej. Tym samym ochrona przed powodzią jest jednym z elementów branych pod uwagę przy kompleksowym planowaniu gospodarowania wodami. W ramach prac nad PZRP i aPGW w celu zapewnienia spójności opracowań, w szczególności w zakresie oceny poszczególnych przedsięwzięć oraz uzasadnienia spełnienia przesłanek art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, KZGW organizował spotkania konsultacyjne Wykonawców obu opracowań oraz zainicjował kontakty bezpośrednie Wykonawców PZRP i aPGW. Informacje, dotyczące uzasadnienia spełnienia przesłanek art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla przedsięwzięć rekomendowanych w PZRP, zostały po tych konsultacjach, przekazane Wykonawcy aPGW. Biorąc pod uwagę powyższe, spójność pomiędzy PZRP, a PGW będzie zapewniona w ramach aktualizacji aktualnie obowiązującego Planu Gospodarowania Wodami.

Uwagi ogólne do prognoz dla dorzeczy Wisły i Odry:

Jednym z zasadniczych założeń metodycznych, przyjętych podczas opracowywania dokumentacji, jest przeprowadzenie wariantowania możliwych scenariuszy rozwiązań w ramach danego projektu PZRP. Przy wyborze danego wariantu brano pod uwagę, między innymi, aspekt oddziaływania na środowisko. Przedstawiono także odpowiednią metodykę postępowania. Jest to jednak wariantowanie wielokryterialne, zaś załączone do PZRP karty obszarów problemowych zawierają jedynie ostateczne wyniki oceny udatności (akceptowalności) środowiskowej danego wariantu. Nie jest to wystarczające do oceny, czy aspekty środowiskowe w poszczególnych przypadkach zostały wzięte pod uwagę w odpowiednim stopniu. Zalecane byłoby zatem szersze przedstawienie argumentów środowiskowych, które wpłynęły na wybór danego wariantu. Zwłaszcza pogłębienie i uszczegółowienie opisu ww. argumentacji w przypadku wariantów, zawierających przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Obecnie w dokumentacji brak informacji, jakie konkretnie argumenty przeważały o danej ocenie, czy dlatego wybrano wariant gorszy pod względem środowiskowym.

Specyfika planowania w gospodarce wodnej powoduje, że podział na proces tworzenia dokumentu strategicznego i jego ocena są ze sobą ściśle związane. Wymóg konsultacji na etapie tworzenia PZRP zapisany w Ramowej Dyrektywie Wodnej i w Dyrektywie Powodziowej, a w ślad za nimi w ustawie Prawo wodne oraz konieczność uwzględnienia kryteriów środowiskowych przy wyborze wariantów planistycznych powoduje, że proces oceny strategicznej zbliża się do wzorca oceny strategicznej sugerowanego przez Organizację Współpracy OECD i stanowiącego podstawę do kształtowania prawodawstwa w tym zakresie – zarówno na poziomie międzynarodowym, jak też prawa wspólnotowego. Proces oceny strategicznej rozpoczyna się na wczesnym etapie formułowania strategii, gdy wszystkie opcje alternatywne są jeszcze otwarte i ma charakter iteracyjny; w poszczególnych krokach kolejno wartościuje się cele, priorytety, kierunki działań i przewidywane działania. Oceniona koncepcja po analizie w ramach kolejnego kroku wraca do dalszych prac planistycznych. Kwestie te wyjaśniono w rozdziałach 2.1. Prognoz (Kontekst opracowania Prognozy), 3.2. (Przebieg procesu planistycznego) oraz 3.3. (Wyłonienie wariantów planistycznych w PZRP).

Określenie racjonalnego rozwiązania alternatywnego realizującego założone cele przeciwpowodziowe wymaga uwzględnienia kształtowania się fali powodziowej na dużym odcinku rzeki, często wykraczającym poza zlewnię JCW i zwykle obejmuje oddziaływanie kilku (niekiedy wielu) przedsięwzięć przeciwpowodziowych oraz towarzyszących działań nietechnicznych – dlatego można mówić o alternatywnych rozwiązaniach planistycznych, natomiast mówienie o alternatywnych przedsięwzięciach jest w zdecydowanej większości przypadków nieporozumieniem. Alternatywne rozwiązania planistyczne zostały określone na etapie planowania przed poddaniem ich analizie wielokryterialnej i do tych rozwiązań powracano w przypadku stwierdzenia, że preferowany wariant planistyczny jest niewykonalny ze względu na brak możliwości realizacji składowej inwestycji wchodzącej w ten wariant. Takie warianty alternatywne były zasadniczo eliminowane jako niedopuszczalne ze względu na wymóg formalny wynikający z zapisu art. 81 ustawy OOS, chyba że stwierdzono brak innych rozwiązań pozwalających osiągać zakładany cel i stwierdzono, że realizacja tego celu stanowi konieczny wymóg nadrzędnego interesu publicznego.

Uzasadnienie wyboru poszczególnych rozwiązań znajduje się w PZRP w kartach Hot Spot. Do nich odwołuje się Prognoza, gdyż argumentacja bazuje przede wszystkim na spełnieniu celu zarządzania ryzykiem powodziowym, które w przypadku działań technicznych (a tylko takie mogą mieć negatywny wpływ na środowisko) opiera się na matematycznym modelowaniu przepływów. W PZRP kartach Hot Spot, oprócz informacji na temat wariantowania działań technicznych i wyników analizy wielokryterialnej, przedstawiono wyniki dodatkowych analiz związanych z wariantowaniem działań i budowaniem wariantu rekomendowanego, wykonanych w ramach PZRP w zakresie wdrażania działań nietechnicznych. Dotyczą one: możliwości zastosowania działań nietechnicznych rozwojowych w obrębie odtwarzania retencji dolin rzek, skuteczności redukcji ryzyka powodziowego w wyniku wdrożenia działań z zakresu ochrony/zwiększania retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych oraz możliwości zastosowania wariantu przesiedleniowego. W Prognozie uszczegółowiono ocenę i ponownie zbadano możliwość uzyskania derogacji z art. 6.3. Dyrektywy Siedliskowej.

Informacje na temat przebiegu procesu wariantowania podczas przygotowania Planu i Prognozy umieszczono również w rozdziale 2 i 3 podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP.

Ponadto należy pamiętać, że rozbudowane materiały analityczne, z uwagi na ich obszerność nie zostały wprowadzone do dokumentu PZRP, jednakże są dostępne i będą opublikowane po zakończeniu prac w projekcie.

Ocenę oddziaływania przeprowadzono generalnie na poziomie typów przedsięwzięć. Jest to uzasadnione w przypadku przedsięwzięć we wczesnej fazie planowania, o nieznanym jeszcze bliżej parametrach technicznych czy lokalizacyjnych. W PZRP znajdują się jednak także przedsięwzięcia dobrze zdefiniowane, dla których zgodnie z zasadą adekwatności poziomu szczegółowości oceny do szczegółowości ocenianego dokumentu, należałoby dokonać bardziej szczegółowych analiz. Ponadto w prognozach dla dorzeczy Odry i Wisły wskazano, iż wykonawca dokumentu „nie dysponował pełną (kompletną) informacją o stopniu zaawansowania inwestycji objętych planem”. Efektem tego było, jak sam i przyznają autorzy, iż „wnioski i oceny sformułowane na podstawie metodyki nieuwzględniającej wydanych decyzji i uzgodnień dla niektórych inwestycji mogą być niespójne z tymi decyzjami/uzgodnieniami.” Powoduje to istotne wątpliwości co do poprawności sformułowanych w ocenianych dokumentach oddziaływań, jeżeli nie bierze się pod uwagę wyników konkretnych ocen oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć. Inwestycje te były procedowane na znacznie większym stopniu szczegółowości, zarówno biorąc pod uwagę ich wpływ na środowisko, jak i przewidywane środki minimalizujące i kompensujące. Nieuwzględnienie tych ustaleń w analizowanych dokumentach stanowi mankament dokumentu.

Przedmiotem planowania i oceny PZRP były zestawy niezależnych lub powiązanych ze sobą działań, prowadzących do osiągnięcia wskazanych celów, przy założeniu określonego poziomu bezpieczeństwa powodziowego i sposobie zarządzania ryzykiem powodziowym, a nie pojedyncze przedsięwzięcia. Zestawy te realizują cele ustalone dla poszczególnych obszarów problemowych. Na takim samym poziomie, zgodnie z zasadą adekwatności poziomu szczegółowości oceny do szczegółowości ocenianego dokumentu, była przeprowadzana ocena w Prognozie. Oceny przyznawano całej zlewni planistycznej, nawet gdy konflikt dotyczył drobnej części jej obszaru.

Należy ponadto zauważyć, że strategiczna ocena oddziaływania na środowisko stanowi ramy do późniejszego wyrażania zgody na realizację przedsięwzięć, nie jest natomiast sumą ocen dla pojedynczych inwestycji. Przyjęty na terenie UE system ocen oddziaływania na środowisko polega na tym, że ocena strategiczna jest wyprzedzająca w stosunku do oceny indywidualnej dla przedsięwzięcia i stawiane są przed nią zupełnie inne cele. Stąd też Prognoza powinna przyjmować jednolitą płaszczyznę oceny wpływu, w pewnym stopniu niezależnie od stanu przygotowania pojedynczych inwestycji.

Typologia przedsięwzięć zawartych w działaniach PZRP została opracowana dla ujednoczenia podejścia do oceny wpływu wdrożenia Planu na możliwość realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. Ocena w Prognozie nie została przeprowadzona na poziomie typów przedsięwzięć. Wyróżnienie typów było zabiegiem technicznym w celu zebrania informacji istotnych z punktu widzenia przeprowadzenia oceny strategicznej oraz późniejszego wykorzystania jej wyników na etapie oceny oddziaływania na środowisko indywidualnych przedsięwzięć. Temu służył Załącznik D.4. do Prognozy. Materiał tam zebrany nie jest oceną, ani jej częścią, jest dokumentem technicznym/metodycznym wspomagającym przeprowadzenie głównych analiz. Nie dokonano w nim oceny PZRP, scharakteryzowano potencjalne oddziaływania typowe dla określonych przedsięwzięć identyfikowalnych z punktu widzenia przepisów OOS.

Zastrzeżenie o ewentualnej niespójności wniosków Prognozy z wnioskami indywidualnej oceny poszczególnych przedsięwzięć wynika z faktu, że ocena strategiczna musi posługiwać się zasadą ostrożności – wartościuje oddziaływania znacznie ostrzej, niż gdyby oceniano pojedyncze inwestycje. Prognoza szacuje prawdopodobne potencjalne oddziaływania, które na etapie oceny indywidualnej są oceniane w stopniu dostosowanym do poziomu przedsięwzięcia. Ryzyko wystąpienia oddziaływań jest wtedy weryfikowane i może się różnić od tego, które zostało określone na poziomie strategicznym. Jest to zgodne z przyjętym na terenie UE systemem ocen oddziaływania na środowisko.

Należy przy tym zauważyć, że do części dokumentacji (PZRP dla regionu wodnego Górnej Wisły) załączono tabelę (Załącznik A.2.1) z opisem przedsięwzięć, mogących wymagać szczególnej oceny ze względu na wymogi Dyrektywy Siedliskowej oraz Ramowej Dyrektywy Wodnej. Nie jest jasne, dlaczego wyróżniono właśnie ten region wodny, ponieważ nie jest to jedyny region, w którym znajdują się dobrze zdefiniowane przedsięwzięcia. Zalecane byłoby uzupełnienie w analogiczny sposób pozostałej części dokumentacji.

Region wodny Górnej Wisły charakteryzuje się tym, że na jego terenie planowanych jest – w odniesieniu do innych regionów – bardzo dużo przedsięwzięć przy jednoczesnym występowaniu znacznej powierzchni i ilości obszarów chronionych. Wykorzystano ponadto wyniki analiz różnych programów inwestycyjnych sporządzonych dla większości rzek regionu. Stąd też zdecydowano się na nieco inną postać przedstawienia informacji w najbardziej wrażliwych kwestiach, czyli wpływu na obszary Natura 2000 i na możliwość realizacji celów środowiskowych dla wód. Należy jednak zauważyć, że taki sam przedmiotowy zakres informacji został przedstawiony w załącznikach dotyczących oceny w innych regionach wodnych. Informacje te nie wymagały jednak stworzenia odrębnego załącznika, a zmieściły się w treści rozdziałów 5.2. i 5.3 w przypadku obszaru dorzecza Wisły oraz rozdziału 4.3.1. w przypadku obszaru dorzecza Odry. Zawartość załącznika A.2.1. dla regionu wodnego Górnej Wisły dotyczy wyróżnienia obszarów, na jakie mogą oddziaływać inwe-

stycje planowane w regionie, występujących tam wrażliwych siedlisk i gatunków chronionych, istniejących obecnie zagrożeń dla obszaru oraz możliwości minimalizacji i ewentualnej kompensacji stwierdzonych oddziaływań. Te same informacje znajdują się w regionach wodnych w obszarze dorzecza Wisły (Załączniki A.1, A.3 i A4) w tabelach 5.2.1., 5.2.2. i 5.3.1. W regionach wodnych w obszarze dorzecza Odry (Załączniki A.1, A.2, A.3 i A.4) informacje te zebrano w rozdziale 4.3.1. W dokumentacji dotyczącej regionu wodnego Górnej Wisły informacje te przedstawiono w formie tabeli w odrębnym załączniku, ponieważ uznano, że będzie to bardziej czytelne dla odbiorcy, z uwagi na dużą liczbę inwestycji planowanych w tym regionie wodnym.

W tym kontekście należy zaznaczyć, że wątpliwość budzi także podejście, zgodnie z którym część analiz szczegółowych miałaby zostać dokonana na etapie oceny oddziaływania na środowisko albo Naturę 2000 dla poszczególnych inwestycji. Analizy powinny tymczasem zostać wykonane na poziomie strategicznym adekwatnie do wiedzy o planowanych przedsięwzięciach.

Prognoza jest wykonywana według pewnej (przyjętej przez dokonujących oceny ekspertów) metodyki, która w każdym indywidualnym przypadku ma swoje uwarunkowania. W zależności od przyjętej metodyki niektóre oddziaływania mogą być bardziej wyeksponowane, a inne mniej, co oczywiście może być przedmiotem dyskusji czy wątpliwości – dlatego na wyniki prognozy trzeba zawsze patrzeć przez pryzmat zastosowanej metodyki, a w szczególności założeń dotyczących ocen (w tym źródeł informacji i wag przypisywanych oddziaływaniom). Istotne jest również, że strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie może być traktowana jako suma oceny poszczególnych przedsięwzięć. Stąd też musi formułować wnioski na poziomie strategicznym, kształtując ramy dla późniejszego wydawania zgody na realizację poszczególnych inwestycji, co w przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000 wiąże się z indywidualnym badaniem potencjalnego wpływu na środowisko/obszary Natura 2000.

Gdyby w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu planu/programu/ strategii dokonywano szczegółowych analiz dla poszczególnych przedsięwzięć – ocena oddziaływania na etapie przedsięwzięcia byłaby zbędnym procesem administracyjnym. Zadaniem oceny strategicznej jest wskazanie potencjalnego ryzyka dla środowiska wskutek wdrażania działań zaproponowanych w projekcie ocenianego dokumentu, a nie dokonywanie szczegółowych analiz poszczególnych przedsięwzięć. Zawarte w prognozie odniesienia do etapu oceny oddziaływania dla przedsięwzięć są więc jak najbardziej poprawne merytorycznie i uzasadnione systemem ocen, a tym samym sposobu ich prowadzenia – od ogółu do szczegółu. W Prognozie wskazano także, że ocena oddziaływania na etapie przedsięwzięcia powinna zweryfikować wskazane w prognozie ryzyka, co nie znaczy, że powinna się ograniczać tylko do tych wskazanych w prognozie. Na etapie oceny dla przedsięwzięcia należy rodzaj i skalę danej inwestycji umiejscowić w konkretnych uwarunkowaniach środowiska, w którym ma być ona zlokalizowana i na które może oddziaływać. Tym samym ocena dla konkretnego przedsięwzięcia/grupy przedsięwzięć czy działań może weryfikować wnioski i sposoby minimalizacji oddziaływań podane w Prognozie.

Wątpliwości budzi również odesłanie w kwestii badania oddziaływań skumulowanych konkretnych przedsięwzięć do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (str. 297 prognozy dla obszaru dorzecza Wisły).

W celu stwierdzenia możliwości wystąpienia kumulacji oddziaływań skupiono się na kilku najważniejszych aspektach szczególnie podatnych na kumulację. Przygotowano zestawienie obejmujące

jące potencjalne skutki środowiskowe dotyczące tych aspektów środowiska w odniesieniu do działań przewidzianych zarówno w PZRP (kumulacja wewnętrzna), jak i w innych programach i strategiach (między innymi projekt aPGW i projekty planów przeciwdziałania skutkom suszy) oraz działań wynikających z działalności człowieka nie objętej planami (kumulacja zewnętrzna).

Z analizy możliwych kumulacji oddziaływań wynika, że z uwagi na ilość i charakter działań przewidzianych w PZRP, może dochodzić do nakładania się skutków poszczególnych działań w obrębie różnych składników środowiska. Dotyczy to przede wszystkim wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wód zależnych. Kumulacja oddziaływań może być efektem realizacji działań przewidzianych w PZRP i innych czynników np. zmian zagospodarowania i funkcji terenów. Jak wykazały analizy, skumulowane oddziaływania mogą powodować:

- zmiany w długoterminowej retencji wody, która jest szczególnie istotna przy powodziach błyskawicznych,
- kształtowanie fali powodziowej,
- zaburzenie ciągłości morfologicznej cieków/efekt bariery,
- zmiany przepływu,
- zmiany dna cieków/zmiany morfologii/parametrów biologicznych,
- zmiany w zasilaniu siedlisk od wód zależnych,
- zmiany siedlisk chronionych i siedlisk gatunków chronionych,
- zmiany stosunków wodnych,
- zmiany w zasilaniu wód podziemnych,
- zmiany dna morskiego,
- zmiany jakości (chemicznej i biologicznej) wód.

W prognozie dla obszaru dorzecza Wisły wskazano, że szczegółowa analiza możliwości wystąpienia kumulacji konkretnych przedsięwzięć powinna zostać przeprowadzona w ramach aPGW, gdyż zgodnie z założeniami Ramowej Dyrektywy Wodnej dokument ten jest nadrzędny w zarządzaniu zlewniowym. Ma integrować wszystkie, podejmowane w zlewni działania związane z gospodarką wodną i mogące wpłynąć na stan środowiska wodnego, w tym również działania z zakresu planowania. Tym samym, w aPGW następuje integracja planowanych działań i powinna zostać oceniona w kontekście oddziaływań skumulowanych.

Nie jest zrozumiałe podejście metodyczne zastosowane w przypadku prognozy do PZRP dla dorzecza Wisły, zgodnie z którym ograniczono badania wpływu planów na obszary objęte ochroną, wyłącznie do ostoi wchodzących w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Szczególne wątpliwości budzi przyjęte założenie, iż „w sytuacji, kiedy nie zidentyfikowano możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (cele ochrony, integralność obszaru albo spójność sieci), to przyjęto, że nie wystąpi ono także dla pozostałych obszarów chronionych zawartych w granicach obszaru Natura 2000”. Takie ujęcie nie może zostać zaakceptowane. Należy zwrócić uwagę, iż ochronie na terenie obszarów Natura 2000 podlegają konkretne siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotami ochrony tej danej ostoi. Przy czym każdy obszar posiada swój unikalny zestaw przedmiotów ochrony. Zupełnie inaczej sytuacja wygląda w stosunku do pozostałych krajowych form ochrony przyrody, w szczególności tych najważniejszych, jak parki narodowe i rezerваты przyrody. W przypadku parków narodowych ochroną objęte są nie tylko pojedyncze siedliska czy gatunki, ale ich całość występująca na danym terenie, jak również

pozostałe wartości, np. krajobrazowe czy kulturowe. Również rezerwaty przyrody mogą mieć cel ochrony szerszy niż przyjęty dla obszaru Natura 2000 i obejmować dużo większe spectrum gatunków i siedlisk lub innych wartości. Zatem rozważając wpływ procedowanych dokumentów na obszary objęte ochroną nie można sprowadzać analizy wyłącznie do obszarów Natura 2000. Powoduje to, w oparciu o przytoczone wyżej wiadomości, istotne zawężenie oceny i nieuwzględnienie szeregu istotnych elementów, które są chronione w pozostałych krajowych formach ochrony przyrody. W przypadku prognozy do PZRP dla obszaru dorzecza Odry informacje te zostały podane w sposób zbyt ogólny i należy je przedstawić szerzej.

Przyjęte w Prognozie, cytowane w opinii GDOŚ, założenie dotyczące oceny wpływu na obszary Natura 2000 i form ochrony przyrody dotyczy tylko przedmiotu, jaki jest chroniony w ramach danego obszaru Natura 2000. Należy zwrócić uwagę, że obszary Natura 2000, to obszary ochrony siedlisk i gatunków w nim występujących i z nim powiązanych, a nie obszary chronione do jakich należą pozostałe obszarowe formy ochrony przyrody wymienione w ustawie o ochronie przyrody. W przypadku obszaru oddziaływania PZRP są to te same siedliska i gatunki, które podlegają ochronie poprzez krajowe formy ochrony przyrody. Aby zapewnić wymagany przepisami właściwy stan ich ochrony również, należy rozpatrzyć pełnię uwarunkowań środowiskowych.

Prognoza oddziaływania na środowisko PZRP jest dokumentem stanowiącym podsumowanie analiz przeprowadzonych w trakcie oceny. Autorzy Prognozy dążyli do tego, aby tekst tego dokumentu był spójny i czytelny, a poziom szczegółowości wykonanych analiz i ocen odpowiadał poziomowi szczegółowości projektu PZRP. Podsumowanie wykonanych analiz należy czytać poprzez pryzmat przyjętej metodyki. Z punktu widzenia celu ochrony środowiska, jakim jest „Ochrona bioróżnorodności” kluczowe dla oceny wpływu realizacji projektu PZRP na możliwość osiągnięcia tego celu ochrony środowiska są właśnie walory czysto przyrodnicze. Wpływ na krajobraz, czy aspekty kulturowe środowiska został oceniony w ramach analiz wykonanych dla celów: „Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych” oraz „Ochrona dziedzictwa kulturowego”.

W Prognozie, w komponencie ‘różnorodność biologiczna’ (Rozdział 4.3. w dokumencie głównym Prognozy), przedstawiono charakterystykę środowiska, która obejmowała wybrane obszarowe formy ochrony przyrody, do których należą przede wszystkim: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000 oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów występujących w wymienionych obszarach. Ponadto analizy obejmują również korytarze ekologiczne, a także obszary objęte Konwencją Ramsar i Ostoje Ptaków (IBA). Dla potrzeb analiz prowadzonych w ramach PZRP uwzględniono istniejące formy ochrony przyrody, zostało to jednak wskazane tylko w tych przypadkach, kiedy stwierdzono możliwość narażenia tych obszarów na potencjalne oddziaływania wskutek realizacji PZRP.

Ponadto, zgodnie z obowiązującym prawem, na obszarze parków narodowych i rezerwatów przyrody występują określone zakazy realizacji przedsięwzięć, a uzyskanie derogacji jest możliwe tylko w przypadku przedsięwzięć liniowych, na co zwrócono uwagę w Prognozie dla obszaru dorzecza Wisły w przypadku rezerwatu rzeki Drwęcy, w którym zaplanowano w projekcie Planu działania przeciwpowodziowe. Adekwatne bardziej szczegółowe analizy zostały wykonane w rozdziałach 4.3 w załącznikach A do Prognozy stanowiących spójną składową merytoryczną wykonanych analiz i ocen. W głównym dokumencie Prognozy (szczegółowość odpowiednia dla dorzecza) przedstawiono podsumowanie wykonanych w poszczególnych regionach wodnych analiz. Przykładowo, w regionie wodnym Dolnej Wisły we wnioskach zamieszczonych w tabeli 4.3.2 odniesiono się

miedzy innymi do oddziaływań na: OChK Żuław Gdańskich, Nadmorski OChK, rezerwat Rzeki Drwęca i OChK Dolina Drwęcy.

Oddziaływanie na formy ochrony przyrody inne niż obszary Natura 2000 zostało także ujęte w rozdziale 4.7 dotyczącym strategicznego celu ochrony środowiska jakim jest „Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych”. Przykładowo, w regionie wodnym Dolnej Wisły opisano wpływ PZRP na takie formy ochrony przyrody jak OChK Żuław Gdańskich, OChK Niziny Ciechocińskiej, Chełmińskiego PK, Nadwiślańskiego PK, Nadwiślańskiego OChK, OChK Żuław Gdańskich i OChK Wyspy Sobieszewskiej. Przykładem z dorzecza Odry, w dokumentacji dla regionu wodnego Środkowej Odry, w rozdziale 4.3 wskazano, że działania PZRP polegające na regulacji rzeki i modernizacji urządzeń regulujących na Odrze mogą negatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze obszarów chronionych: OChK Doliny Odry, OChK Doliny Baryczy, OChK Nowosolskiej Doliny Odry, OChK Krośnieńskiej Doliny Odry oraz Krzesińskiego Parku Krajobrazowego.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że Prognoza w rozdziałach poświęconych opisowi stanu istniejącego w odniesieniu do bioróżnorodności, a także krajobrazu, czy aspektów kulturowych oraz w rozdziale przedstawiającym wpływ na cele ochrony środowiska, przedstawia charakterystykę poszczególnych form ochrony przyrody i wpływu na nie, na poziomie umożliwiającym dokonanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko realizacji projektu PZRP.

Należy podkreślić, że strategiczna ocena oddziaływania na środowisko mając charakter ostrzegawczy, nie determinuje wystąpienia wpływu, a jedynie wskazuje obszary możliwych negatywnych oddziaływań, które w wyniku pogłębionych analiz na etapie ocen oddziaływania konkretnych przedsięwzięć na środowisko i/lub na obszary Natura 2000 powinny być doszczegółowione.

Prognoza do PZRP dla obszaru dorzecza Wisły nie odnosi się do gatunków roślin i zwierząt, w tym zwłaszcza tych objętych ochroną gatunkową. Również w tym przypadku nie można utożsamiać oddziaływania na gatunki flory i fauny z wpływem na obszary Natura 2000. Należy wskazać, iż szereg występujących w kraju gatunków zwierząt i roślin nie jest ujętych jako przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Dotyczy to zdecydowanej większości roślin oraz sporej części gatunków zwierząt. Jednocześnie są to organizmy, których część stanowisk zostanie dotknięta oddziaływaniem wynikającym z realizacji przedsięwzięć i działań zaproponowanych w projektach PZRP. Podobnie jak wyżej, prognoza do PZRP dla obszaru dorzecza Odry zawiera zbyt mało wiadomości w tym zakresie i nie można przyjąć, iż stanowi to wystarczającą podstawę do prognozowania oddziaływania na te elementy ustaleń omawianego dokumentu.

Należy podkreślić, że zgodnie z broszurą opublikowaną przez Komisję Europejską w 2000 r. zatytułowaną „Zarządzanie obszarami Natura 2000. Przepisy art. 6 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG” oraz wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedli-

skowej¹, art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej ustanawia wymóg odpowiedniej oceny skutków planu jeżeli „istnieje prawdopodobieństwo lub ryzyko, że będzie on znacząco oddziaływać na dany obszar. W szczególności w świetle zasady ostrożności, ryzyko takie uznaje się za istniejące, jeśli na podstawie obiektywnych przesłanek nie można wykluczyć, że plan lub przedsięwzięcie będzie znacząco oddziaływać na dany obszar.” Kryterium oceny jest więc brak możliwości udowodnienia z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, że znaczące oddziaływania nie wystąpią. W odniesieniu do obszarów Natura 2000 w ocenie strategicznej nie ma znaczenia szczegółowa lokalizacja siedlisk czy siedlisk gatunków w obrębie tych obszarów. W przypadku braku dowodów na brak oddziaływania lub możliwość jego minimalizacji, należy postępować tak jakby ono występowało.

W trakcie przeprowadzonej oceny dokonano analizy istotności oddziaływań związanych z wdrożeniem PZRP. Zidentyfikowano oddziaływania na gatunki flory, fauny i grzyby z punktu widzenia analizy dokumentu strategicznego i w dostosowaniu do poziomu szczegółowości ocenianego dokumentu, jakim jest PZRP. Dla oddziaływań na możliwość realizacji celu „Ochrona bioróżnorodności”, tam gdzie to było niezbędne, zaproponowano przykładowe środki minimalizujące oraz możliwe do wdrożenia działania kompensujące (informacje zawarte w Załączniku D.4 oraz w rozdziale 9.2 Prognozy, a także w adekwatnych rozdziałach 5 w załącznikach A dotyczących regionów wodnych).

W ramach oceny przeprowadzono ocenę potencjału siedlisk, która jest właściwa na poziomie oceny strategicznej, kiedy to ocenia się wpływ dokumentu obejmując całościowo cele i działania wskazane w dokumencie, a nie pojedyncze inwestycje opracowane na różnym poziomie szczegółowości często bez informacji o ich skali, czy rozmiarze (stąd konieczność stosowania w ramach analiz zasady przezorności).

W Prognozie przyjęto, że zidentyfikowany potencjalny wpływ na siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków oznacza także potencjalny wpływ na występujące w nich gatunki roślin, zwierząt i grzybów. Gatunki roślin i zwierząt cennych w skali europejskiej są chronione w ramach obszarów Natura 2000. Wpływ Planu na te taksony został wykonany i zaprezentowany w rozdziale dot. wpływu na obszary Natura 2000. Jednocześnie tereny, istotne dla ochrony innych cennych gatunków roślin i zwierząt są chronione w ramach krajowych form ochrony przyrody, na których to oddziaływanie PZRP również zostało opisane.

W ramach analiz największą wagę przyłożono do siedlisk i gatunków zależnych od wód² jako potencjalnie narażonych na negatywny wpływ zidentyfikowanych typów przedsięwzięć w poszczególnych zlewniach planistycznych.

¹ Wytyczne dotyczące art. 6 ust. 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG. Wyjaśnienie pojęć: rozwiązania alternatywne, powody o charakterze zasadniczym wynikające z nadrzędnego interesu publicznego, środki kompensujące, ogólna spójność, opinia komisji 2007/2012.

² Siedliska i gatunki zależne od wód przyjęto na podstawie: Ekosystemy lądowe pozostające w dynamicznych relacjach z wodami podziemnymi i powierzchniowymi dla obszarów dorzeczy w Polsce, KZGW 2009.

W Prognozie wskazano jednocześnie, że szczegółowe analizy powinny być wykonane na etapie oceny oddziaływania na środowisko konkretnych przedsięwzięć albo na obszary Natura 2000, kiedy to wykonana będzie szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza terenu potencjalnego oddziaływania danego przedsięwzięcia.

Dla przykładu, w Prognozie dla obszaru dorzecza Wisły podano wskazówki, że na etapie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko/obszary Natura 2000, a więc na poziomie bardziej szczegółowym, wpływ na siedlisko 1130 (ujścia rzek) należy zwrócić uwagę na gatunki występujące w strefie mieszania wód słodkich ze słonymi, ryby dwuśrodowiskowe oraz foki szare i powiązane z tymi siedliskami ptaki.

Największą uwagę w kontekście opracowanych prognoz, należy zwrócić na błędy oraz braki w zakresie oceny wpływu procedowanych dokumentów, zawartych w nich działań oraz planowanych przedsięwzięć na obszary sieci Natura 2000. Niektóre zadania opisane w projektach PZRP mogą w sposób znacząco negatywnie oddziaływać na szereg obszarów Natura 2000. Zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy o oś, projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013, poz. 627, ze zm.), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000. Kluczową sprawą jest zatem analiza czy w przypadku omawianych dokumentów mamy do czynienia ze znacząco negatywnym wpływem na obszary Natura 2000, czy też taka sytuacja nie zachodzi. Tymczasem pewne przyjęte przez Autorów dokumentacji rozwiązania są w tym zakresie niewłaściwe lub mylące.

W prognozach dla dorzeczy Odry i Wisły (na poziomie całego dorzecza i regionów wodnych), w części dotyczącej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000, uszeregowano oddziaływania negatywne według stopnia ich szkodliwości. W przypadku dorzecza Odry podzielono je na oddziaływania: nieznacznie negatywne, umiarkowanie negatywne (warunkowo), umiarkowanie negatywne oraz znacząco negatywne. Zmniejsza to przejrzystość ocen, dokonanych przez Autorów. Ponadto w treści dokumentów pojawiają się niezdefiniowane terminy „wpływ istotnie negatywny”, oraz „wpływ negatywny”, co dodatkowo utrudnia interpretację. „Wpływ znacząco negatywny” zdefiniowano jako taki, w którego przypadku brak jest skutecznych działań minimalizujących. Takie podejście niesie z sobą ryzyko ograniczenia katalogu zidentyfikowanych przedsięwzięć/działań mogących mieć negatywny wpływ na obszary Natura 2000 w stosunku do katalogu, jaki powstałby przy zastosowaniu wprost przepisów prawa. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że przepisy zarówno ustawy o oś, ustawy o ochronie przyrody, jak również Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, mówią wyłącznie o znacząco negatywnym oddziaływaniu, które pociąga za sobą określone konsekwencje. Ilustracją powyższego problemu może być poniższy przykład, zaczerpnięty z prognozy dla PZRP dla dorzecza Odry.

Jako wpływ „znacząco negatywny” (str. 205) wskazano wyłącznie wpływ, którego „negatywne skutki nie mogą być skutecznie ograniczane za pomocą działań minimalizujących”. W konsekwencji Autorzy formułują następujący wniosek: „przy spełnieniu szczególnych warunków oraz zastosowaniu odpowiednich działań minimalizujących ryzyko wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 może zostać ograniczone do poziomu pozwalającego na uniknięcie konieczności stosowania odstępstw przewidzianych art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej/ (str. 281). Równocześnie jednak, w podsumowaniu wyników analizy oddziaływań (str. 282), pojawia się następujące stwierdzenie: „realizacja PZRP może w wielu przypadkach wiązać się z koniecznością podjęcia działań minimalizujących lub kompensujących” (opis kompensacji znajduje się na str. 289). Konieczność zastosowania kompensacji należałoby interpretować jako brak możliwości minimalizacji, zatem pozostaje pytanie, czy PZRP obejmuje zadania, wymagające stosowania odstępstw przewidzianych art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej, czy też nie.

W przypadku dorzecza Wisły podział oddziaływań na obszary Natura 2000 również budzi wątpliwości. Prognoza odnosi się co prawda do „możliwego znacząco negatywnego wpływu”, jednak przy analizach szczegółowych wprowadza również podział oddziaływań na: nieznacznie negatywne, negatywne, konflikt (podział ten stosuje w stosunku do wszystkich analizowanych strategicznych celów ochrony środowiska). Zastosowana metodyka nie jest jasna oraz spójna dla wszystkich regionów wodnych. Brak jednoznacznego wyjaśnienia stosowanych oznaczeń oddziaływań w kontekście obowiązujących przepisów. W przypadku regionu wodnego Dolnej Wisły z kontekstu można wyczytać, że oddziaływania definiowano jako „negatywne” oraz „konflikt” w przypadku, gdy „zidentyfikowano możliwość wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań”, natomiast w regionie wodnym Środkowej Wisły w ten sposób definiowano oddziaływania „negatywne”. W prognozach dla regionów wodnych Górnej oraz Małej Wisły - brak wyjaśnienia użytych określeń oddziaływań w odniesieniu do znacząco negatywnego oddziaływania.

Podsumowując, wskazanym byłoby dokonanie podziału wszystkich zadań planowanych do realizacji na podstawie procedowanych dokumentów na te, które nie będą powodować znaczącego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000 i pozostałe, które takie oddziaływanie będą wywierać. Podczas dokonywania takiego rozróżnienia należy w sposób dokładny wyjaśnić brak stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu w odniesieniu do przedmiotów ochrony, integralności obszaru oraz spójności sieci Natura 2000. Wskazanie w przejrzysty sposób oddziaływań znacząco negatywnych w rozumieniu przepisów ustawy o oś jest niezbędne. W przypadku pozostawienia przyjętych w prognozach kryteriów podziału oddziaływań negatywnych, należałoby przedstawić argumenty dowodzące, że katalog przedsięwzięć/działań uznanych za najbardziej szkodliwe i wymagających oceny określonej w art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej nie został w ten sposób ograniczony.

W analizach wpływu wdrożenia PZRP na możliwość realizacji strategicznych celów ochrony środowiska autorzy Prognoz przyjęli siedmiostopniową skalę oceny, taką samą dla poszczególnych celów i każdego dorzecza (wzmacniający, korzystny, nieznacznie korzystny, neutralny, nieznacznie negatywny, negatywny, konflikt). Ekspertci opracowujący Prognozę przyjmowali czasem skalę bardziej szczegółową (np. w ocenie wpływu na obszary Natura 2000 w obszarze dorzecza Odry), jednak w efekcie wnioski przedstawiono w skali przyjętej dla wszystkich celów. Należy również zauważyć, że skala ta w zakresie oddziaływań negatywnych w odniesieniu do oceny wpływu na obszary Natura 2000 koresponduje ze stosownymi wytycznymi UE³.

Ocena „konflikt” oznaczona w Prognozie jako „- -”, oraz „negatywny” oznaczona w Prognozie jako „-”, oznacza potencjalnie znacząco negatywny wpływ na formy ochrony przyrody, w tym Natura 2000. Zostało to szczegółowo wyjaśnione zarówno w rozdziałach metodycznych Prognozy, jak i w rozdziałach ocennych dokumentu Prognozy i załączników A (analiz i ocen wykonanych dla regionów wodnych ze szczegółowością dla zlewni planistycznych i przewidzianych w projekcie PZRP zestawów działań dla danej zlewni planistycznej).

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej (2007/2012), zamysł terminu oddziaływanie „znaczące” wymaga zobiektywizowanej interpretacji. Istotność oddziaływania powinna być ustalana w odniesieniu do specyficznych cech i warunków środowiskowych obszaru chronionego, którego dotyczy plan lub przedsięwzięcie, ze szczególnym

³ Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów Artykułu 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG, Listopad 2001.

uwzględnieniem celów ochrony obszaru. Na tym tle jasne jest, że to, co może być znaczące w odniesieniu do jednego obszaru, może takim nie być w stosunku do innego.

Przyznanie w danej zlewni planistycznej oceny w w/w skali oznacza, że realizacja przedsięwzięć w tej zlewni może skutkować znaczącym oddziaływaniem na obszary Natura 2000 przy czym w przypadku oznaczenia:

- „konflikt”, którego możliwość wystąpienia stwierdzono w regionach wodnych Górnej Wisły i Dolnej Wisły oddziaływania tego nie da się zminimalizować ani po zastosowaniu standardowych środków minimalizujących określonych w Załączniku D.4, ani indywidualnych środków minimalizujących. Oznacza to, że dla zestawu działań przyjętych do realizacji w projekcie PZRP w pierwszym okresie planistycznym konieczne będzie wykonanie kompensacji przyrodniczej. Oczywiście w pierwszej kolejności należy udowodnić brak alternatyw realizujących założony w PZRP cel oraz nadrzędny interes publiczny (pozostałych przesłanek do derogacji z art. 34 ustawy o ochronie przyrody / art. 6(4) Dyrektywy Siedliskowej.
- „negatywny” stwierdzony w wielu zlewniach planistycznych we wszystkich regionach wodnych dorzecza Wisły i Odry, którego nie da się zminimalizować przy zastosowaniu standardowych środków minimalizujących (opisanych w załączniku D.4) i w związku z tym dla których podano dodatkowe, bardziej szczegółowe środki minimalizujące w odniesieniu do danego zestawu działań/wyodrębnionych przedsięwzięć w danej zlewni planistycznej/obszarze problemowym - należy zauważyć, że zastosowanie tych działań jest warunkiem stwierdzenia braku znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 i stosowania derogacji z art. 34 ustawy o ochronie przyrody / art. 6(4) Dyrektywy Siedliskowej.

Wyniki analiz wpływu wdrożenia PZRP na możliwość realizacji strategicznego celu ochrony środowiska, jakim jest „Ochrona bioróżnorodności”, w tym obejmującym wpływ na obszary Natura 2000, zostały przedstawione w rozdziale 6.3 Prognozy dla dorzecza Wisły i Odry. Szczegółowe informacje zawarte są w dokumentacji dla regionów wodnych (załączniki A do Prognozy).

Przyjęta skala nie ogranicza katalogu działań mogących negatywnie wpływać na obszary Natura 2000 lecz pozwala na czytelne wyodrębnienie tych obszarów (zlewni), gdzie spodziewane są znaczące oddziaływania na obszary Natura 2000 w kontekście Dyrektywy Siedliskowej.

*Analizy w zakresie takich aspektów jak ewentualne rozwiązania alternatywne, zakres działań minimalizujących, a przede wszystkim proponowane działania kompensujące, wykonane zarówno w tekstach prognoz, jak również w załącznikach do nich, nie są całkowicie wystarczające. Mimo podanych w prognozach propozycji działań alternatywnych, muszą one dotyczyć indywidualnie każdego przypadku, w którym może dojść do znacząco negatywnego wpływu na obszar Natura 2000. Ich łączne opisywanie, w oderwaniu od konkretnego przykładu, nie może być uznane za wyczerpanie zagadnienia brak istnienia rozwiązań zastępczych. Również zaproponowane działania minimalizujące i kompensujące zostały przedstawione skrótowo oraz w sposób zbyt ogólny, szczególnie biorąc pod uwagę wymagania ustawy o ochronie przyrody, jak i Dyrektywy Siedliskowej. W przypadku gdy Autorzy przewidują znaczące negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000, należy indywidualnie dobrać właściwe działania kompensujące do szkód powodowanych w chronionych siedliskach przyrodniczych i gatunkach. Jest to tym bardziej uzasadnione, iż część z nich dotyczy znaczącego negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, takie jak np. łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Sa/icketum a/bo-fragi/is*, *Popu/etum a/bae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, *olsy źródłiskowe*) o kodzie 91EO. Tymczasem w niektórych przypadkach w załączniku A.2.1 do prognozy PZRP dla dorzecza Górnej Wisły, dla części inwesty-*

cji, w przypadku których Autorzy nie wykluczyli znaczącego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, brak jest jakichkolwiek propozycji działań kompensujących (np. Lp. 11, 14, 20). Uwagę zwracają także przypadki, gdy autorzy w Załączniku A.2.1 do prognozy dla dorzecza Górnej Wisły wskazują propozycje działań minimalizujących dla gatunków i siedlisk Natura 2000, przy jednoczesnym braku stwierdzenia możliwego znaczącego wpływu na obszary Natura 2000 (np. Lp. 12).

Mając na uwadze powyższe, wskazane jest wydzielenie w ramach prognoz do PZRP dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry oddzielnych części (np. w postaci załączników) poświęconych określeniu wpływu na obszary Natura 2000. W ich treści należałoby zawrzeć możliwie szczegółową analizę oddziaływania z podziałem na znacząco negatywny lub inny, w odniesieniu do przedmiotów ochrony, integralności obszaru i jego powiązań z innymi ostojami sieci Natura 2000. Dla tych z przedsięwzięć, których realizacja mogłaby prowadzić do znaczącego negatywnego wpływu na ww. elementy, niezbędne byłoby przedstawienie konkretnych rozwiązań alternatywnych i możliwości kompensacji przyrodniczej. W przypadku gdyby powyższe znacząco negatywne oddziaływanie dotyczyło siedlisk przyrodniczych lub gatunków o statusie priorytetowym w ujęciu Dyrektywy Siedliskowej, konieczne stałoby się przeprowadzenie analizy możliwości spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 34 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Powyższe braki powodują, że ocena oddziaływania na obszary sieci Natura 2000 ustaleń procedowanych dokumentów nie może być uznana za wystarczającą. Nie gwarantuje również spełnienia zapisu art. 55 ust. 2 ustawy ooś. Niezbędne są zatem wskazane wyżej uzupełnienia.

Ewentualne rozwiązania alternatywne odnoszą się do typów przedsięwzięć planowanych w PZRP jako potencjalnie możliwe do zastosowania na poziomie przedsięwzięć, dlatego że wiele działań PZRP obejmuje analizy koncepcyjne i należy to traktować jako ramowe zalecenie na czas przygotowania inwestycji. Nie należy rozumieć informacji zawartych w Rozdziale 6.1.2. jako rozwiązań alternatywnych PZRP, gdyż one – jak wyjaśniono powyżej – podlegały wariantowaniu w ramach procesu opracowania Planu.

Stopień szczegółowości zakresu działań minimalizujących oraz kompensujących przedstawionych w Prognozie charakteryzuje się różnym stopniem szczegółowości, który zwiększa się proporcjonalnie do znaczenia potencjalnego wpływu realizacji PZRP na środowisko/obszary Natura 2000. W załącznikach zawierających analizy w regionach wodnych zawarte są wprawdzie informacje odniesione do typów przedsięwzięć, ale dokładnie tych, które planowane są w danej zlewni planistycznej/obszarze problemowym i które mogą powodować negatywne oddziaływania na obszary Natura 2000. Znajdują się tam informacje o tym, które obszary Natura 2000 są zagrożone wskutek realizacji PZRP, jakie wrażliwe siedliska i gatunki na nich występują, jakie są zidentyfikowane istniejące zagrożenia tego obszaru oraz jakie działania można podjąć aby organiczyc/ skompensować potencjalny wpływ PZRP. Autorzy konsekwentnie wskazywali indywidualne środki minimalizujące dla typów przedsięwzięć w zlewni planistycznej, kiedy stanowią one warunek braku znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 (ocena na poziomie „- -”, czyli „negatywny”) i tak też jest we wskazanych w opinii GDOŚ przykładach z Załącznika A.2.1. Zauważyć przy tym należy, że strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wyznacza ramy dla realizacji przedsięwzięć, ale nie ma na celu wskazywania warunków środowiskowych dla realizacji poszczególnych inwestycji. Jest to rola decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

Zarówno Prognoza dla obszaru dorzecza Wisły, jak i dla obszaru dorzecza Odry zawiera szczegółowe informacje o potencjalnym wpływie wdrożenia PZRP na obszary Natura 2000.

Na obszarze dorzecza Odry nie stwierdzono konfliktu w tym zakresie, nie zachodzi więc sytuacja opisana w art. 55 ust. 2 ustawy OOS przywołana w opinii GDOŚ.

Na obszarze dorzecza Wisły konflikt stwierdzono w dwóch regionach wodnych – Górnej Wisły i Dolnej Wisły. Analizy wykonane w ramach PZRP potwierdziły brak istnienia rozwiązań alternatywnych, które w mniejszym stopniu lub w ogóle nie wpływałyby na obszary Natura 2000 przy jednoczesnym spełnieniu założonego celu. Uzyskanie znaczącego zmniejszenia ryzyka powodziowego spełnia kryteria koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, a cel obejmuje ochronę zdrowia i życia ludzi, co spełnia przesłankę zapisaną w art. 34 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody nawet w odniesieniu do siedlisk i gatunków priorytetowych, wobec czego, przy braku rozwiązań alternatywnych, jedynym kryterium uniemożliwiającym realizację danego wariantu planistycznego jest brak możliwości wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. Na poziomie strategicznym należy uznać, że istnieje możliwość wykonania kompensacji przyrodniczej, co stwierdzono w Prognozie. Wątpliwości w zakresie spełnienia zapisu art. 55 ust. 2 ustawy OOS należy w związku z powyższym, uznać za bezpodstawne.

Uwagi szczegółowe:

W pierwszym akapicie charakterystyki celu opracowania prognozy (str. 39 prognozy dla Odry oraz str. 43 dla Wisły) wspomniano o „ramach dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (.. .)”. Powinno być w tym miejscu: „przedsięwzięć lub działań”, gdyż w przypadku oceny strategicznej kryterium kwalifikacji do oceny stanowi możliwość znaczącego, negatywnego oddziaływania w związku z realizacją projektowanego dokumentu, niezależnie od tego, czy zawiera on takie przedsięwzięcia, czy też nie. W znajdującym się na tych samych stronach wyliczeniu etapów procedury sooś należy dokonać następującego uzupełnienia „opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przez właściwe organy”.

Odnośnie treści ostatniego akapitu na stronie 42 prognozy dla dorzecza Odry należy zaznaczyć, że konsultacjom w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlega projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, nie zaś sama prognoza (podobna uwaga dotyczy przedostatniego akapitu na stronie 43 prognozy dla dorzecza Odry oraz na stronie 47 dla dorzecza Wisły).

Dla klarowności wypowiedzi unikano w Prognozie używania naprzemiennego określenia ‘przedsięwzięcia’ i ‘działania’, gdyż w przypadku PZRP pojęcia te miały różne znaczenie. W Prognozie posługiwano się określeniem „ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym obszary Natura 2000”, gdyż takie będą realizowane w PZRP. Nie stosowano więc pojęć określonych w art. 47 ustawy OOS dla innych dokumentów.

Wskazana w opinii GDOŚ konieczność uzupełnienia wylistowania etapów procedury SOOŚ pozostaje bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy. Sama procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko została przeprowadzona poprawnie, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem.

Na stronie 47 prognozy dla dorzecza Wisły oraz na stronie 43 prognozy dla dorzecza Odry wskazano, że „proces strategicznej oceny oddziaływania na środowisko opisuje Dział VI Ustawy 00Ś”, tymczasem przepisy dotyczące tej procedury zawarte są w Dziale IV ustawy oos.

Jest to oczywista omyłka pisarska pozostająca bez wpływu na wynik Prognozy.

Jako poważne źródło niepewności wskazano (str. 61 prognozy dla dorzecza Odry oraz str. 65 prognozy dla dorzecza Wisły) słabe uzasadnienie funkcji i efektywności przeciwpowodziowej niektórych inwestycji, a także ich skumulowanego wpływu na kształtowanie się fali powodziowej. Ponieważ określono to zagadnienie jako „poważne” należałoby rozważyć bardziej precyzyjne wskazanie, o jakie inwestycje chodzi.

Cytowana informacja dotyczy inwestycji w obrębie zlewni małych cieków, które nie zostały objęte wstępną oceną ryzyka powodziowego. W konsekwencji cieki te nie zostały objęte modelowaniem hydraulicznym przeprowadzonym na potrzeby PZRP. Ostatecznie, w trakcie prac nad projektem PZRP, inwestycje te zostały zarekomendowane w ramach proponowanych działań nietechnicznych poprzez ich ujęcie w pogłębionych analizach. Do takich przykładów należą głównie inwestycje melioracyjne.

Odnośnie, opisywanej na stronie 68 prognozy dla dorzecza Odry oraz na stronie 72 prognozy dla dorzecza Wisły, kwestii ujęcia zagadnienia ochrony wód i ekosystemów od wód zależnych w świe-

tle prawa UE należy zauważyć, że w prawie tym, jak zresztą słusznie zauważają Autorzy, mowa o wpływie na przedmiot ochrony tych obszarów. Tymczasem konkluzja rozważań (ostatni akapit na stronie) dotyczy wód i ekosystemów zależnych od wody położonych w granicach obszarów Natura 2000, co nie wyczerpuje kwestii oddziaływań.

W Prognozie dla obszaru dorzecza Odry i dla obszaru dorzecza Wisły wskazano, że w stosunku do wód i ekosystemów zależnych od wody, położonych w granicach obszarów Natura 2000 środki ochrony powinny być planowane łącznie i równolegle, a ich realizacja powinna zapewniać ochronę komplementarną, uwzględniającą zarówno specyfikę tych zasobów, jak i spójność i integralność sieci obszarów chronionych. Ma to na celu podkreślenie szczególnej wagi ekosystemów w obrębie obszarów Natura 2000. W ramach przeprowadzonych analiz był oceniany potencjalny wpływ zarówno na wody i ekosystemy od wód zależne w obrębie sieci Natura 2000, jak i poza tą siecią. Nierozzerwalnie ze specyfiką inwestycji hydrotechnicznych rozróżniano potencjalne oddziaływania występujące w miejscu realizacji przedsięwzięcia oraz na cieku wodnym powyżej i poniżej tego miejsca.

W rozdziale dotyczącym potencjalnych oddziaływań skumulowanych wskazano również na potencjalne zmiany w zasilaniu siedlisk od wód zależnych, niezależnie od ich położenia. W Prognozie przedstawiono także przypadki, w których w wyniku wykonanych analiz stwierdzono możliwość wystąpienia oddziaływań na możliwość realizacji celu „Ochrona bioróżnorodności” w terenach położonych poza obszarowymi formami ochrony przyrody. Należą do nich np. działania zaplanowane w projekcie PZRP dla zlewni Pilicy, działania dla obszaru problemowego Pruszcz Gdański, czy Słupsk.

Ponadto należy zauważyć, że Prognoza została opracowana do projektu PZRP i nie powieliła analiz wykonanych w Planie w zakresie oddziaływania na formy ochrony przyrody, lecz je uzupełnia i weryfikuje. Dokumenty te należy czytać łącznie, gdyż razem stanowią podstawę procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Na stronach 79-80 prognozy dla dorzecza Odry oraz na stronach 83-84 prognozy dla dorzecza Wisły znajduje się następujący fragment: „(...) dopuszcza się również zezwolenie na realizację planów mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 (...). Zgodnie z art. 34 ustawy OOŚ decyzję w tym zakresie podejmuje RDOŚ, bądź dyrektor właściwego urzędu morskigo w przypadku obszarów morskich, jeżeli przemawia za tym nadrzędny interes publiczny i brak jest rozwiązań alternatywnych.” W ostatnim zdaniu w tym fragmencie przywołano błędnie ustawę ooś zamiast ustawy o ochronie przyrody.

Jest to oczywista omyłka pisarska pozostająca bez wpływu na wynik Prognozy.

Na stronie 84 i 85 projektowanego PZRP dla dorzecza Odry przedstawiono dokumenty z zakresu ochrony przeciwpowodziowej opracowywane dla województw na podstawie opracowania z 2012 r. Ponieważ źródło informacji pochodzi sprzed trzech lat, zalecana byłaby weryfikacja i ewentualne potwierdzenie w treści rozdziału aktualności tego opracowania.

Wskazane w uwadze zestawienie dokumentów zawierających działania mające na celu ograniczenie zagrożenia powodziowego zebrano w tabeli 19. Poniżej tabeli wyjaśniono, że: „wymienione wyżej Programy, jako nieodpowiadające celom Dyrektywy Powodziowej, poddano nowym procedurom analitycznym zgodnym z zapisami Dyrektywy Powodziowej. Inwestycje zawarte w tych

Programach zostaną przyjęte do realizacji, jeśli przejdą wymagane procedury (MasterPlany, Plany Gospodarowania Wodami oraz ich aktualizacja, Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym)”.

Na stronie 33 prognozy dla dorzecza Odry zaprezentowano tabelę Podsumowanie wyników analizy charakteru oddziaływań poszczególnych działań w odniesieniu do celów ochrony środowiska. Jest to zestawienie znacznie zgeneralizowane, co utrudnia jego interpretację. Niektóre oceny, przedstawione w tabeli wydają się błędne - np. negatywna ocena działania „spowalnianie spływu powierzchniowego” w kontekście ochrony powierzchni ziemi, w tym gleb, czy też ocena neutralna dla działania „ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza” w kontekście ochrony walorów krajobrazowych (która dodatkowo nie jest spójna z oceną w załączniku D4 „Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji”). Zaleca się weryfikację tabeli i opatrzenie krótkim komentarzem ewentualnych nieoczywistych ocen.

Przywołana w uwadze GDOŚ tabela stanowi podsumowanie wyników przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wskazane w uwadze miejsce w dokumencie – Streszczenie w języku niespecjalistycznym – zawiera zwarte podsumowanie całego dokumentu. Zgodnie z układem dokumentu, analizy w odniesieniu do poszczególnych strategicznych celów ochrony środowiska zostały przedstawione w dalszych rozdziałach Prognozy, oraz w załącznikach dotyczących poszczególnych regionów wodnych, gdzie zagadnienia ujęte w podsumowaniu są przedstawione w sposób szczegółowy.

Oceny, a tym samym przedstawione wyniki, przeprowadzone zostały przy uwzględnieniu faktycznych zakresów działań planowanych w pierwszym cyklu planistycznym PZRP w odniesieniu do konkretnych zestawów inwestycji w danych zlewniach planistycznych.

Załącznik D.4 przedstawia charakterystyki wyodrębnionych typów przedsięwzięć poprzez potencjalne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. Nie stanowi podsumowania wyników przeprowadzonych analiz, jest materiałem technicznym, a nie ocennym.

Na stronie 36 prognozy dla dorzecza Odry, wyliczenie po słowach „Ponadto w prognozie podkreśla się:” zawiera liczne niejasności. Nie jest jasne, co Autorzy rozumieją jako „Okres projektowania”. Rozumiane dosłownie, to pojęcie nie musi mieć istotnego związku ze „zmianą sposobu realizacji przedsięwzięcia”. W dalszej części wypowiedzi wskazuje się na „skuteczność dobrych praktyk w zakresie opracowywania środowiskowych planów działań implementujących wyniki oceny oddziaływania na środowisko”. Nie jest jasne, o jakie plany chodziło Autorom. Nie są to bowiem dokumenty wymagane prawem, dotyczącym ocen oddziaływania na środowisko ani też w tym prawie zdefiniowane. Podkreślenie „zasadności przeprowadzania rzetelnych inwentaryzacji przyrodniczych na etapie opracowywania raportów o oddziaływaniu na środowisko” jest wskazaniem oczywistej kwestii, dotyczącej nie tylko ww. raportów.

Przywołane w uwadze wypunktowanie stanowi zestawienie w streszczeniu w języku niespecjalistycznym istotnych zagadnień mających wpływ na efektywne zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań wynikających z realizacji planowanych przedsięwzięć. Ma na celu podkreślenie wagi poszczególnych działań podejmowanych już na wczesnym etapie przygotowywania przedsięwzięć mających istotne znaczenie w ograniczaniu negatywnych oddziaływań.

Okres projektowania poszczególnych przedsięwzięć rozumiany jest jako okres przygotowywania przedsięwzięcia aż do uzyskania decyzji umożliwiającej rozpoczęcie prac w terenie. Wszelkie zmiany zakresu czy sposobu realizacji poszczególnych przedsięwzięć zdecydowanie mają wpływ na unikanie, ograniczanie, czy minimalizację negatywnych oddziaływań.

Przywołana „skuteczność dobrych praktyk w zakresie opracowywania środowiskowych planów działań implementujących wyniki oceny oddziaływania na środowisko” podkreśla znaczenie dobrych praktyk w ochronie środowiska. Z natury rzeczy nie są one objęte przepisami prawa, a dopełniają je właśnie poprzez doprecyzowanie i niejako przełożenie wyników oceny oddziaływania na środowisko (czyli postanowień decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach) na praktyczne plany realizacji przedsięwzięcia.

Wątpliwość budzi stwierdzenie obecne w prognozie do PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, mówiące iż „na poziomie analiz strategicznych przeprowadzonych w Prognozie założono, że każde negatywne oddziaływanie na realizację celów <Ochrona bioróżnorodności> oraz <Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód> może być zminimalizowane do poziomu nieznaczącego przy zastosowaniu dobrych praktyk projektowania, wykonania i eksploatacji (...). Nie można zgodzić się z powyższym stanowiskiem, nawet biorąc pod uwagę wskazane w prognozie wyjątki (str. 306). Nie każde negatywne oddziaływanie dotyczące celów, o których mowa powyżej, da się ograniczyć do poziomu nieznaczącego, co wynika zarówno z przewidywanych w ramach PZRP dla dorzecza Wisły szczegółowych działań, jak również z samego charakteru, np. siedlisk przyrodniczych i gatunków (ich specyficznych cech biologicznych i ekologicznych), których może przedmiotowe oddziaływanie dotyczyć.

Cytowane stwierdzenie znajduje się w podsumowaniu analiz wykonanych w Prognozie dla obszaru dorzecza Wisły, a nie w jej założeniach metodycznych. Niefortunne sformułowanie faktycznie może być mylące. Jest to wynik analiz, a nie założenie leżące u ich podstaw. Autorzy Prognozy szczegółowo przeanalizowali zarówno rodzaj, jak i skalę proponowanych w Planie inwestycji (w przypadku braku szczegółowych informacji stosowano zasadę przezorności), jak i położenie poszczególnych inwestycji w stosunku do obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych. Przyjęto założenie, że każde działanie będzie wykonywane zgodnie z obowiązującym prawem, a stosowanie dobrych praktyk oraz działań minimalizujących podanych w Prognozie oraz w Planie dodatkowo przyczyni się do zminimalizowania presji. Wykonane analizy pozwoliły na wysnucie takiego wniosku, który został w sformułowany w podsumowaniu wyników analizy oddziaływań.

W prognozie sporządzonej do PZRP dla Górnej Wisły Autorzy powołują się na Załącznik A.1.1. (A1.1), którego nie odnaleziono w spisie załączników do prognozy, ani w udostępnionych materiałach.

Jest to omyłka pisarska, odniesienie dotyczyło załącznika A.2.1. Pozostaje bez wpływu na wyniki Prognozy.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Załącznik 3. Opinia Urzędu Morskiego w Szczecinie

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry, Załącznik 3 Opinia Urzędu Morskiego w Szczecinie

URZĄD MORSKI W SZCZECINIE

Pl. Batorego 4, 70-207 Szczecin

tel.: +48 91 4342474, fax: +48 91 4344656, e-mail: sekretariat@ums.gov.pl

Znak: OW-IV-070/038/02/15

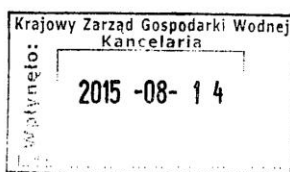
Szczecin, 10 sierpnia 2015 r.

Szanowna Pani

Klara Ramm - Szatkiewicz

Dyrektor Departamentu Planowania
i Zasobów Wodnych

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
ul. Grzybowska 80/82
00-844 Warszawa

dot.: opinii w sprawie projektu dokumentu pn. „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Szanowna Pani Dyrektor,

Działając zgodnie z wymogami określonymi w art. 54 ust. 1 i art. 57 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2010 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą ooś, w odpowiedzi na wystąpienie z dnia 8 lipca 2015 r. (znak: DPiZW-op.0762.142.2015.2.us), otrzymane 10 lipca br., w sprawie jak w nagłówku,

opiniuję negatywnie

przedłożony projekt dokumentu pn. „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, z uwagi na konieczność przedstawienia wyjaśnień i uwzględniania zagadnień wskazanych poniżej.

1. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry ma na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i prowadzących do obniżania strat powodziowych. Przedstawiony PZRP został opracowany na bazie dotychczas zgromadzonych danych i przygotowanych dokumentów planistycznych, tj. wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP).
2. Przedstawiona Prognoza oddziaływania na środowiska dla PZRP dla obszaru dorzecza Odry uwzględnia uzgodniony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie wskazany m. in. w piśmie Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2015 r. (znak: OW-IV-070/072/02/14). Wskazuję, że dokument ten został sporządzony dla PZRP będącego aktualnie w trakcie zmian w związku z przyjęciem „wariantu 0” dla map zagrożenia powodziowego i płynących stąd konsekwencji.
3. Przedstawiam uwagi do Prognozy oddziaływania na środowiska dla PZRP dla obszaru dorzecza Odry, zwanej dalej prognozą:
 - a) Na str. 202 w tabeli 6.2.3. wskazano, że działania z PZRP dla brzegu morskiego istotnie wspierają możliwość realizacji celu „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa

ludzi” i pozwalają uniknąć zagrożeń związanych z ograniczeniem możliwości realizacji tego celu. Naszym zdaniem, działania z PZRP dla brzegu morskiego służą bezpośrednio realizacji ww. celu. Zatem w tabeli działania te powinny zostać opisane jako „wzmacniające”.

- b) Na str. 223 w tabeli 6.3.3. wskazano, że koszty/negatywne skutki realizacji działań z PZRP dla brzegu morskiego równoważą lub przewyższają pozytywy w kontekście możliwości osiągnięcia celu „Ochrona bioróżnorodności”. Na jakiej podstawie wskazano takie stwierdzenie?
- c) Niezrozumiałym jest zapis wskazany w pkt. 5 tabeli 6.4.13. na str. 240, że prace utrzymaniowe na brzegu morskim stanowią zagrożenie dla JCWpd „poprzez ingresję wód morskich oraz ascenzję słonych wód z niższych poziomów wodonośnych, czynnikiem przyspieszającym wymianę wód, podziemnych i powierzchniowych jest intensywna eksploatacja wód piętrowego powodująca znaczne obniżenie zwierciadła wody”. Prace związane z ochroną wybrzeża morskiego nie wpływają na procesy wymiany wód.
- d) Na str. 243 w tabeli 6.4.14. wskazano, że koszty/negatywne skutki realizacji działań z PZRP dla brzegu morskiego równoważą lub przewyższają pozytywy, w kontekście możliwości osiągnięcia celu „wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód” oraz że jest możliwa minimalizacja ich wpływu przy zastosowaniu standardowych środków minimalizujących dla danego typu przedsięwzięcia. Na jakiej podstawie wskazano takie stwierdzenie?
- e) Na str. 244 w tabeli 6.4.15. wskazano, że działania ochrony brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza wpływają negatywnie na osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód. Na jakiej podstawie wskazano takie stwierdzenie? Należy zaznaczyć, że wpływ można określić na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w ramach właściwych procedur środowiskowych, o których mowa w *ustawie o oś.*
- f) Na str. 246 w tabeli 6.5.1. wskazano brak lub neutralny wpływ działań z PZRP dla brzegu morskiego na cel „zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne”. Naszym zdaniem działania te mają pozytywny wpływ, o czym może świadczyć wskazanie ochrony brzegów morskich w *Planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.*
- g) Nieuzasadnione jest stwierdzenie ze str. 274, że działania utrzymaniowe na brzegu morskim powodują niszczenie i fragmentację siedlisk związanych ze stykiem lądu i morza, w tym siedlisk wydmywanych. Naszym zdaniem działania takie przyczyniają się m.in. do ochrony nadmorskich siedlisk przyrodniczych, np. klifów. Ponadto należy zaznaczyć, że dla przedsięwzięć związanych z ochroną brzegów morskich istnieje konieczność uzyskania decyzji środowiskowej, określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. W wydanych decyzjach środowiskowych dla tego typu działań prowadzonych przez Urząd Morski w Szczecinie nie wykazywano dotychczas jakiegokolwiek negatywnego wpływu na siedliska nadmorskie, w tym na obszary Natura 2000.
- h) W spisie literatury w pkt. 103 nie uwzględniono innych istotnych opracowań związanych z ochroną brzegów morskich, które również powinny być wykorzystane w niniejszej *prognozie*. Nie wymieniono m.in. opracowania pn. „Strategia ochrony brzegów morskich”, wykonanego przez Instytut Morski w Gdańsku, w oparciu o które został stworzony „Program ochrony brzegów morskich”, a także *Prognozy oddziaływania na środowisko dla zmiany programu wieloletniego na lata 2004-2023 pn: „Program ochrony brzegów morskich”.*
- i) Należy zweryfikować informacje ze str. 87 o obszarze administrowanym przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie, w oparciu o zapisy *ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 934, z późn. zm.)* i *rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 7 października 1991 r. w sprawie*

utworzenia urzędów morskich, określenia ich siedzib oraz terytorialnego zakresu działania dyrektorów urzędów morskich (Dz. U. z 1991 r. Nr 98, poz. 438, z późn. zm.).

- j) Na str. 17 załącznika A4 do prognozy, oprócz wskazanych 7 zlewni, nie zaznaczono brzegu morskiego.
- k) Proszę o uzasadnienie i przekazanie informacji na temat, o którym jest mowa na str. 18 załącznika A4 do prognozy, tj. o „niedostatecznej ilości i stanu istniejących budowli ochronnych brzegów morskich” oraz „dostępne informacje (RZGW Szczecin) wskazują na coraz niższą skuteczność zabezpieczenia brzegu morskiego”.
- l) Dla działania 57 „Odtwarzanie odcinków wydm zniszczonych w wyniku sztormów” na str. 17 załącznika D3 do prognozy powinno być wpisane oddziaływanie na ochronę zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych. Wydmy stanowią swoisty wał przeciwpowodziowy i pierwszą linię ochrony zaplecza przed nadmiernym oddziaływaniem morza. W przypadku ich rozmycia zaplecze może nie być chronione przed powodzią morską.
- m) Dla działania 58 „Budowa lub przebudowa konstrukcji hydrotechnicznych ochrony brzegu zniszczonych w wyniku sztormów” na str. 18 załącznika D3 do prognozy powinno być wpisane oddziaływanie na ochronę zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.
- n) Dla działania 59 „Odtwarzanie plaż zniszczonych w wyniku sztormów w celu zapewnienia ochrony brzegu morskiego” na str. 18 załącznika D3 do prognozy powinno być wpisane oddziaływanie na ochronę zdrowia i bezpieczeństwa ludzi oraz cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych.
- o) Dla działania 62 „Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza” na str. 18 załącznika D3 do prognozy powinno być wpisane oddziaływanie na cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych.

Mając na względzie powyższe informacje zaopiniowano jak w sentencji.

Uzasadnienie

Pani Klara Ramm - Szatkiewicz - Dyrektor Departamentu Planowania i Zasobów Wodnych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, pismem z dnia 8 lipca 2015 r. (znak: DPiZW-op.0762.142.2015.2.us), otrzymanym w dniu 10 lipca br., wystąpiła do Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie o opinię w sprawie projektu dokumentu pn. „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z wymogami art. 57 ust 2 ustawy ooś, w przypadku gdy planowana realizacja danego dokumentu dotyczy obszarów morskich, organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest także dyrektor urzędu morskiego.

W związku z powyższym Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie przedkłada niniejszą opinię do wykorzystania zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy ooś.

Otrzymują:

- 1. Adresat
- 2. GPG
- 3. OW a/a

07015038-2

az/DU

z paraciem

DYREKTOR
Urzędu Morskiego w Szczecinie
Andrzej Borodziej

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

**Załącznik 4. Wyjaśnienia do opinii
Urzędu Morskiego w Szczecinie**

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności - Etap II

*Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry
Załącznik 4 Wyjaśnienia do opinii Urzędu Morskiego w Szczecinie*

W niniejszym załączniku do podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry szczegółowo odniesiono się do uwag zgłoszonych przez Urząd Morski w Szczecinie w piśmie z dnia 10.08.2015 r. znak OW-IV_070/038/02/15.

Cytaty z opinii UM w Szczecinie dotyczące zgłoszonych uwag przedstawiono w ramach, a wyjaśnienia znajdują się bezpośrednio poniżej kolejnych fragmentów opinii.

1. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry ma na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i prowadzących do obniżania strat powodziowych. Przedstawiony PZRP został opracowany na bazie dotychczas zgromadzonych danych i przygotowanych dokumentów planistycznych, tj. wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP).

2. Przedstawiona Prognoza oddziaływania na środowiska dla PZRP dla obszaru dorzecza Odry uwzględnia uzgodniony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie wskazany m. in. w piśmie Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2015 r. (znak: OW-IV-070/072/02/14). Wskazuję, że dokument ten został sporządzony dla PZRP będącego aktualnie w trakcie zmian w związku z przyjęciem „wariantu 0” dla map zagrożenia powodziowego i płynących stąd konsekwencji.

PZRP dla obszaru dorzecza Odry opracowany został zgodnie z Dyrektywą Powodziową, obowiązującym prawem i wymaganiami KZGW. Analizy hydrauliczne prowadzone były w oparciu o wstępną ocenę ryzyka powodziowego (WORP), w ramach której zidentyfikowano obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi ONNP, dla których zgodnie z art. 6 Dyrektywy Powodziowej sporządzone zostały mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Analiza WORP oraz mapy zostały opracowane przy wykorzystaniu istniejących i dostępnych materiałów. W I cyklu planistycznym obejmują one jedynie obszary głównych rzek, przewidyje się jednak, że będą sukcesywnie rozszerzane o kolejne ciekі niższych rzędów i obszary zalewowe, w ramach aktualizacji PZRP, MZP i MRP w następnych cyklach planistycznych.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry w założeniu realizuje 3 główne cele zarządzania ryzykiem powodziowym:

1. Ograniczenie wzrostu ryzyka powodziowego;
2. Minimalizacja istniejącego ryzyka;
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Plany zawierają katalogi działań, które służą osiągnięciu tych celów i uwzględniają kluczowe aspekty zarządzania ryzykiem powodziowym, kładące przede wszystkim nacisk na działania zapobiegawcze, ochronne i przygotowawcze. Działania te zdefiniowano po uwzględnieniu charakterystycznych cech i problemów związanych z zarządzaniem ryzykiem powodziowym zidentyfikowanych w poszczególnych regionach wodnych i wchodzących w ich skład zlewniach, z zapewnieniem jednocześnie odpowiedniej ich koordynacji na poziomie dorzeczy.

Co ważne cele zarządzania ryzykiem powodziowym oraz realizujące je działania ukierunkowane są na ograniczanie potencjalnych negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Identyfikacja potrzeb realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym uzależniona została od zintegrowanego rozkładu ryzyka i średniorocznych strat powodziowych (AAD). W I cyklu planistycznym w PZRP wyodrębniono obszary o najwyższym poziomie ryzyka powodziowego (tzw. Hot Spoty), dla których wskazano następnie działania nietechniczne i techniczne, których wdrożenie umożliwić miało w założeniu zmniejszyć ryzyko powodzi. Działania te zostały pogrupowane w warianty planistyczne, dla których przeprowadzono analizę wielokryterialną w celu wyłonienia najefektywniejszego działania redukującego poziom ryzyka. W celu potwierdzenia efektywności wybranych działań w ramach obszarów problemowych (Hot Spotach) i wyznaczenia redukcji średniorocznych strat (ADD) przeprowadzono analizę kosztów i korzyści. Analizę tę wykonano dla każdego zestawu działań przypisanych do danego obszaru problemowego (Hot Spotu). Analiza prowadzona była z wykorzystaniem modelowania hydraulicznego, danych pozyskanych w ramach projektu ISOK, a także licznych uwag zgłaszanych na etapie konsultacji społecznych PZRP.

Przy wyborze działań, składających się na wariant poddany analizom, kierowano się porównywalnością wariantów, starano się dobrać działania tak, aby porównywane warianty pozwalały osiągnąć te same cele. Ujęcie działań w wariantcie było uzależnione od wykonalności ich wdrożenia, przy założeniu osiągnięcia przez dany wariant tego samego efektu, co pozostałe warianty poddane analizie.

Informacje nt. wszelkich zmian w PZRP były na bieżąco przekazywane Wykonawcy Prognozy, a zmiany i ich charakter poddawane były analizom i ocenie, czy zmiana ma wpływ na wyniki i wnioski płynące z Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry.

3. a) Na str. 202 w tabeli 6.2.3. wskazano, że działania z PZRP dla brzegu morskiego istotnie wspierają możliwość realizacji celu „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi” i pozwalają uniknąć zagrożeń związanych z ograniczeniem możliwości realizacji tego celu. Naszym zdaniem, działania z PZRP dla brzegu morskiego służą bezpośrednio realizacji ww. celu. Zatem w tabeli działania te powinny zostać opisane jako „wzmacniające”.

Szczegółowe informacje w zakresie stwierdzonych oddziaływań, ich charakteru oraz istotności wraz z uzasadnieniem dla przyjętej oceny wpływu PZRP na wyodrębnione w Prognozie cele ochrony środowiska, w odniesieniu do działań planowanych w pierwszym cyklu planistycznym w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, przedstawione są w Załączniku A.4. do dokumentu głównego Prognozy.

PZRP dla obszaru dorzecza Odry w I cyklu planistycznym zakłada realizację w obrębie brzegu morskiego wyłącznie działań utrzymaniowych na brzegu morskim polegających głównie na przebudowie istniejących lekkich opasek brzegowych oraz przeprowadzeniu monitoringu brzegu morskiego wraz z wykonaniem sztucznych kinet.

Z uwagi na zakres i charakter zaplanowanych działań, w przyjętej skali oceny, działania te zostały ocenione jako korzystnie wpływające na możliwość realizacji celu jakim jest „ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi”.

Należy pamiętać, że oceny prezentowane w Prognozie (biorąc pod uwagę brak szczegółowych informacji nt. planowanych działań, które umożliwiłyby bardziej szczegółowe analizy – co zresztą

stałoby w sprzeczności ze strategicznym charakterem ocenianego dokumentu i całej procedury SOOS) są zawsze oceną ekspercką i stanowią tylko jedno ze źródeł informacji branych pod uwagę przez organ przyjmujący dokument strategiczny. W procesie uwzględnia się również opinie organów i wyniki konsultacji społecznych, które mogą różnić się od materiału zgromadzonego w Prognozie. Dotyczy to szczególnie interpretacji, poglądów i wag przykładanych do stwierdzonych problemów środowiskowych. Oceny wskazane w dokumencie prognozy należy traktować jedynie jako przesłanki do podjęcia decyzji przez organ prowadzący postępowanie. W zależności od przyjętej metodyki niektóre oddziaływania mogą być bardziej wyeksponowane, a inne mniej, co oczywiście może być przedmiotem dyskusji czy wątpliwości – dlatego na wyniki prognozy trzeba zawsze patrzeć przez pryzmat zastosowanej metodyki, a w szczególności założeń dotyczących ocen (w tym źródeł informacji i wag przypisywanych oddziaływaniom). W rozpatrywanym przypadku istotna jest generalna ocena pozytywna działania w aspekcie wpływu na cel „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi”, przyjęta ocena nie ma natomiast wpływu na generalne wnioski płynące ze strategicznej oceny, nie jest również kryterium priorytetującym w jakikolwiek sposób poszczególne inwestycje.

3. b) *Na str. 223 w tabeli 6.3.3. wskazano, że koszty/negatywne skutki realizacji działań z PZRP dla brzegu morskiego równoważą lub przewyższają pozytywne w kontekście możliwości osiągnięcia celu „Ochrona bioróżnorodności”. Na jakiej podstawie wskazano takie stwierdzenie?*

Szczegółowe informacje w zakresie stwierdzonych oddziaływań, ich charakteru oraz istotności wraz z uzasadnieniem dla przyjętej oceny wpływu PZRP na wyodrębnione w Prognozie cele ochrony środowiska, w odniesieniu do działań planowanych w pierwszym cyklu planistycznym w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, przedstawione są w Załączniku A.4. do dokumentu głównego Prognozy.

Z uwagi na potencjalne ryzyko ingerencji w istniejący stan środowiska oraz główną funkcję jaką pełnić miały działania przewidziane do podjęcia na obszarze brzegu morskiego niemożliwe było uznanie zaplanowanych działań jako wspierających możliwość realizacji celu „Ochrona bioróżnorodności”. Tym samym nieuprawniona byłaby ocena pozytywna wg przyjętej w Prognozie skali ocen. Wyniki oraz wnioski płynące z przeprowadzonych analiz wskazały na wpływ o charakterze „nieznacznie negatywnym”, który w przyjętej skali oddziaływań stanowi najniższy poziom prognozowanych negatywnych oddziaływań. Należy pamiętać, że jest to ocena zgeneralizowana do całego obszaru zlewni planistycznej, z uwagi na zasadę przezorności przyjmuje się najwyższą zidentyfikowaną w danej zlewni planistycznej ocenę. Przy czym istotne jest, że ocena „wpływ nieznacznie negatywny” wskazuje, iż możliwa jest minimalizacja wpływu przy zastosowaniu standardowych środków minimalizujących dla danego typu przedsięwzięcia.

3. c) *Niezrozumiałym jest zapis wskazany w pkt. 5 tabeli 6.4.13. na str. 240, że prace utrzymaniowe na brzegu morskim stanowią zagrożenie dla JCWpd „poprzez ingresję wód morskich oraz ascensję słonych wód z niższych poziomów wodonośnych, czynnikiem przyspieszającym wymianę wód, podziemnych i powierzchniowych jest intensywna eksploatacja wód piętra czwartorzędowego powodująca znaczne obniżenie zwierciadła wody”. Prace związane z ochroną wybrzeża morskiego nie wpływają na procesy wymiany wód.*

Przywołana w treści uwagi tabela przedstawia zestawienie planowanych przedsięwzięć na obszarze JCWpd zagrożonych nieosiągnięciem celów RDW ze wskazaniem potencjalnego wpływu

na poszczególne JCWPd. Kolumna nr 5 w tabeli 6.4.13 na stronie 240, do której odnosi uwaga 3c, stanowi element charakterystyki stanu istniejącego danej JCWPd wskazując ogólne przyczyny, które były podstawą dla uznania danej JCWPd jako zagrożonej nieosiągnięciem celów RDW (zgodnie z Planem Gospodarowania Wodami). Nie stanowi wskazania przyczyn zagrożenia w wyniku realizacji planowanych w ramach PZRP działań.

Kolumna 5 stwierdza zatem, że JCWPd nr 1 uznana za zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych RDW „głównie poprzez ingresję wód morskich oraz ascenzję słonych wód z niższych poziomów wodonośnych, czynnikiem przyspieszającym wymianę wód, podziemnych i powierzchniowych jest intensywna eksploatacja wód piętra czwartorzędowego powodująca znaczne obniżenie zwierciadła wody”.

Wpływ typu przedsięwzięcia, jakim są prace utrzymaniowe na brzegu morskim został określony w kolumnie 6 tabeli 6.4.13 jako „nieznacznie pozytywny, gdyż refulacja może przyczynić się do zwiększenia obszaru występowania wód słodkich lub wpływ umiarkowanie niekorzystny, ograniczony do sytuacji awaryjnych (np. rozlewu paliwa)”.

Wspomniana refulacja powoduje zwiększenie obszaru występowania wód słodkich pod terenem, ponieważ zwiększona zostaje możliwość infiltracji wód słodkich z powierzchni terenu, co może z kolei pozytywnie wpływać na objętość wód słodkich JCWPd nr 1. Ze względu jednak na niewielki przyrost tej powierzchni, wpływ określono jako nieznacznie pozytywny.

3. d) *Na str. 243 w tabeli 6.4.14. wskazano, że koszty/negatywne skutki realizacji działań z PZRP dla brzegu morskiego równoważą lub przewyższają pozytywne, w kontekście możliwości osiągnięcia celu „wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód” oraz że jest możliwa minimalizacja ich wpływu przy zastosowaniu standardowych środków minimalizujących dla danego typu przedsięwzięcia. Na jakiej podstawie wskazano takie stwierdzenie?*

3. e) *Na str. 244 w tabeli 6.4.15. wskazano, że działania ochrony brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza wpływają negatywnie na osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód. Na jakiej podstawie wskazano takie stwierdzenie? Należy zaznaczyć, że wpływ można określić na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w ramach właściwych procedur środowiskowych, o których mowa w ustawie ooś.*

Szczegółowe informacje w zakresie stwierdzonych oddziaływań, ich charakteru oraz istotności wraz z uzasadnieniem dla przyjętej oceny wpływu PZRP na wyodrębnione w Prognozie cele ochrony środowiska, w odniesieniu do działań planowanych w pierwszym cyklu planistycznym w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, przedstawione są w Załączniku A.4. do dokumentu głównego Prognozy.

Strategiczna ocena oddziaływania dla obszaru dorzecza Odry w zakresie analizy wpływu na możliwość utrudnienia realizacji celów RDW przedstawia wyniki oceny głównie w odniesieniu do wpływu na zmianę parametrów hydromorfologicznych. Konieczna do stosowania w Prognozie zasada przezorności skutkuje wskazaniem typów przedsięwzięć, których realizacja może utrudnić osiągnięcie celów środowiskowych RDW. Dla takich przedsięwzięć zbadana została możliwość spełnienia przesłanek do derogacji zgodnie z art. 4.7. RDW.

Załączniki A.4. do dokumentu głównego Prognozy (dotyczący regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego) zawiera oprócz podsumowania analiz dla celu: „wspieranie osiągnięcia

celów środowiskowych dla jednolitych części wód”, również odrębny podrozdział poświęcony podsumowaniu analiz w odniesieniu do wymagań RDW na poziomie regionu wodnego, ze wskazaniem zlewni planistycznych, których problemowe przedsięwzięcia dotyczą.

PZRP dla obszaru dorzecza Odry w I cyklu planistycznym zakłada realizację w obrębie brzegu morskiego wyłącznie działań utrzymaniowych polegających głównie na przebudowie istniejących lekkich opasek brzegowych oraz przeprowadzeniu monitoringu brzegu morskiego wraz z wykonaniem sztucznych kinet.

W ramach przeprowadzonej analizy stwierdzona została możliwość negatywnego oddziaływania w przypadku wykonania kinet, jednak z uwagi na brak informacji dotyczących planowanego sposobu realizacji, na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie ma możliwości jednoznacznego określenia wpływu planowanych prac, który powinien zostać oceniony na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (co zostało w Prognozie podkreślone).

Generalny wpływ planowanych w PZRP dla obszaru dorzecza Odry działań w obszarze brzegu morskiego oceniony został jako nieznacznie negatywny w odniesieniu do celu: „Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód”.

Tabela, o której mowa w uwadze 3e) przedstawia zestawienie charakterystyk poszczególnych oddziaływań zidentyfikowanych dla poszczególnych typów przedsięwzięć. Czytana powinna być w przypadku każdego z działań jako wskazanie jakiego typu oddziaływania mogą wystąpić w przypadku realizacji działania. Zgodnie z wyjaśnieniami pod tabelą przy ogólnym wskazaniu, czy dane oddziaływanie występuje czy też nie. Innymi słowy, każda z kolumn w tabeli, w tym kolumna „negatywne”, wskazuje, iż w przypadku realizacji działania ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza mogą wystąpić oddziaływania negatywne, co jest zgodne z przedstawioną w dokumencie oceną. Jednakże nie jest to odniesienie do oceny utrudnienia realizacji celu wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód.

Wskazać należy, że Prognoza ma charakter ostrzegawczy, na co zwracają autorzy Prognozy w dokumencie (str. 24 dokumentu głównego Prognozy). Wiedza ekspertów nt. planowanych przedsięwzięć, ich charakteru, dokładnej lokalizacji, zakresu i sposobu realizacji była ograniczona, co przekłada się w wielu przypadkach na być może zdecydowanie ostrzejsze oceny wpływu aniżeli będzie miało to miejsce w rzeczywistości i co będzie możliwe do bardziej wiarygodnej oceny i potwierdzenia na etapie indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Na konieczność pogłębienia analiz w ramach indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zwraca się uwagę wielokrotnie w dokumencie Prognozy.

3. f) Na str. 246 w tabeli 6.5.1. wskazano brak lub neutralny wpływ działań z PZRP dla brzegu morskiego na cel „zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne”. Naszym zdaniem działania te mają pozytywny wpływ, o czym może świadczyć wskazanie ochrony brzegów morskich w Planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Zgodnie z przyjętą metodyką, ocenie wpływu na możliwość realizacji celów ochrony środowiska poddawano w Prognozie inwestycje zaplanowane do realizacji w pierwszym cyklu planistycznym. W przypadku dorzecza Odry na obszarze brzegu morskiego są to przebudowy istniejących lekkich opasek brzegowych, oraz prace umożliwiające przeprowadzenie monitoringu, w tym wykonanie

sztucznych kinet. Z uwagi na zakres planowanych prac ich wpływ na zmniejszenie wrażliwości na zmiany klimatyczne oceniony został jako neutralny.

Podkreślenia wymaga, iż przypisanie poszczególnych przedsięwzięć w typy przedsięwzięć realizujące planowane w PZRP działania, nie oznacza analizowania wszelkich przedsięwzięć mających na celu ochronę brzegu morskiego, a jedynie wskazane w PZRP do realizacji w pierwszym cyklu planistycznym.

3. g) *Nieuzasadnione jest stwierdzenie ze str. 274, że działania utrzymaniowe na brzegu morskim powodują niszczenie i fragmentację siedlisk związanych ze stykiem lądu i morza, w tym siedlisk wydmywanych. Naszym zdaniem działania takie przyczyniają się m.in. do ochrony nadmorskich siedlisk przyrodniczych, np. klifów. Ponadto należy zaznaczyć, że dla przedsięwzięć związanych z ochroną brzegów morskich istnieje konieczność uzyskania decyzji środowiskowej, określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. W wydanych decyzjach środowiskowych dla tego typu działań prowadzonych przez Urząd Morski w Szczecinie nie wykazywano dotychczas jakiegokolwiek negatywnego wpływu na siedliska nadmorskie, w tym na obszary Natura 2000.*

Niewątpliwie szeroko pojęte działania utrzymaniowe na brzegu morskim mogą być postrzegane w kategorii oddziaływań pozytywnych, umożliwiających ochronę nadmorskich siedlisk przyrodniczych.

W tym miejscu podkreślić należy jednak funkcję ostrzegawczą jaką spełniać powinna strategiczna ocena oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Celem analiz w ramach SOOŚ jest identyfikacja ryzyka wystąpienia wszystkich prawdopodobnych, w tym przede wszystkim negatywnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wiązać się z realizacją bądź eksploatacją danego typu przedsięwzięcia, tak, aby możliwe byłoby ich pod uwagę na etapie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko, Nie oznacza to jednak, że wystąpienie wszystkich potencjalnych oddziaływań jest przesądzone. Jak wielokrotnie zwracano uwagę w Prognozie, rzeczywisty wpływ zaplanowanych do realizacji działań powinien zostać potwierdzony w ocenach oddziaływania na środowisko pojedynczych przedsięwzięć na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia. Jest to zgodne z obowiązującym systemem ocen oddziaływania na środowisko, w którym ocena strategiczna jest bardziej ogólna i wyznacza ramy dla późniejszego wydawania zgodyna realizację poszczególnych przedsięwzięć.

Ponadto zwrócić należy uwagę iż zapis przywołany w uwadze 3g) stanowi element rozdziału poświęconego analizie ryzyka wystąpienia oddziaływań skumulowanych. Wyszczególnione w nim zostały typowe oddziaływania będące rezultatem działań utrzymaniowych na brzegu morskim, w przypadku których efekt kumulacji oddziaływań został uznany za możliwy do wystąpienia.

W ocenie oddziaływania na środowisko prowadzonej na potrzeby Prognozy brano pod uwagę m.in. ryzyko wpływu na inne siedliska chronione (np. kidzinę), w przypadku których istnieje możliwość wystąpienia fragmentacji siedlisk lub zaburzenia procesów występujących na białej wydmie, w zależności od ostatecznie przyjętego zakresu oraz sposobu wykonania prac.

3. h) *W spisie literatury w pkt. 103 nie uwzględniono innych istotnych opracowań związanych z ochroną brzegów morskich, które również powinny być wykorzystane w niniejszej prognozie. Nie wymieniono m.in. opracowania pn. „Strategia ochrony brzegów morskich”, wykonanego przez Instytut Morski w Gdańsku, w oparciu o które został stworzony „Program ochrony brzegów mor-*

skich", a także Prognozy oddziaływania na środowisko dla zmiany programu wieloletniego na lata 2004-2023 pn: „Program ochrony brzegów morskich”.

Program ochrony brzegów morskich „obejmuje swoim zakresem przedsięwzięcia mające na celu zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji”.[...] W ramach Programu podejmuje się również zadania dotyczące budowy, rozbudowy i utrzymywania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, w tym usuwania uszkodzeń w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego brzegów morskich - co ma przełożenie na program inwestycyjny będący częścią Programu, przy czym żadne z zadań nie odnosi się *explicite* do ochrony przeciwpowodziowej.

W ramach SOOŚ dokonuje się badania zgodności z innymi dokumentami strategicznymi w zakresie celów i kierunków działań, więc zabezpieczenie brzegów przed zjawiskiem erozji nie jest sprzeczne z celami PZRP jednak w ujęciu strategicznym nie stanowi uwarunkowań dla jego celów i kierunków działań.

Podsumowując: należy się zgodzić, że Strategia ochrony brzegów morskich oraz Program ochrony brzegów morskich mogły być przywołane wśród dokumentów strategicznych warunkujących PZRP jednak brak ich przywołania w żaden sposób nie wpłynął na określenie celów i kierunków działań PZRP.

3. i) Należy zweryfikować informacje ze str. 87 o obszarze administrowanym przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie, w oparciu o zapisy ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 934, z późn. zm.) i rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 7 października 1991 r. w sprawie utworzenia urzędów morskich, określenia ich siedzib oraz terytorialnego zakresu działania dyrektorów urzędów morskich (Dz. U. z 1991 r. Nr 98, poz. 438, z późn. zm.).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 7 października 1991 r. w sprawie utworzenia urzędów morskich, określenia ich siedzib oraz terytorialnego zakresu działania dyrektorów urzędów morskich (Dz.U. z 1991 r. Nr 98, poz. 438, z późn. zm.) terytorialny zakres działania Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie obejmuje morskie wody wewnętrzne, morze terytorialne i wyłączną strefę ekonomiczną od południka 15°23'24'' długości geograficznej wschodniej do zachodniej granicy Państwa, jak również morskie porty i przystanie oraz pas techniczny w granicach województwa szczecińskiego.

Z uwagi na charakter porządkujący uwagi – pozostaje ona bez wpływu na wyniki i wnioski końcowe płynące ze SOOŚ prezentowane w dokumencie Prognozy.

3. j) Na str. 17 załącznika A4 do prognozy, oprócz wskazanych 7 zlewni, nie zaznaczono brzegu morskiego.

Brzeg morski w dokumentach PZRP nie ma wyznaczonych granic, nie został wyodrębniony jako zlewnia planistyczna, tym samym nie było możliwe przedstawienie jego granic na mapie. W treści dokumentu Prognozy poddawany jest ocenie jako obszar brzegu morskiego. Natomiast ogólna ocena na mapach wynikowych dla obszaru brzegu morskiego przedstawiona jest w formie tabelarycznej na każdej z map przedstawianych w załączniku B do dokumentu głównego Prognozy.

3. k) Proszę o uzasadnienie i przekazanie informacji na temat, o którym jest mowa na str. 18 załącznika A4 do prognozy, tj. o „niedostatecznej ilości i stanu istniejących budowli ochronnych brzegów morskich” oraz „dostępne informacje (RZGW Szczecin) wskazują na coraz niższą skuteczność zabezpieczenia brzegu morskiego”.

Cytowane stwierdzenie o niewystarczającym stanie i niedostatecznej ilości morskich budowli brzegowych, wynika z sugerowanych wskazań eksperckich, analizujących uzasadnienie dla przyjętych w ramach PZRP niezbędnych inwestycji (przyjęte w ramach planów inwestycji zostały zlokalizowane w miejscach wcześniej występujących szkód związanych ze zjawiskami powodzi).

Skuteczność przeciwpowodziowa planowanych w ramach PZRP działań była przedmiotem analiz Wykonawców Planu.

3. l) Dla działania 57 „Odtwarzanie odcinków wydm zniszczonych w wyniku sztormów” na str. 17 załącznika D3 do prognozy powinno być wpisane oddziaływanie na ochronę zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz cele gospodarcze / ochrona dóbr materialnych. Wydmy stanowią swoisty wal przeciwpowodziowy i pierwszą linię ochrony zaplecza przed nadmiernym oddziaływaniem morza. W przypadku ich rozmycia zaplecze może nie być chronione przed powodzią morską.

Analiza istotności działań przedstawiona w Załączniku D.3 do Prognozy, zgodnie z metodyką jej opracowania, została przeprowadzona na wstępnym etapie prac w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jej celem było wskazanie obszarów istotnych z punktu widzenia prowadzenia dalszych analiz środowiskowych dla poszczególnych działań z Katalogu PZRP. Jest materiałem technicznym, a nie ocennym.

Wskazanie (lub nie) istotności poszczególnych działań dla realizacji wybranych celów ochrony środowiska miało na celu wybranie działań do dalszych analiz. Jeżeli dane działanie zostało oznaczone jako istotne z punktu widzenia choćby jednego z celów ochrony środowiska, podlegało dalszym analizom wpływu na realizację wszystkich ośmiu celów, a więc również na cele związane z ochroną zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, zmniejszeniem wrażliwości i przygotowaniem na zmiany klimatyczne, ochroną dziedzictwa kulturowego oraz cele gospodarcze / ochrona dóbr materialnych.

Analiza istotności działań nie przesądza o prognozowanym wpływie działań PZRP na środowisko, czy też korelacji działań z poszczególnymi celami. Została wykorzystana jako narzędzie wskaźnikowe do dalszych analiz. Pozwoliła na wybór tych działań PZRP, które tworzą ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Autorzy Prognozy zgadzają się z tym, że wydmy stanowią pierwszą linię ochrony zaplecza przed nadmiernym oddziaływaniem morza. Zostało to wzięte pod uwagę przy ocenie działania 25 i 62, które odnosi się do ochrony brzegów morskich. Ewentualna korekta Prognozy na podstawie tej uwagi pozostaje więc bez wpływu na wnioski końcowe dokumentu.

3. m) Dla działania 58 „Budowa lub przebudowa konstrukcji hydrotechnicznych ochrony brzegu zniszczonych w wyniku sztormów” na str. 18 załącznika D3 do prognozy powinno być wpisane oddziaływanie na ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.

Analiza istotności działań przedstawiona w Załączniku D.3 do Prognozy, zgodnie z metodyką jej opracowania, została przeprowadzona na wstępnym etapie prac w ramach strategicznej oceny od-

działywania na środowisko. Jej celem było wskazanie obszarów istotnych z punktu widzenia prowadzenia dalszych analiz środowiskowych dla poszczególnych działań z Katalogu PZRP. Jest materiałem technicznym, a nie ocennym.

Wskazanie (lub nie) istotności poszczególnych działań dla realizacji wybranych celów ochrony środowiska miało na celu wybranie działań do dalszych analiz. Jeżeli dane działanie zostało oznaczone jako istotne z punktu widzenia choćby jednego z celów ochrony środowiska, podlegało dalszym analizom wpływu na realizację wszystkich ośmiu celów, a więc również na cel związany z ochroną zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.

Analiza istotności działań nie przesądza o prognozowanym wpływie działań PZRP na środowisko, czy też korelacji działań z poszczególnymi celami. Została wykorzystana jako narzędzie wskaźnikowe do dalszych analiz. Pozwoliła na wybór tych działań PZRP, które tworzą ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Ewentualna korekta Prognozy na podstawie tej uwagi pozostaje więc bez wpływu na wnioski końcowe dokumentu.

3. n) *Dla działania 59 „Odtwarzanie plaż zniszczonych w wyniku sztormów w celu zapewnienia ochrony brzegu morskiego” na str. 18 załącznika D3 do prognozy, powinno być wpisane oddziaływanie na ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi oraz cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych.*

Analiza istotności działań przedstawiona w Załączniku D.3 do Prognozy, zgodnie z metodyką jej opracowania, została przeprowadzona na wstępnym etapie prac w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jej celem było wskazanie obszarów istotnych z punktu widzenia prowadzenia dalszych analiz środowiskowych dla poszczególnych działań z Katalogu PZRP. Jest materiałem technicznym, a nie ocennym.

Wskazanie (lub nie) istotności poszczególnych działań dla realizacji wybranych celów ochrony środowiska miało na celu wybranie działań do dalszych analiz. Jeżeli dane działanie zostało oznaczone jako istotne z punktu widzenia choćby jednego z celów ochrony środowiska, podlegało dalszym analizom wpływu na realizację wszystkich ośmiu celów, a więc również na cel związany z ochroną zdrowia i bezpieczeństwa ludzi oraz cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych.

Analiza istotności działań nie przesądza o prognozowanym wpływie działań PZRP na środowisko, czy też korelacji działań z poszczególnymi celami. Została wykorzystana jako narzędzie wskaźnikowe do dalszych analiz. Pozwoliła na wybór tych działań PZRP, które tworzą ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Ewentualna korekta Prognozy na podstawie tej uwagi pozostaje więc bez wpływu na wnioski końcowe dokumentu.

3. o) *Dla działania 62 „Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza” na str. 18 załącznika D3 do prognozy powinno być wpisane oddziaływanie na cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych.*

Analiza istotności działań przedstawiona w Załączniku D.3 do Prognozy, zgodnie z metodyką jej opracowania, została przeprowadzona na wstępnym etapie prac w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jej celem było wskazanie obszarów istotnych z punktu widzenia pro-

wadzenia dalszych analiz środowiskowych dla poszczególnych działań z Katalogu PZRP. Jest materiałem technicznym, a nie ocennym.

Wskazanie (lub nie) istotności poszczególnych działań dla realizacji wybranych celów ochrony środowiska miało na celu wybranie działań do dalszych analiz. Jeżeli dane działanie zostało oznaczone jako istotne z punktu widzenia choćby jednego z celów ochrony środowiska, podlegało dalszym analizom wpływu na realizację wszystkich ośmiu celów, a więc również na cele gospodarcze i ochronę dóbr materialnych.

Analiza istotności działań nie przesądza o prognozowanym wpływie działań PZRP na środowisko, czy też korelacji działań z poszczególnymi celami. Została wykorzystana jako narzędzie wskaźnikowe do dalszych analiz. Pozwoliła na wybór tych działań PZRP, które tworzą ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Ewentualna korekta Prognozy na podstawie tej uwagi pozostaje więc bez wpływu na wnioski końcowe dokumentu.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Załącznik 5. Opinia UM w Słupsku

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry, Załącznik 5 Opinia UM w Słupsku

0145023
Urząd Morski w Słupsku
Al. Sienkiewicza 18 76-200 Słupsk
tel./fax: 0-prefiks-59 842-84-06 do 08
dyrektor@umsl.gov.pl
sekretariat@umsl.gov.pl
www.umsl.gov.pl
iow@umsl.gov.pl

OW-B5-074/22-25/15

Słupsk, dnia 21.09.2015r.

**Szanowna Pani
Klara Ramm - Szatkiewicz
Dyrektor Departamentu
Planowania
i Zasobów Wodnych
Krajowy Zarząd Gospodarki
Wodnej
ul. Grzybowska 80/82
00-844 Warszawa**

dotyczy.: opinii w sprawie projektu dokumentu pn. „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Wisły” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Działając zgodnie z wymogami określonymi w art. 54 ust. 1 i art. 57 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą ooś, w odpowiedzi na wystąpienie z dnia 8 lipca 2015 r. (znak: DPiZW-op.0762.142.2015.3.us), otrzymane 10 lipca br., w sprawie jak w nagłówku,

opiniuję pozytywnie

przedłożone projekty dokumentów pn. „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Wisły” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

- Plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry i Wisły mają na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i prowadzących do obniżania strat powodziowych. Przedstawiony PZRP został opracowany na bazie dotychczas zgromadzonych danych i przygotowanych dokumentów planistycznych, tj. wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP).
- Przedstawiona prognoza oddziaływania na środowiska dla PZRP dla w/w obszarów uwzględnia uzgodniony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w

prognozie wskazany m. in. w piśmie Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dnia 5 grudnia 2014 r. o sygn. OW-B5-074/66-9/14.

Mając na względzie powyższe informacje zaopiniowano jak w sentencji.

Uzasadnienie

Pani Klara Ramm - Szatkiewicz - Dyrektor Departamentu Planowania i Zasobów Wodnych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, pismem z dnia 8 lipca 2015 r. (znak: DPiZW-op.0762.142.2015.3.us), wystąpiła do Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku o opinię w sprawie projektów dokumentu pn. „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Odry” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Wisły” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z wymogami art. 57 ust 2 ustawy ooś, w przypadku, gdy planowana realizacja danego dokumentu dotyczy obszarów morskich, organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest także dyrektor urzędu morskiego.

W związku z powyższym Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku przedkłada niniejszą opinię do wykorzystania zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy ooś.

DYREKTOR
Urzędu Morskiego w Słupsku
Tomasz Bohin

Otrzymują:
1. Adresat
2. NP w/m
3. OW a/a

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Załącznik 6. Opinia GIS

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

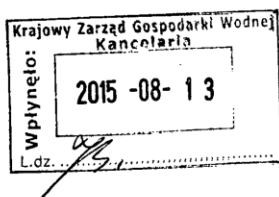
*Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry,
Załącznik 6 Opinia GIS*

GLÓWNY INSPEKTOR SANITARNY
Marek Posobkiewicz

GIS-HŚ-NS-4311-12/EN/15

Warszawa, dnia 10-08-2015

Pan
Witold Sumisławski
Prezes
Krajowego Zarządu
Gospodarki Wodnej

Szanowny Panie Prezesie,

Odpowiadając na pismo z dnia 08.07.2015 r., znak: DpiZW-op.0762.142.2015.1.us, dotyczące wydania opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w trybie art. 54 ust. 1, w związku z art. 58 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz.1235, z późn. zm.), dla:

- Planu zarządzania ryzykiem powodziowym PZRP dla obszaru dorzecza Wisły wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- Planu zarządzania ryzykiem powodziowym PZRP dla obszaru dorzecza Odry wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- Planu zarządzania ryzykiem powodziowym PZRP dla obszaru dorzecza Pregoly wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,

uprzejmie informuję, iż nie wnoszę uwag do w/w dokumentów.

2 pswaraiusem

Główny Inspektor Sanitarny
z up.

Izabela Kucharska
Izabela Kucharska
Dyrektor Departamentu Zapobiegania
oraz Zwalczania Zakażeń i Chorób Zakaźnych u Ludzi

RPL/11047/2015 P
Data: 2015-08-13

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Załącznik 7. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w konsultacjach społecznych wraz z wyjaśnieniami

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności - Etap II

*Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry
Załącznik 7 Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w konsultacjach społecznych*

Tabela 1.1 Uwagi zgłoszone do wszystkich obszarów dorzeczy (Odry, Wisły i Pregoty)

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
1.	03.06.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, RW Mała Wisła; Obszar dorzecza Odry, RW Górna Odra	Polski Klub Ekologiczny	Ogólna uwaga do PZRP w obu zlewniach. W PZRP powielane są działania z Master Planów, które spełniają wymogi środowiska, a nie są obecnie oceniane pod kątem środowiskowym gdyż już są zatwierdzone. Brak działań miękkich – edukacja społeczeństwa w zakresie działań przeciwpowodziowych.	Wyjaśnienie treści PZRP	W ramach strategicznej oceny oddziaływania wszystkie inwestycje wskazane w PZRP zostały kompleksowo ocenione pod względem środowiskowym, zgodnie z zakresem określonym w ustawie OOS oraz zakresem określonym przez właściwe organy. W MasterPlanach dokonano jedynie oceny pod kątem zgodności z RDW. Edukacja i informowanie społeczeństwa została przewidziana w PZRP w ramach wdrożenia instrumentów edukacyjnych i informacyjnych. Działania edukacyjne i informacyjne mają pełnić w PZRP funkcję wspierającą i promującą Plan, skłaniając do rozpowszechnia i wymiany wiedzy oraz doświadczeń w zakresie powodzi, zagrożenia i ryzyka powodziowego. Ich spodziewany rezultat to ogólne zmniejszenie potencjału szkód powodziowych poprzez wzrost świadomości w zakresie zachowań w sytuacji zagrożenia powodzią. Pożądanym skutkiem długofalowym będzie również zmiana podejścia społeczeństwa do zagospodarowywania obszarów zagrożenia powodziowego. W ramach kampanii informacyjnej proponuje się: promocję portalu powodziowego i opracowanie powszechnej instrukcji postępowania na wypadek powodzi. Kampania edukacyjna ma być skierowana do organów administracji samorządowej i placówek edukacji szkolnej i przedszkolnej. Osobno proponuje się w PZRP edukację skierowaną dla pracowników firm i instytucji zlokalizowanych na obszarach zagrożenia powodziowego. Instrumenty te zostały szczegółowo opisane w PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, Odry i Pregoty (rozdział 11.3) oraz w załączniku 13 do Planu dla każdego dorzecza, a także w PZRP dla każdego z regionów wodnych..
2.	21.07.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza	Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny	1. PZRP skupiają się na hydrotechnicznych inwestycjach marginalnie traktując pozainwestycyjne możliwości minimalizowania zagrożenia powodziowego. W efekcie PZRP nie mają charakteru zrównoważonego, czyli podejścia, które traktuje powódź jako zjawisko naturalne. Nie myśli się o zabezpieczeniu przestrzeni dla rzeki, czyli rozsuwanie wałów, wykorzystywanie starorzeczy, tworzeniu kanałów ulgi, przez co fala powodziowa nie tworzyłaby takiego zagrożenia.	Wyjaśnienie treści PZRP	Ad 1. W dokumencie PZRP w pierwszej kolejności poszukiwano metod najmniej inwazyjnych dla środowiska – nietechnicznych, polegających na m.in. możliwościach zwiększania retencji na różnych obszarach. Należy mieć na uwadze, że możliwości te w zależności od specyfiki poszczególnych regionów wodnych są różne. Na terenach dorzecza Odry w regionach wodnych Środkowej Odry i Warty, wytypowano szereg obszarów (57

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
		Pregoły		<p>2. Zastosowana metodologia oceny oddziaływań inwestycji na środowisko polegająca na przeprowadzeniu oceny jakościowej każdego działania inwestycyjnego osobno i nie przekłada się na efekt globalny wszystkich inwestycji zaplanowanych dla zlewni. Takie podejście daje fałszywy obraz skutków środowiskowych zwłaszcza na tych obszarach, gdzie zaplanowano bardzo dużo inwestycji, np. w obszarze Górnej Wisły jest ich ponad 1100.</p> <p>Proponowane rozwiązanie: Ad.1 Zapewnienie przestrzeni rzeki do swobodnego rozlania się, rozsuniecie wałów, zachowywanie starorzeczy oraz meandrów, tworzenie kanałów ulgi.</p> <p>Ad.2 Analiza inwestycji ujętych w PZRP pod kątem ich konieczności.</p>		<p>lokalizacji), dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja w celu odtworzenia retencji dolin rzek). Odsunięcie bądź likwidacja wałów na danym odcinku rzeki skutkuje poszerzeniem międzywała rzeki oraz powstaniem obszaru, który będzie zalewany podczas wezbrań. Pozwala to na lokalne obniżenie zwierciadeł wód powodziowych, co może mieć istotne znaczenie na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, szczególnie w pobliskich miejscowościach. W celu dokładniejszego oszacowania oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest przeprowadzenie pogłębionych studiów i modelowania hydraulicznego, na etapie prac projektowych. Na podstawie tej wstępnej analizy, w ramach pierwszego cyklu planistycznego, zaproponowano wykonanie szczegółowej weryfikacji możliwości wdrożenia działań dotyczących odtwarzania retencji dolin rzek. Do realizacji w obszarze dorzecza Odry przewidziano m.in. następujące działania:</p> <p>W RW Środkowej Odry wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym; - szczegółowej analizy efektywności i możliwości rozstawu wałów w regionie wodnym dla ok. 25 lokalizacji. <p>W RW Warty wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programu renaturyzacji doliny Noteci na odcinku od ujścia rzeki Łobżonka do ujścia rzeki Drawy na długości ok. 120 km oraz - programu renaturyzacji Doliny Konińsko-Pyzderskiej wzdłuż rzeki Warty na długości ok. 50 km <p>Dla obszaru dorzecza Wisły w pierwszej kolejności zaproponowano wykonanie analiz skoncentrowanych analizie możliwości renaturyzacji dolin rzecznych. Na przykład w regionie wodnym Środkowej Wisły, dla każdej Zlewni Planistycznej zaproponowano wykonanie opracowań koncepcyjnych: „Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych w ramach utrzymania oraz zwiększania istniejącej zdolności retencyjnej</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Skladający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>w regionie wodnym Środkowej Wisły” oraz „Analiza możliwości likwidacji/zmiany funkcji oraz modernizacji obiektów zagrażających środowisku, infrastrukturalnych oraz pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej wraz z analizą możliwości wykupu gruntów i budynków znajdujących się w strefach zalewowych”. W ZP Wisły lubelskiej zaproponowano ponadto wykonanie „Wielowariantowej koncepcji utworzenia sterowanego lub niesterowanego polderu, likwidacji wału przeciwpowodziowego lub innego wykorzystania w ramach zwiększenia retencji dolinowej obszaru chronionego obwałowaniem w rejonie istniejącego lewego wału rz. Wisły od m. Wesołówka do m. Sulejów (gm. Tarłów, pow. opatowski)”</p> <p>W RW Górnej Wisły zaproponowano wykonanie opracowania koncepcyjnego „Renaturyzacja wybranych obszarów doliny Wisły w ZP Wisły krakowskiej oraz wybranych obszarów doliny Wisły sandomierskiej”.</p> <p>Ponadto, w PZRP dla regionów wodnych Małej i Górnej Wisły zaproponowano wiele działań pozainwestycyjnych minimalizujących zagrożenie powodziowe. Do najważniejszych należą zwiększenia rezerw powodziowych na zbiornikach np. Goczałkowice. Przestrzeń dla rzek powiększana była w miejscach gdzie to było możliwe ze względu na stopień zagospodarowania terenów przyległych do wałów. W PZRP są przykłady takich działań (Nida), podobnie jak budowa kanałów ulgi. W wielu zlewniach planistycznych przewidziano opracowanie analiz możliwości przeniesienia/zmiany funkcji/adaptacji konstrukcji budynków/indywidualnych zabezpieczeń obiektów i opracowanie planów przesiedleń. Takie działania bazują właśnie na zrównoważonym podejściu czyli traktowaniu powodzi jako zjawiska naturalnego. Celem przeprowadzenia takiej analizy jest „odsunięcie ludzi od powodzi” a nie powodzi od ludzi oraz zapewnienie rzekom niezbędnej przestrzeni. Zrealizowanie działań nietechnicznych przewidzianych w Planach pozwoli dokładniej zdiagnozować problemy i potrzeby retencyjne analizowanych obszarów, a w konsekwencji umożliwią optymalny dobór środków ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>Ponadto zwracamy uwagę, iż działania związane z małą retencją służą lokalnie, przede wszystkim rolnictwu w okresach</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Skladający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>suszy. Ich znaczenie dla ochrony przed powodzią jest znacznie mniejsze i jedynie o lokalnym zasięgu (nie są to obiekty posiadające rezerwę powodziową). Co nie zmienia faktu, iż w okresach niedoboru wody, są to działania niezwykle istotne. Ad. 2.</p> <p>W pierwszym etapie prac nad PZRP oceniono oddziaływanie na środowisko poszczególnych inwestycji proponowanych do realizacji pod kątem ich wpływu na obszary chronione w rozumieniu ustawy prawo ochrony przyrody, na krajowe i regionalne korytarze ekologiczne oraz na cele i przedmioty ochrony w rozumieniu RDW. Następnie uwzględniając wyniki oceny w wymienionych powyżej kategoriach środowiskowych dokonano oceny tzw. akceptowalności środowiskowej każdego z działań. Na etapie budowania wariantów w przypadku każdego z proponowanych działań w ramach preferowanego wariantu planistycznego oraz działań alternatywnych w Hot Spotach (obszarach problemowych) zostały wykorzystane wykonane w pierwszym etapie oceny akceptowalności środowiskowej.</p> <p>Punktem odniesienia się prac nad PZRP były obszary problemowe (Hot-Spoty), dla których zaproponowano i oceniono warianty planistyczne oraz alternatywne. Oceny dla poszczególnych wariantów planistycznych uwzględnione zostały w analizach wielokryterialnych przeprowadzonych dla obszarów problemowych. W ich wyniku, dla każdej zlewni zaproponowano wariant planistyczny, który zawiera zestaw działań do realizacji (zarówno nietechnicznych, jak i technicznych). W procesie wypracowania wariantów w poszczególnych zlewniach, w pierwszej kolejności rozważano zalecane przez Dyrektywę Powodziową działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią.</p> <p>Duża ilość inwestycji w regionie wodnym górnej Wisły wynika ze szczegółowych analiz hydraulicznych, dla czterokrotnie większego niż zdefiniowany w WORP obszar, w których aspekt oddziaływania na środowisko brany był w sposób odpowiedzialny pod uwagę. Niektóre zlewnie posiadają własne raporty oddziaływania na środowisko z pozytywną opinią</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>RDOŚ.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że w PZRP przeważają suche zbiorniki (a nie mokre), przebudowa obiektów przecinających rzeki w celu zwiększenia ich przepustowości, modernizacje istniejących obwałowań. Nowe obwałowania proponuje się tylko w uzasadnionych przypadkach tj. ochrony większych skupisk ludności.</p> <p>Zastosowana w SOOŚ metodologia oceny uwzględnia efekt skumulowany w poszczególnych zlewniach planistycznych. Polegała ona na przeprowadzeniu oceny zestawu działań przewidzianego dla danej zlewni planistycznej. Następnie ocena ta była transponowana na poziom regionu oraz dorzecza. Nie poddawano więc ocenie pojedynczych inwestycji, a wszystkie działania w danej zlewni, gdyż tylko pełen zestaw działań przewidzianych na poziomie zlewni może być skuteczny w aspekcie obniżenia ryzyka powodziowego. Przy ocenie oddziaływań na środowisko równie ważna jak ilość inwestycji jest ich skala i rodzaj. W SOOŚ wskazano na możliwość wystąpienia efektu skumulowanego. Dotyczy to na przykład zlewni, gdzie występuje duża liczba nowych odcinków wałów lub zlewni, w których w PZRP zaproponowano zbiorniki suche, w których jednocześnie planowane są do realizacji zbiorniki wielozadaniowe (ze względów innych niż przeciwpowodziowe).</p> <p>Duża ilość inwestycji w dorzeczu regionie wodnym górnej Wisły wynika ze szczegółowych analiz hydraulicznych, dla czterokrotnie większego niż zdefiniowany w WOPR obszar, w których aspekt oddziaływania na środowisko brany był w sposób odpowiedzialny pod uwagę. Niektóre zlewnie posiadają własne raporty oddziaływania na środowisko z pozytywną opinią RDOŚ.</p>
3.	21.07.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza	Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny	1. PZRP skupiają się na hydrotechnicznych inwestycjach marginalnie traktując pozainwestycyjne możliwości minimalizowania zagrożenia powodziowego. W efekcie PZRP nie mają charakteru zrównoważonego, czyli podejścia, które traktuje powódź jako zjawisko naturalne. Nie myśli się o zabezpieczeniu przestrzeni dla rzeki, czyli rozsuwanie wałów, wykorzystywanie starorzeczy, tworzeniu kanałów ulgi, przez co fala powodziowa nie tworzyłaby takiego zagrożenia.	Wyjaśnienie treści PZRP	Ad. 1. W dokumencie PZRP w pierwszej kolejności poszukiwano metod najmniej inwazyjnych dla środowiska – nietechnicznych, polegających na m.in. możliwościach zwiększania retencji na różnych obszarach. Należy mieć na uwadze, że możliwości te w zależności od specyfiki poszczególnych regionów wodnych są różne. Na terenach dorzecza Odry w regionach wodnych Środkowej Odry i Warty, wytypowano szereg obszarów (57

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
		Pregoły		<p>2. Brak odniesienia się do następujących metod: mała retencja leśna w skali masowej zwłaszcza na południu Polski (tereny górskie i podgórskie) umożliwiająca przytrzymanie wód opadowych zwłaszcza w okresie letnim powodujących przytrzymanie szybkości splywania wody opadowej, przez co większa jej ilość wsiąka do gruntu. Ma to podwójne znaczenie zapobiega powodziom, lecz także i suszom w terenach górskich.</p> <p>Proponowane rozwiązanie: Ad.1. Zwiększenie przestrzeni, gdzie rzeka może się swobodnie rozlać. Zachowywanie i wykorzystywanie w tym celu starorzeczy, tworzenie kanałów ulgi.</p> <p>Ad.2. Zwiększenie udziału małej retencji, w tym leśnej w działaniach przeciwpowodziowych.</p>		<p>lokalizacji), dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja w celu odtworzenia retencji dolin rzek). Odsunięcie bądź likwidacja wałów na danym odcinku rzeki skutkuje poszerzeniem międzywała rzeki oraz powstaniem obszaru, który będzie zalewany podczas wezbrań. Pozwala to na lokalne obniżenie zwierciadeł wód powodziowych, co może mieć istotne znaczenie na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, szczególnie w pobliskich miejscowościach. W celu dokładniejszego oszacowania oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest przeprowadzenie pogłębionych studiów i modelowania hydraulicznego, na etapie prac projektowych. Na podstawie tej wstępnej analizy, w ramach pierwszego cyklu planistycznego, zaproponowano wykonanie szczegółowej weryfikacji możliwości wdrożenia działań dotyczących odtwarzania retencji dolin rzek. Do realizacji w obszarze dorzecza Odry przewidziano m.in. następujące działania:</p> <p>W RW Środkowej Odry wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym; - szczegółowej analizy efektywności i możliwości rozstawu wałów w regionie wodnym dla ok. 25 lokalizacji. <p>W RW Warty wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programu renaturyzacji doliny Noteci na odcinku od ujścia rzeki Łobżonka do ujścia rzeki Drawy na długości ok. 120 km oraz - programu renaturyzacji Doliny Konińsko-Pyzderskiej wzdłuż rzeki Warty na długości ok. 50 km <p>Dla obszaru dorzecza Wisły w pierwszej kolejności zaproponowano wykonanie analiz skoncentrowanych na analizie możliwości renaturyzacji dolin rzecznych. Na przykład w regionie wodnym Środkowej Wisły, dla każdej Zlewni Planistycznej zaproponowano wykonanie opracowań koncepcyjnych: „Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych* w ramach utrzymania oraz zwiększenia istniejącej zdolności retencyjnej</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Skladający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>w regionie wodnym Środkowej Wisły” oraz „Analiza możliwości likwidacji/zmiany funkcji oraz modernizacji obiektów zagrażających środowisku, infrastrukturalnych oraz pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej wraz z analizą możliwości wykupu gruntów i budynków znajdujących się w strefach zalewowych”. W ZP Wisły lubelskiej zaproponowano ponadto wykonanie „Wielowariantowej koncepcji utworzenia sterowanego lub niesterowanego polderu, likwidacji wału przeciwpowodziowego lub innego wykorzystania w ramach zwiększenia retencji dolinowej obszaru chronionego obwałowaniem w rejonie istniejącego lewego wału rz. Wisły od m. Wesołówka do m. Sulejów (gm. Tarłów, pow. opatowski)”</p> <p>W RW Górnej Wisły zaproponowano wykonanie opracowania koncepcyjnego „Renaturyzacja wybranych obszarów doliny Wisły w ZP Wisły krakowskiej oraz wybranych obszarów doliny Wisły sandomierskiej”.</p> <p>Ponadto, w PZRP dla regionów wodnych Małej i Górnej Wisły zaproponowano wiele działań pozainwestycyjnych minimalizujących zagrożenie powodziowe. Do najważniejszych należą zwiększenia rezerw powodziowych na zbiornikach np. Goczałkowice. Przestrzeń dla rzek powiększana była w miejscach gdzie to było możliwe ze względu na stopień zagospodarowania terenów przyległych do wałów. W PZRP są przykłady takich działań (Nida), podobnie jak budowa kanałów ulgi. W wielu zlewniach planistycznych przewidziano opracowanie analiz możliwości przeniesienia/zmiany funkcji/adaptacji konstrukcji budynków/indywidualnych zabezpieczeń obiektów i opracowanie planów przesiedleń. Takie działania bazują właśnie na zrównoważonym podejściu czyli traktowaniu powodzi jako zjawiska naturalnego. Celem przeprowadzenia takiej analizy jest „odsunięcie ludzi od powodzi” a nie powodzi od ludzi oraz zapewnienie rzekom niezbędnej przestrzeni. Zrealizowanie działań nietechnicznych przewidzianych w Planach pozwoli dokładniej zdiagnozować problemy i potrzeby retencyjne analizowanych obszarów, a w konsekwencji umożliwią optymalny dobór środków ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>Ponadto zwracamy uwagę, iż działania związane z małą retencją służą lokalnie, przede wszystkim rolnictwu w okresach</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>suszy. Ich znaczenie dla ochrony przed powodzią jest znacznie mniejsze i jedynie o lokalnym zasięgu (nie są to obiekty posiadające rezerwę powodziową). Co nie zmienia faktu, iż w okresach niedoboru wody, są to działania niezwykle istotne. Ad.2.</p> <p>Mała retencja leśna w skali masowej w terenach górskich proponowana była w ramach projektu „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie” realizowanego w ostatnich latach przez Lasy Państwowe. Zostało to opisane w PZRP. Projekt ten jest działaniem kompleksowym, realizowanym w niewrażliwych obszarach górskich zlewni. Biorą w nim udział prawie wszystkie nadleśnictwa z terenów wyżynnych i górskich. Prace polegają przede wszystkim na spawalnianiu i ograniczaniu gwałtownego spływu wód w potokach górskich oraz spływu powierzchniowego. Dzięki planowanym i zrealizowanym działaniom oczekuje się spowolnienia odpływu wody ze zlewni górskich oraz wzrostu retencjonowania wód opadowych w ściółce i glebie leśnej. Należy jednak podkreślić, że budowa zastawek, renaturyzacja oczek wodnych, małych obiektów retencyjnych w lasach w skali Sudetów i Karpat dała w sumie dodatkową retencję rzędu 3 mln m³, czyli zanedbywalnie mało jeśli chodzi o faktyczne potrzeby. Podobnie zalesianie terenów górskich na masową skalę nie jest możliwe, a dopiero np. 30% dodatkowej powierzchni lasów dałoby zauważalne efekty. Zadania dotyczące zwiększania retencji leśnej będą kontynuowane w kolejnym cyklu planistycznym.</p> <p>Ponadto, w PZRP planuje się także działania mające na celu zwiększenie retencji na obszarach zurbanizowanych oraz rolniczych.</p>
4.	21.07.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar	Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny	1. Zastosowana metodologia oceny oddziaływań inwestycji na środowisko polegająca na przeprowadzeniu oceny jakościowej każdego działania inwestycyjnego osobno i nie przekłada się na efekt globalny wszystkich inwestycji zaplanowanych dla zlewni. Takie podejście daje fałszywy obraz skutków środowiskowych zwłaszcza na tych obszarach, gdzie zaplanowano bardzo dużo inwestycji, np. w obszarze Górnej Wisły jest ich ponad 1100.	Wyjaśnienie treści PZRP	Ad.1. W pierwszym etapie prac nad PZRP oceniono oddziaływanie na środowisko poszczególnych inwestycji proponowanych do realizacji pod kątem ich wpływu na obszary chronione w rozumieniu ustawy prawo ochrony przyrody, na krajowe i regionalne korytarze ekologiczne oraz na cele i przedmioty ochrony w rozumieniu RDW. Następnie uwzględniając wyniki

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Skladający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
		dorzecza Pregoty		2. Zaplanowanie w znikomym zakresie, w odniesieniu do skali planowanych inwestycji, działań dotyczących renaturyzacji rzek np. utrzymywania/odtworzenia meandrów, prowadzenia bagiennego rolnictwa, itp.		<p>oceny w wymienionych powyżej kategoriach środowiskowych dokonano oceny tzw. akceptowalności środowiskowej każdego z działań. Na etapie budowania wariantów w przypadku każdego z proponowanych działań w ramach preferowanego wariantu planistycznego oraz działań alternatywnych w Hot Spotach (obszarach problemowych) zostały wykorzystane wykonane w pierwszym etapie oceny akceptowalności środowiskowej.</p> <p>Punktem odniesienia się prac nad PZRP były obszary problemowe (Hot-Spoty), dla których zaproponowano i oceniono warianty planistyczne oraz alternatywne. Oceny dla poszczególnych wariantów planistycznych uwzględnione zostały w analizach wielokryterialnych przeprowadzonych dla obszarów problemowych. W ich wyniku, dla każdej zlewni zaproponowano wariant planistyczny, który zawiera zestaw działań do realizacji (zarówno nietechnicznych, jak i technicznych). W procesie wypracowania wariantów w poszczególnych zlewniach, w pierwszej kolejności rozważano zalecane przez Dyrektywę Powodziową działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią.</p> <p>Duża ilość inwestycji w regionie wodnym górnej Wisły wynika ze szczegółowych analiz hydraulicznych, dla czterokrotnie większego niż zdefiniowany w WORP obszar, w których aspekt oddziaływania na środowisko brany był w sposób odpowiedzialny pod uwagę. Niektóre zlewnie posiadają własne raporty oddziaływania na środowisko z pozytywną opinią RDOŚ.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że w PZRP przeważają suche zbiorniki (a nie mokre), przebudowa obiektów przecinających rzeki w celu zwiększenia ich przepustowości, modernizacje istniejących obwałowań. Nowe obwałowania proponuje się tylko w uzasadnionych przypadkach tj. ochrony większych skupisk ludności.</p> <p>Zastosowana w SOOŚ metodologia oceny uwzględnia efekt skumulowany w poszczególnych zlewniach planistycznych. Polegała ona na przeprowadzeniu oceny zestawu działań przewidzianego dla danej zlewni planistycznej. Następnie</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Skladający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>ocena ta była transponowana na poziom regionu oraz dorzecza. Nie poddawano więc ocenie pojedynczych inwestycji, a wszystkie działania w danej zlewni, gdyż tylko pełen zestaw działań przewidzianych na poziomie zlewni może być skuteczny w aspekcie obniżenia ryzyka powodziowego. Przy ocenie oddziaływań na środowisko równie ważna jak ilość inwestycji jest ich skala i rodzaj. W SOOŚ wskazano na możliwość wystąpienia efektu skumulowanego. Dotyczy to na przykład zlewni, gdzie występuje duża liczba nowych odcinków wałów lub zlewni, w których w PZRP zaproponowano zbiorniki suche, w których jednocześnie planowane są do realizacji zbiorniki wielozadaniowe (ze względów innych niż przeciwpowodziowe).</p> <p>Duża ilość inwestycji w dorzeczu regionie wodnym górnej Wisły wynika ze szczegółowych analiz hydraulicznych, dla czterokrotnie większego niż zdefiniowany w WOPR obszar, w których aspekt oddziaływania na środowisko brany był w sposób odpowiedzialny pod uwagę. Niektóre zlewnie posiadają własne raporty oddziaływania na środowisko z pozytywną opinią RDOŚ.</p> <p>Ad. 2.</p> <p>W dokumencie PZRP w pierwszej kolejności poszukiwano metod najmniej inwazyjnych dla środowiska – nietechnicznych, polegających na m.in. możliwościach zwiększania retencji na różnych obszarach. Należy mieć na uwadze, że możliwości te w zależności od specyfiki poszczególnych regionów wodnych są różne. Na terenach dorzecza Odry w regionach wodnych Środkowej Odry i Warty, wytypowano szereg obszarów (57 lokalizacji), dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja w celu odtworzenia retencji dolin rzek). Odsunięcie bądź likwidacja wałów na danym odcinku rzeki skutkuje poszerzeniem międzywała rzeki oraz powstaniem obszaru, który będzie zalewany podczas wezbrań. Pozwala to na lokalne obniżenie zwierciadeł wód powodziowych, co może mieć istotne znaczenie na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, szczególnie w pobliskich miejscowościach. W celu dokładniejszego oszacowania oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest przeprowadzenie pogłębionych studiów i modelowania hydraulicznego, na etapie prac</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Skladający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>projektowych. Na podstawie tej wstępnej analizy, w ramach pierwszego cyklu planistycznego, zaproponowano wykonanie szczegółowej weryfikacji możliwości wdrożenia działań dotyczących odtwarzania retencji dolin rzek. Do realizacji w obszarze dorzecza Odry przewidziano m.in. następujące działania:</p> <p>W RW Środkowej Odry wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym; - szczegółowej analizy efektywności i możliwości rozstawu wałów w regionie wodnym dla ok. 25 lokalizacji. <p>W RW Warty wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programu renaturyzacji doliny Noteci na odcinku od ujścia rzeki Łobżonka do ujścia rzeki Drawy na długości ok. 120 km oraz - programu renaturyzacji Doliny Konińsko-Pyzderskiej wzdłuż rzeki Warty na długości ok. 50 km <p>Dla obszaru dorzecza Wisły w pierwszej kolejności zaproponowano wykonanie analiz skoncentrowanych na analizie możliwości renaturyzacji dolin rzecznych. Na przykład w regionie wodnym Środkowej Wisły, dla każdej Zlewni Planistycznej zaproponowano wykonanie opracowań koncepcyjnych: „Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych* w ramach utrzymania oraz zwiększania istniejącej zdolności retencyjnej w regionie wodnym Środkowej Wisły” oraz „Analiza możliwości likwidacji/zmiany funkcji oraz modernizacji obiektów zagrażających środowisku, infrastrukturalnych oraz pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej wraz z analizą możliwości wykupu gruntów i budynków znajdujących się w strefach zalewowych”. W ZP Wisły lubelskiej zaproponowano ponadto wykonanie „Wielowariantowej koncepcji utworzenia sterowanego lub niesterowanego polderu, likwidacji wału przeciwpowodziowego lub innego wykorzystania w ramach zwiększenia retencji dolinowej obszaru chronionego obwałowaniem w rejonie istniejącego lewego wału rz. Wisły od</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>m. Wesołówka do m. Sulejów (gm. Tarłów, pow. opatowski)”</p> <p>W RW Górnej Wisły zaproponowano wykonanie opracowania koncepcyjnego „Renaturyzacja wybranych obszarów doliny Wisły w ZP Wisły krakowskiej oraz wybranych obszarów doliny Wisły sandomierskiej”.</p> <p>Ponadto, w PZRP dla regionów wodnych Małej i Górnej Wisły zaproponowano wiele działań pozainwestycyjnych minimalizujących zagrożenie powodziowe. Do najważniejszych należą zwiększenia rezerw powodziowych na zbiornikach np. Goczałkowice. Przestrzeń dla rzek powiększana była w miejscach gdzie to było możliwe ze względu na stopień zagospodarowania terenów przyległych do wałów. W PZRP są przykłady takich działań (Nida), podobnie jak budowa kanałów ulgi. W wielu zlewniach planistycznych przewidziano opracowanie analiz możliwości przeniesienia/zmiany funkcji/adaptacji konstrukcji budynków/indywidualnych zabezpieczeń obiektów i opracowanie planów przesiedleń. Takie działania bazują właśnie na zrównoważonym podejściu czyli traktowaniu powodzi jako zjawiska naturalnego. Celem przeprowadzenia takiej analizy jest „odsunięcie ludzi od powodzi” a nie powodzi od ludzi oraz zapewnienie rzekom niezbędnej przestrzeni. Zrealizowanie działań nietechnicznych przewidzianych w Planach pozwoli dokładniej zdiagnozować problemy i potrzeby retencyjne analizowanych obszarów, a w konsekwencji umożliwią optymalny dobór środków ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>Ponadto zwracamy uwagę, iż działania związane z małą retencją służą lokalnie, przede wszystkim rolnictwu w okresach suszy. Ich znaczenie dla ochrony przed powodzią jest znacznie mniejsze i jedynie o lokalnym zasięgu (nie są to obiekty posiadające rezerwę powodziową). Co nie zmienia faktu, iż w okresach niedoboru wody, są to działania niezwykle istotne.</p>
5.	31.07./ 01.08.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar	WWF Polska	<p>Uwagi ogólne Fundacji WWF Polska dotyczące wszystkich projektów PZRP</p> <p>Uwaga odnośnie katalogu działań, wspólnego dla wszystkich projektów PZRP</p>	Wyjaśnienie treści PZRP	<p>W PZRP w katalogu Działań, w działaniu 2 o nazwie „Ochrona/zwiększanie retencji leśnej w zlewni” wprowadzono opis, zgodnie z propozycją autora uwagi tj. „zmiana sposobu uprawiania gleby, stosowanie monokultur „wodochłonnych” np. zamiana gruntów ornych na użytki zielone itp., odtwarzanie „oczekwodnych”, odtwarzanie mokradeł, starorzeczy, odtwarzanie systemów melioracyjnych zatrzymujących spływ</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
		dorzecza Pregoły		<p>Opis problemu.</p> <p>Przewidziane w projektach PZRP działania polegające na odwodnieniu gruntów rolnych stoją w sprzeczności z koniecznością zwiększania retencyjności zlewni wynikającej z zasad zarządzania rydzykiem powodziowym. Zapobieganie takim podtopieniom, jak również odbudowa urządzeń odwadniających, niewłaściwie konserwowanych i utrzymywanych, będzie powodować spadek retencyjności zlewni i zwykle będzie niekorzystana dla zarządzania ryzykiem powodziowym.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu</p> <p>Zapobieganie „lokalnym podtopieniom spowodowanym zniszczeniem urządzeń melioracyjnych w tym sieci drenarskich” nie powinno być w ogóle przedmiotem zarządzania ryzykiem powodziowym. Działanie 26 - Budowa i odtwarzanie systemów melioracji powinno obejmować jedynie ograniczenie odpływu wód z niewłaściwie użytkowanych (pozbawionych zastawek) sieci rowów odwadniających. Z katalogu działań należy usunąć działania polegające na odwodnieniu gruntów rolnych.</p> <p>W działaniu 2. - Ochrona/ zwiększanie retencji na obszarach rolniczych, dodać:</p> <p>a) „Utrzymywanie wysokiego uwodnienia, w tym zagadnienia gruntów torfowych, w tym dostosowanie upraw i metod gospodarki rolnej do wysokiego uwodnienia gruntów”. Głównym powodem ograniczenia retencji na torfowych gruntach rolnych jest, prowadzone w celu ułatwienia gospodarki rolnej, odwadnianie terenów rolniczych, w tym torfowisk w dolinach rzek. Bywa to powodem regulacji rzek w celu przyspieszenia odpływu wody. Skutkiem jest murszenie i degradacja torfów, powodująca znaczny spadek możliwości retencji wody w torfach;</p> <p>b) „Likwidacja wybranych systemów drenażu gruntów oraz wprowadzanie zadrzewień i zarośli śródpolnych” – jest to podstawowe działanie mogące zwiększyć retencję na mineralnych gruntach rolnych;</p> <p>c) „Tolerowanie piętrzeń i rozlewisk bobrowych” – jest to efektywny sposób naturalnej retencji wody, tak w krajobrazie leśnym jak i rolniczym, wart zaakceptowania nawet pewnych strat gospodarczych w wyniku zalewania i zabagnienia terenu.</p> <p>W realizacji tak sformułowanego działania 2a pomocne będzie wprowadzenie tzw. opłaty retencyjnej, którą rolnicy mogli by</p>		<p>wody, inne np. budowa zbiorników małej retencji; Utrzymywanie wysokiego uwodnienia, w tym zagadnienia gruntów torfowych, w tym dostosowanie upraw i metod gospodarki rolnej do wysokiego uwodnienia gruntów; Likwidacja wybranych systemów drenażu gruntów oraz wprowadzanie zadrzewień i zarośli śródpolnych; Tolerowanie piętrzeń i rozlewisk bobrowych”.</p> <p>Propozycje dotyczące opłaty powodziowej i retencyjnej zostały uwzględnione w ramach instrumentów w rozdziale 11 PZRP.</p> <p>Ad. Problemu 1:</p> <p>W trakcie analiz i opracowywania Planów branżowych było pod uwagę szereg różnych wariantów planistycznych, w tym także takich, które zawierały działania polegające na budowie zbiorników. W ostatecznej wersji PZRP, po dokonaniu weryfikacji analiz, do realizacji w pierwszym cyklu planistycznym, pozostawiono niewielką ilość zbiorników, z czego większość są to zbiorniki suche, a nie mokre. Odzwierciedleniem tego są listy strategicznych inwestycji technicznych wskazane w Planie dla obszaru dorzecza Wisły i w Planie dla obszaru dorzecza Odry (rozdział 12.3.2). Na tych listach wskazane są zlewnie, w których planowane są takowe zbiorniki. W Planie dla obszaru dorzecza Pregoły, w pierwszym okresie planistycznym, nie są planowane żadne działania techniczne.</p> <p>Przykładem może być region wodny Górnej Odry, gdzie w pierwszym cyklu przewidziano do realizacji wyłącznie suche zbiorniki tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa suchego zbiornika Racibórz Dolny • Budowa suchych zbiorników w Gliwicach na cieku Ostropka; Budowa suchych zbiorników w Gliwicach na potoku: Wójtowianka (1 zbiornik), Cienka (2 zbiorniki); • Budowa dwóch zbiorników w rejonie ulicy Bojkowskiej; Budowa zbiornika przeciwpowodziowego Bagier; • Budowa zbiornika ret. na prawym zawału Kłodnicy;

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>otrzymywać z II filara Wspólnej Polityki Rolnej za retencjonowanie wody na podmokłych użytkach zielonych oraz np. na gruntach rolnych zalanych wskutek działalności bobrów. Niestety dopłaty retencyjnej nie udało się wprowadzić w tej edycji PROW, pomimo, że prace nad jej wprowadzeniem były zaawansowane. Kwestia opłaty retencyjnej wymaga ponownego rozpatrzenia możliwie jak najszybciej (w ścisłej współpracy Ministerstwa Środowiska i Ministerstwa Rolnictwa i RW), aby opracować zasady jej naliczania, przetestować jej stosowanie na wybranych obszarach i wdrożyć opłatę retencyjną w kolejnej edycji PROW. Dopłata retencyjna miałaby duże znaczenie dla wprowadzenia i budowania poparcia dla nowego podejścia do społecznej roli rolnika: nie tylko producenta żywności i przyrody, ale także dostawcy ważnych usług na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego.</p> <p>Dopłatę retencyjną uwzględnić w instrumentach prawno-finansowych wspomagających realizację PZRP.</p> <p>Uwagi odnośnie list inwestycji w projektach PZRP</p> <p>Problem 1.</p> <p>Zapowiadane przez KZGW priorytetowe potraktowanie nietechnicznych środków zmniejszania ryzyka powodzi nie przekłada się na ilość uwzględnionych w projektach PZRP przedsięwzięć polegających na odtwarzaniu/ wykorzystaniu naturalnej retencji dolinowej. Zdecydowanie przeważają zbiorniki mokre, czyli przedsięwzięcia o silnym negatywnym oddziaływaniu na ekosystem rzeki i jej doliny oraz o niskiej (w porównaniu z zbiornikami suchymi) efektywności w spłaszczaniu fali powodziowej/ spowalnianiu spływu wód ze zlewni, które wręcz mogą prowadzić do ograniczania retencji dolinowej.</p> <p>W trakcie dyskusji na spotkaniach konsultacyjnych PZRP wykonawcy PZRP używali argumentacji, że nie mogą zaplanować zbiornika suchego zamiast mokrego, gdyż w swoich analizach muszą opierać się na dokumentacji dostarczonej im przez WZMiUW lub RZGW, która to dokumentacja dotyczy jedynie wariantu zbiornika mokrego. Argumentacja taka jest nie do przyjęcia w świetle zasad analizy wariantów planowanych inwestycji oraz deklaracji KZGW, iż środki techniczne (tu zbiornik mokry) mogą być zastosowane dopiero wtedy, gdy zostanie wykazana niemożność zastosowania środków</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Budowa zbiorników na Potoku Mikulczyckim i Rokitnickim; • Zbiornik ret. na Sośnicy II; • Suchy zb. ret. na potoku Ornowickim; • Suchy zb. na lewym zawału Kłodnicy; • Suchy zb. ret. przy ujściu potoku Chudowskim; • Zbiornik na potoku Promna, <p>Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w Planach uwzględniono szereg działań nietechnicznych. Przyjęte działania są także wspierane instrumentami opisanymi szerzej w rozdziale 11 PZRP. Więcej informacji na temat działań nietechnicznych, w tym między innymi analiz możliwości zwiększenia retencji na obszarach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych.</p> <p>Ad. Problem 2:</p> <p>W procesie wypracowania wariantów w poszczególnych zlewniach, w pierwszej kolejności rozważano zalecane przez Dyrektywę Powodziową działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią. Zaproponowane warianty podlegały analizie wielokryterialnej, w wyniku której dla każdej zlewni zaproponowano wariant planistyczny, który zawiera zestaw działań do realizacji (zarówno nietechnicznych, jak i technicznych). W niektórych zlewniach planistycznych jedynym działaniem zaplanowanym w pierwszym okresie planistycznym są działania o charakterze nietechnicznym. Wśród działań nietechnicznych w wielu zlewniach planistycznych przewidziano między innymi: opracowanie analiz możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych, analiz możliwości przeniesienia/zmiany funkcji/adaptacji konstrukcji budynków/indywidualnych zabezpieczeń obiektów, opracowanie planów przesiedleń, analiz możliwości wykupu gruntów i budynków znajdujących się w strefach zalewowych, a także analiz i koncepcji, które pozwolą na określenie</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>nietechnicznych (tu zbiornik suchy, polder, itp). W świetle tej deklaracji jest oczywiste, że jeśli w opinii WZMiUW lub RZGW jest możliwa budowa w danym miejscu zbiornika mokrego, to automatycznie (z b. rzadkimi wyjątkami) również jest możliwa budowa w tym miejscu zbiornika suchego.</p> <p>Zdecydowana dominacja zbiorników mokrych nad alternatywnymi rozwiązaniami budzi poważne obawy, że w listach inwestycji realizowanych w ramach PZRP pod nośnym społecznie hasłem ochrony przeciwpowodziowej próbuje się przemycić do PZRP zbiorniki o funkcji wyłącznie lub głównie rekreacyjnej.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usunięcie z projektów PZRP wszystkich przedsięwzięć polegających na budowie mokrych zbiorników wodnych. Alternatywnie, wobec całkowitego usunięcia tych przedsięwzięć z PZRP, może być rozważone zastąpienie zbiorników mokrych zbiornikami suchymi, po wykonaniu modelowania wskazującego, że zbiornik w tej lokalizacji rzeczywiście ma istotne znaczenie dla spłaszczania fali powodziowej/ ochrony cennej infrastruktury; • Wprowadzenie na szerszą skalę do projektu PZRP przedsięwzięć z zakresu nietechnicznych środków ochrony przeciwpowodziowej jednoznacznie pozytywnie oddziałujących na środowisko rzek i ich dolin, takich jak odtwarzanie naturalnej retencji poprzez odsuwanie obwałowań lub budowa polderów suchych. <p>Problem nr 2</p> <p>W projektach PZRP proponowane są działania polegające na ingerencji w koryto rzek, negatywnie wpływające na stan wód, takie jak regulacja, w tym wykonywanie opasek brzegowych na terenach, gdzie nie występuje żadna cenna infrastruktura. Jednocześnie nie uwzględniono mniej kosztownych i pozytywnie wpływających na środowisko rozwiązań alternatywnych takich jak. W efekcie w projektach PZRP znalazły się liczne działania, które wpisują się w złe praktyki zmniejszania ryzyka powodzi: nieefektywne ekonomicznie i szkodliwe dla środowiska.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 2.</p> <p>Gruntowna rewizja inwestycji zaplanowanych w projektach PZRP z uwzględnieniem porównania efektywności ekonomicznej i skutków środowiskowych planowanej regulacji oraz rozwiązań</p>		<p>niezbędnych działań do realizacji w dalszej perspektywie czasowej. Takie działania bazują właśnie na zrównoważonym podejściu czyli traktowaniu powodzi jako zjawiska naturalnego. Celem przeprowadzenia takiej analizy jest „odsunięcie ludzi od powodzi” a nie powodzi od ludzi oraz zapewnienie rzekom niezbędnej przestrzeni.</p> <p>Należy podkreślić, że w Planach przewidziano również wdrożenie instrumentów, które są wspomagające do przewidzianych działań.</p> <p>Ad. Problem 3:</p> <p>Istniejące zbiorniki wodne Włocławek oraz Sulejów pełnią nie tylko funkcje przeciwpowodziowe, lecz również inne, istotne zadania społeczne i gospodarcze, w związku z czym możliwość wyłączenia zbiorników z eksploatacji została odrzucona na wczesnym etapie analiz. Przewidziane w wariantcie proponowanym do realizacji makroniwelacje oraz udrożnienia części cofkowych tych zbiorników mają za zadanie neutralizację negatywnych konsekwencji ich funkcjonowania, to znaczy zmniejszania przepustowości koryt rzek prowadzącego do powstania miejsc szczególnie zatorogennych, a tym samym wzrostu ryzyka powodziowego dla okolicznych obszarów. Ze względu na charakter zagrożenia powodziami zatorowymi w częściach cofkowych zbiorników wodnych, obniżenie poziomów piętrzenia, a tym samym zwiększenie rezerwy powodziowej na tych obiektach nie jest alternatywą do kosztownych, lecz koniecznych udrożeń likwidujących miejsca szczególnie zatorogenne, a w przypadku Zbiornika Włocławskiego również umożliwiających prowadzenie akcji lodolamania.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>alternatywnych wobec regulacji cieków (np. zmiana sposobu użytkowania doliny, wypłata odszkodowań, wykup gruntów zagrożonych erozją boczną) prowadząca zwłaszcza do usunięcia z list inwestycji nieuzasadnionych ekonomicznie i szkodliwych dla środowiska ingerencji w koryta rzek.</p> <p>Problem nr 3</p> <p>W projektach PZRP przewidziane są bardzo kosztowne działania realizowane w czasach zbiorników zaporowych, które nie pełnią żadnej istotnej funkcji w zarządzaniu ryzykiem powodziowym. Makroniwelacja i rekultywacja zaledwie dwóch takich zbiorników (Sulejowski na Pilicy i Włocławski na Wiśle) będzie kosztowała ok. 250 mln zł. Realizacja tych przedsięwzięć znacząco zredukuję pulę środków na działania przewidziane w PZRP. Środki te można by o wiele lepiej wykorzystać w innych regionach kraju, gdzie rzeczywiście istnieją poważne zagrożenia powodzią. Dla porównania, koszt odsunięcia obwałowań nad Odrą prowadzący do odtworzenia 600 ha terenów zalewowych (projekt Domaszków – Tarchalice) wynosi ok. 20 mln zł. Porównanie to wskazuje, że za kwotę 250 mln zł można by odtworzyć, z korzyścią dla zarządzania ryzykiem powodziowym i dla stanu wód i ekosystemów od wód zależnych, ponad 7000 ha terenów zalewowych w dolinie Odry lub Wisły.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 3.</p> <p>Usunięcie z projektów PZRP bardzo kosztownych działań polegających na makroniwelacji zbiorników zaporowych i przeznaczenie zaoszczędzonych środków na działania polegające na odtwarzaniu naturalnej retencji dolinowej.</p>		
6.	31.07./ 01.08.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza Pregoly	WWF Polska	<p>Uwagi ogólne Fundacji WWF Polska dotyczące wszystkich strategicznych ocen oddziaływania na środowisko projektów PZRP</p> <p>Problem 1.</p> <p>Niewłaściwe pogrupowanie przedsięwzięć z załącznika 5 do PZRP w 15 typów przedsięwzięć</p> <p>Wątpliwości budzi pogrupowanie przedsięwzięć w typy. Typ 5 „Regulacja rzek i potoków” i typ 6 „Oczyszczanie i utrzymanie koryt rzecznych” zawierają przedsięwzięcia, które powinny być zakwalifikowane jako regulacje. Typ 6 zawiera prace w korycie:</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy i PZRP	<p>Ad. Problem 1.</p> <p>W załączniku D.4 do Prognozy dla obszaru dorzecza Odry i obszaru dorzecza Wisły, a w załączniku nr B.4 dla obszaru dorzecza Pregoly przedsięwzięcia zostały pogrupowane typologicznie, pod kątem podobieństwa w oddziaływaniach na środowisko. Przyjęte 15 typów przedsięwzięć nie stanowi prostej generalizacji i przełożenia działań z katalogu działań PZRP. W katalogu PZRP (załącznik 5 do PZRP) znajdują się działania, które mogą być przypisane do różnych typów przedsięwzięć. Dlatego też, w Prognozie w Załączniku D.4 (B.4 w przypadku obszaru dorzecza Pregoly) doprecyzowano rodzaje inwestycji jakie znajdują się w każdym z 15.-tu typów</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>„kształtowanie, zmiany brzegów, skarp”, w związku z czym została zatarta granica pomiędzy regulacją a utrzymaniem cieków. Regulacja i utrzymanie cieków znaczącą różnią się intensywnością negatywnego wpływu na środowisko prawnymi uwarunkowaniami realizacji takich działań. W rezultacie nieprawidłowe określenie granicy pomiędzy typem 5 i 6 utrudni rzeczywistą ocenę wpływu danego przedsięwzięcia na środowisko.</p> <p>W przypadku typu 10 „Renaturyzacja i rewitalizacja ekosystemów wodno-błotnych” przemieszano działania o pozytywnym wpływie na stan wód cieków („przywracanie naturalnego charakteru cieków wodnych, odtwarzanie starorzeczy i terenów podmokłych”) oraz działania negatywnie wpływające na stan cieków („odtworzenie, budowa małych zbiorników wodnych”). W rezultacie tej logicznej niespójności, istnieje ryzyko, że w nieuzasadniony sposób przedsięwzięcia zaklasyfikowane do tego typu niesłusznie uznano jako pozytywnie oddziałujące na środowisko. Budowa lub odtwarzanie małych zbiorników retencyjnych na małych i średnich ciekach pogarsza bowiem stan wód cieku a analogiczny sposób jak budowa dużego zbiornika na dużej rzece. W załączniku 4 do prognozy w omówieniu potencjalnego oddziaływania na środowisko w trakcie eksploatacji/funkcjonowania działań z typu 10 uznano je jako jednoznacznie pozytywnie oddziałujące na środowisko i całkowicie pominięto kwestię niekorzystnego oddziaływania na środowisko (w tym na stan wód, gatunki i siedliska) budowy lub odtwarzania małych zbiorników retencyjnych.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 1</p> <p>Rewizja klasyfikacji przedsięwzięć na typy. Z typu 6 należy usunąć działania, które nie są pracami utrzymaniowymi. Z typu 10 należy usunąć „odtworzenie, budowa małych zbiorników wodnych” i przenieść te działania do typu 1 „Zbiorniki wodne” lub utworzyć osobny typ „Małe zbiorniki wodne”.</p> <p>Problem 2.</p> <p>Zawężenie przedstawionego w załączniku 4 do SOOŚ zakresu potencjalnego oddziaływania na środowisko typów wyodrębnionych działań do siedlisk chronionych na mocy dyrektywy siedliskowej. Gatunki roślin i zwierząt potraktowano</p>		<p>działań. Pod nazwą: „Regulacja rzek i potoków” rozumiane jest przede wszystkim kształtowanie profilu podłużnego i przekroju poprzecznego poprzez zabudowę hydrotechniczną natomiast pod nazwą „Oczyszczanie i utrzymanie koryt rzecznych” – przede wszystkim działania mające na celu udroźnienie koryta poprzez np. jego odmulenie, usuwanie rumoszu, piasku, mułu, drzew i gałęzi a nie jak w przypadku prac regulacyjnych wykonanie zabudowy hydrotechnicznej. Szczegółowy opis zawarto w Załączniku D.4 (B.4 w przypadku obszaru dorzecza Pogoty).</p> <p>Grupa działań rewitalizacyjnych obejmuje działania w zakresie rewitalizacji obszarów wodno-błotnych jak również realizacji małych zbiorniczek wodnych np. w lasach służących poprawie funkcjonowania przedmiotów ochrony - gatunków i siedlisk (nie zbiorniki z infrastrukturą). Wszystkie te działania mają służyć renaturyzacji i rewitalizacji obszarów zależnych od wód. Każda inwestycja, w tym dotycząca budowy zbiorników była analizowana jednostkowo i kwalifikowana do typu działania SOOŚ. Praktycznie zbiorniki takie w PZRP ostatecznie nie występują.</p> <p>Należy również tutaj zauważyć, że klasyfikacja poszczególnych przedsięwzięć nie przekłada się automatycznie na ocenę ich potencjalnego wpływu na środowisko. W każdym przypadku decydujące będą faktycznie planowane działania powodujące ingerencję w środowisko.</p> <p>Ad. Problem 2.</p> <p>Oddziaływania na środowisko w Załączniku 4 przedstawiają najbardziej istotne, typowe oddziaływania wynikające z realizacji działań, odpowiednie dla poziomu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Szczegółowe oddziaływania dla danej inwestycji rozpatrywane powinny być na etapie indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Dla wytypowanych inwestycji, które oceniono jako mające negatywny wpływ lub dla których wskazano ryzyko konfliktu w kontekście możliwości realizacji celów wskazanych w SOOŚ, zostały przeanalizowane szczegółowo przedmioty ochrony w planowanych lokalizacjach oraz zaproponowano dla nich działania minimalizujące i ewentualnie gdy konieczne -</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>bardzo lakonicznie - brak jest określenia oddziaływania na konkretne gatunki chronione polskim i/ lub wspólnotowym prawem. Brakuje również określenia oddziaływań na parametry stanu/ potencjału wód w rozumieniu wymogów ramowej Dyrektywy Wodnej. Tak znaczące zawężenie zakresu potencjalnego oddziaływania na środowisko działań przewidzianych w PZRP powoduje, że ocena potencjalnego oddziaływania danego przedsięwzięcia na środowisko będzie niepełna i nieprecyzyjna. Mankament ten jest szczególnie istotny wobec problemu zagrożenia osiągnięcia w Polsce dobrego stanu wód i konieczności możliwie jak najbardziej precyzyjnego określenia skumulowanego wpływu różnych przedsięwzięć hydrotechnicznych i melioracyjnych na stan wód.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 2</p> <p>Poprawienie załącznika 4 do SOOŚ: poszerzenie przewidywanego potencjalnego oddziaływania na środowisko typów wyodrębnionych działań o oddziaływanie na konkretne gatunki chronione polskim i/ lub wspólnotowym prawem oraz oddziaływań na parametry stanu/ potencjału wód. Konieczna będzie ponowna ocena oddziaływania na środowisko przedsięwzięć przewidzianych w PZRP, zgodnie z poprawionym zakresem oddziaływań poszczególnych typów działań.</p> <p>Problem 3</p> <p>Bardzo poważnym mankamentem SOOŚ (który WWF sygnalizował na spotkaniach konsultacyjnych dot. projektu SOOŚ) jest bardzo duża generalizacja prezentacji intensywności negatywnych oddziaływań na środowisko przedsięwzięć ujętych w projektach planów PZRP. Oddziaływania projektu PZRP na środowisko przedstawiane są bowiem na poziomie zlewni planistycznych zamiast na poziomie zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych. Powoduje to, że SOOŚ nie są kompatybilne z aktualizacją Planów Gospodarowania Wodami i są w dużej mierze bezwartościowe dla oceny wpływu PZRP na stan wód. Nie pozwalają przy tym zwłaszcza na ocenę wpływu skumulowanego działań planowanych w ramach PZRP i aPGW oraz działań zawartych w opracowywanych Planach Utrzymania Wód.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 3</p> <p>Przedstawienie oddziaływań na środowisko przedsięwzięć ujętych</p>		<p>kompensacyjne. Dla wszystkich obszarów chronionych w zasięgu oddziaływania PZRP wskazano w Załączniku E.1. przedmioty ochrony – ich jakość i znaczenie.</p> <p>Oddziaływania na stan/potencjał wód w rozumieniu RDW uwzględniono zarówno w analizach szczegółowych, jak i na etapie analizy wielokryterialnej PZRP w kryteriach środowiskowych oraz w SOOŚ uwzględniając m.in. wpływ planowanych 15-tu typów przedsięwzięć na biologiczne, fizykochemiczne oraz hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>W ramach analiz prowadzonych na potrzeby wyboru docelowego wariantu planistycznego, wykonano szczegółowe oceny obejmujące między innymi wpływ na parametry hydromorfologiczne (ocena sztucznych barier ograniczających migrację organizmów wodnych i transport rumowiska, ocena występujących form erozyjnych i depozycyjnych, ocena charakteru dna rzeki lub potoku i inne) oraz biologiczne (fitobentos, makrofitę, makrobezkręgowce, ryby). Wyniki tych analiz zostały zagregowane i zaprezentowane w kartach Hot-Spot-ów, które stanowią załącznik 11 do PZRP. Ponadto należy pamiętać, że rozbudowane materiały analityczne, z uwagi na ich obszerność nie zostały wprowadzone do dokumentu PZRP, jednakże są dostępne i będą opublikowane po zakończeniu prac w projekcie.</p> <p>Szczegółowe oddziaływania oraz analizy efektu skumulowanego, prowadzone w ramach SOOŚ, opierały się na ww. ocenach i zostały przedstawione w Prognozie, odpowiednio dla poziomu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w poszczególnych Załącznikach dla regionów wodnych.</p> <p>Szczegółowe analizy oddziaływania planowanych inwestycji na gatunki chronione wraz ze szczegółowymi propozycjami działań minimalizujących i kompensacyjnych, mogą i powinny zostać przeprowadzone na etapie oceny oddziaływania dla przedsięwzięcia.</p> <p>Ad. Problem 3.</p> <p>Przygotowana strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, zgodnie z wymaganiami ustawy o oś, odpowiada poziomem szczegółowości dokumentowi poddawanemu ocenie tj. PZRP dla obszaru dorzecza. Wyniki przeprowadzanych analiz</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				w projektach planów PZRP poziomie zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych oraz poszczególnych obszarów Natura 2000 i innych obszarowych form ochrony przyrody.		<p>poddawane były agregacji, oraz przedstawiane na poziomie dorzecza, regionu wodnego oraz zlewni planistycznej jako najniższego poziomu przedstawianych wyników.</p> <p>Z uwagi na specyfikę PZRP oraz strategiczny poziom przeprowadzanych analiz wnioski nie zostały przedstawione wynikowo dla obszaru poszczególnych dorzeczy w odniesieniu do zlewni JCWP.</p> <p>Niemniej jednak podkreślenia wymaga, iż strategiczna ocena oddziaływania PZRP w zakresie wpływu na możliwość realizacji celu: „Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód”, przeprowadzona została poprzez analizę oddziaływań planowanych działań w obrębie poszczególnych JCWP, z uwzględnieniem ich kwalifikacji (sztuczne, silnie zmienione, naturalne) oraz stanu. Przeprowadzone analizy planowanych działań w obrębie poszczególnych JCWP pozwoliły ostatecznie na wykazanie potencjalnej konieczności zastosowania wyłączeń zgodnie z art. 4.7. RDW, o ile zachodziła taka konieczność.</p> <p>W przypadku działań dla których wskazana została możliwość wpływu na stan JCWP, potencjalne oddziaływania zostały przedstawione szczegółowo na poziomie regionów wodnych, w dokumentach ZałącznikówA. do dokumentu Prognozy.</p> <p>Prozone analizy uwzględniały efekt skumulowany planowanych działań zarówno w odniesieniu do wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód, jak również pozostałe poddawane analizom cele.</p> <p>Podobnie jak w przypadku JCWP, analizy wpływu na realizację celu: „ochrona bioróżnorodności” obejmowały ocenę wpływu planowanych w pierwszym cyklu planistycznym PZRP działań, na poszczególne zidentyfikowane obszary Natura 2000, oraz inne obszarowe formy ochrony. Wynikowo wskazywane są obszary, co do których prognozowane jest ryzyko wystąpienia negatywnego wpływu.</p>
7.	31.07./ 01.08.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar	Osoba fizyczna	Dokument prognozy Uwagi ogólne: Dokument jest nieprzejrzysty informacje skupione w załącznikach i dokumencie nie współgrają ze sobą. Należałoby dokument przeformować, w obecnej formie jest	Wyjaśnienie treści Prognozy	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu PZRP spełnia wymagania prawa w sprawie zakresu i poziomu szczegółowości zawartych w niej informacji. Układ Prognozy prowadzi logicznie czytelnika przez tok przeprowadzonych

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
		dorzecza Odry, Obszar dorzecza Pregoly		<p>trudny do czytania i interpretacji. Być może ten zabieg był celowy i miał na celu utrudnienie czytającemu rozeznania się w nim i zawoalowania faktu, iż tak naprawdę jest on bardzo lakoniczny i nie zawiera prawie żadnych konkretów. Prognoza sprawia wrażenie jakby nie była pisana przez ekspertów. Inwestycje zawarte w PZRP odnoszą się przede wszystkim do wód, natomiast w dokumencie prognozy nie określono zupełnie wpływu na ichtiofaunę, która jest jednym z ważniejszych z punktu widzenia ochrony wód składnikiem. Nie wspominając o braku jakichkolwiek opisów dotyczących malakofauny, makrobezkręgowców, owadów oraz roślin chronionych. Autorzy nie podają literatury!!!</p> <p>Nawet w miejscach, w których powołują się na jakieś badania nie ma przypisów. Podając jakiegokolwiek dane w celu porównania należy zamieścić przypis czy doniesienie do spisu literatury. Nie można bowiem nawet sprawdzić prawidłowości opisów w całym dokumencie i jego załącznikach.</p> <p>Rozdział 4.4.2</p> <p>Weryfikacji należy podać dane użyte w dokumencie dotyczące JCWP, dotyczące zarówno statusu (naturalne, silnie zmienione, sztuczne), typologii,</p> <p>Rozdział 6.3.3. Uwaga dotyczy Prognozy dla obu dorzeczy Wisły i Odry.</p> <p>Najważniejsza część prognozy oddziaływania ma około dziesięć stron to chyba jakaś pomyłka.</p> <p>Rozdział zawiera wiele błędów merytorycznych. Opisano siedliska zresztą z wieloma błędami, (na przykład strona 234 (Wisła) i opis oddziaływania dla siedliska 91D0 bory i lasy bagienne, jako zagrożenie wskazano prace utrzymaniowe na brzegu morskim. To siedlisko nie występuje na brzegach morskich. Tego typu błędów jest znacznie więcej. Zestawienie nie zawiera ważnych siedlisk wodo zależnych takich jak: 1230, 1210, 1330, 1150, 3270, 3260, 6430 i wiele innych. Ta część wymaga preredagowania przeanalizowania wielu czynników od nowa. W obecnej postaci jest nie do przyjęcia. Autorzy prześliznęli się po temacie.</p> <p>Kolejnym ważnym błędem rozdziału jest fakt, iż odniesiono się wyłącznie do siedlisk oraz ptaków. Nie ma analizy oddziaływania przeprowadzonej dla bardzo ważnych z punktu widzenia ochrony</p>		<p>analiz tj..od przyjętych założeń, poprzez analizy merytoryczne, aż po przyjęte wnioski. Prognoza zawiera podsumowanie oraz streszczenie informacji w języku niespecjalistycznym. Każdy z załączników jest przywołany w tekście i powiązany logicznie z treścią Prognozy. Materiały źródłowe zebrano w rozdziale 10 na końcu Prognozy, a odniesienia do nich podano w treści poszczególnych rozdziałów. Objętość dokumentu jest znaczna, co wynika z obszerności i złożoności samego dokumentu strategicznego, podlegającego ocenie.</p> <p>Prognoza, aby była możliwie syntetyczna i czytelna, przyjmuje założenia metodyczne, które opisano w rozdziale 2.2. i powiązanych z nim załącznikach. Wyniki Prognozy mogą być interpretowane tylko przez pryzmat przyjętej metodyki. Na przykład: ocenę wpływu wdrożenia Planu na realizację celu „Ochrona bioróżnorodności” oparto na potencjale siedlisk przyrodniczych, zwłaszcza występujących w dolinach rzecznych, co wyjaśniono w metodyce oceny. Tym samym poprzez ocenę wpływu na potencjał siedlisk oceniono wpływ na występujące w nim chronione gatunki roślin, zwierząt (w tym na przywołane w uwadze gatunki: ichtiofauny, malakofauny, makrobezkręgowców owadów, płazów, gadów i ssaków) i grzybów. W Prognozie napisano (str. 234, rozdział 6.3.3): „W ramach w/w siedlisk znacząco negatywne oddziaływania mogą dotyczyć także występujących w obrębie chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk. Dla przykładu, analizując szczegółowej, na etapie oceny oddziaływania na środowisko/Naturę 2000 planowanego przedsięwzięcia, wpływ na siedlisko 1130 (ujścia rzek) należy zwrócić uwagę na gatunki występujące w strefie mieszania wód słodkich ze słonymi, ryby dwuśrodowiskowe oraz foki szare i powiązane z tymi siedliskami ptaki.”</p> <p>Uwaga dotycząca rozdziału 4.4.2. jest zbyt ogólna, trudno się do niej odnieść. W tabeli zamieszczono najbardziej aktualne dane, które zostały uzyskane od KZGW. Sa to te same dane, które były wykorzystane do przygotowania aPGW (w ramach której następuje każdorazowo weryfikacja i przygotowanie wykazu JCW), a więc dane aktualne i spójne dla obu tych dokumentów.</p> <p>Rozdział 6.6.3. jest rzeczywiście jednym z ważniejszych rozdziałów Prognozy, ze względu na znaczenie formalne</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>wód i utrzymania dobrego stanu ekologicznego grup zwierząt, czyli: ryb, bezkręgowców (zwłaszcza wodnych i wodozależnych), Nie wspominając o braku analiz dla płazów i gadów (praktycznie wszystkie gatunki są wodozależne) oraz ssaków. Autorzy nie odnoszą się również w jakikolwiek sposób do roślin chronionych.</p> <p>Powyższe uwagi proszę zastosować do wszystkich dokumentów w obecnej formie najważniejsza część prognozy wydaje się być kompletnie nie spójna i pozbawiona sensu.</p> <p>Rozdział 6.4.2 (Uwaga dotyczy wszystkich dokumentów)</p> <p>Proszę jeszcze raz przeanalizować dane podane w macierzach oddziaływania, całość nie trzyma się kupy, proszę również przeanalizować spójność opisów w dokumencie z wynikami wpisanymi do macierzy oddziaływania.</p> <p>Przykład: _Tabela 6.4.1 Charakterystyka zidentyfikowanych oddziaływań na realizację celu "Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód"_</p> <p>Pierwsze 5 działań nie wpływa na nic w żaden sposób są to działania: Ochrona/zwiększanie retencji leśnej w zlewni , Ochrona/ zwiększanie retencji na obszarach rolniczych , Ochrona/ Zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych, spowalnianie spływu powierzchniowego, renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów .</p> <p>Wszystkie te działania będą oddziaływać w zróżnicowany sposób na bioróżnorodność.</p> <p>Ale nie tylko przy tych działaniach popełniono rażące błędy, praktycznie każda z kategorii działań ,ma po macoszemu przypisane oddziaływania. Kilka przykładów - Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza (nie będzie oddziaływać pozytywnie?!!!), Budowa i odtwarzanie systemów melioracji (nie wystąpi krótkotrwałe oddziaływanie na etapie realizacji?!!!).</p> <p>Prośba o przeanalizowanie wszystkich macierzy w dokumencie (we wszystkich dorzeczach) pod tym kątem.</p> <p>Załączniki: Załącznik D.4 Wisła: 1.3.2 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA BIORÓŻNORODNOŚĆ, FLORĘ I FAUNĘ</p>		<p>określenia oddziaływania na obszary Natura 2000, co autorzy Prognozy podkreślili wielokrotnie w jej treści. Zawiera wszystkie niezbędne informacje konieczne do tzw. oceny naturowej na poziomie strategicznym z punktu widzenia zarówno ryzyka dla realizacji celu „Ochrona bioróżnorodności” oraz możliwości przyjęcia PZRP przez Radę Ministrów.</p> <p>Rozdział nie zawiera błędów wskazanych przez autora uwagi – siedlisko 91D0 jak najbardziej występuje w pasie przybrzeżnym Morza Bałtyckiego, np. w zagłębieniach międzywymowych i może być zagrożone pracami związanymi z utrzymaniem brzegu morskiego.</p> <p>Ocenę wpływu wdrożenia Planu na realizację celu „Ochrona bioróżnorodności” oparto na potencjale siedlisk przyrodniczych, co opisano powyżej.</p> <p>Potencjalne oddziaływania zostały oszacowane w oparciu o identyfikację konfliktu poszczególnych typów przedsięwzięć zaplanowanych w projekcie PZRP, z uwzględnieniem kumulacji możliwych do wystąpienia w czasie lub/i przestrzeni oraz w odniesieniu do uwarunkowań środowiska, w którym ingerencje te mogą wystąpić. Na obecnym etapie strategicznym stosowano również zasadę przezorności. Przyjęte podejście opisano szczegółowo w metodyce. Na powołanej w uwadze str. 234 napisano: „Po zidentyfikowaniu wodozależnych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 przeanalizowano bardziej szczegółowo poszczególne typy przedsięwzięć i zweryfikowano potencjalne znaczące oddziaływanie na przedmiot i cel ochrony danego obszaru Natura 2000 poprzez przyrządy zaplanowanych prac. W wyniku tej oceny, stwierdzono, że najbardziej narażone na potencjalnie znacząco negatywne oddziaływanie są następujące siedliska wodozależne: (...)” Na stronie tej wymieniono siedliska wodozależne najbardziej narażone na potencjalnie znacząco negatywne oddziaływanie planowanych w danym Hot Spocie, czy regionie wodnym prac powodujących ingerencję w środowisko. Nie znaczy to, że są to wszystkie możliwe siedliska wodozależne. Celem było tutaj podanie informacji konkretnie odnoszących się do analizy określonych prawdopodobnych sytuacji ze strategicznego punktu widzenia. Na poziomie oceny oddziaływania na środowisko, przed wydaniem zgody na realizację przedsięwzięć, każda taka</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>"Budowla piętrząca stanowi istotną barierę na trasie wędrówki ryb, co ma szczególne znaczenie dla ryb dwuśrodowiskowych (jak: łoś, troć, certa, jesiotr)." - jakie jest to znaczenie? Co takie bariery powodują? Czy tylko te gatunki są zagrożone poprzez budowlę piętrzącą. Jaki gatunek jesiotra ma na myśli autor?</p> <p>Brak wzmianek o bezkręgowcach!!! Brak opisu wpływu na stan wód, na właściwości fizykochemiczne wód? Jak te zmiany mogą wpływać na faunę?</p> <p>Rozdział 1.3.2 powinien zostać znacząco rozbudowany, już zdecydowanie lepiej opisano wpływ na wody 1.3.3.</p> <p>1.3.7 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE:</p> <p>"Korzystne oddziaływanie w obrębie dolin rzecznych poniżej budowli piętrzącej, nastąpi głównie w odniesieniu do złóż wydobywanych metodą odkrywkową. W przeważającej części są to złoża surowców mineralnych." - Co ze złożami torfu i torfowiskami? Czemu nie uwzględniono wpływu budowy na ten element?</p> <p>2.3.2 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA BIORÓŻNORODNOŚĆ, FLORE I FAUNĘ</p> <p>Jaki wpływ będą miały suche zbiorniki na ichtiofaunę i malakofaunę skoro w następnym podrozdziale dot. wód, piszecie państwo o pogorszeniu stanu wód.</p> <p>"Zmiana sposobu użytkowania terenu w obrębie suchych zbiorników może mieć różny charakter. Najmniejsze negatywne oddziaływanie wynikałoby z zachowania dotychczasowego użytkowania, zwłaszcza utrzymanie roślinności łąkowej (bez użytkowania) lub łąkowej i ziołoroślowej (utrzymanie kośne)." - jak zatem mogą wpływać na takie użytkowanie nanoszone do czaszy zbiornika osady, mające często w składzie metale ciężkie. Czy użytkowanie kośne i pastwiskowe jest bezpieczne na takim terenie?</p> <p>Dodatkowo, co w przypadku gdy przy użytkowaniu kosnym gromadzona biomasa zostanie wymyta?</p> <p>TEKST WKLEJONY DWA RAZY:</p> <p>"Potencjalne oddziaływanie na klimat i powietrze</p> <p>Ze względu na okresowe i krótkotrwałe napelnianie zbiornika, nie</p>		<p>sytuacja będzie analizowana ze szczególnością odpowiednią do indywidualnej analizy poszczególnych inwestycji. Dodatkowo, należy zwrócić uwagę, że rozdział 6.3.3 odnosi się do sytuacji na poziomie całego dorzecza. Zbiera on wnioski z analiz przeprowadzonych dla poszczególnych regionów wodnych, zamieszczonych w załącznikach A do Prognozy (rozdziały 4.3, 5.2.1 oraz 5.3), co wskazywano zarówno w opisie metodyki Prognozy, jak i wielokrotnie w samym rozdziale 6.3.3.</p> <p>W przywołanych matrycach z rozdziału 6.4.2 przedstawiono wyniki analiz tylko dla tych działań planowanych w ramach PZRP, których wykonanie przewidziano w pierwszym okresie planistycznym. W przypadku, jeśli danego działania nie zaplanowano, to nie przewidywano jego wpływu na środowisko oznaczając je „-„. Definicje do charakterystyki oddziaływań i przyjęte założenia podano powyżej tabeli. Autorzy Prognozy nie przewidują, aby ingerencje w naturalne procesy mogły wpływać pozytywnie na poszczególne „przyrodnicze” cele ochrony środowiska (w tym „Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla wód” – stąd w zasadzie brak oddziaływań pozytywnych – poza drobnymi wyjątkami wyjaśnionymi pod tabelą. W przypadku przywołanej w uwadze melioracji rzeczywiście błędnie oznaczono, że oddziaływanie to nie wystąpi. Jednak na stronie powyżej tabeli (239) wskazano, że: „W przypadku przedsięwzięć o charakterze budowlanym przeprowadzono odrębną analizę na etapie budowy i eksploatacji przedsięwzięcia. Stwierdzono, że dla wszystkich typów przedsięwzięć występują na etapie realizacji (budowy) dwa rodzaje potencjalnych oddziaływań: (...). Tym samym błąd oznaczenia w tabeli nie miał znaczenia dla wyników oceny wykonanej w Prognozie.</p> <p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.</p> <p>W ramach oceny strategicznej ocenia się wpływ wszystkich działań i celów określonych w dokumencie strategicznym, a nie poszczególnych inwestycji z osobna. Dlatego też, analizy</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>przewiduje się oddziaływania suchych zbiorników na klimat, który z definicji dotyczy zjawisk długotrwałych.</p> <p>2.3.4 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT I POWIETRZE</p> <p>Ze względu na okresowe i krótkotrwałe napełnianie zbiornika, nie przewiduje się oddziaływania suchych zbiorników na klimat, który z definicji dotyczy zjawisk długotrwałych."</p> <p>3.3.2 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA BIORÓŻNORODNOŚĆ, FLORE I FAUNĘ</p> <p>"Zajęcie terenu przez nowe inwestycje mogą bezpośrednio zniszczyć siedliska stanowiące przedmiot zainteresowania UE, w tym również priorytetowe, w szczególności siedliska w profilu poprzecznym cieków, jak np:</p> <p>91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe;</p> <p>91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe;</p> <p>6430 - ziołorośla górskie i nadrzeczne;</p> <p>7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;</p> <p>6440 - łąki selernicowe;</p> <p>6510 - niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie;</p> <p>6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe;</p> <p>6120 - ciepłolubne - śródładowe murawy napiaskowe."</p> <p>Z tego co się orientuje siedliskiem priorytetowy z wyżej wymienionych są tylko dwa 91E0 oraz 6120 należało by to inaczej opisać bądź wyróżnić siedliska priorytetowe.</p> <p>Rozdział dotyczący wałów i polderów jest lepiej opisany pod względem bioróżnorodności, podobna strukturę z podziałem na oddziaływanie na rośliny i faunę powinny mieć inne rozdziały. W części dotyczącej wałów słabo opisano wpływ na ichtiofaunę opisy należałoby rozbudować.</p> <p>PODSUMOWANIE:</p> <p>Te podane powyżej błędy są tylko wierzchołkiem problemu. Moją podstawową uwagą do dokumentu jest masa błędów. Niespójności głównego dokumentu prognozy z załącznikami.</p> <p>Struktura dokumentu jest myląca i niejasna. Dokument nie wnosi, brak rzetelnej oceny wpływu realizacji założeń PZRP na bioróżnorodność. Rozdziały osiane w różny sposób chaotycznie,</p>		<p>dotyczą oddziaływań skumulowanych, jakie mogą wystąpić na danym obszarze. Poziom szczegółowości oceny strategicznej jest inny niż poziom analiz, jakie są wykonywane na potrzeby konkretnych inwestycji (ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko). Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.</p> <p>Należy również pamiętać o tym, że nie ma szczegółowej, jednorodnej informacji o siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków chronionych dla większości obszarów chronionych, a tylko dla niektórych w ramach opracowywania planu zadań ochronnych dokonywane są rozpoznania/weryfikacje. Brak jednolitej inwentaryzacji przyrodniczej powierzchni dorzecza powoduje, że nieuchronne jest posługiwanie się licznymi założeniami i uproszczeniami wskazanymi w Prognozie.</p> <p>W Prognozie przytoczono informacje wynikające z SDF-ów obszarów Natura 2000, gdyż jest to najbardziej powszechna i jednolita struktura danych o obszarach chronionych w ramach sieci Natura 2000, w skali całej Unii Europejskiej. Ponadto, należy mieć na uwadze, że dokumenty te (SDF) są aktualizowane o dane z Planów Zadań Ochronnych, jeśli takowe zostały przyjęte.</p> <p>W załączniku nr E.1 „Formy ochrony przyrody”, w tabeli nr 1 „Zestawienie obszarów ochrony siedliskowej Natura 2000, na obszarze oddziaływania PZRP” wskazano listę siedlisk, które są przedmiotem ochrony w ramach poszczególnych obszarów Natura 2000. W zakresie gatunków, będących przedmiotem ochrony wskazano tylko te, które mają znaczenie dla danego obszaru Natura 2000 (kolumna „Jakość i znaczenie”).</p> <p>W związku z przytoczonymi wyjaśnieniami, ewentualne drobne korekty informacji w odniesieniu do poszczególnych typów przedsięwzięć w Załączniku D.4. pozostają bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>powinny mieć podobną strukturę. Wnoszę o ujednoczenie opisów. Przy każdym analizowanym czynniku jak np.: wały, poldery, zbiorniki:</p> <p>struktura powinna składać się z wpływu na siedliska, faunę (ze szczególnym uwzględnieniem ichtiofauny, malakofany, organizmów wodnych i wodorazależnych), florę. W obecnym stanie dokument jest absolutnie nie do przyjęcia.</p> <p>Kolejnym ważnym elementem do poprawy dla wszystkich 3 dorzeczy jest załącznik zawierający informacje o obszarach chronionych. To jakaś kpina, skopiowanie w dodatku bezmyślne informacji z kart SDF. Co więcej pominięte i tu nie wiem czy z rozmysłem czy nie gatunki zwierząt i roślin z obszarów siedliskowych. Jeśli ocenę oddziaływania opieraliście państwo o te dane to gdzie są cele ochrony obszarów?!!! Cemu informacje skopiowano z kart SDF skoro część z nich jest nieaktualna? Nie wykorzystano zupełnie potencjału jaki daje przeprowadzony na potrzeby PZO Natura 2000 monitoring siedlisk i gatunków. Wnoszę o poprawienie tego załącznika i uzupełnienie o informacje takie jak cele ochrony obszarów, zagrożenia, gatunki roślin i zwierząt, najlepiej zaczerpnięte m.in [1]. z zatwierdzonych dokumentów PZO obszarów Natura 2000.</p>		
8.	31.07./ 01.08.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza Pregoly	Osoba fizyczna	<p>Uwagi do prognozy projektu PZRP na przykładzie obszaru dorzecza Wisły</p> <p>Zał. D4</p> <p>Poniższe uwagi proszę traktować jako uwagi do wszystkich załączników dotyczących charakterystyki typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji w prognozowanych dokumentach, gdyż we wszystkich znajdują się podobne niedopatrzania, braki oraz nieścisłości.</p> <p>Uwaga ogólna do opisu potencjalnego wpływu na środowisko w trakcie eksploatacji na bioróżnorodność. Autorzy prognozy podają bardzo mało konkretnych informacji dotyczących potencjalnego oddziaływania poszczególnych typów inwestycji. Wpływ należałoby rozbudować np.</p> <p>tak jak zostało to zrobione w przypadku oddziaływania wałów oraz polderów. Taka ilość informacji absolutnie nie wyczerpuje tematu nawet biorąc pod uwagę najbardziej typowe</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.</p> <p>Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.</p> <p>Ponadto struktura Załącznika D.4. została przyjęta w taki sposób, aby w jednym miejscu zebrane zostały informacje istotne z punktu widzenia przeprowadzenia oceny strategicznej oraz późniejszego wykorzystania jej wyników na etapie oceny oddziaływania na środowisko indywidualnych przedsięwzięć. Stąd pogrupowanie wszystkich rodzajów informacji w ramach poszczególnych typów przedsięwzięć. Takie ujęcie informacji w pewnych przypadkach może stwarzać wrażenie powtarzania</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>oddziaływania.</p> <p>Wiele niezrozumiałych i zawyłych opisów przytoczonych przez autorów wymaga przez czytelnika odniesienia do tekstu źródłowego w celu zrozumienia co autor miał na myśli. Niestety nie ma praktycznie żadnych przypisów zarówno w załączniku, jak i w dokumencie. Proszę poprzecć opis oddziaływań stosowną literaturą.</p> <p>Zasobami naturalnymi nie są wyłącznie złoża, z których jest prowadzona eksploatacja. Warto byłoby dokonać oceny również pod kątem wpływu na stan zachowania i jakość złóż, nie tylko pod kątem wpływu na ich wydobywanie.</p> <p>Środki i działania minimalizujące - Etap projektowania, Etap budowy/realizacji, Etap eksploatacji/funkcjonowania, Kompensacje, Procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, obszary Natura 2000 i cele środowiskowe wód - w każdym z tych rozdziałów jest niemal dokładnie słowo w słowo to samo, co tylko sztucznie nadaje objętość dokumentu. Może warto byłoby przebudować ten załącznik w sposób taki aby informacje o działaniach i ich podstawie prawnej znalazły się w jednym miejscu. Powinno to nadać większej przejrzystości załącznikowi oraz wyeliminuje liczne powtórzenia.</p> <p>Czytając rozdziały odnosi się wrażenie, że autorzy bardzo wybiórczo traktuje temat. Głównie w aspekcie oddziaływania na faunę oraz uwzględniania w ocenie oddziaływań pozytywnych. Takie podejście wydaje się sprzeczne ze sztuką. Wszystkie przytoczone typy inwestycji w głównej mierze wpływają na wody powierzchniowe oraz bioróżnorodność biologiczną. Natomiast w załączniku potraktowane są one bardzo ogólnikowo. Dotyczy to wszystkich absolutnie typów inwestycji, a nie jedynie tych do których dodatkowe uwagi zawarto poniżej.</p> <p>Rozdział 1.3.2</p> <p>Obecny opis jest wybiórczy i mało szczegółowy. Tak duże inwestycje jak sztuczne zbiorniki powinny być dokładnie przeanalizowane pod kątem potencjalnego oddziaływania.</p> <p>"Likwidacja okresowych zalewów przez zbiornik jest szczególnie niekorzystna dla zależnych od okresowych zalewów siedlisk ptaków oraz lasów łęgowych (91E0, 91F0) i łąk selemicowych (6440).", "Zmiany transportu rumowiska powodują zagrożenie dla</p>		<p>tych samych treści, zostały one jednak zweryfikowane i pogrupowane tak, aby w rozdziale poświęconym konkretnym typom przedsięwzięć znalazł się komplet informacji do wykorzystania zarówno podczas oceny strategicznej, jak i oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.</p> <p>Rozdział 1.3.2</p> <p>Rozdział wskazuje najbardziej istotne elementy związane z oddziaływaniem zbiorników wodnych na środowisko. Wskazane w uwadze przykłady były rozważane, jednak nie uznane za istotne na tym poziomie oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>Pozostają bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Rozdział 1.3.6.</p> <p>Zgodnie z przedstawioną metodyką Prognozy, walory rekreacyjne zostały ujęte jako jeden z komponentów oceny wpływu na krajobraz.</p> <p>Rozdział 1.4.1.</p> <p>Informacje w tym rozdziale to materiał ekspercki z wykorzystaniem zarówno doświadczeń poszczególnych ekspertów, jak i literatury przedmiotu. Materiały źródłowe zostały podane w dokumencie głównym Prognozy (Rozdział 10).</p> <p>Rozdział 2.3.2</p> <p>Ogólny opis oddziaływań nie znaczy, że nie zostały one wzięte pod uwagę w ocenie oddziaływania. Ocena na poziomie strategicznym wymaga przyjęcia pewnych założeń i uproszczeń. Ewentualne doszczegółowienie informacji we wskazanym zakresie pozostaje bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Rozdział 2.3.3</p> <p>Rozdział dotyczy potencjalnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne, oprócz tego, omyłkowo znalazła się tam informacja o wpływie na klimat i powietrze. Jest to błąd edycyjny.</p> <p>Rozdział 2.3.7.</p> <p>Wskazany przykład to literówka bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>siedlisk od niego zależnych, czyli kamieńców nadrzecznych 3220, 3230, 3240, oraz mulistych brzegów rzek 3270, a także łach stanowiących siedliska ptaków". Autorzy ograniczają się do wymienienia oddziaływań nie uwzględniając ich skutków. Stwierdzenie, że coś będzie negatywnie oddziaływać nie wydaje się wystarczającym wytłumaczeniem zagadnienia.</p> <p>W fazie eksploatacji sztuczny zbiornik wodny będzie powodował zmianę poziomu wód gruntowych, co ma istotne znaczenie dla siedlisk chronionych, a co nie zostało uwzględnione w analizie. Brak również oceny wpływu zmiany stosunków wodnych w tym zmiany reżimu, natlenienia, temperatury wywołanych eksploatacją zbiornika sztucznego na gatunki zależne od wód. Absolutnie niedopuszczalne wydaje się pomijanie tak istotnych z punktu przyrodniczego oddziaływań.</p> <p>Zasadne wydaje się również rozwinięcie wpływu inwestycji na gatunki zwierząt na które powstały zbiornik wodny może mieć wpływ. Powinno zostać opisane zarówno potencjalne negatywne oddziaływanie, które w przedmiotowym dokumencie zostało okrojone do dosłownie dwóch zdań, co z uwagi na typ inwestycji, i zmiany jakie powoduje w środowisku jest dużym błędem merytorycznym. Całkowicie natomiast pominięto mogące mieć miejsce oddziaływanie pozytywne, na gatunki zwierząt zależne od wód, które nie ograniczają się do gatunków występujących w ciekach, ale również należą do nich gatunki ptaków i ssaków zamieszkujących zbiorniki i ich bezpośrednie okolice.</p> <p>Dodatkowo zbiornik może mieć również pewne pozytywne aspekty na jakość wód, jak np. zwiększenie natlenienia cieków poniżej zapory.</p> <p>Brak uwzględnienia wszystkich potencjalnych oddziaływań wydaje się niedopuszczalnym błędem.</p> <p>1.3.6 "Zbiornik retencyjny w czasie eksploatacji może potencjalnie zwiększyć atrakcyjność rekreacyjną obszaru poprzez wykorzystanie go jako miejsce do aktywnego wypoczynku związanego nie tylko z żegluga, kąpieliskami, wędkarstwem, ale także miejscem docelowym wycieczek pieszych, konnych, czy rowerowych."- to nie jest wpływ na krajobraz</p> <p>1.4.1 Przedstawiony zostaje katalog zasad związany z minimalizacją wpływu zbiorników wodnych. Przydałoby się podać literaturę dotyczącą zagadnienia.</p>		<p>Rozdział 2.4.1 Informacje w tym rozdziale to materiał ekspercki z wykorzystaniem zarówno doświadczeń poszczególnych ekspertów, jak i literatury przedmiotu. Materiały źródłowe zostały podane w dokumencie głównym Prognozy (Rozdział 10).</p> <p>Rozdział 3.3.3 Wskazany przykład to literówka bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Rozdział 4.2. W rozdziale jest mowa o bulwarach i murach oporowych. Wskazany przykład to błąd edycyjny bez znaczenia dla końcowych wniosków Prognozy.</p> <p>Bulwary i mury oporowe zostały ujęte w jeden typ przedsięwzięcia ze względu na podobne cechy tych obiektów oraz ich realizację głównie w obszarach zurbanizowanych w miejscach istniejącej już presji na doliny rzeczne. Ewentualne uszczegółowienia pozostają bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Informacje w tym rozdziale to materiał ekspercki z wykorzystaniem zarówno doświadczeń poszczególnych ekspertów, jak i literatury przedmiotu. Materiały źródłowe zostały podane w dokumencie głównym Prognozy (Rozdział 10).</p> <p>Rozdział 5.3.2 Rozdział zawiera opis potencjalnych oddziaływań na bioróżnorodność. Jest tam również informacja o wpływie na faunę powiązaną z wymienionymi wyżej siedliskami. Ewentualne uszczegółowienia pozostają bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Informacje w tym rozdziale to materiał ekspercki z wykorzystaniem zarówno doświadczeń poszczególnych ekspertów, jak i literatury przedmiotu. Wskazana w uwadze pozycja stanowiła jeden z wielu materiałów źródłowych, które zostały podane w dokumencie głównym Prognozy (Rozdział 10).</p> <p>Rozdział 5.3.3. Stabilizacja koryta oczywiście wpływa na elementy biologiczne</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>2.3.2 Bardzo lakoniczny opis. Co z wpływem na florę i faunę związanym ze zmienną częstotliwością wylewów rzeki, zmianą stosunków wodnych terenów przyległych w czasie napełnienia zbiornika, wielkości terenów zalewowych itp.</p> <p>Bardzo istotnym elementem wpływającym na biologię cieku jest przerwanie ciągłości morfologicznej rzeki, co może nastąpić w wyniku budowy zapory. Pomimo tego, że oddziaływanie to jest niezmiernie istotne to zostało pominięte w prognozie. Moim zdaniem braki te należy bezwzględnie uzupełnić.</p> <p>2.3.3 W rozdziale znalazł się wpływ na klimat i powietrze</p> <p>2.3.7. Popiętrzenie poprawić na podpiętrzenie</p> <p>2.4.1 Przedstawiony zostaje katalog zasad związany z minimalizacją wpływu zbiorników wodnych. Przydałoby się podać literaturę dotyczącą zagadnienia.</p> <p>3.3.3 w określonych sytuacjach- poprawić</p> <p>4 Proszę doprecyzowywać opisując oddziaływanie, że mowa jest o murach oporowych, gdyż powoduje to niejasności.</p> <p>4.2 "W trakcie budowy wałów przeciwpowodziowych i polderów należy liczyć się z wystąpieniem następujących potencjalnych oddziaływań na środowisko:"- należy poprawić na mury oporowe i bulwary</p> <p>W opisie bulwarów widnieje zapis "Stanowią formę odcinającą środowisko wodne od lądowego." W opisie murów oporowych nie ma ani słowa o odgradzaniu środowisk. Natomiast w oddziaływaniu piszą państwo "Szczególnie negatywna jest budowa murów, ale również budowa bulwarów stanowi odcięcie dla migracji gatunków wodno-lądowych, "- to daje pewne nieścisłości w kwestii tego czy szczególnie negatywnie wpływają w końcu mury, czy bulwary.</p> <p>4.3.3 Warto jednak oddzielić opis wpływu murów oporowych od bulwarów.</p> <p>Wpływ bulwarów jest opisywany pod kątem wpływu na środowisko obwałowań, natomiast budowa mury oporowego nie jest związana z koniecznością budowy obwałowań. Wykonana przez autora prognozy ocena potencjalnego wpływu w znacznej części odnosi się do terenów międzywałami, bądź zawalami, co nie do końca jednak odnosi się do wpływu murów oporowych. Proponuję skupić się na wpływie umocnień brzegowych zamiast</p>		<p>wód, co zostało wskazane w rozdziale. Ewentualne uszczegółowienia pozostają bez wpływu na wnioski końcowe Prognozy.</p> <p>Rozdział 5.3.6</p> <p>Walory rekreacyjne zostały ujęte, zgodnie z metodyką przedstawioną w Prognozie, jako jeden z elementów oceny oddziaływania na krajobraz.</p> <p>Rozdział 6.3.2 i 6.3.3</p> <p>Wskazane w uwadze elementy mogą oczywiście wystąpić. Ewentualne uszczegółowienia opisów potencjalnych oddziaływań w Załączniku D.4. pozostają bez wpływu na wnioski końcowe Prognozy.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>obwałowaniu, gdyż ono zostało opisane we wcześniejszym rozdziale.</p> <p>Brak informacji na temat mogących zachodzić negatywnych zmian."</p> <p>Również realizacja murów oporowych zmienia morfologię cieku wpływając niekorzystnie na stan wód."- to trochę zbyt mało mówiący opis oddziaływania. Należy uwzględnić wpływ inwestycji na wskaźniki oceny biologicznej.</p> <p>4.3.6 Należy chyba przeredagować cały rozdział. Opis jest absolutnie niezrozumiały i nieczytelny. Proszę podać literaturę z której korzystano.</p> <p>5.3.2 Czytając rozdział odnosi się wrażenie że autorzy prognozy zapominają o czym jest rozdział. Ani słowem nie jest wspomniane na temat wpływu na jakąkolwiek faunę. W punku widzenia przyrodniczego niedopuszczalne jest całkowite pominięcie w opisie oddziaływania gatunków zwierząt!!! Patrząc na opis oddziaływania na siedliska można wysnuć wnioski iż autorzy są w posiadaniu opracowania Natura 2000 a gospodarka wodna, tak więc polecam zajrzeć do Tabeli 2 gdzie są wymienione gatunki zwierząt wodnych i mokradłowych. W zasadzie polecam lekturę całego opracowania w celu rozszerzenia opisów oddziaływania na faunę.</p> <p>5.3.3 Zupełnie pominięto wpływ na elementy biologiczne oceny wód. Powoduje to, że ocena oddziaływania jest niepełna i zafalszowana. Chyba, że autorzy uważają, że stabilizacja koryta w żaden sposób nie wpływa na elementy biologiczne cieku. Jeśli tak to może warto byłoby również takie podejście wyjaśnić.</p> <p>5.3.6 "Wybudowane ostróg może zwiększyć atrakcyjność miejsca dla spacerowiczów i wędkarzy." Taki zapis chyba bardziej pasuje do wpływu na ludzi niż na krajobraz.</p> <p>6.3.2 i 6.3.3 Poprawa przepustowości koryta, może również powodować poprawę warunków przepływu, co może pozytywnie wpływać na faunę cieku, również ichtiofaunę stanowiącą el. oceny biologicznej w jakości wód. Usuwanie śmieci oraz zamuleń może mieć wpływ na poprawę jakości wód, co zostało całkowicie pominięte w ocenie.</p>		
9.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza	Ministerstwo Infrastruktury	Ponadto istnieją duże rozbieżności w ujęciu potencjalnego oddziaływania w odniesieniu do analizowanych celów ochrony	Wyjaśnienie treści Prognozy	Program ochrony brzegów morskich „obejmuje swoim zakresem przedsięwzięcia mające na celu zabezpieczenie

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne																																				
		Odry RW Dolnej Odry i rzek Przymorza Zachodniego i Obszar dorzecza Wisły RW Dolnej Wisły	i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeń- stwa Żeglugi	<p>środowiska.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Zlewnia planistyczna</th> <th>Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi</th> <th>Ochrona bioróżnorodności</th> <th>Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód</th> <th>Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne</th> <th>Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb</th> <th>Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych</th> <th>Ochrona dziedzictwa kulturowego</th> <th>Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zalew Szczeciński</td> <td>++</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>++</td> </tr> <tr> <td>Brzeg Morski (Odra)</td> <td>++</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>++</td> </tr> <tr> <td>Rzek Przymorza / Zalewu Wiślanego i Zatok (wody morskie)</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>0</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> </tbody> </table> <p>Podejście takie nie zostało wyjaśnione w Prognozie. Prosimy o przedstawienie uzasadnienia dla takiego zróżnicowania.</p>	Zlewnia planistyczna	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Ochrona bioróżnorodności	Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód	Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb	Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych	Ochrona dziedzictwa kulturowego	Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości	Zalew Szczeciński	++	0	0	0	0	0	0	++	Brzeg Morski (Odra)	++	-	-	0	0	0	0	++	Rzek Przymorza / Zalewu Wiślanego i Zatok (wody morskie)	+	-	-	0	-	+	+	+		<p>brzegów morskich przed zjawiskiem erozji”.[...] W ramach Programu podejmuje się również zadania dotyczące budowy, rozbudowy i utrzymywania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, w tym usuwania uszkodzeń w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego brzegów morskich – co ma przełożenie na program inwestycyjny będący częścią Programu, przy czym żadne z zadań nie odnosi się explicite do ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>W ramach Prognozy dokonuje się badania zgodności z innymi dokumentami strategicznymi w zakresie celów i kierunków działań. Zabezpieczenie brzegów przed zjawiskiem erozji nie jest więc sprzeczne z celami PZRP. Jednak w ujęciu strategicznym nie stanowi uwarunkowań dla jego celów i kierunków działań.</p> <p>W ramach opracowywanego PZRP na najbliższy okres wskazano tylko kilka wybranych działań dotyczących ochrony brzegu morskiego przed powodzią ze strony morza i te działania były przedmiotem analizy eksperckiej na potrzeby SOOS. Autorzy Prognozy, zgodnie z podejściem metodycznym opisanym w Prognozie, analizowali zestaw działań przewidzianych w PZRP, w odniesieniu do całej zlewni planistycznej jaką jest ZP Rzek Przymorza / Zalewu Wiślanego i Zatok (wody morskie). Ocena końcowa przedstawiona w tabeli 9.1.1 na str. 303 Prognozy jest wynikiem ocen cząstkowych odnoszących się do poszczególnych działań, a więc obejmuje aspekt potencjalnej kumulacji oddziaływań wynikających z realizacji wszystkich działań przewidzianych w tej zlewni planistycznej. Autorzy Prognozy stosowali zasadę przezorności tj. rozważany był możliwie najbardziej negatywny scenariusz realizacji działań, co nie oznacza, że w przypadku inwestycji realizowanych przy brzegu morskim, oddziaływania wystąpią z taką siłą. Zależy to bowiem od konkretnych rozwiązań inwestycyjnych, a w szczególności zastosowania środków minimalizujących, które zostały opisane w Załączniku D.4 Prognozy. Ocena końcowa „nieznacznie negatywny” („— „) oznacza zgodnie z legendą „Wdrożenie PZRP niesie za sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe przeważające ewentualne pozytywne w tym zakresie, ogranicza możliwość realizacji celu. Możliwa minimalizacja wpływu, ale poza środkami standardowymi dla danego typu przedsięwzięcia,</p>
Zlewnia planistyczna	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Ochrona bioróżnorodności	Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód	Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb	Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych	Ochrona dziedzictwa kulturowego	Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości																																		
Zalew Szczeciński	++	0	0	0	0	0	0	++																																		
Brzeg Morski (Odra)	++	-	-	0	0	0	0	++																																		
Rzek Przymorza / Zalewu Wiślanego i Zatok (wody morskie)	+	-	-	0	-	+	+	+																																		

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne																																														
				<p>Biorąc pod uwagę aktualne wpisane w karty działań oddziaływania przedstawiają się następująco:</p> <p>Nr tabeli</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Nr działania</th> <th rowspan="2">Działanie (tylko działania techniczne, zabiegi biotechniczne)</th> <th colspan="4">Wpływ na realizację celów Dyrktywowy Powodźniowe</th> <th colspan="2">Wpływ na środowisko i cele środowisko we z art. 4 RDW</th> </tr> <tr> <th>zdrowie i życie ludzi</th> <th>dziedzictwo kulturowe</th> <th>Środowisko</th> <th>Działalność gospodarcza</th> <th></th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>56</td> <td>Prowadzenie zabiegów ochrony biotechniczne j</td> <td>NIE</td> <td>NIE</td> <td>TAK</td> <td>TAK</td> <td>++</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>57</td> <td>Odtwarzanie odcinków wydm zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych</td> <td>TAK</td> <td>NIE</td> <td>TAK</td> <td>TAK</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>58</td> <td>Budowa lub przebudowa konstrukcji hydrotechnicznych ochrony brzegu zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych</td> <td>TAK</td> <td>TAK</td> <td>TAK</td> <td>TAK</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>59</td> <td>Odtwarzanie plaż zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych w celu zapewnienia ochrony brzegu morskiego.</td> <td>TAK</td> <td>NIE</td> <td>TAK</td> <td>TAK</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Nr działania	Działanie (tylko działania techniczne, zabiegi biotechniczne)	Wpływ na realizację celów Dyrktywowy Powodźniowe				Wpływ na środowisko i cele środowisko we z art. 4 RDW		zdrowie i życie ludzi	dziedzictwo kulturowe	Środowisko	Działalność gospodarcza			56	Prowadzenie zabiegów ochrony biotechniczne j	NIE	NIE	TAK	TAK	++	0	57	Odtwarzanie odcinków wydm zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych	TAK	NIE	TAK	TAK	0	0	58	Budowa lub przebudowa konstrukcji hydrotechnicznych ochrony brzegu zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych	TAK	TAK	TAK	TAK	0	0	59	Odtwarzanie plaż zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych w celu zapewnienia ochrony brzegu morskiego.	TAK	NIE	TAK	TAK	0	0		<p><i>należy wskazać indywidualne środki minimalizujące</i>?. Zgodnie z tym kluczem, należy rozumieć, że ocena „nieznacznie negatywny” w odniesieniu do celu strategicznego jakim jest ochrona bioróżnorodności oraz wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód, wskazuje, że wdrożenie działań zaproponowanych w zlewni Rzek Przymorza/Zalewu Wiślanego i Zatok może mieć wpływ neutralny na osiągnięcie ww. dwóch celów strategicznych ochrony środowiska, gdy zastosowane będą indywidualne środki minimalizujące.</p> <p>Wyniki analiz, z których wnioski zostały przedstawione w Prognozie, w niczym nie uchybiają wnioskowi z prowadzonych w innym zakresie (zarówno pod względem metodycznym jak i przedmiotowym) soos dla Programu ochrony brzegów morskich.</p>
Nr działania	Działanie (tylko działania techniczne, zabiegi biotechniczne)	Wpływ na realizację celów Dyrktywowy Powodźniowe					Wpływ na środowisko i cele środowisko we z art. 4 RDW																																													
		zdrowie i życie ludzi	dziedzictwo kulturowe	Środowisko	Działalność gospodarcza																																															
56	Prowadzenie zabiegów ochrony biotechniczne j	NIE	NIE	TAK	TAK	++	0																																													
57	Odtwarzanie odcinków wydm zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych	TAK	NIE	TAK	TAK	0	0																																													
58	Budowa lub przebudowa konstrukcji hydrotechnicznych ochrony brzegu zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych	TAK	TAK	TAK	TAK	0	0																																													
59	Odtwarzanie plaż zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych w celu zapewnienia ochrony brzegu morskiego.	TAK	NIE	TAK	TAK	0	0																																													

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Skladający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne								
				<table border="1" data-bbox="719 400 1256 539"> <tr> <td data-bbox="719 400 770 539">62</td> <td data-bbox="770 400 875 539">Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza</td> <td data-bbox="875 400 931 539">TAK</td> <td data-bbox="931 400 987 539">TAK</td> <td data-bbox="987 400 1043 539">TAK</td> <td data-bbox="1043 400 1099 539">TAK</td> <td data-bbox="1099 400 1155 539">-/0/+</td> <td data-bbox="1155 400 1256 539">-/0/+</td> </tr> </table> <p data-bbox="719 549 1290 767">Karta zadań dla ochrony brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza wskazuje, że wpływ na JCW może być zarówno dodatni negatywny jak i neutralny. Na podstawie przeprowadzonej analizy i dotychczasowych ocen oddziaływania na środowisko dla inwestycji z zakresu ochrony brzegów morskich, wyników prowadzonego monitoringu stanu wód nie stwierdzono, aby realizacja zadań ochronnych zagrażała utrzymaniu lub pogorszeniu wód oraz biologicznych struktur w środowisku wodnym.</p> <p data-bbox="719 777 1290 874">Obecnie trwają prace nad nowelizacją ustawy wprowadzającej Program ochrony brzegów morskich. Wykonana została również strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej zmiany.</p> <p data-bbox="719 884 1290 927">Postanowienia Prognozy oddziaływania na środowisko dla Programu wskazała, że:</p> <p data-bbox="719 936 1290 1129">Zadania Programu nie wpłyną na stan elementów fizykochemicznych i biologicznych jakości wód. Nie są źródłem emisji do wód substancji priorytetowych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska morskiego. W odniesieniu do elementów hydromorfologicznych, to topografia i batymetria dna bez względu na realizację budowli ochrony brzegów podlega znaczącej dynamice w wyniku zachodzących procesów morfo-lito i hydrodynamicznych.</p> <p data-bbox="719 1139 1290 1378">Zmiana jakości wód i stanu ekosystemów odnosi się jedynie do możliwej lokalnej i chwilowej zmiany parametrów wody w wyniku resuspensji materiału osadowego (wzrost mętności, spadek przezroczystości, zmiana warunków tlenowych), ograniczonej do okresu wykonywania prac czerpalno-refulacyjnych. Prace czerpalne jak i prace związane z odkładem urobku w strefie brzegowej oddziałują na środowisko wodne w momencie ich wykonywania, przy czym stopień ich oddziaływania zależy od jakości osadów przeznaczonych do wyczerpania oraz czasu prowadzenia prac. Chwilowe i lokalne</p>	62	Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza	TAK	TAK	TAK	TAK	-/0/+	-/0/+		
62	Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza	TAK	TAK	TAK	TAK	-/0/+	-/0/+							

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>oddziaływanie na wody morskie dotyczyć może również fazy budowy falochronów brzegowych i progów podwodnych, które z założenia zlokalizowane są w strefie przybrzeżnej, osłabiając energię nabiegających fal i ograniczając odpływ materiału osadowego w stronę morza.</p> <p>Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że budowle ochrony brzegów nie stanowią zagrożenia dla wskaźników określających dobry stan środowiska wód morskich. Zastosowanie do budowy materiałów naturalnych (kamień, piasek) oraz materiałów posiadających atesty techniczne wykluczy ich negatywne oddziaływanie na wody morskie.</p> <p>Ponadto odpowiednie zagospodarowanie terenu, na którym będą realizowane zadania przewidziane Programem, prawidłowe zagospodarowanie powstających odpadów oraz zastosowanie najlepszej dostępnej techniki</p> <p>(BAT) pozwoli na osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony wód, zarówno powierzchniowych jak i podziemnych.</p> <p>Specyfiką środowiska wód przybrzeżnych i przejściowych jest podleganie presji wynikającej zarówno z gospodarczej działalności prowadzonej na lądzie, jak i na morzu. Te części wód są odbiornikami zanieczyszczeń z dużego obszaru lądu i ich stan jest bezpośrednio zależny od stanu części wód śródlądowych, zanieczyszczeń wprowadzanych z wodami rzek wpływających do Bałtyku, jak i od ograniczenia presji w głębi lądu. Aż 97 % zanieczyszczeń wprowadzanych do Bałtyku powstaje na lądzie, pozostałe 3% wynika z działalności prowadzonej na morzu (m.in. porty, żegluga, wydobywanie surowców i minerałów) (Diagnoza aktualnego stanu... 2010).</p> <p>Tym samym można stwierdzić, że zadania ochrony brzegów morskich oraz zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Brzegów Morskich nie ingeruje w zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej UE oraz nie wpływa na osiągnięcie celów środowiskowych dla wód, określonych tą dyrektywą.</p> <p>W załączeniu przekazuję również Prognozę oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony brzegów morskich.</p> <p>Tym samym należy wskazać, że nie można zakładać, że działania z zakresu ochrony brzegów morskich mogą tylko i wyłącznie negatywnie wpływać na JCW.</p>		

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwa gę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>W związku z tym proponujemy wskazać, na obecnym etapie nie jest możliwa taka ocena i przedmiotowe przedsięwzięcia mogą oddziaływać pozytywnie, negatywnie oraz neutralnie na JCW.</p> <p>Brak jest również uzasadnienia do stwierdzenia, że ochrona brzegów morskich będzie miała negatywny wpływ na JCW. Autorzy Prognozy dla PZRP nie przedstawili wiarygodnych danych i źródeł, na których oparli swoje stwierdzenia.</p>		

Tabela 1.2 Uwagi zgłoszone do obszaru dorzecza Odry

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
1.	17.06.2015 r.	Obszar dorzecza Odry, RW Warty	WFOŚiGW w Poznaniu	Na terenie województwa wielkopolskiego istniało co najmniej kilkanaście mogilników z przeterminowanymi środkami ochrony roślin. Samo ich istnienie stanowi „bombę ekologiczną z opóźnionym zapłonem”, a w sytuacji zagrożenia powodziowego, moim zdaniem, stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi. W latach około 2006-2008 część z nich została zlikwidowana. Trudno mi jednak powiedzieć, jaka była to część. Informacje na ten temat uzyskacie Państwo w UMWW.	Treść uwagi została uwzględniona w Prognozie	W dokumencie Prognozy zwraca się uwagę na problem mogilników (przypis nr 27 na str. 92 Prognozy). Przyjęty w 2006 roku Krajowy Plan Gospodarki Odpadami zakładał likwidację wszystkich mogilników z przeterminowanymi środkami ochrony roślin do 2010 r. Według raportu NIK do 30.06.2011 r. zlikwidowano 211 mogilników (do likwidacji pozostało 31, z których 12 znajdowało się w procesie likwidacji). W następnych latach prace likwidacyjne prowadzono na pojedynczych obiektach, m.in. w województwach: zachodniopomorskim, łódzkim, dolnośląskim i opolskim. Pracom likwidacyjnym towarzyszyły działania mające na celu rekultywację gruntów zanieczyszczonych pozostałościami po magazynowanych substancjach. Zgodnie z informacjami uzyskanymi w Wielkopolskim Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu, w ramach „Programu likwidacji mogilników na terenie województwa wielkopolskiego” w latach 2002-2010 zostało zlikwidowanych wszystkich 27 zinwentaryzowanych mogilników.
2.	17.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku	Konieczność rozszerzenia map zagrożenia powodziowego (i dalszych dokumentów) o obszary polderowe pominięte, np. polder, Modła Powiat słupski – problemy z planowaniem przestrzennym i ekspansją obszarem zabudowy na polderze oraz problem z realizacją przebudowy obiektów infrastruktury przecipowodziowej (wały, stacje pomp) uwzględnionych na dziś jedynie w Masterplanie. Wskazuje się na uzupełnienie dokumentów jw.	Wyjaśnienie treści PZRP	Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP), zgodnie z art. 6 Dyrektywy Powodziowej, sporządzone zostały dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP), wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP). Analiza WORP została opracowana przy wykorzystaniu istniejących i dostępnych materiałów. Analiza WORP nie wykazała obszarów wokół jeziora Modła jako obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe, w konsekwencji nie opracowano dla tych obszarów map zagrożenia i ryzyka powodziowego. W związku z tym w ramach PZRP nie była możliwa analiza wpływu powyższych inwestycji na ograniczenie ryzyka powodziowego. W ramach aktualizacji PZRP, MZP i MRP w kolejnym cyklu planistycznym, analizą zostaną objęte dodatkowe obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.
3.	21.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry	Polski Klub Ekologiczny	1. Zaplanowanie w znikomym zakresie, w odniesieniu do skali planowanych inwestycji, działań dotyczących	Wyjaśnienie treści PZRP	Ad 1 W dokumencie PZRP w pierwszej kolejności

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
			Zarząd Główny	<p>renaturyzacji rzek np. utrzymywania/odtworzenia meandrów, prowadzenia bagiennego rolnictwa, itp.</p> <p>2. Całość PZRP jest opracowana na powódź 100-letniej – 1%, a doświadczenia powodzi z 2010 r. wskazują, że największe zniszczenia były wynikiem przerwania wałów, które poczyniła woda wyższa niż 100-letnia. W planach powinien być ujęty zasięg powodzi 500-letniej.</p> <p>3. W PZRP nie uwzględniono retencji miejskiej, która jest silnie związana z planowaniem przestrzennym i „rozlewaniem się miast”, co wraz z towarzyszącą infrastrukturą powoduje zwiększenie izolacji zlewni – zwiększenie spływu z powierzchni utwardzonych (dachy, drogi, parkingi itd.) i zmniejszeniem zasilania wód podziemnych.</p>		<p>poszukiwano metod najmniej inwazyjnych dla środowiska – nietechnicznych, polegających na m.in. możliwościach zwiększania retencji na różnych obszarach. Należy mieć na uwadze, że możliwości te w zależności od specyfiki poszczególnych regionów wodnych są różne. Na terenach dorzecza Odry w regionach wodnych Środkowej Odry i Warty, wytypowano szereg obszarów (57 lokalizacji), dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja w celu odtworzenia retencji dolin rzek). Odsunięcie bądź likwidacja wałów na danym odcinku rzeki skutkuje poszerzeniem międzywała rzeki oraz powstaniem obszaru, który będzie zalewany podczas wezbrań. Pozwala to na lokalne obniżenie zwierciadeł wód powodziowych, co może mieć istotne znaczenie na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, szczególnie w pobliskich miejscowościach. W celu dokładniejszego oszacowania oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest przeprowadzenie pogłębionych studiów i modelowania hydraulicznego, na etapie prac projektowych. Na podstawie tej wstępnej analizy, w ramach pierwszego cyklu planistycznego, zaproponowano wykonanie szczegółowej weryfikacji możliwości wdrożenia działań dotyczących odtwarzania retencji dolin rzek. Do realizacji w obszarze dorzecza Odry przewidziano m.in. następujące działania:</p> <p>W RW Środkowej Odry wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym; - szczegółowej analizy efektywności i możliwości rozstawu wałów w regionie wodnym dla ok. 25 lokalizacji. <p>W RW Warty wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programu renaturyzacji doliny Noteci na odcinku od ujścia rzeki Łobzonka do ujścia rzeki Drawy na długości ok. 120 km oraz - programu renaturyzacji Doliny Konińsko-Pyzderskiej

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
						<p>wzdłuż rzeki Warty na długości ok. 50 km</p> <p>Ponadto zwracamy uwagę, iż działania związane z małą retencją służą lokalnie, przede wszystkim rolnictwu w okresach suszy. Ich znaczenie dla ochrony przed powodzią jest znacznie mniejsze i jedynie o lokalnym zasięgu (nie są to obiekty posiadające rezerwę powodziową). Co nie zmienia faktu, iż w okresach niedoboru wody, są to działania niezwykle istotne.</p> <p>Ad 2</p> <p>W PZRP realizowane są 3 główne cele zarządzania ryzykiem powodziowym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie wzrostu ryzyka powodziowego, 2. Minimalizacja istniejącego ryzyka 3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym. <p>Identyfikacja potrzeb realizacji powyższych celów uzależniona została od zintegrowanego rozkładu ryzyka i średniorocznych strat powodziowych (AAD) wyznaczonych dla przepływów o prawdopodobieństwie $p=10\%$, 1% i $0,2\%$ (odpowiednio dla wody 10-cioletniej, 100 i 500 letniej powodzi). W I cyklu planistycznym w PZRP wyodrębniono obszary o najwyższym poziomie ryzyka powodziowego (tzw. HOT SPOTy), dla których wskazano działania nietechniczne i techniczne. Działania te zostały pogrupowane w warianty planistyczne, dla których przeprowadzono analizę wielokryterialną w celu wyłonienia najefektywniejszego działania redukującego poziom ryzyka. Na etapie wariantów planistycznych rozpatrywano też zasadność i możliwość stosowania zabezpieczeń na wodę 1% lub $0,2\%$. W celu potwierdzenia efektywności wybranych działań w ramach obszarów problemowych (hot spotach) i wyznaczenia redukcji średniorocznych strat (AAD) przeprowadzono analizę kosztów i korzyści (CBA) dla całego regionu wodnego a następnie dla dorzecza. Analiza ta prowadzona była w oparciu o wyniki modelowania hydraulicznego dla trzech prawdopodobieństw tj. $p=10\%$, 1% i $0,2\%$, stąd efektywność proponowanych działań uwzględnia nie</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
						<p>tylko działania na wodę 1% ale również na wodę p=0,2% i p=10%.</p> <p>W PZRP rekomenduje się również do wdrożenia instrumenty prawne, ekonomiczne, finansowe oraz edukacyjne, których zadaniem jest głównie ograniczenie wzrostu ryzyka powodziowego i poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym tj. celu 1 i 3. Stąd też nie można się zgodzić, że PZRP dotyczy tylko wód 100-letnich, gdyż wspomniane działania dotyczą wszystkich trzech scenariuszy powodziowych wyznaczonych na mapach zagrożenia i ryzyka powodziowego.</p> <p>Wspomniane przerwania wałów w 2010 roku spowodowane głównie były złym stanem technicznym korpusów wałów a, nie wynikiem przelania się wód przez koronę wałów.</p> <p>Szkody powodziowe odpowiadające prawdopodobieństwu wystąpienia powodzi 0,2% są ujęte w kwocie średniorocznych strat powodziowych (ang. AAD Annual Average Damage) i stanowią istotny element uzasadnienia zasadności rekomendowanych działań w ramach analizy kosztów i korzyści społecznych (ang. CBA Cost Benefit Analysis). Uniknięte średnioroczne straty powodziowe muszą przewyższać koszty inwestycyjne i eksploatacyjne wdrożenia rekomendowanych działań, aby można było uznać te działania za efektywne ekonomicznie.</p> <p>Ad 3 PZRP jest dokumentem strategicznym, w którym nie jest możliwe wskazywanie konkretnych zadań z zakresu zmniejszenia spływu wód z terenów utwardzonych w miastach. Natomiast konieczność realizacji takich zadań potwierdzono poprzez rekomendowane działania nietechniczne wspierające: są to działania, które planowane będą na poziomie zlewni bez odniesienia do określonych przestrzennie obszarów problemowych (np.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
						<p>zwiększanie retencji na terenach leśnych, rolniczych, zurbanizowanych). Efektywność działań nietechnicznych wspierających stanowi przedmiot „Analizy skuteczności redukcji ryzyka powodziowego” podjętej w ramach prac na PZRP.</p> <p>Dodatkowo w zakresie działań dotyczących ochrony /zwiększenia retencji na obszarach zurbanizowanych w pierwszym cyklu planistycznym tj. w latach 2016-2021 zaproponowano do realizacji następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W RW Górnej Odry - Opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji obszarów zurbanizowanych - 3 działania - indywidualnie dla miast: Gliwice, Zabrze, Kędzierzyn – Koźle; • W RW Środkowej Odry Opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji obszarów zurbanizowanych - 11 działań - indywidualnie dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców: Wrocław, Zielona Góra, Legnica, Wałbrzych, Leszno, Głogów, Lubin, Świdnica, Tarnowskie Góry, Jelenia Góra, Opole. • W RW Górnej Warty - Opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji obszarów zurbanizowanych - 13 działań - indywidualnie dla miasta powyżej 50 tys. mieszkańców: Poznań, Częstochowa, Gorzów Wielkopolski, Kalisz, Ostrów Wielkopolski, Konin, Piła, Zawiercie, Łódź, Gniezno, Inowrocław, Bełchatów, Pabianice, • W RW Dolnej Odry i przymorza Zachodniego - Opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji obszarów zurbanizowanych - 9 działań -indywidualnie dla miasta powyżej 20 tys. mieszkańców: Szczecin, Koszalin, Stargard Szczeciński, Kołobrzeg, Świnoujście, Police, Białogard, Goleniów, Gryfino. <p>W Załączniku nr 13 do PZRP " Raport wskazujący instrumenty zarządzania ryzykiem powodziowym " uwzględniono m.in. instrumenty w zakresie prawnego</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
						umocowania działań na rzecz zwiększania retencji w miastach, w tym w zakresie kształtowania przestrzeni miasta, w celu zwiększenia retencji oraz wytyczne dot. zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Monitoring skutków wdrażania PZRP będzie ponadto analizował występowanie powodzi błyskawicznych w powiązaniu warunkami w miejscach tych zdarzeń. Wyniki tego monitoringu pozwolą na lepsze zrozumienie mechanizmu powodzi na obszarach zurbanizowanych i zaplanowanie dedykowanych im działań w kolejnym cyklu planistycznym.
4.	27.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Warty	Urząd Miejski Krzyż Wlkp	W PZRP dla RW Warty proszę na stronie nr 38 i 46 wpisać prawidłową nazwę miasta Krzyż Wlkp., a nie Krzyż. Tabela nr 4 str. 44 - Drawieński Park Narodowy występuje również na terenie woj. wielkopolskiego (gmina Krzyż Wlkp.), Tabela nr 6 str. 44 - Lasy Puszczy nad Drawą i Uroczyska Puszczy Drawskiej występują również na terenie woj. wielkopolskiego (gm. Krzyż Wlkp.), a nie tak jak w tabeli zapisano zachodniopomorskiego. Przypuszczam, że na str. 47 błędnie wpisano nazwę miejscowości "...między Drawnem a Osieczną..." Myślę, że chodzi tu o miejscowość Nowe Osieczno lub Stare Osieczno.	Treść uwagi uwzględniona w PZRP	Poza uwagą związaną z opisem Drawieńskiego Parku Narodowego, wskazane korekty zostały uwzględnione w PZRP. Jest to omyłka edycyjna bez wpływu na wnioski dokumentu strategicznego.
5.	28.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Górnej Odry	Uwaga zgłoszona anonimowo	Szanowni Państwo, planowane prace dot. stworzenia zbiorników powodziowych dla rzeki Ostropki jest całkowicie błędną koncepcją. 1. nawet przy wysokim poziomie opadów Ostropka od wielu lat nie wystąpiła z brzegów 2. drożność dalszego [zakrytego] odcinka Ostropki tamuje prawidłowy odpływ wody opadowej 3. tworzenie zbiorników wystarczy jedynie na 3 godziny ewentualnej powodzi stulecia [przy dalszych wadach całego układu Ostropki] - nakłady finansowe są zbyt wysokie przy zakładanych zyskach 4. przewidziany przez Państwa obszar pod zbiorniki jest cennym dla całej dzielnicy obszarem nieuregulowanego obszaru zielonego - jednego z nielicznych w Gliwicach - bez alejek z kostki betonowej o bezcennym biotopie.	Wyjaśnienie treści PZRP	Inwestycja, w której uwzględniono budowę zbiorników przeciwpowodziowych na cieku Ostropka zawiera szereg innych działań, których nie powinno się analizować, jako działania niezależne, ponieważ dają one efekt skumulowany w postaci zmniejszenia ryzyka powodziowego na większym obszarze. Inwestycja ta została poprzedzona szeregiem analiz uwzględniających m.in. modelowanie hydrauliczne, na podstawie którego wybrano wariant optymalny dla tego obszaru.

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				Proponowane rozwiązanie: Proszę udrożnić odcinek zakrytego odcinka Ostropki zapewniając właściwy odpływ wód deszczowych łącznie z przebudową kolektora z osiedla Sikornik		
6.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	<p>Uwaga nr 1 Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.3. Analiza istotności działań Tabela 1 – Analiza istotności działań strona 5</p> <p>Treść zgłoszonej uwagi: W działaniu nr 1 - Ochrona/zwiększanie retencji leśnej w zlewni. W naszym przekonaniu opisane działania (zalesianie terenów, prowadzenie odpowiedniej gospodarki w lasach, odtwarzanie oczek wodnych i zbiorników retencyjnych) powinno być uznane jako działanie istotne również w kolumnie 4. Zmniejszanie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne. Opisane działania wpisują się w założenia prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z Ustawą o lasach, co ma przyczynić się do wzrostu stabilności ekosystemów leśnych na zmiany warunków klimatycznych obserwowane w ostatnich latach.</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Analiza istotności działań przedstawiona w Załączniku D.3 do Prognozy, zgodnie z metodyką jej opracowania, została przeprowadzona na wstępnym etapie prac w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jej celem było wskazanie obszarów istotnych z punktu widzenia prowadzenia dalszych analiz środowiskowych dla poszczególnych działań z Katalogu PZRP.</p> <p>Wskazanie (lub nie) istotności poszczególnych działań dla realizacji wybranych celów ochrony środowiska miało na celu wskazanie działań do dalszych analiz. Jeżeli dane działanie zostało oznaczone jako istotne z punktu widzenia choćby jednego z celów ochrony środowiska, podlegało dalszym analizom wpływu na realizację wszystkich ośmiu celów. Czyli jeżeli dla działania nr 1 zostały wskazane jako istotne cele nr 2, 3, 5, 6 i 7, to działanie to podlegało pełnej ocenie wpływu na możliwość realizacji wszystkich analizowanych w Prognozie strategicznych celów ochrony środowiska.</p> <p>Analiza istotności działań nie przesądza o prognozowanym wpływie działań PZRP na środowisko, czy też korelacji działań z poszczególnymi celami. Została wykorzystana jako narzędzie wskaźnikowe do dalszych analiz. Pozwoliła na wybór tych działań PZRP, które tworzą ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Ewentualne korekty analizy istotności działań we wskazanym w uwadze zakresie pozostają bez wpływu na ostateczne wnioski Prognozy.</p>
7.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	<p>Uwaga nr 4 Zał. D. Dokum. metod.; D.4 Charakt. typowych przeds., ich oddział. Roz. 11 Zalesianie; 11.3.9; str. 119 Treść uwagi – Ostatnie zdanie akapitu „W przyszłości</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				możliwość prowadzenia trzebieży kontrolowanej i ograniczonego pozyskania drewna ⁷ w kontekście oddziaływania zalesień na dobra materialne należy usunąć lub przerehabilitować zdanie. Trzebieże są jednym z zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych w drzewostanie. Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu wyróżnia się trzebież wczesną i trzebież późną. Poza trzebieżami są jeszcze zabiegi czyszczeń wczesnych i czyszczeń późnych. W nomenklaturze leśnej nie występuje sformułowanie „trzebieży kontrolowanej”. Należy pamiętać, że to jakie zabiegi pielęgnacyjne zostaną zastosowane w danym drzewostanie oraz to jaka będzie możliwa do pozyskania z nich masa drewna zostaje zawsze określona w Planach Urządzenia Lasu (dla lasów będących w zarządzie PGL LP) oraz w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu (dla lasów pozostałych własności).		Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo oddziaływania związane z potencjalnym aspektem możliwości późniejszego pozyskiwania drewna z zalesionych obszarów może być lokalnie ważne, wpływu tego nie należy uznawać za znaczący, podanie tej informacji nie wpływa na końcowy wynik analiz Prognozy.
8.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Uwaga nr 7 Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.4 Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji Rozdział 11 Zalesianie Zwracamy uwagę, że w całym rozdziale używa się nieprawidłowego sformułowania Planu Urządzenia Lasu, natomiast prawidłowe sformułowanie to Plan Urządzenia Lasu.	Wyjaśnienie treści Prognozy	Omyłkowe użycie terminu Plan Urządzenia Lasu zamiast Plan Urządzenia Lasu pozostaje bez wpływu na ostateczne wyniki Prognozy.
9.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Uwaga nr 2 Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.4 Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji Rozdział 11 Zalesianie Podrozdział 11.2 Potencjalne oddziaływanie na środowisko w trakcie budowy/realizacji strona 115 Treść uwagi – Prace zalesieniowe nie są prowadzone z wykorzystaniem placów budowy, placów składowania czy też w trakcie prowadzenia takich prac nie są wykonywane drogi dojazdowe (tymczasowe), w związku z powyższym sugerujemy usunięcie zdania „Zajęcie terenu pod place budowy, place składowania i drogi dojazdowe	Wyjaśnienie treści Prognozy	Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji. Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo oddziaływania związane z placami budowy i wtórnym pyleniem faktycznie mogą nie być znaczące w większości przypadków prowadzenia zalesień, mogą jednak wystąpić w przypadku prac realizowanych na dużych odsłoniętych powierzchniach wymagających

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				(tymczasowe)” Sugerujemy również usunięcie zdania „Wtórne pylenie na skutek odsłonięcia warstw sypkich (czasowe odsłonięcie pokrywy roślinnej)”. W przypadku prowadzenia prac zalesieniowych przygotowanie gleby wykonywane jest w zależności od wprowadzanych sadzonek (iglaste, liściaste) jedynie w pasy lub punktowo. W związku z powyższym zjawisko wtórnego pylenia raczej nie występuje.		jednak organizacji miejsc składowania, bazy socjalnej dla pracowników, wytyczenia dróg tymczasowych, itp. Oddziaływań tych nie należy uznać za znaczące, podanie ich nie wpływa na końcowy wynik analiz Prognozy.
10.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Uwaga nr 3 Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.4 Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji Rozdział 11 Zalesianie Podrozdział 11.3 Potencjalne oddziaływanie na środowisko w trakcie eksploatacji/funkcjonowania 11.3.5 Potencjalne oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleby strona 116 Treść uwagi – Sugerujemy usunięcie lub przeredagowanie drugiego zdania tj. „Nadmierne zwarcie roślinności może powodować ograniczenie naturalnych procesów dynamicznych, w tym tworzenie zbiorników retencyjnych”. Zdanie to jest nielogiczne, zbyt ogólne, dodatkowo nie wiadomo o jakich procesach dynamicznych jest mowa. Przede wszystkim nie zrozumiały jest fakt w jaki sposób zwarcie roślinności (w przypadku wprowadzenia zalesień) miałyby mieć wpływ na zbiorniki retencyjne w podrozdziale poświęconym potencjalnemu oddziaływaniu zalesień na powierzchnię ziemi i gleby.	Wyjaśnienie treści Prognozy	Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji. Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo oddziaływania związane z potencjalnym nadmiernym zwarcie roślinności faktycznie mogą nie być znaczące w większości przypadków prowadzenia zalesień, mogą jednak wystąpić w niektórych przypadkach. Oddziaływań tych nie należy uznać za znaczące, podanie ich nie wpływa na końcowy wynik analiz Prognozy.
11.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Uwaga nr 5 Załącznik D.; D.4; Rozdz. 11 Zalesianie Podrozdz. 11.4; 11.4.1 str. 120 Treść uwagi – Pierwszy pkt na str. 120. Zdanie „Projekt zalesienia musi uwzględniać charakter siedliska – skład gatunkowy nasadzeń powinien nawiązywać do naturalnego na danym terenie zbiorowiska leśnego (...)” wymaga przeredagowania. W przypadku zalesień prowadzonych na	Wyjaśnienie treści Prognozy	Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji. Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>gruntach porolnych nie można mówić o wprowadzaniu nasadzeń na terenie zbiorowiska leśnego. Przede wszystkim należy pamiętać, że celem zalesień jest:</p> <p>a) Powiększ. obszarów leś. poprzez zalesianie.</p> <p>b) Utrzym. i wzmoc. ekolog. stabil. obszarów leśnych poprzez zmniejsz. fragmen. kompl. leśn.</p> <p>c) Zwiększ. udziału lasów w glob. bilansie węgla.</p> <p>Wyżej wymienione cele zalesień można osiągnąć poprzez wprowadzenie składu gatunkowego zgodnego z Potencjalnym Typem Siedliskowym Lasu (określonym w ZHL). Potencjalny Typ Siedliskowy Lasu uwzględnia dopasowanie składu gatunkowego zgodnie z podziałem na krainy przyrodniczo-leśne oraz typy bonitacyjne gleby ornej.</p>		<p>przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo zalecenie związane z koniecznością uwzględnienia w projekcie zalesienia charakteru siedliska jest niewątpliwie prawidłowe z przyrodniczego punktu widzenia. Użycie w tym przypadku innej specjalistycznej terminologii pozostaje bez wpływu na wyniki analiz Prognozy.</p>
12.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	<p>Uwaga nr 6</p> <p>Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.4 Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji</p> <p>Rozdział 11 Zalesianie</p> <p>11.4.2 Środki i działania minimalizujące – Etap budowy/realizacji</p> <p>strona 119</p> <p>Treść uwagi – Dwa pierwsze punkty powinny zostać usunięte. W przypadku prowadzenia prac zalesieniowych nie występują place budowy oraz dojazdy do placu budowy.</p> <p>strona 120</p> <p>Treść uwagi – pierwszy punkt oraz ostatni punkt należy usunąć. W przypadku prowadzenia prac zalesieniowych nie będzie występował sprzęt używany do prac budowlanych. W związku z powyższym nie będzie również potrzeby sporządzenia instrukcji „na wypadek uwolnienia jakiegś zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody lub na brzeg rzeki.”</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.</p> <p>Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo oddziaływania związane z placami budowy i wtórnym pyleniem faktycznie mogą nie być znaczące w większości przypadków prowadzenia zalesień, mogą jednak wystąpić w przypadku prac realizowanych na dużych odstępach powierzchniach wymagających jednak organizacji miejsc składowania, bazy socjalnej dla pracowników, wytyczenia dróg tymczasowych, czy użycia ciężkiego sprzętu. Oddziaływań tych nie należy uznać za znaczące, podanie ich nie wpływa na końcowy wynik analiz Prognozy.</p>
13.	30.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Warty	Osoba fizyczna	<p>Dotyczy konsultacji społecznych (PZRP) dla dorzecza Warty w miejscowości Mechlin- gmina Śrem.</p> <p>Ja jako mieszkaniec wsi Mechlin i właściciel kilku</p>	Wyjaśnienie treści PZRP	<p>Zasięg zagrożenia powodziowego wyznaczony przez mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego wykracza poza zakres PZRP. Opracowane zostały według określonej metodyki oraz w oparciu do dostępne</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>nieruchomości znajdujących się na terenach objętych mapami zagrożenia powodziowego średnio 1% raz na 100 lat, chciałbym wyrazić swój sprzeciw i oburzenie w związku z wejściem w życie 15 kwietnia 2015 roku map zagrożenia powodziowego dla wsi Mechlin.</p> <p>Mapy te w żaden sposób nie odzwierciedlają realnego zagrożenia powodziowego, rzeczywistości i stanu faktycznego. Większość terenów z tych map nigdy nie było i nie jest terenami zalewowymi (dotyczy obrębu Mechlina).</p> <p>Prawdziwym skandalem jest umieszczenie na tych mapach osiedla domów jednorodzinnych oraz działek przy ulicach: Malinowa, Żurawinowa, Jeżynowa, Poziomkowa.</p> <p>Przy opracowaniu map dla tych ulic zabrakło zdrowego rozsądku, życiowego podejścia do sprawy i przede wszystkim koordynacji pomiędzy instytucjami, które opracowały te mapy. Np.: RZGW Poznań a Gmina Śrem (wydział planowania przestrzennego).</p>		dane przed przystąpieniem do przygotowania PZRP. Uwagi dotyczące prawidłowości map należy zgłaszać do KZGW lub RZGW Poznań.
14.	30.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Warty	„Społem Powszechna Spółdzielnia” Spożywców w Śremie	<p>Dotyczy: Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Warty wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.</p> <p>Zarząd „Społem” Powszechnej Spółdzielni Spożywców w Śremie woj. wielkopolskie w nawiązaniu do otrzymanego pisma z dnia 30.06.2015r oraz map zagrożenia i ryzyka powodziowego uprzejmie informuje:</p> <p>Spółdzielnia nasza w 2014 roku zakupiła działkę o nr 273/4 położoną w Mechlinie przy ul. Śremskiej o pow. 3146 m2 z przeznaczeniem na budowę pawilonu handlowego - zgodnie z zakresem i przedmiotem działalności Spółdzielni. Decyzja o warunkach zabudowy wydana w 2014 roku zezwala na funkcjonowanie pawilonu handlowego wraz z parkingiem.</p> <p>Działka nr 273/4 na mapie zagrożenia czy też ryzyka powodziowego w ponad 40% została włączona do terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.</p> <p>Jako inwestor i właściciel zostaliśmy delikatnie mówiąc zszokowani tym bardziej, że dokonując zakupu dołożyliśmy szczególnej staranności w doborze gruntów i ich położenia. Poprzedni właściciele negowali możliwość wystąpienia jakichkolwiek ograniczeń dot. budowy</p>	Wyjaśnienie treści PZRP	Zasięg zagrożenia powodziowego wyznaczony przez mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego wykracza poza zakres PZRP. Opracowane zostały według określonej metodyki oraz w oparciu do dostępne dane przed przystąpieniem do przygotowania PZRP. Uwagi dotyczące prawidłowości map należy zgłaszać do KZGW lub RZGW Poznań.

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>budynków w tym rozlewu wód Warty, której koryto jest oddalone 1200 metrów od naszej działki nr 273/4 a ponadto Warta na tym odcinku posiada wały i tzw. potocznie nazywany „KANAL ULGI”, który odbiera nadmiar wody rzeki Warty.</p> <p>Teren zaznaczony na mapie w tym nasza działka nr 273/4 nigdy w historii wsi Mechlin nie była zalana a tym bardziej droga łącząca wsie (przy której jest położony przedmiotowy grunt) Mechlin i Dąbrowę.</p> <p>Planowany na tym terenie pawilon - sklep spożywczy wraz z parkingiem na 50 samochodów nie będzie stwarzał jakichkolwiek ewentualnych utrudnień w prowadzeniu akcji czy zarządzania ryzykiem powodziowym.</p>		
15.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry (całe dorzecze)	Klub Przyrodników	<p>Dotyczy: projekt Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym</p> <p>W związku z projektem PZRP dla dorzecza Odry wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przedstawiam następujące uwagi:</p> <p>1. W wieloaspektowej analizie wpływu PZRP na cele ochrony środowiska (Tab. 1.1.), uwzględniające także zdrowie i życie ludzi, tylko w nielicznych zlewniach planistycznych (Kaczawy, Widawy, Zalewu Szczecińskiego, brzegu morskiego) „plusy” przeważają nad minusami (przynajmniej, jeśli wyłączyć sztucznie tu doklejone cele gospodarcze, które nie są przecież celami ochrony środowiska) Nasuwa to podstawowe wątpliwości co do sporządzonych planów. Jeżeli przyjąć, że wagi poszczególnych celów ochrony środowiska powinny być równe, to wynik analizy oznacza, że realizacja PZRP w większości zlewni planistycznych będzie mieć sumarycznie niekorzystny wpływ na środowisko (nawet, gdy w pojęcie „środowiska” włączone jest zdrowie i życie ludzi).</p> <p>2. Opisana metodyka sporządzenia planów przedstawia (w kartach HS) wyniki wielokryterialnego porównania</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy i PZRP	<p>Ad. 1. Uwaga najprawdopodobniej odnosi się do tabeli 1.1.1. „Podsumowanie analiz w dorzeczu Odry” zamieszczonej w streszczeniu w języku niespecjalistycznym Prognozy. Należy zauważyć, że w ramach Prognozy nie przeprowadzono „wieloaspektowej analizy wpływu PZRP na cele ochrony środowiska”, która kończyłaby się jednym wynikiem sumarycznym w każdej zlewni. Założenia metodyczne wykonania oceny wpływu wdrożenia PZRP na realizację poszczególnych celów ochrony środowiska przedstawiono w rozdziale 2.2 Prognozy oraz w załącznikach powiązanych z treścią tego rozdziału.</p> <p>Ad. 2. Kryteria oceny oraz wagi są przedstawione w Raporcie z opracowania programów działań dla obszaru dorzecza i każdego regionu wodnego, obejmującym następujące produkty projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowane warianty planistyczne dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych • Ocena skuteczności i efektywności działań inwestycyjnych wchodzących w skład wariantów planistycznych w ograniczaniu ryzyka

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>wariantów planistycznych, ale nie podaje nigdzie listy zastosowanych kryteriów oraz ich wag. Jest to tymczasem informacja kluczowa dla oceny planów i bez niej cały przedstawiony materiał jest niekompletny, nie nadając się także do konsultacji społecznych.</p> <p>3. Nie jest także jasne, w jaki dokładnie sposób nabrano działania składające się na poszczególne warianty, tj. czy np. usunięcie pewnych działań z rekomendowanego wariantu nie prowadziło do powstania nowego „wariantu zmodyfikowanego”, który byłby korzystniejszy dla środowiska przy podobnej skuteczności przeciwpowodziowej.</p> <p>4. Niesłuszne i bezpodstawne jest przyjęte w Prognozie założenie: „realizacja działań przewidzianych w PZRP przy zastosowaniu dobrych praktyk, najlepszej dostępnej wiedzy w zakresie projektowania i wykonawstwa, czy prowadzenia prac ze szczególnym poszanowaniem zasad ochrony środowiska i na warunkach określonych w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach (w przypadku przedsięwzięć wymagających uzyskania tego rodzaju decyzji), powinna skutecznie ograniczyć skalę negatywnych oddziaływań”. Wiele zaproponowanych w Programie działań, także polegających na umacnianiu brzegu morskiego, budowie suchych zbiorników, regulacjach rzek, oczyszczaniu i utrzymywaniu rzek, będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, w tym stan wód i obszary Natura 2000, mimo zastosowania „dobrych praktyk” i środków minimalizujących.</p>		<p>powodziowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hierarchia wariantów planistycznych wg kryteriów kosztów i korzyści • Raport opisujący wyniki analizy wielokryterialnej ze wskazaniem optymalnego wariantu planistycznego • Raport podsumowujący weryfikację i opis optymalnego wariantu planistycznego <p>Materiały te, stanowiące produkty pośrednie w projekcie, zostaną udostępnione na stronie internetowej www.powodz.gov.pl po jego zakończeniu.</p> <p>Ad. 3.</p> <p>Przy wyborze działań, składających się na wariant poddany analizom, kierowano się porównywalnością wariantów, starano się dobrać działania tak, aby porównywane warianty pozwalały osiągnąć te same cele. Ujęcie działań w wariacie było uzależnione od wykonalności ich wdrożenia, przy założeniu o osiągnięciu przez dany wariant tego samego efektu, co pozostałe warianty poddane analizie. Możliwe są oczywiście również inne konfiguracje działań, jednak ze względu na ramy organizacyjne i czasowe skupiono się na porównaniu ograniczonej liczby wariantów.</p> <p>Ad. 4.</p> <p>Dokonana w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko analiza wpływu planowanych w PZRP działań przeprowadzona została na możliwie szczegółowym poziomie (odpowiednim dla tego typu dokumentu strategicznego). Poprzez analizę stanu wyjściowego poszczególnych zlewni planistycznych, identyfikację obszarów wrażliwych pod względem poszczególnych komponentów środowiska, przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych dokonana została analiza najbardziej prawdopodobnego wpływu na środowisko planowanych typów przedsięwzięć. W przypadku stwierdzonej możliwości negatywnego oddziaływania wskazane zostały stosowane w takich przypadkach działania minimalizujące, których efektywność możliwa będzie do weryfikacji wyłącznie na etapie szczegółowych analiz możliwości realizacji i charakterystyki oddziaływania</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>5. Charakterystykę form ochrony przyrody objętych zakresem oddziaływania PZRP ograniczono praktycznie do obszarów Natura 2000, gdyż tylko dla nich podano informację o chronionych walorach. Inne formy ochrony przyrody, w tym tak ważne, jak parki narodowe i rezerваты (także te położone w strefach zalewowych rzek!), tylko wymieniono z podaniem ich powierzchni i % powierzchni w zasięgu oddziaływania PZRP (zasięgu wody 500-letniej). Nie wiadomo jednak, co jest w nich chronione. Dla obszarów Natura 2000 podano (w załączniku do Prognozy) stosunkowo szczegółowe ich opisy, ale nie podano % obszaru położonego w zasięgu oddziaływania PZRP.</p> <p>Dla żadnych obszarów chronionych nie podano ich celów środowiskowych w sensie art. 4.1 RDW, mimo że cele takie były zestawione w aPGW. Konsekwencją tego jest systemowe pominięcie analizy oddziaływania na możliwość osiągnięcia tych celów (zob. dalej).</p> <p>Nadmieniamy tu, że naprawa tego błędu powinna uwzględnić nie tylko cele środowiskowe dla obszarów chronionych wg stanu na 2013 r., ale powinna także uwzględnić ich aktualizację stosownie do postępu w planowaniu ochrony obszarów dokonanego w latach 2013-</p>		<p>poszczególnych przedsięwzięć – procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (na co wskazano również w Prognozie).</p> <p>Założeniem wniosków formułowanych w Prognozie jest przyjęcie, że działanie Inwestorów będzie zgodne z obowiązującymi przepisami, a tym samym procedury administracyjne mające na celu uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zostaną przeprowadzone rzetelnie i prawidłowo (zgodnie z litera prawa oraz zasadami obowiązującymi organy administracji państwowej), a w przypadku wydania takiej decyzji Inwestor przestrzeżać będzie uzgodnionych warunków środowiskowych realizacji przedsięwzięcia pozwalających na uniknięcie bądź zminimalizowanie (ograniczenie do poziomu nieznaczającego) potencjalnych negatywnych oddziaływań.</p> <p>Przy takim założeniu cytowane stwierdzenie jest uzasadnione.</p> <p>Ad. 5.</p> <p>W Prognozie wszystkie obszary chronione (zarówno obszary sieci Natura 2000, jak i inne obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody) traktowane były jednakowo. Poglębione analizy przeprowadzono w odniesieniu do tych obszarów chronionych, względem których stwierdzono możliwość wystąpienia oddziaływania w rezultacie realizacji działań przewidzianych w PZRP oraz skutków wdrożenia Planu.</p> <p>W wytypowanych obszarach o największym prawdopodobieństwie wystąpienia oddziaływania dokonano analizy pod względem występowania siedlisk zależnych od wód oraz weryfikacji celów oraz przedmiotu ochrony w poszczególnych obszarach (w przypadku rezerwatów przyrody oceniono wpływ planu na konkretne przedmioty i cele ochrony (informacja znajduje się w załącznikach do regionów wodnych), w przypadku parków narodowych cel i przedmiot ochrony w znacznym stopniu są tożsame z celami i przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000, mających z parkami wspólne granice.).</p> <p>Informację nt. powierzchni i % powierzchni w zasięgu</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				2015, tak jak wnosiliśmy w naszych uwagach do aPGW.		<p>oddziaływania PZRP (zasięgu wody 500-letniej) podano w odniesieniu do każdej formy ochrony również obszarów sieci Natura 2000. Informacje te znajdują się w załącznikach A.1.-A.4. do Prognozy, dedykowanych poszczególnym regionom wodnym, stanowiących jej integralną część.</p> <p>Przyjęte w metodyce przygotowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko PZRP podejście do prowadzonych analiz zakłada analizy w odniesieniu do wskazanych 8 celów środowiska. 3 spośród nich: ochrona bioróżnorodności, wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód, oraz ochrona powierzchni ziemi w tym gleb, są celami w obrębie których identyfikowane presje przenikają się, a w niektórych przypadkach warunkują wystąpienie w obrębie innego celu. W związku z powyższym wynikowe oceny dla tych trzech celów powinny być czytane łącznie, dla uzyskania pełnego obrazu oceny.</p> <p>Zgodnie z art. 4.1c Ramowej Dyrektywy Wodnej celem środowiskowym dla obszarów chronionych jest osiągnięcie dobrego stanu/potencjału do roku 2015. Analiza wpływu planowanych działań na możliwość realizacji celów środowiskowych została przeanalizowana, ze wskazaniem wynikowo typów działań (JCW) w odniesieniu do których istnieje konieczność rozważenia derogacji z art. 4.7.</p> <p>Różnice w szczegółowym podejściu do prowadzonych analiz pomiędzy aPGW a PZRP wynikają z różnicy celów tych dokumentów. PZRP skupia się na ochronie przeciwpowodziowej, a strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wskazuje na potencjalne presje tych działań m.in. w zakresie celów środowiskowych RDW.</p> <p>aPGW jest dokumentem stanowiącym podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniającym proces osiągania lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z nimi ekosystemów, a także wskazującym na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>6. W planach i w prognozie nie doceniono oddziaływań na hydromorfologię. Przyjęto błędnie, że przekształcenie hydromorfologii oddziałuje na stan wód wyłącznie w zakresie ewentualnego pogorszenia stanu z bardzo dobrego do dobrego i wyłącznie wtedy, gdy powoduje przekroczenie progowych wartości współczynników stosowanych do klasyfikacji jednolitych części wód jako silnie zmienionych. Tymczasem, mimo pomocniczego tylko znaczenia hydromorfologii dla oceny stanu wód, należy wziąć pod uwagę, że jej przekształcenia skutkują odpowiedzią elementów biologicznych. Niektóre z tych elementów, np. ryby i bentos, są na przekształcenia hydromorfologii bardzo czułe. W związku z tym nawet pogorszenie hydromorfologii niepowodujące bezpośredniej deklasyfikacji stanu wód będzie skutkowało pogorszeniem stanu elementów biologicznych powodującym taką deklasyfikację.</p> <p>Ponadto, ponieważ w polskim systemie oceny stanu wód przyjęto, że dla elementu hydromorfologicznego najniższą możliwą oceną jest ocena „dobra”, w świetle wyroku TSUE C-461/13 przyjęć trzeba, że każde pogorszenie hydromorfologii w obrębie jej „stanu dobrego” musi być traktowane jako, zabronione przez RDW, pogorszenie stanu wód, tj. może być dopuszczone tylko w trybie derogacji 4.7.</p> <p>7. W planie i w prognozie pojęcie „celów środowiskowych” w sensie RDW zostało sprowadzone do osiągnięcia dobrego stanu/potencjału wód oraz ew. do niepogarszania aktualnego stanu wód. Tymczasem, cele środowiskowe dla wód obejmują również cele dla obszarów chronionych, o których mowa w art. 4.1c dyrektywy. Zagadnienie to zostało zupełnie pominięte, mimo że cele te zostały zidentyfikowane i są podane w projekcie aPGW. Przypominamy tu, że także negatywny wpływ na osiągnięcie tych celów oznacza, że realizacja inwestycji byłaby możliwa w trybie derogacji 4.7.</p> <p>W konsekwencji, wiele inwestycji (być może nie wpływających negatywnie na stan wód, ale na pewno</p>		<p>Zakres przeprowadzonych w ramach SOOS PZRP analiz oraz sposób ich przedstawienia jest zgodny zarówno z wymogami prawa polskiego, wspólnotowego jak również odpowiedni dla poddawanego ocenie dokumentu PZRP.</p> <p>Ad. 6.</p> <p>Strategiczna ocena oddziaływania dla obszaru dorzecza Odry w zakresie analizy na możliwość utrudnienia realizacji celów RDW przedstawia wyniki oceny głównie w odniesieniu do wpływu na zmianę parametrów hydromorfologicznych, a tym samym oddziaływaniem na elementy biologiczne. Przyjęta w Prognozie reguła przezorności skutkuje wskazaniem typów przedsięwzięć których realizacja może utrudnić osiągnięcie celów środowiskowych RDW. Dla takich przedsięwzięć wskazana została konieczność spełnienia przesłanek do derogacji zgodnie z art. 4.7. RDW.</p> <p>Załączniki A.1.-1.4. Prognozy (dotyczące poszczególnych regionów wodnych) zawierają oprócz podsumowania analiz dla celu: „wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód”, również odrębny podrozdział poświęcony podsumowaniu analiz w odniesieniu do wymagań RDW na poziomie regionu wodnego, ze wskazaniem zlewni planistycznych, których problemowe przedsięwzięcia dotyczą.</p> <p>Ad. 7.</p> <p>Zgodnie powyższą odpowiedzią do pkt. 5 niniejszej uwagi:</p> <p>Przyjęte w metodyce przygotowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko PZRP podejście do prowadzonych analiz zakłada analizy w odniesieniu do wskazanych 8 celów środowiska. 3 spośród nich: ochrona bioróżnorodności, wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód, oraz ochrona powierzchni ziemi w tym gleb, są celami w obrębie których identyfikowane presje przenikają się, a w niektórych przypadkach warunkują wystąpienie w obrębie innego celu. W związku z powyższym wynikowe oceny dla tych trzech celów powinny być czytane łącznie, dla uzyskania pełnego obrazu oceny.</p> <p>Zgodnie z art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>wpływających na osiągnięcie celów środowiskowych dla obszarów chronionych – choćby np. odbudowy zabudowy regulacyjnej Dolnej Warty i Dolnej Odry, niektóre projekty umacniania brzegu morskiego) zostało fałszywie uznanych za „nie wpływające negatywnie na osiągnięcie celów środowiskowych”, a tym samym cała ocena PZRP na osiągnięcie celów środowiskowych PZRP została systematycznie zaniżona.</p> <p>Nadmieniamy tu, że naprawa tego błędu powinna uwzględnić nie tylko cele środowiskowe dla obszarów chronionych wg stanu na 2013 r., ale powinna także uwzględnić ich aktualizację stosownie do postępu w planowaniu ochrony obszarów dokonanego w latach 2013-2015, tak jak wnosiliśmy w naszych uwagach do aPGW.</p> <p>8. Pomimo w/w błędów, skutkujących niedocenieniem zagrożeń środowiskowych, Prognoza i tak stwierdza, że „W odniesieniu do 26 obszarów Natura 2000 przewiduje się możliwość wystąpienia negatywnego wpływu działań wynikających z PZRP na przedmiot ochrony i/lub</p>		<p>głównym celem osiągnięcie dobrego stanu/potencjału wód jest nie pogarszanie stanu wód. W odniesieniu do obszarów chronionych cel określony jest również jako osiągnięcie dobrego stanu/potencjału do roku 2015. Analiza wpływu planowanych działań na możliwość realizacji celów środowiskowych została przeanalizowana, ze wskazaniem wyników typów działań (JCW) w odniesieniu do których istnieje konieczność rozważenia derogacji z rt. 4.7. Stosowana zasada przezorności strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku celu: wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych RDW oznacza przyjęcie takich samych wyjściowych założeń do wszystkich JCWP bez względu na ich klasyfikację. Oznacza to przyjęcie w wielu przypadkach prognozy ostrzejszej, która zweryfikowana zostanie na etapie procedur oceny oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na środowisko (co zostało niejednokrotnie w Prognozie wskazane).</p> <p>Różnice w szczegółowym podejściu do prowadzonych analiz pomiędzy aPGW a PZRP wynikają z różnicy celów tych dokumentów. PZRP skupia się na ochronie przeciwpowodziowej, a strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wskazuje na potencjalne presje tych działań m.in. w zakresie celów środowiskowych RDW.</p> <p>aPGW jest dokumentem stanowiącym podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniającym proces osiągania lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z nimi ekosystemów, a także wskazującym na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości.</p> <p>Zakres przeprowadzonych w ramach SOOŚ PZRP analiz oraz sposób ich przedstawienia jest zgodny zarówno z wymogami prawa polskiego, wspólnotowego jak również odpowiedni dla poddawanego ocenie dokumentu PZRP.</p> <p>Ad. 8.</p> <p>Zagrożenia środowiskowe zostały oceniono prawidłowo i adekwatnie do strategicznego poziomu prowadzonych</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>integralności obszarów”. W prognozie wskazano, że sytuacje te będą wymagać działań minimalizacyjnych. Jednak, założenie że działania minimalizacyjne wyeliminują negatywne oddziaływanie, wydaje się zbyt optymistyczne..</p> <p>Dla w/w sytuacji, nie przedstawiono dowodu braku rozwiązań alternatywnych. Dowodu takiego nie stanowi przeprowadzona w PZRP analiza wariantowa. Fakt że wybrany wariant jest „wielokryterialnie najlepszy” nie oznacza przecież, że nie ma wobec niego alternatyw, które „wielokryterialnie” byłyby może nieco mniej korzystne, ale pozwalałyby uniknąć znacząco negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.</p> <p>W tej sytuacji PZRP zgodnie z obowiązującym prawem nie powinien być przyjęty. Wnosimy w konsekwencji o jego odrzucenie.</p>		<p>analiz. Należy pamiętać, że prognoza oddziaływania na środowisko ma charakter ostrzegawczy, nie przesądza natomiast o rzeczywistych oddziaływaniach.</p> <p>Ze względu na różny stopień przygotowania poszczególnych inwestycji (w trakcie realizacji, planowane, koncepcje) dokładna ocena ich rzeczywistego wpływu na środowisko może być wykonana dopiero na etapie raportu OOS (gdym będzie taki niezbędny). Prognoza wskazuje możliwe negatywne skutki wynikające z typowych oddziaływań poszczególnych działań (inwestycji) oraz możliwość podjęcia działań minimalizujących, nie przesądza o wystąpieniu znaczących negatywnych oddziaływań, tym samym nie powstaje obowiązek przedstawienia dowodu braku rozwiązań alternatywnych.</p> <p>Niemniej jednak biorąc pod uwagę charakter planowanych działań oraz funkcję jaką mają spełniać (działania przeciwpowodziowe) oraz fakt, że spełnienie tej funkcji powinno być każdorazowo potwierdzone wynikami modelowania hydraulicznego. Obowiązek przeprowadzenia analizy możliwych rozwiązań alternatywnych spoczął na Wykonawcach PZRP kompetentnych do przeprowadzenia stosownych obliczeń. Na etapie prac nad dokumentem PZRP uwzględnione zostały kryteria środowiskowe, kluczowe z punktu widzenia możliwości realizacji Planu, w tym m.in. ocena ryzyka konfliktu i znaczącego negatywnego wpływu na obszary sieci Natura 2000.</p> <p>Bazując na informacjach dotyczących poszczególnych planowanych do realizacji przedsięwzięć, dostępnych na etapie sporządzania Prognozy oraz na analizach wrażliwości w Prognozie nie stwierdza się możliwości wystąpienia znacząco negatywnego wpływu, wobec powyższego nie zachodzą wskazane w uwadze przesłanki do odrzucenia PZRP dla obszaru dorzecza Odry.</p> <p>Ad. 9</p> <p>PZRP dla obszaru dorzecza Odry w I cyklu planistycznym zakłada realizację w obrębie brzegu morskiego wyłącznie działań utrzymaniowych na brzegu</p>
				<p>9. Silnie „obciążające” środowiskowo dla całego PZRP wydają się działania stabilizacji brzegu morskiego, w tym np. zapobiegania erozji klifów, co w zasadzie wykracza poza zakres PZRP (nie jest to ochrona przed powodzią odmorską, ale ochrona przed erozją).</p>		

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>10. W prognozie nie doceniono oddziaływań na środowisko, jakie będzie mieć odbudowa zabudowy regulacyjnej Dolnej Odry, Dolnej Warty i Noteci, wraz z ingerencją w Międzyodrze. Działania te, powodując ograniczenie częstotliwości zalewów dolin, będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele środowiskowe dla obszarów chronionych w tych dolinach, co nie zostało wskazane. Działania te służą w dodatku raczej rozwojowi żeglugi, niż ochronie przeciwpowodziowej; należałoby rozważyć, czy na pewno powinny być elementem PZRP.</p>		<p>morskim polegających na głównie na przebudowie istniejących lekkich opasek brzegowych.</p> <p>W ramach przeprowadzonej analizy stwierdzona została możliwość negatywnego oddziaływania w przypadku wykonania kinet, jednak z uwagi na brak informacji dotyczących planowanego sposobu realizacji, na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie ma możliwości jednoznacznego określenia wpływu planowanych prac.</p> <p>Ogólna ocena planowanych w PZRP dla obszaru dorzecza Odry działań w obszarze brzegu morskiego oceniona została jako nieznacznie negatywne w odniesieniu do celu: „Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód”.</p> <p>Ad. 10.</p> <p>„Uwaga niezasadna z uwagi na zgłoszoną w ramach PZRP zmodyfikowaną ideę realizacji zadania. Obecnie zakres działania nie jest jeszcze szczegółowo określony.</p> <p>Założenia projektowe realizacji zadania poprzedzone zostaną stworzeniem modelu hydrologiczno – przyrodniczego tego obszaru. Wykonanie założeń modelu doprowadzić winno do osiągnięcia równowagi hydrologicznej na całym obszarze Międzyodrza, zatem takiej pracy kanałów, rowów i urządzeń hydrotechnicznych, aby zapewnić odpowiednie nawadnianie i szybkie odwadnianie obszarów cennych przyrodniczo jednocześnie podnosząc poziom bezpieczeństwa powodziowego terenów przyległych do rzeki Odry poprzez usprawnienie retencyjnego potencjału Międzyodrza. Dla celów przygotowania modelu, zakłada się m.in. zapewnienie całorocznej obserwacji stanów wód na Międzyodrzu i skorelowanie ich z zapotrzebowaniem obszarów cennych przyrodniczo na obniżanie/podwyższanie stanów wód – stabilizację poziomów wód. Nie planuje się sterowania poziomami wody na Międzyodrzu za pomocą wszystkich pracujących tam kiedyś urządzeń piętrzących i upustowych. Znacząca część funkcjonalności zostanie osiągnięta poprzez umożliwienie grawitacyjnego</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
						<p>napływu i odpływu wód.</p> <p>Planowana realizacja poparta jest poniższą argumentacją:</p> <ol style="list-style-type: none"> Podczas ustalonego ruchu wody w Odrze, tzn. przy niezmiennych stanach i przepływach Międzyodrze działa jako obszar przepływowy i nie zmienia swojego stanu retencji. Podczas przejścia fal wezbraniowych (ruch nieustalony) następuje stopniowe napełnianie Międzyodrza i zmiana stanu jego retencji powierzchniowej, zaś zgromadzony nadmiar wód jest odprowadzany do rzeki po przejściu fali poprzez koryto. Zjawisko to wpływa korzystnie na spłaszczenie fal wezbraniowych przechodzących Odra Wschodnią i powoduje zmniejszenie zagrożenia powodziowego dla rejonów położonych niżej, tj. aż do Jeziora Dąbie i Szczecina – funkcjonalność ta w chwili obecnej jest znikoma lub nie istnieje wcale. Koncepcja wykorzystania zakłada uwzględnienie naturalnej chłonności obszaru Międzyodrza, szczególnie w zakresie związków biogennych (azot, fosfor), wynikającej z istnienia bogatej szaty roślinnej obszaru. Według tej koncepcji, odpowiednie sterowanie przepływem wody przez Międzyodrze spowoduje redukcję ładunków tych związków wylotowych (odpływowych) w przekrojach ograniczających obszar w stopniu wyższym niż dotychczas. Sterowanie to może się odbywać poprzez istniejące śluzy z uwzględnieniem konieczności ich częściowej odbudowy, przynajmniej w zakresie renowacji i uruchomienia nieczynnych bądź zdewastowanych zamknięć śluzowych. W konsekwencji prowadzenie tej koncepcji w życie przyczyni się do poprawy zarówno jakości wód ujściowego odcinka Odry, jak i jakości wód Zalewu Szczecińskiego oraz Zatoki Pomorskiej. Wszędzie gdzie będzie to możliwe, planuje się odstępowanie od przywracania sterowalności urządzeń piętrzących. Zadaniem projektu nie jest odwodnienie terenu, lecz poprawa jego naturalnych zdolności retencyjnych przy jednoczesnym zwiększeniu bioróżnorodności. Odpowiednie działanie kanałów zapewni

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				11. Co do szczegółów Prognozy: a) Wbrew teżom Prognozy, Masterplany nie mogą być		<p>należyte poziomy wody gruntowej w okresach suchych i mokrych - zapobiegnie dalszej degradacji zasobów przyrodniczych Międzyodrza (tam gdzie ona następuje, nie planuje się podejmowania działań tam gdzie w ramach przeprowadzonych obserwacji stwierdzi się, że panujące warunki nie wymagają ingerencji technicznej), która aktualnie występuje m.in. w skutek zbyt długo utrzymujących się wysokich stanów wód na całym obszarze (lub też odwrotnie – zbyt niskich stanów wód). Zgodnie z dostępnymi danymi na temat walorów przyrodniczych i awifauny Międzyodrza w określonych okresach istnieje problem z nadmiernym zabagnianiem terenów Międzyodrza, wypływaniem się części kanałów lub z kolei brakiem wody. Dotyczy to przede wszystkim ptaków, gatunków które związane są z użytkami zielonymi o wysokim poziomie wód gruntowych, ale pozostających w ekstensywnym użytkowaniu i takich, które mają charakter otwarty – nie zarastają trzcina i wierzbą (a to dzieje się gdy tej wody jest zbyt dużo). Problem ten wskazany też jest w planach zadań ochronnych obszarów Natura 2000.</p> <p>Jak wskazano powyżej o zakresie inwestycji, jak również zasadności jej wykonania (możliwości osiągnięcia efektów ochrony przeciwpowodziowej – spłaszczenia fali powodziowej i jednoczesnego spełnienia wymogów wynikających z walorów przyrodniczych) zdecydowały wyniki wskazanego wyżej modelu hydrologiczno – przyrodniczego. Zgodnie z informacją inwestora, wytyczne oparte o badania zespołu eksperckiego stanowiąc będą podstawę do uzgodnień i ewentualnych ocen oddziaływania na środowisko, a żadne działania prowadzące zgodnie z uzyskaną ekspertyzą (instrukcją) do degradacji Międzyodrza, nie będą realizowane. W PZRP wprowadzono jednoznaczny zapis, że do realizacji zarekomendowano zakres inwestycji, dla którego wykazany zostanie brak wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych w rozumieniu RDW oraz znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>traktowane jako „dokumenty strategiczne” wyznaczające cele, ani tworzące przestrzeń decyzyjną dla PZRP. Masterplany są analizą przesiewową wszystkich zgłoszonych do nich inwestycji pod kątem ryzyka oddziaływania na cele środowiskowe dla wód, ale w żaden sposób nie oceniają, czy te inwestycje są „strategiczne”, ani w ogóle czy są sensowne. Zbiór analizowanych inwestycji (tj. ujętych w Masterplanach) nie tworzy więc żadnej strategii. Ponadto, Masterplany tracą wszelką rację bytu 25.12.2015 (termin wymagalności aPGW). Nie powinny więc być wykazywane jako element konstytuujący przestrzeń decyzyjną dla PZRW na lata następne.</p> <p>b) Omawiając Konwencję o Ochronie Morza Bałtyckiego, należy wymienić także jej dokumenty wykonawcze mogące wpływać na polskie PZRW – w szczególności rekomendację dotyczącą ochrony naturalnych procesów brzegowych oraz rekomendację dotyczącą ochrony ciągłości ekologicznej „rzek lososiowych”.</p> <p>c) Rozpatrując relację PZRP do PWSK należy uwzględnić wnioski, jakie wnieśliśmy wcześniej do projektu PWSK, w szczególności dotyczące rozszerzenia PWSK o działania renaturyzacji koryt wielu cieków (nie tylko przywracania ciągłości!) albo modyfikacji sposobów utrzymywania cieków tak, by ich koryta zrenaturyzowały się spontanicznie. Dla wielu jednolitych części wód w Polsce uproszczenie morfologiczne (w wyniku dawniejszych prac regulacyjnych i powtarzalnych prac utrzymaniowych) jest podstawową przyczyną nieosiągnięcia dotąd dobrego stanu ekologicznego, choć problem ten nie został prawidłowo zdiagnozowany w projektach aPGW (por. nasze uwagi do aPGW).</p>		<p>Ad. 11 a) MasterPlany zostały ujęte wśród dokumentów strategicznych tworzących przestrzeń dla PZRP z uwagi na ich znaczenie w planowaniu gospodarowania wodami. Są one oczywiście dokumentem przejściowym, zagregowały szereg zadań, które częściowo zostaną przejęte po odpowiednich analizach przez PZRP.</p> <p>Ad. 11 b) Wykonawca Prognozy dokonał pewnego wyboru dokumentów strategicznych do określenia pakietu celów ochrony środowiska, na realizację których może mieć wpływ PZRP. Dołączanie dokumentów wykonawczych do ujętych głównych dokumentów nie jest celowe z punktu widzenia przeprowadzonej analizy. Nie chodziło w niej o wzmacnianie, czy gradację poszczególnych celów ochrony środowiska, ale po prostu o ich wyodrębnienie. Mnożenie dokumentów powielających cele główne pozostaje bez wpływu na wynik analiz przeprowadzonych w Prognozie. Uwzględnienie Konwencji o Ochronie Morza Bałtyckiego nie spowodowałoby ustalenia dodatkowego celu, zagadnienie uwzględniono w ocenie celu „Wzmacnianie osiągnięcia celów środowiskowych dla wód”.</p> <p>Ad. 11 c) W dokumencie PZRP w pierwszej kolejności poszukiwano metod najmniej inwazyjnych dla środowiska – nietechnicznych, polegających na m.in. możliwościach zwiększania retencji na różnych obszarach. Należy mieć na uwadze, że możliwości te w zależności od specyfiki poszczególnych regionów wodnych są różne. Na terenach dorzecza Odry w regionach wodnych Środkowej Odry i Warty, wytypowano szereg obszarów (57 lokalizacji), dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja w celu odtworzenia retencji dolin rzek). Odsunięcie bądź likwidacja wałów na danym odcinku rzeki skutkuje poszerzeniem międzywał rzeki oraz</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>12. Co do dokumentu D.4. „Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji”:</p> <p>a) Zbiorniki małej retencji nie powinny być realizowane kosztem terenów torfowych, w szczególności poprzez kopanie zbiornika w torfie. Z punktu widzenia retencji nie ma to sensu, ponieważ torf retencjonuje niemal tyle samo</p>		<p>powstaniem obszaru, który będzie zalewany podczas wezbrań. Pozwala to na lokalne obniżenie zwierciadeł wód powodziowych, co może mieć istotne znaczenie na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, szczególnie w pobliskich miejscowościach. W celu dokładniejszego oszacowania oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest przeprowadzenie pogłębionych studiów i modelowania hydraulicznego, na etapie prac projektowych. Na podstawie tej wstępnej analizy, w ramach pierwszego cyklu planistycznego, zaproponowano wykonanie szczegółowej weryfikacji możliwości wdrożenia działań dotyczących odtwarzania retencji dolin rzek. Do realizacji w obszarze dorzecza Odry przewidziano m.in. następujące działania:</p> <p>W RW Środkowej Odry wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym; - szczegółowej analizy efektywności i możliwości rozstawu wałów w regionie wodnym dla ok. 25 lokalizacji. <p>W RW Warty wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programu renaturyzacji doliny Noteci na odcinku od ujścia rzeki Łobżonka do ujścia rzeki Drawy na długości ok. 120 km oraz - programu renaturyzacji Doliny Konińsko-Pyzderskiej wzdłuż rzeki Warty na długości ok. 50 km <p>Ponadto zwracamy uwagę, iż działania związane z małą retencją służą lokalnie, przede wszystkim rolnictwu w okresach suszy. Ich znaczenie dla ochrony przed powodzią jest znacznie mniejsze i jedynie o lokalnym zasięgu (nie są to obiekty posiadające rezerwę powodziową). Co nie zmienia faktu, iż w okresach niedoboru wody, są to działania niezwykle istotne.</p> <p>Ad. 12. Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów,</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>(90-95%) wody, ile zbiornik wodny o analogicznej objętości, zapewniając jednocześnie znacznie lepszą ochronę retencjonowanej wody przed parowaniem. Sugerujemy uzupełnienie zaleceń do etapu planowania.</p> <p>b) Co do zaleceń do lokalizacji wałów przeciwpowodziowych, nie zgadzamy się z zaleceniem, że zazwyczaj powinny one być lokalizowane „na granicy strefy korytowej i tarasu łąkowego”. Z punktu zarządzania ryzykiem powodziowym, celowe i zasadne jest umożliwianie wylewów w dolinach rzecznych, także poza strefę korytową a na „taras łąkowy”, aby ułatwić ochronę przed powodzią terenów zabudowanych i zainwestowanych. Co do zasady, uważamy że optymalne zarządzanie ryzykiem powodziowym wymaga, by łąk w dolinach rzecznych nie chronić przed okresowym zalewaniem wodami wezbraniowymi.</p> <p>c) Zalecenia minimalizujące dotyczące stosowania „materiałów naturalnych” w przypadku różnych typów budowli powinny być doszczegółowione przez wskazanie, że chodzi o materiały naturalne dla danego ciek / danej zlewni. Np. kamień nie jest materiałem naturalnym w dolinach wielu rzek nizinnych na terenach torfowych</p> <p>d) Negatywny wpływ różnych budowli wodnych na hydromorfologię cieków nie powinien być zawężany do ew. zmiany wskaźników morfologicznych, służących do wyznaczania silnie zmienionej części wód. Wpływ ten może prowadzić nie tylko do zmiany stanu z bardzo dobrego na dobry, ale może także prowadzić pośrednio do naruszenia aktualnego stanu dobrego lub pogorszenia między stanami poniżej dobrego – poprzez negatywne oddziaływanie zmienionej hydromorfologii na elementy biologiczne (pogorszenie ich stanu będzie pogorszeniem stanu jednolitej części wód. Ponieważ w polskim systemie oceny stanu wód przyjęto, że dla elementu hydromorfologicznego najniższą możliwą oceną jest ocena „dobra”, w świetle wyroku TSUE C-461/13 przyjęć trzeba, że każde pogorszenie hydromorfologii w obrębie tej klasy musi być traktowane jako, zabronione przez RDW, pogorszenie stanu wód.</p> <p>e) Regulacja rzek powoduje nie tylko zniszczenie siedlisk korytowych i brzegowych, ale także zablokowanie</p>		<p>którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji. Zaznaczono, że oddziaływania za każdym razem zależą od skali przedsięwzięcia i jego lokalizacji w terenie.</p> <p>Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.</p> <p>Materiały zebrane w tym załączniku mogą być doszczegóławiane w ramach tworzenia katalogu dobrych praktyk dla tego typu inwestycji. Uszczegółowienia te pozostają bez wpływu na ostateczne wnioski Prognozy.</p> <p>Ad.12.a) Zbiorniki nie są w PZRP celowo planowane w miejscach występowania torfowisk i słuszne jest, aby tereny te zostały pozostawione jako naturalny element gdzie woda może gromadzić się w sposób naturalny.</p> <p>Ad. 12.b) W przypadku wałów są one w większości przypadków lokalizowane w miejscach gęstej zabudowy, dla ochrony mieszkańców, stąd dla zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa nie zakłada się w takich przypadkach wylewu wód poza taras łąkowy. Nie wyklucza to oczywiście rozwiązań lokalnych, gdzie w miarę możliwości należy pozostawić jak największą przestrzeń naturalnej doliny rzecznej.</p> <p>Ad 12.c) Stosowanie materiałów naturalnych oczywiście dotyczy tylko materiałów naturalnych typowych dla danego obszaru.</p> <p>Ad 12.d)</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>możliwości ich odtwarzana się. Kluczowe dla różnorodności biologicznej siedliska w korycie i na brzegach rzeki są w naturalnych warunkach ciągle tworzone i odnawiane przez procesy erozji, transportu rumowiska i akumulacji, a regulacja rzek zwykle blokuje te procesy. Ten mechanizm oddziaływania wymaga podkreślenia.</p> <p>f) Trudno zgodzić się z pozytywnym oddziaływaniem regulacji rzek na walory rekreacyjne. Wskazano, że „niecki wypadowe stopni regulacyjnych są często miejscami rekreacji i wypoczynku”, ale miejscem rekreacji są często także kamieńce i brzegi rzek nieuregulowanych.</p> <p>g) Wpływ regulacji rzek na ryzyko powodziowe jest ograniczony. Regulacja zapobiega raczej procesom erozji bocznej, niż powodziom.</p> <p>h) Negatywne oddziaływanie regulacji rzek na hydromorfologię, a za jej pośrednictwem na elementy biologiczne i stan wód, dotyczy nie tylko elementów poprzecznych! Elementy podłużne przekształcają strefę brzegową, będącą jednym z hydromorfologicznych elementów jakości wg RDW. Regulacje, koncentrując koryto rzeki, osłabiają i zrywają jej związek z doliną zalewową, wywierając niekorzystny wpływ na elementy przyrodnicze zależne od zalewów.</p> <p>i) Regulacje rzek co do zasady muszą być zakwalifikowane jako przedsięwzięcie mogące znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko (grupa II), tj. zawsze muszą być poprzedzone wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, choć nie zawsze muszą wymagać oceny oddziaływania na środowisko. Błędne jest sugerowanie, że regulacja rzek może w ogóle nie zostać zakwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, takie sytuacje prowadziłyby do naruszenia prawa UE (dyrektywy EIA).</p> <p>j) Opis działania „oczyszczanie i utrzymywanie koryt rzecznych” jest skoncentrowany na usuwaniu namulów. Należy go uzupełnić o skutki środowiskowe usuwania z koryt rzek tzw. rumoszu drzewnego, czyli powalonych drzew. Rumosz drzewny pełni w korytach cieków ważne funkcje ekologiczne udokumentowane obszerną literaturą,</p>		<p>Negatywny wpływ na elementy biologiczne jest wynikiem m.in. presji hydromorfologicznych i oczywiście elementy te ściśle ze sobą powiązane. W opracowaniu wskazano najczęściej występujące typowe oddziaływania m.in. na elementy biologiczne.</p> <p>Ad 12.e) W Załączniku D.4. wskazano, że regulacja może powodować niszczenie lub pogorszenie stanu siedlisk korytowych, brzegowych i dolinowych, przez co, w oczywisty sposób wpływa na ograniczenie procesów odtwarzania tych siedlisk.</p> <p>Ad 12 f) W Zał. D4 do Prognozy kwestia ta została poruszona w aspekcie potencjalnych oddziaływań na zdrowie ludzi oraz wpływu na krajobraz. Autorzy Prognozy zgadzają się, że miejscem rekreacji mogą być kamieńce i brzegi rzek nieuregulowanych. Jednakże podobne funkcje mogą pełnić także nowo-powstałe elementy w związku z pracami regulacyjnymi na rzekach i potokach. Walory rekreacyjne i ocena ich atrakcyjności podlegają ocenom jakościowym z różnych punktów widzenia. Ewentualna modyfikacja tekstu Prognozy pozostaje bez wpływu na wnioski końcowe.</p> <p>Ad 12.g) Prace regulacyjne zaproponowano w PZRP tylko w przypadkach, kiedy istniało uzasadnienie w postaci ochrony mieszkańców, czy budynków usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie koryta.</p> <p>Ad 12.h) Negatywne oddziaływanie regulacji rzek wynika zarówno z elementów podłużnych jak i poprzecznych i zostało to uwzględnione w Załączniku D.4.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>m. in. inicjuje zróżnicowanie morfologii i roślinności koryta, dostarcza kryjówek organizmom wodnym, jest siedliskiem unikatowych grzybów i zwierząt (sa gatunki obligatoryjnie wymagające takiego siedliska), jest kluczowym elementem siedliska np. zimorodka. Wbrew obiegowym poglądom, znaczenie utrudniania przepływu wód przez rumosz drzewny dla stanów wód jest niewielkie – na rzekach, z których powalonych drzew w związku z ochroną przyrody się nie usuwa, nie jest to przyczyną nawet lokalnych wezbrań i wylewów.</p> <p>k) Przy wykonywaniu prac utrzymaniowych, należy zalecić także pozostawianie punktów erozji bocznej - wyrw, skarp i naturalnych podcięć. Po pierwsze, są one istotnymi dla różnorodności biologicznej siedliskami (np. siedliska brzegówki, zimorodka, żolny, niektórych mchów, grzybów i roślin naczyniowych). Po drugie, są źródłem materiału niezbędnego dla osiągnięcia równowagi hydrodynamicznej rzeki i zachodzenia w innych miejscach procesów akumulacyjnych.</p> <p>l) Zalecenia minimalizacyjne dotyczące prac utrzymaniowych wymagają przerwania, gdyż obecnie odnoszą się one w części do prac, które absolutnie nie mogą być klasyfikowane jako „utrzymywanie rzek”, a muszą być kwalifikowane jako ich regulacja (np. prostowanie koryta, zabudowa poprzeczna, umacnianie brzegu, narzuty kamienne, konstrukcje gabionowe lub betonowe).</p> <p>m) Wśród oddziaływań wycinki drzew w międzywalu, należy szczególnie podkreślić niszczenie łągowych siedlisk przyrodniczych (91E0, 91F0) oraz blokowanie możliwości ich powstawania i rozwoju.</p> <p>n) Zapobieganie erozji klifów na brzegu morskim nie mieści się w zarządzaniu ryzykiem powodziowym (jest to ochrona przed erozją, a nie przed powodzią) i w ogóle nie powinno być przedmiotem PZRP.</p> <p>o) Wrota/bramy sztormowe bezpośrednio ingerują w kluczowe cechy siedliska przyrodniczego estuarium 1130 (zahamowane mieszanie się wód słonych i słodkich dla którego kluczowe są okresy cofki – a ten proces jest kluczowy dla estuariów; przekształcenia morfologiczne</p>		<p>Ad 12 i) Regulacje rzek jako takie nie są wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397, z późn. zmianami), więc nie można obligatoryjnie stwierdzić, że „muszą być zakwalifikowane jako przedsięwzięcie mogące znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko (grupa II)”. Indywidualne przedsięwzięcia mogą być klasyfikowane tak, jak wskazano to w Załączniku D.4.</p> <p>Ad 12.j) Postępowanie z rumoszem drzewnym jest ujęte w Załączniku D.4 w ramach postępowania z ‘elementami habitatowymi’</p> <p>Ad 12.k) Propozycje działań minimalizujących uwzględniających wskazane propozycje zostały przedstawione w Załączniku D.4. Prognozy-</p> <p>Ad 12.l) Zakres działań realizowanych pod nazwą „Oczyszczanie i utrzymanie koryt rzecznych” został szczegółowo przedstawiony w Załączniku D.4. i nie obejmuje działań polegających na zabudowie poprzecznej lub podłużnej koryta poprzez zabudowę hydrotechniczną co mieści się pod nazwą „Regulacja rzek i potoków” (opis szczegółowy - Załącznik D.4.). W Prognozie w ramach oczyszczania i utrzymania koryt rzecznych wskazano usuwanie namułu, rumoszu, piasku, drzew, itp.</p> <p>Ad 12.m) Siedliska łągowe 91E0 i 91F0 zostały uwzględnione w Załączniku D.4..</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				brzegów estuarium). Ograniczając cofkowe wlewy wód morskich, znacząco negatywnie wpływają na ekologię jezior przybrzeżnych (siedlisko przyrodnicze 1150). Mogą także niekorzystnie modyfikować warunki wodne na przyległych do jezior przybrzeżnych torfowiskach (vide jez. Jamno k. Koszalina). Oddziaływania te powinny być lepiej zaakcentowane.		Ad 12 n) Jeśli klif posiada zainwestowane zaplecze, to zasadna jest jego ochrona. Wezbrania sztormowe przyspieszają procesy erozyjne, a więc zasadne jest uwzględnienie również tego aspektu w Planach Zarządzania Ryzykiem Powodziowym. Ad 12 o) Oddziaływania na siedliska 1130 i 1150 zostały ujęte w Załączniku D.4.
16.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Środkowej Odry	Dział Monitoringu Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Wrocław	W związku z prowadzonymi konsultacjami społecznymi strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planów zarządzania ryzykiem powodziowym uprzejmie informuję, że w Załączniku A.2 Region wodny Środkowej Odry, w Tabeli 4.1.2 Zestawienie planowanych w 1-ym cyklu planistycznym działań technicznych (przełożonych na planowane w regionie, zidentyfikowane typy przedsięwzięć) w poszczególnych zlewniach regionu wodnego Środkowej Odry, błędnie przypisano zlewnię planistyczną dla przedsięwzięcia Marszowice – modernizacja i budowa nowego obwałowania rz. Bystrzycy, m. Wrocław tzn. jest zlewnia planistyczna Kaczawy powinno być zlewnia planistyczna Bystrzycy.	Wyjaśnienie treści Prognozy	Wskazana w niniejszej uwadze błędne przypisanie przedsięwzięcia w obszarze problemowym Marszowice, jest wyłącznie błędem technicznym przygotowanej treści w tabeli. Prowadzone analizy oddziaływania przygotowane były w odniesieniu do prawidłowo przypisanego obszaru problemowego Marszowice do zlewni Bystrzycy. Z uwagi na zakres planowanych prac oceny dla tej zlewni pozostają bez zmian – analogiczne do podsumowania ocen dla zlewni Kaczawy. Błędne przypisanie w tabeli przedsięwzięcia do zlewni pozostaje bez wpływu na wyniki ocen w zlewniach planistycznych i tym samym wnioski płynące z oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry.
17.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Warty	Urząd Miejski w Śremie Pion Gospodarowania Przestrzenią i Środowiskiem	Sporządzając mapy zagrożenia powodziowego opierał się Państwo m.in. na danych dot. powodzi, która wystąpiła w 2010 r. Tereny położone w gminie Śrem, powiat śremski, woj. wielkopolskie, w miejscowościach Mechlin i Dąbrowa, częściowo zamieszkiwane, nie zostały zalane i nie zostały we wcześniejszych dokumentach uznane za zagrożone powodzią. Natomiast w aktualnym opracowaniu stały się obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Pomiędzy działkami zabudowanymi występują "puste", na których zabudowa stanęła pod znakiem zapytania, co jest kompletnie niezrozumiałe przez właścicieli niezabudowanych nieruchomości. Ponadto, w mieście Śrem, w rejonie intensywnie zabudowanym (ul. Nadbrzeżnej) woda wlewa się tylko i wyłącznie przez obniżenie terenu wykonane dla łodzi na potrzeby nadzoru	Wyjaśnienie treści PZRP	Zasięg zagrożenia powodziowego wyznaczony przez mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego wykracza poza zakres PZRP. Opracowane zostały według określonej metodyki oraz w oparciu o dostępne dane przed przystąpieniem do przygotowania PZRP. Należy dodać, iż wszystkie dokumenty wymagane Dyrektywą Powodziową będą podlegały przeglądowi i w razie potrzeby aktualizacji w kolejnych latach. Uwagi dotyczące prawidłowości map należy zgłaszać do KZGW lub RZGW Poznań.

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				wodnego RZGW. Miejsce to mogłoby zostać przebudowane i zabezpieczone przegrodami, które w okresach powodzi byłyby montowane celem zapobieżenia przedostaniu się wody na zamieszkiwane nieruchomości. Proponowane rozwiązanie: Weryfikacja map zagrożenia powodziowego i uwzględnienie aktualnego stanu zagospodarowania (zainwestowania) terenów wyznaczonych jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią.		
18.	31.07./ 01.08.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Górnej Odry	Kłodzko	Z udostępnianych map załączonych do projektu wynika, że przedstawiona do realizacji inwestycja: Zbiornik przeciwpowodziowy Szalejów Górny powinien zostać zlokalizowany przy ujściu Bystrzycy Dusznickiej do Nysy Kłodzkiej, na południe od Kłodzka. Obecnie proponowana lokalizacja znajduje się na obszarze o niskim zagrożeniu powodzią, który stanowi naturalny teren retencyjny. Ponadto przed zgłoszeniem tej inwestycji do projektu planu nie odbyły się żadne konsultacje z mieszkańcami proponowanego obszaru, inwestycja ta jest tu niecelowa. Planowany wał ziemny sprawi, że ryzyko powodziowe mieszkańców wzrośnie o 100%, a w przypadku awarii i tak Kłodzko zostanie zalane tak jak w 1997. W planowanej inwestycji nie jest brane pod uwagę zdrowie mieszkańców ani ochrona środowiska. Czy na etapie sporządzanych planów zarządzania ryzykiem powodziowym brane będą pod uwagę propozycje społeczeństwa? Paragraf 16 nie został przedstawiony do konsultacji w projekcie. Proponowane rozwiązanie: Należy uwzględnić mechanizm weryfikacji przedstawionych do realizacji inwestycji, szczególnie analizy zasadności konkretnego projektu, jeszcze na etapie projektowania wstępnego. Konsultacje społeczne i wzięcie pod uwagę opinii mieszkańców, co do zasadności lub sposobu zaplanowania inwestycji przeciwpowodziowej może zagwarantować jej największą efektywność.	Wyjaśnienie treści PZRP	Brak jakiegokolwiek uzasadnienia dla lokalizacji zbiornika p/pow. zamiast w Szalejowie Górnym -na ujściu rzeki Bystrzycy Dusznickiej do rzeki Nysy Kłodzkiej na terenie miasta Kłodzka. Ponadto zbiornik w tej lokalizacji musiałby być faktycznie wykonany na Nysie Kłodzkiej, co w konsekwencji prowadziłoby do powstania bardzo dużego zbiornika przegradzającego dolinę Nysy Kłodzkiej. Od początku powstawania koncepcji zbiornika p/pow. na rzece Bystrzycy Dusznickiej lokalizacja zbiornika w Szalejowie Górnym była brana pod uwagę jako pełni uzasadniona hydraulicznie, ekonomicznie oraz jako najmniej kolizyjna z istniejącą zabudową mieszkalną i infrastrukturą techniczną. Zasadność lokalizacji i efektywność hydrauliczna została potwierdzona w PZRP w modelowaniu numerycznym na etapie tworzenia wariantów planistycznych dla obszaru problemowego (HOT SP0tu), jakim jest Kotlina Kłodzka. Wykazano, że zbiornik redukuje w znaczący sposób wielkość przepływów rzeki Bystrzycy Dusznickiej na obszarach położonych poniżej zbiornika a jego oddziaływanie sięga aż ujścia rzeki Ścinawki poniżej Kłodzka. Nieuzasadniona jest również teza, że nie odbyły się konsultacje społeczne zgłaszanych inwestycji do PZRP. Listy inwestycji były uzgadniane z przedstawicielami RZGW, Wojewódzkimi Zarządami Melioracji, przedstawicielami starostw i gmin podczas spotkań planistycznych zlewni Nysy Kłodzkiej w okresie od września do grudnia 2014.. W konsekwencji powstał

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
						Projekt PZRP, który został następnie udostępniony w dniu 22.12.2014 r. do 6 miesięcznych konsultacji społecznych. Z dokumentem zapoznać się można było na stronie internetowej: www.powodz.gov.pl . W trakcie trwania konsultacji odbyły się też otwarte spotkania w Zielonej Górze, Opolu i Wrocławiu.
19.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	WBS 2.2.4.11 zał. 4A str.144 Ponownego przeanalizowania podlega kwestia wpływu proponowanych działań technicznych (prace utrzymaniowe na brzegu morskim) na zmniejszenie wrażliwości na zmiany klimatyczne oraz wpływ na adaptacje do zmian klimatu. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 29 października 2014 r. jest dokumentem strategicznym, który bezpośrednio dotyczy kwestii adaptacji do zachodzących zmian klimatu. Plan określa wpływ zmian klimatu na wrażliwe sektory i obszary, w tym strefę wybrzeża. Dokument ten wskazuje na realizację zadań służących bez WBS 2.2.4.11 średnio adaptacji do zmian klimatu (ochrona brzegów morskich). Prognoza wymaga uzupełnienia w tym zakresie."	Wyjaśnienie treści Prognozy	SOOŚ dla PZRP dla dorzecza Odry obejmowała analizami działania planowane do realizacji w pierwszym cyklu planistycznym. W przypadku dorzecza Odry na obszarze brzegu morskiego są to głównie przebudowy istniejących lekkich opasek brzegowych oraz prace umożliwiające przeprowadzenie monitoringu. Z uwagi na zakres planowanych prac ich wpływ na zmniejszenie wrażliwości na zmiany klimatyczne oceniony został jako neutralny. Podkreślenia wymaga, iż przypisanie poszczególnych przedsięwzięć w typy przedsięwzięć realizujące planowane w PZRP działania, nie oznacza analizowania wszelkich przedsięwzięć mających na celu ochronę brzegu morskiego, a jedynie wskazane w PZRP do realizacji w pierwszym cyklu planistycznym.
20.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	WBS 2.2.4.11 zał.4A str.18 Proszę o uzasadnienie i przekazanie informacji na temat: "niedostatecznej ilości i stanu istniejących budowli ochronnych brzegów morskich.". Proszę o wyjaśnienie i informację na temat dostępnych informacji RZGW Szczecin, które wskazują na coraz niższą skuteczność zabezpieczenia brzegu morskiego. W innym przypadku przedmiotowe stwierdzenia powinny się usunąć.	Wyjaśnienie treści Prognozy	Cytowane stwierdzenie o niewystarczającym stanie i niedostatecznej ilości morskich budowli brzegowych, wynika z sugerowanych wskazań eksperckich, analizujących uzasadnienie dla przyjętych w ramach PZRP niezbędnych inwestycji (przyjęte w ramach planów inwestycyjne zostały zlokalizowane w miejscach wcześniej występujących szkód). Skuteczność przeciwpowodziowa planowanych w ramach PZRP działań była przedmiotem analiz Wykonawców samego Planu.
21.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	WBS 2.2.4.11 zał.4A str.19 w akapicie 2 proponujemy dopisać: "Postępująca erozja brzegu morskiego będzie prowadzić do zwiększenia zagrożenia powodziąi odmorskimi".	Wyjaśnienie treści Prognozy	Zarówno obszary problemowe jak również zidentyfikowane zagrożenia wynikające z braku podejmowanych działań przedstawione są w PZRP oraz w rozdziale 5 dokumentu głównego Prognozy. Autorzy Prognozy zgadzają się, że postępująca erozja brzegu morskiego będzie prowadzić do zwiększenia zagrożenia powodziąi odmorskimi. Propozycja

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
						uzupełnienia jakkolwiek prawdziwa i słuszna nie wpływa na wyniki i wnioski płynące z Prognozy.
22.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	WBS 2.2.4.11 zał.D2 Uwaga ogólna. Należy rozważyć wpisanie Polityki Morskiej RP do 2020 r. oraz Program ochrony brzegów morskich w zakres dokumentów referencyjnych. Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 17 marca 2015 r. jest średniookresowym dokumentem planistycznym, określającym cele oraz kierunki rozwoju gospodarki morskiej. Polityka wskazuje na konieczność podejmowania działań na rzecz ochrony brzegu morskiego. Program realizuje cele Polityki morskiej w zakresie zapewnienia ochrony brzegów morskich oraz ujściowych odcinków rzek przymorskich przed zjawiskiem erozji oraz Strategicznego planu adaptacji - w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska przez następujące działania: – wzmocnienie i utrzymanie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, – stabilizację linii brzegowej, zapobieganie erozji i zanikowi plaż oraz degradacji klifów, – kontynuację i rozwój stałego monitoringu stanu brzegów morskich i strefy wód przybrzeżnych.	Wyjaśnienie treści Prognozy	Program ochrony brzegów morskich „obejmuje swoim zakresem przedsięwzięcia mające na celu zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji”.[...] W ramach Programu podejmuje się również zadania dotyczące budowy, rozbudowy i utrzymania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, w tym usuwania uszkodzeń w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego brzegów morskich – co ma przełożenie na program inwestycyjny będący częścią Programu przy czym żadne z zadań nie odnosi się explicite do ochrony przeciwpowodziowej. W ramach prognozy dokonuje się badania zgodności z innymi dokumentami strategicznymi w zakresie celów i kierunków działań więc zabezpieczenie brzegów przed zjawiskiem erozji nie jest sprzeczne z celami PZRP jednak w ujęciu strategicznym nie stanowi uwarunkowań dla jego celów i kierunków działań. Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) dla celu: Zapewnienie ochrony brzegów morskich oraz ujściowych odcinków rzek przymorskich przed zjawiskiem erozji przewiduje działanie „Wzmocnienie i utrzymanie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich”. Tak określone działania wpisują się w cele i kierunki działań PZRP, jednak na poziomie celów i kierunków działań PZRP nie wnosi to żadnych szczególnych rozwiązań i nie określa uwarunkowań czy ram dla definiowania celów i kierunków działań PZRP. Podsumowując: Należy się zgodzić, że Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) i Program ochrony brzegów morskich mogły być przywołane wśród dokumentów strategicznych warunkujących PZRP jednak brak ich przywołania w żaden sposób nie wpłynął na określenie celów i kierunków działań PZRP.
23.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu	WBS 2.2.4.11 zał.D3 działanie nr 25 zostało usunięte z PZRP, powielano się	Wyjaśnienie treści Prognozy	Zgodnie z treścią PZRP wersja poddawana ocenie w ramach SOOS Katalog Działań zawiera zarówno działanie 25, jak również 62.

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
		Odry i Przymorza Zachodniego	Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	z zadaniem nr 62		Załącznik D3 jest spójny z PZRP, przedstawia analizę istotności wszystkich działań z Katalogu Działania, wskazując na działania generujące bezpośrednie skutki środowiskowe w pierwszym cyklu planistycznym.
24.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	WBS 2.2.4.11 zał.D3 dla działania 57 również powinno być wpisane oddziaływanie na ochronę zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne, ochrona dziedzictwa kulturowego oraz cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych. Wydmy stanowią swoisty wał przeciwpowodziowy i stanowią pierwszą linię ochrony zaplecza przed nadmiernym oddziaływaniem morza. W przypadku jej rozmycia zaplecze nie jest chronione przed powodzią odmorską.	Wyjaśnienie treści Prognozy	W Załączniku D.3 do Prognozy wskazano najbardziej istotne, kluczowe powiązania pomiędzy działaniami proponowanymi w PZRP, a strategicznymi celami ochrony środowiska. Nie oznacza to, że tam, gdzie nie oznaczono takich powiązań, ich nie ma. Autorzy Prognozy zgadzają się z tym, że wydmy stanowią pierwszą linię ochrony zaplecza przed nadmiernym oddziaływaniem morza. Zostało to wzięte pod uwagę przy ocenie działania 25 i 62, które odnosi się do ochrony brzegów morskich. Ewentualne uwzględnienie tej uwagi pozostaje więc bez wpływu na wnioski końcowe.
25.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	WBS 2.2.4.11 zał.D3 dla działania 58 również powinno być wpisane oddziaływanie na ochronę zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.	Wyjaśnienie treści Prognozy	W Załączniku D.3 do Prognozy wskazano najbardziej istotne, kluczowe powiązania pomiędzy działaniami proponowanymi w PZRP, a strategicznymi celami ochrony środowiska. Nie oznacza to, że tam, gdzie nie oznaczono takich powiązań, ich nie ma. Autorzy Realizacja przedsięwzięć z katalogu działań 58 została pośrednio uwzględniona w ramach oceny istotności w odniesieniu do działania 62 (Ochrona brzegów morskich), które określono jako istotne z punktu widzenia celu nr 1 jakim jest „Ochrona zdrowia...”. Ewentualne uwzględnienie tej uwagi pozostaje więc bez wpływu na wnioski końcowe.
26.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	WBS 2.2.4.11 zał.D3 dla działania 59 również powinno być wpisane oddziaływanie na ochronę zdrowia i bezpieczeństwa ludzi oraz cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych.	Wyjaśnienie treści Prognozy	W Załączniku D.3 do Prognozy wskazano najbardziej istotne, kluczowe powiązania pomiędzy działaniami proponowanymi w PZRP, a strategicznymi celami ochrony środowiska. Autorzy Prognozy nie widzą uzasadnienia, aby działanie 59 jakim jest odtwarzanie plaż zniszczonych w wyniku sztormów w celu zapewnienia ochrony brzegu morskiego, uznać jako szczególnie istotne z punktu widzenia celu jakim jest cel nr 1 „Ochrona zdrowia...” oraz cel nr 8 „Cele gospodarcze...”.
27.	31.07.2015 r.	Obszar	Ministerstwo	WBS 2.2.4.11 zał.D3	Wyjaśnienie	W Załączniku D.3 do Prognozy wskazano najbardziej

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
		dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	dla działania 62 również powinno być wpisane oddziaływanie na cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych.	treści Prognozy	istotne, kluczowe powiązania pomiędzy działaniami proponowanymi w PZRP, a strategicznymi celami ochrony środowiska. Nie oznacza to, że tam, gdzie nie oznaczono takich powiązań, ich nie ma. W rozdziale 6.9 Prognozy uwzględniono korzystny wpływ działań przewidzianych w PZRP na cel 9 (tabela 6.9.1 i 6.9.2). Ewentualne uwzględnienie tej uwagi pozostaje więc bez wpływu na wnioski końcowe Prognozy.
28.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	WBS 2.2.4.11 zał.D4 12.3.1 zamiast: "Rekulacja plaż powoduje podtrzymanie ich funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej" powinno być: "Rekulacja plaż powoduje podtrzymanie ich funkcji ochronnej oraz rekreacyjno - wypoczynkowej". Sztuczne zasilanie strefy brzegowej ma za zadanie odbudowę plaży, która jest jednym z elementów naturalnego systemu ochrony brzegów morskich. Rekulacja ma za zadanie również wspomaganie strefy rew w miejscach, gdzie naturalna dostawa osadów piaszczystych jest zbyt mała, aby utrzymać rewy w dobrym stanie. Jednoczesne natychmiastowe poszerzenie plaży i powiększenie wydmy są tylko drugorzędym pozytywnym efektem ubocznym.	Wyjaśnienie treści Prognozy	W Załączniku D.4 do Prognozy wskazano najbardziej istotne, potencjalne oddziaływania. W pierwszym zdaniu w rozdziale 12.3.1 wskazano, że prace utrzymaniowe na brzegu morskim są korzystne oddziaływania dla zabudowy i infrastruktury w sąsiedztwie realizowanych działań z uwagi zmniejszenie zagrożenia powodziowego. Tym samym należy uznać, że rekulacja plaż powoduje podtrzymanie ich funkcji ochronnej. Ewentualne uwzględnienie tej uwagi pozostaje więc bez wpływu na wnioski końcowe Prognozy.
29.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	WBS 2.2.4.11 zał.D4 Proponuje się usunięcie zapisu związanego z kompensacją w zakresie renaturalizacji innych odcinków wybrzeża z uwagi na cel działań ochronnych jest to nieuzasadnione.	Wyjaśnienie treści Prognozy	Celem działań ochronnych jest nie tylko przeciwdziałanie szkodom w mieniu i potencjale gospodarczym (np. rekreacja, wypoczynek, rolnictwo, przemysł) lecz także ochrona walorów przyrodniczych. Zaburzając naturalne procesy przyrodnicze w strefie brzegowej poprzez ich modyfikację (umocnienia, refulacja itp.) mamy obowiązek stwarzać warunki dla kształtowania naturalnych procesów przyrodniczych w innych miejscach, mając m.in. na uwadze działania techniczne prowadzone w obszarach objętych formalną ochroną przyrody. Zapis w Zał. D.4 dotyczy tylko ewentualnej możliwości prowadzenia kompensacji przyrodniczych.
30.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Środkowej Odry	Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "pro Natura"	1. Zastrzeżenia budzi działanie 27 "Dostosowanie koryta wód powodziowych do wielkości przepływu" ponieważ nadmierne zwiększanie pojemności korytowej poza terenami zabudowanymi zwiększa zagrożenie na terenach zabudowanych - poprzez	Wyjaśnienie treści PZRP	Ad.1. Dostosowanie koryta wód powodziowych do wielkości przepływu, nie odnosi się do działań na całej długości cieku. W PZRP identyfikowane są obszary o wysokiej wrażliwości na zalanie wodami powodziowymi. Obszary te zlokalizowane są głównie na terenach

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>zmniejszenie retencji dolinowej</p> <p>2. Zastrzeżenia budzi zagrożenie "niedostateczny zakres i częstotliwość prac utrzymaniowych rzek i potoków górskich" ponieważ nadmierne prace utrzymaniowe powodują zmniejszenie retencji dolinowej na terenach niezabudowanych</p> <p>3. nie uwzględnienie w obliczeniach retencji na terenach rolnych dużych możliwości retencyjnych systemów melioracyjnych (przy założeniu odbudowy tych systemów z zastawkami i prawidłowym gospodarowaniem tymi systemami</p>		<p>zurbanizowanych i uprzemysłowionych, gdzie zachodzi konieczność zwiększenia parametrów koryta, tak aby swobodnie przepuścić wody powodziowe przez ich obszar. Jest to często jedyna metoda uniknięcia wysokich strat powodziowych. Działania te jednak muszą być realizowane z uwzględnieniem dostępnych metod opóźnienia spływu powierzchniowego i zwiększenia naturalnej retencji powyżej zagrożonych terenów.</p> <p>Ad.2. W wyniku nieustającego procesu transportu rumowiska przez rzeki i potoki górskie, często w wyniku przejścia gwałtownych opadów i wezbrań powodziowych odkładane są w korycie znaczne ilości materiału skalnego, zanieczyszczeń komunalnych, drzew i gałęzi. Brak odpowiednich prac utrzymaniowych, które przywracałyby pierwotne parametry koryta powoduje wypływanie się cieków i zwiększa zagrożenie zalaniem terenów sąsiednich. Z punktu widzenia zarządzania ryzykiem powodziowym zachodzi konieczność właściwego prowadzenia prac utrzymaniowych rzek i potoków górskich na terenach zurbanizowanych.</p> <p>Ad.3. PZRP opracowywane zostały zgodnie z przyjętą metodyką, z Dyrektywą Powodziową oraz obowiązującym prawem. Analizy hydrauliczne prowadzone były w oparciu o WORP i identyfikację obszarów ONNP, a także przygotowane dla nich MZP i MRP. Mapy te sporządzone zostały w I cyklu jedynie dla obszarów głównych rzek regionu wodnego. W kolejnych cyklach planistycznych ilość rzek i obszarów zalewowych sukcesywnie zostanie rozbudowana. W ramach bieżącego PZRP rekomenduje się w I cyklu planistycznym opracowanie programu zwiększenia retencji dolinowej oraz analizy i koncepcji zwiększenia retencji na obszarach zlewni górskich i nizinnych, w tym uwzględniających odtwarzanie systemów melioracji.</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				<p>4. Zdziwienie budzi podjęta ostatnio w RZGW Wrocław decyzja rezygnacji z budowy zbiornika Rzymówka na Kaczawie (zadanie 13) a zamiast tego podwyższanie wałów w Legnicy</p> <p>5. Zbyt częste traktowanie w obecnej praktyce - wycinki drzew i krzewów w miejscach w dolinie gdzie podpieprzają wody powodziowe jako głównej metody ochrony przeciwpowodziowej nawet w miejscach gdzie rozlanie się cieku na obszar doliny byłoby korzystne (np obszary łąk, pól , lasów)</p>		<p>Ad.4. Na etapie analizy i wyboru wariantów planistycznych wykonano analizę kosztów i korzyści dla każdego zestawu działań przypisanych do danego obszaru problemowego tzw. HOT SPOTu. Analiza ta prowadzona była z wykorzystaniem modelowania hydraulicznego, danych pozyskanych w ramach projektu ISOK a także licznych uwag zgłaszanych na etapie konsultacji społecznych PZRP. W ten sposób opracowane zostały strefy zalewu dla tzw. wariantu W0, czyli stanu istniejącego bez planowanych inwestycji. Zadaniem zbiornika Rzymówka miała być redukcja przepływów na rzece Kaczawie i zmniejszenie zasięgów zalewów powodziowych na terenie m. Legnica. Z uwagi na fakt, że na przestrzeni kilkunastu lat w wyniku stopniowej realizacji zabudowy ochrony biernej tj. budowie i modernizacji wałów a także podnoszeniu korony ulic i bulwarów doszło do sytuacji w której model hydrauliczny w wariacie W0 wykazał, że wody o prawdopodobieństwie wystąpienia p=1% na terenie Legnicy mieszczą się w granicach międzywała. Podczas opracowania PZRP wykazano, że budowa zbiornika Rzymówka z uwagi na możliwe ograniczenia strat powodziowych jest nieefektywna. W PZRP nie rekomenduje się i nie zachodzi też konieczność budowy nowych wałów na terenie m. Legnicy, gdyż już w chwili obecnej istniejące obwałowania są wystarczające na wody o prawdopodobieństwie p=1%.</p> <p>Ad.5. W PZRP w regionie wodnym Śródkowej Odry nie zarekomendowano indywidualnych inwestycji, których przedmiotem jest wycinka drzew i krzewów jako głównej metody ochrony przeciwpowodziowej. Działania takie stanowić mogą wyłącznie element uzupełniający rekomendowanych przedsięwzięć. Wycinka drzew i krzewów każdorazowo będzie podlegała ocenie na poziomie przedsięwzięcia. W ramach PZRP opracowano katalog działań minimalizujących (Załącznik nr 3 "Instrumenty kompensacji oddziaływań na środowisko naturalne" raportu PZRP wskazującego instrumenty zarządzania</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				6. Zbyt wąskie podejście do wpływu prac regulacyjnych i przeciwpowodziowych na korytarze ekologiczne nie uwzględniono tu siedlisk, bezkręgowców, itp.		<p>ryzykiem powodziowym - Załącznik 12 do PZRP). W szczególności zalecenia dotyczą ograniczenia zakresu prac do odcinków cieków gdzie jest to niezbędne z punktu widzenia ochrony przeciwpowodziowej oraz ograniczenie wycinki jedynie do wyselekcjonowanych drzew i krzewów.</p> <p>W analizie środowiskowej przedsięwzięć wykonywanej w ramach PZRP dostrzeżono istotę wpływu tego typu prac na środowisko. Zgodnie z przyjętą metodyką w ocenie wpływu na parametry hydromorfologiczne, w kategorii oceny: Typ roślinności nadbrzeżnej i roślinności terenów przyległych (Ocena struktury roślinności i sposobu postępowania z roślinnością nadbrzeżną, zagospodarowanie brzegów i terenów przyległych) zastosowano poniższą skalę ocen dla przedsięwzięć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usuwanie drzew ze skarp brzegowych - 3D (3 bardzo znaczące silne oddziaływania długotrwałe) - Usuwanie krzewów ze skarp brzegowych - 2K (2 znaczące oddziaływania krótkoterminowe) - Wykaszanie skarp brzegowych - 2K (2 znaczące oddziaływania krótkoterminowe) - Karczowanie terenów przyległych - 3D (3 bardzo znaczące silne oddziaływania długotrwałe) - Wykaszanie terenów przyległych - 2K (2 znaczące oddziaływania krótkoterminowe). <p>Ponadto w ramach PZRP w regionie wodnym Środkowej Odry z uwagi na brak przygotowanych działań inwestycyjnych w tym zakresie – zarekomendowano opracowanie szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych.</p> <p>Ad.6. Zgodnie z metodyką oceny środowiskowej przedsięwzięć przeciwpowodziowych opracowaną dla potrzeb PZRP wpływ na korytarze ekologiczne analizowano w dwóch aspektach.; 1) wpływ na warunki swobodnej migracji ssaków wodno – ziemnych; 2) wpływ na warunki migracji dużych ssaków. Natomiast aspekty wpływu prac</p>

Lp.	Data	Dorzecze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Odniesienie merytoryczne do uwagi/wniosku
				7. Zastrzeżenia budzi propozycja odsuwania wałów tylko do 3 cieków		<p>przeciwpowodziowych na możliwości migracji bezkręgowców znajdują odzwierciedlenie w ocenie wpływu parametry biologiczne oraz obszarowe formy ochrony przyrody (również pośrednio w ocenie wpływu na parametry hydromorfologiczne), szczególnie w kontekście ograniczenia ciągłości morfologicznej. Oceny środowiskowe dla poszczególnych przedsięwzięć prowadzone w ramach PZRP zebrane są w raporcie w Raporcie „Raport z analizy i oceny zgodności przyjętych ostatecznych wariantów planistycznych z wymogami prawnymi i środowiskowymi dla regionu wodnego Środkowej Odry”.</p> <p>Ad.7.</p> <p>W ramach PZRP dokonano analizy możliwości zastosowania działań nietechnicznych w obrębie odtwarzania retencji dolin rzek. Na obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry wytypowano 25 obszarów, dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja w celu odtworzenia retencji dolin rzek). Odsunięcie bądź likwidacja wałów na danym odcinku rzeki skutkuje poszerzeniem międzywała rzeki oraz powstaniem obszaru, który będzie zalewany podczas wezbrań. Pozwala to na lokalne obniżenie zwierciadeł wód powodziowych, co może mieć istotne znaczenie na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, szczególnie w pobliskich miejscowościach. W celu dokładniejszego oszacowania oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest przeprowadzenie pogłębionych studiów i modelowania hydraulicznego.</p> <p>Na podstawie ww. analizy wstępnej dla regionu wodnego Środkowej Odry zaproponowano w ramach pierwszego cyklu planistycznego tj. w latach 2016 – 2020 opracowanie szczegółowej analizy efektywności i możliwości rozstawu wałów.</p>

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Załącznik 8. Pismo Koordynatora ds. Odry ze strony Ministerstwa Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Rolnictwa Brandenburgii o odstąpieniu od zamiaru dalszego uczestniczenia w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry, Załącznik 8 Pismo Koordynatora ds. Odry

LAND BRANDENBURG

Ministerium für Ländliche Entwicklung, Umwelt und Landwirtschaft des Landes Brandenburg
Postfach 601150 | 14411 Potsdam

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Ministerium für Ländliche
Entwicklung, Umwelt und
Landwirtschaft

Heinrich-Mann-Allee 103
14473 Potsdam

Bearb.: Herr Henneberg
Gesch.Z.:
Hausruf: +49 331 866-7328
Fax: +49 331 27548-7328
Internet: www.mlul.brandenburg.de
Simon.Henneberg@MLUL.Brandenburg.de

DOOS-tos.441.1.2015.JA

Poczdam, dn. 16 lipca 2015 r.

Państwa pismo z dn. 13.07.2015 r. w sprawie Planu zarządzania ryzykiem powodzi dla polskiej części obszaru dorzecza Odry

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na Państwa pismo z dn. 13.07.2015 r., w którym Państwo informują nas o opracowaniu Planu zarządzania ryzykiem powodzi dla polskiej części obszaru dorzecza Odry niniejszym potwierdzam w imieniu trzech krajów związkowych – Brandenburgia, Meklemburgia-Pomorze Przednie i Saksonia – oraz Federalnego Ministerstwa Środowiska, Ochrony Przyrody, Budownictwa i Bezpieczeństwa Reaktorów otrzymanie Państwa pisma i załączonego do niego nietechnicznego streszczenia prognozy oddziaływania na środowisko.

W swoim piśmie wiodącym Państwo stwierdzają, że realizacja Planu może wywołać transgraniczne potencjalne oddziaływanie na środowisko Republiki Federalnej Niemiec. Niestety, w dokumentacji nie ma dodatkowych konkretnych informacji, które pozwoliłyby na wystarczającą ocenę. W związku z ogólnym i zasadniczym znaczeniem Planu zarządzania ryzykiem powodzi oraz uwzględniając fakt, że każde konkretne przedsięwzięcie mające znaczące transgraniczne oddziaływanie na środowisko będzie podlegało transgranicznej ocenie oddziaływania na środowisko, odstępujemy od zamiaru dalszego uczestniczenia w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

<u>Dienstgebäude</u>		<u>Telefon</u>	<u>Fax</u>	<u>Tram-Haltestelle</u>	<u>Linien</u>
Heinrich-Mann-Allee 103	14473 Potsdam	Zentrale	(0331) 866-70 70/71	Kunersdorfer Straße	91-93, 96, 98, 99
Albert-Einstein-Straße 42-46	14473 Potsdam	Vermittlung über	(0331) 866-7240	Hauptbahnhof	91-93, 96, 98, 99
Lindenstraße 34a	14467 Potsdam	Zentrale	(0331) 866 8803	Alter Markt /Landtag	91-93, 96, 98, 99
Henning-von-Tresckow-Str. 2-8	14467 Potsdam	Zentrale	(0331) 866 8999	Alter Markt /Landtag	91-93, 96, 98, 99
					Bus 580, 604-606, 609, 610, 612, 614, 631, 638, 639, 650 696, N14, N16, N17

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry, Załącznik 8 Pismo Koordynatora ds. Odry

Seite 2

**Ministerium für Ländliche
Entwicklung, Umwelt und
Landwirtschaft**

Niemniej jednak wnioskujemy o to, aby strona niemiecka już na etapie oceny strategicznej w przypadku każdej planowanej realizacji działań mogących mieć znaczące transgraniczne oddziaływanie na środowisko była informowana w ramach odpowiednich komisji ds. wód granicznych oraz MKOOpZ w celu wspólnego znalezienia alternatywnych rozwiązań i zmniejszenia oddziaływań na środowisko.

Z upoważnienia

Simon Henneberg
(Koordynator ds. Odry)